Benedict Wells

Sfârşitul singurătăţii

BIBLIOTECA POLIROM

Benedict Wells

Sfârşitul singurătăţii

Traducere din limba germană
de Gabriella Eftimie

POLIROM

2017

Benedict Wells, *Vom Ende der Einsamkeit*
Copyright © 2016 by Diogenes Verlag AG Zürich
All rights reserved
© 2017 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-7046-8
ISBN PDF: 978-973-46-7047-5
ISBN print: 978-973-46-6622-5

Coperta: Carmen Parii
Pe copertă: © Tithi Luadthong/Shutterstock.com

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

BENEDICT WELLS s-a născut în 1984, la München. Înainte să-și termine studiile s-a mutat la Berlin. A decis să renunțe la studiile universitare și să-și dedice timpul scrisului, întreținîndu-se din slujbe ocazionale. În 2008 a publicat romanul *Becks letzter Sommer*, care i-a adus Bayerischer Kunstförderpreis, un premiu bavarez acordat pentru excelența în artă și literatură. Romanul a fost adaptat pentru film, care a ajuns pe marile ecrane în 2015. Un alt roman, *Fast genial*, a devenit repede cunoscut și s-a numărat pentru cîteva luni printre bestsellerurile din Germania. După mai mulți ani în care a trăit în Barcelona, Wells s-a întors în Berlin, unde a rămas pînă în prezent. Este autorul a patru romane, toate publicate de Diogenes Verlag. *Sfârșitul singurătății* a cîștigat Premiul Uniunii Europene pentru Literatură în 2016 și este tradus în nouăsprezece țări.

Pentru sora mea

Trage-ți scaunul
până la marginea prăpastiei
și îți voi spune o poveste.

F. Scott Fitzgerald

PARTEA ÎNTÂI

Am știut mereu ce e moartea, dar acum și moartea mă cunoaște pe mine.

Deschid ochii cu grijă, clipesc de câteva ori. Întunericul se risipește încet. O încăpere sterilă, iluminată doar de licăririle verzi-roșiatice ale micilor aparate și de dunga de lumină care pătrunde prin ușa întredeschisă. Liniștea nocturnă a unui spital.

Mă simt de parcă m-aș fi trezit dintr-un somn lung de o zi. În piciorul drept, în stomac și în abdomen, o durere surdă. În cap, un zumzăit estompat care se intensifică. Treptat, îmi dau seama ce s-a întâmplat cu mine.

Am supraviețuit.

Apar tot felul de imagini. Eu, părăsind orașul pe motocicletă, accelerând, în fața mea, curba. Roțile nu mai au aderență, văd copacul apropiindu-se, încerc să-l evit, dar degeaba, închid ochii…

Oare ce m-a salvat?

Cobor privirea. În jurul gâtului, un guler, piciorul drept e imobilizat, probabil mi l-au pus în ghips, clavicula e bandajată. Eram în formă înainte de accident, într-o formă de invidiat pentru vârsta mea. Poate că asta m-a salvat.

Înainte de accident… Parcă mai era ceva diferit înainte de accident. Dar nu vreau să-mi amintesc, prefer să mă gândesc la ziua în care i-am învățat pe copii să arunce cu efect piatra pe suprafața apei. La gesticulările fratelui meu, în timp ce discuta

cu mine. La excursia în Italia cu soția mea și la plimbările noastre pe plajă, dimineața devreme, pe coasta Amalfi, în timp ce în jurul nostru se lumina de ziuă și spuma mării se risipea încet în jurul stâncilor…

Ațipesc. În vis, stăm pe balcon. Se uită pătrunzător în ochii mei, de parcă mi-ar ghici gândurile. Arată cu bărbia spre curtea interioară, unde copiii noștri se joacă alături de copiii vecinilor. În timp ce fiica noastră se cațără neînfricată pe un zid, fiul nostru stă mai retras și se mulțumește să-i privească pe ceilalți.

„Asta a moștenit-o de la tine“, îmi spune ea.

O aud râzând și dau s-o apuc de mână…

Se aud piuituri. Un asistent medical îmi schimbă perfuzia. E încă miezul nopții. Pe calendarul de perete citesc „septembrie, 2014“. Încerc să mă ridic în capul oaselor.

— Ce zi e azi?

Nu-mi recunosc vocea.

— Miercuri, spuse asistentul. Ați fost în comă două zile.

Aveam impresia că vorbește despre un străin.

— Cum vă simțiți?

M-am întins la loc.

— Un pic amețit.

— E normal.

— Când aș putea să-mi văd copiii?

— O să vorbesc cu familia dumneavoastră mâine dimineață.

Asistentul medical se duce la ușă, dar se oprește puțin.

— Sunați dacă e ceva. Doctorița șefă o să vină imediat.

Văzând că nu răspund, pleacă.

De ce avem viața pe care o avem?

În liniștea care se așterne îmi aud toate gândurile și dintr-odată mă simt complet treaz. Încep să trec în revistă anumite etape din trecutul meu. Văd din nou fețe de mult uitate, mă văd iar tânăr, pe terenul de sport din cămin, văd lumina roșie a camerei obscure din apartamentul meu din Hamburg. La început, amintirile sunt șterse, dar în clipele următoare devin tot mai precise. Gândurile mele rătăcesc tot mai departe în trecut, înainte să aterizeze la tragedia care mi-a umbrit întreaga copilărie.

Curenți

(1980)

Aveam șapte ani când am plecat cu familia în vacanță în sudul Franței. Tatăl meu, Stéphane Moreau, provenea din Berdillac, un sat de lângă Montpellier. O mie opt sute de locuitori, o brutărie, o braserie, două podgorii, o tâmplărie și o echipă de fotbal. Plecaserăm în vizită la bunică-mea, care în ultimii ani nu mai părăsise satul.

Tata purta o geacă de piele veche, cafenie și ținea pipa în colțul gurii, ca de fiecare dată când porneam la drum lung. Mama, care moțăise mai tot drumul, a pus o casetă cu Beatles și apoi s-a întors spre mine.

— Pentru tine, Jules.

„Paperback Writer“, piesa mea preferată pe atunci. Stăteam în spatele ei și am început să fredonez. Dar muzica a fost acoperită de cearta dintre fratele și sora mea. Soră-mea îl ciupise pe frate-meu de urechi. Martin, sau Marty, cum îi spuneam noi, începu să țipe și li se plânse imediat alor mei.

— Pârâciosule! Liz l-a ciupit din nou de ureche.

Începură să se certe și mai tare, până când mama se întoarse în spate și îi privi. Privirea ei era o adevărată operă de artă. În ea se citea atât înțelegere față de Marty, care suferea din cauza

surorii sale neastâmpărate, cât și față de Liz, care trebuia să suporte un frate atât de enervant, dar sugera mai ales că cearta n-avea nici un rost și că, la următoarea benzinărie, copiii cuminți aveau șansa să primească o înghețată. Marty și Liz încetară imediat să se hârjonească.

— Dar de ce trebuie s-o vizităm pe bunica în fiecare an? a întrebat Marty. De ce nu putem să mergem măcar până în Italia?

— Pentru că așa-i frumos. Și pentru că *mamie* se bucură de fiecare dată când o vizitați, i-a spus tata în franceză fără să-și ia ochii de la drum.

— Nu-i adevărat. Nici măcar nu-i place de noi.

— Și miroase ciudat, a zis Liz. A tapițerie veche.

— Nu, miroase a pivniță mucegăită, a spus frate-meu.

— Să nu vă mai aud că vorbiți așa despre *mamie* a voastră! Tatăl nostru a manevrat mașina într-un sens giratoriu.

Am privit pe geam. În depărtare se vedeau tufe de cimbrișor, garigă și crânguri de stejar pitic. Aerul era mai înmiresmat în sudul Franței și culorile mai vii decât acasă. Mi-am strecurat mâna în buzunar și am început să mă joc cu monedele de franci argintii rămase de anul trecut.

Am ajuns în Berdillac spre seară. Privind în urmă, îmi dau seama că obișnuiam să-mi imaginez satul ca pe un moșneag morocănos, dar în definitiv simpatic, ce moțăia toată ziua. Casele de aici erau construite din calcar, la fel ca în majoritatea localităților din Languedoc, și aveau jaluzele simple și acoperișuri din țigle cărămizii, spălăcite, scăldate în lumina blândă a soarelui.

Pietrișul scârțâi sub roți când break-ul nostru se opri în fața casei, la capătul străzii Le Goff. Clădirea emana ceva sinistru,

fațada fusese năpădită de iederă și acoperișul părea dărăpănat. Mirosea a vremuri demult apuse.

Tata coborî primul din mașină și o luă spre ușă cu pași sprinteni. Cred că se afla în „floarea vârstei“, cum s-ar spune. La treizeci și ceva de ani încă nu-și pierduse părul negru și des și îi aborda pe toți cu o politețe amiabilă. Îl vedeam deseori înconjurat de colegi și de vecini, care îl ascultau hipnotizați de fiecare dată când le vorbea. Secretul lui era vocea: blândă, nici prea gravă, nici prea înaltă, cu un accent franțuzesc slab, capabil să-i prindă pe ascultătorii lui asemeni unui lasou invizibil, cu care-i trăgea încet spre el. Era un revizor extrem de apreciat, dar pentru el, familia era singurul lucru care conta cu adevărat. Ne gătea în fiecare duminică, găsea mereu timp pentru noi, copiii, și, cu zâmbetul său tineresc, părea un optimist incurabil. Mai târziu însă, când m-am uitat la pozele lui, mi-am dat seama că ceva nu e în regulă încă de pe atunci. O scânteie de durere lucea în ei. Ochii lui. Păreau să exprime o urmă de durere, poate chiar și teamă.

Bunica se ivi în cadrul ușii. Avea gura strâmbă și se uita pieziș la fiul ei. De parcă i-ar fi fost jenă. Se îmbrățișară.

Noi, copiii, urmăream scena din mașină. Din câte știam, bunica fusese o înotătoare excelentă în tinerețe, fiind iubită de întreg satul. Trebuie să fi fost în urmă cu o sută de ani. Acum avea brațe fragile și un corp zbârcit de țestoasă și nu mai părea să suporte deloc gălăgia nepoților ei. Ne era frică de ea și de casa amenajată sărăcăcios, cu tapetul ei demodat și paturile de fier. Nu înțelegeam de ce voia tata să vină aici în fiecare vară. „Ca și când ar fi simțit nevoia să se întoarcă în locul unde a suferit umilința cea mai mare, an de an“, spusese la un moment dat Marty.

Dar îmi mai amintesc și altceva. Aroma cafelei dimineața. Razele soarelui pe dalele de pardoseală ale salonului. Zăngănitul discret din bucătărie, când fratele și sora mea aranjau tacâmurile pentru micul dejun. Tatăl meu adâncit în ziarul lui, mama făcând planuri pentru ziua respectivă. Apoi explorări prin peșteri, plimbări cu bicicleta sau o partidă de *pétanque* în parc.

La sfârșit de august, în fine, sărbătoarea anuală a vinului, organizată în Berdillac. Seara cânta fanfara, casele erau decorate cu lampioane și ghirlande, iar mirosul de grătar se simțea pe fiecare stradă. Eu, fratele și sora mea stăteam pe scările mari din fața primăriei și ne uitam la adulții care dansau în piațeta satului. Țineam în mână aparatul foto pe care mi-l încredințase tata. Un Mamiya, un aparat greu și scump; mi se dăduse misiunea să fac câteva poze cu petrecerea. Era o adevărată onoare căci, în mod normal, tata nu lăsa pe nimeni să umble cu aparatul lui. Am făcut câteva poze, extrem de mândru, în timp ce el o conducea pe mama spre ringul de dans, cu mișcări elegante.

— Tata e un dansator bun, spuse Liz pe un ton de expertă.

Soră-mea avea unsprezece ani și era o fată dezvoltată, cu bucle blonde. Căpătase încă de pe atunci „microbul teatrului“, cum îl numeam eu și fratele meu. Se purta de parcă s-ar fi aflat tot timpul pe scenă. Radia ca și când ar fi fost înconjurată de reflectoare și vorbea atât de tare și de răspicat, încât o auzeau fără probleme chiar și cei din rândurile din spate. De față cu străinii se purta ca un mic adult, deși adevărul e că abia depășise faza de prințesică. Desena și cânta și îi plăcea să se joace afară cu copiii vecinilor, uneori nu făcea duș cu zilele și zicea că vrea să se facă inventatoare, alteori visa că e elf și

dădea impresia că în capul ei se petreceau mii de lucruri simultan.

Pe vremea aceea, majoritatea fetelor râdeau de ea. O vedeam deseori pe mama stând în camera ei și vorbindu-i pe un ton liniștitor când colegele ei o supărau sau îi ascundeau ghiozdanul. După aceea mi se dădea și mie voie să intru în camera ei. Liz mă strângea sălbatic în brațe, eu îi simțeam respirația fierbinte pe piele, apoi îmi povestea din nou ce îi povestise și mamei noastre, poate chiar mai mult. O iubeam nespus de mult pe soră-mea și asta nu s-a schimbat nici atunci când, după mulți ani, m-a lăsat baltă.

*

Trecuse de miezul nopții, dar satul era încă învăluit într-o ceață umedă. Bărbații și femeile care încă se aflau pe ringul de dans – inclusiv părinții noștri – își schimbau partenerul de dans după fiecare melodie. Am mai făcut o poză, cu toate că abia mai reușeam să țin aparatul.

— Ia dă-mi-l mie, spuse frate-meu.

— Nu, tata mi l-a dat mie. A zis să am grijă de el.

— Numai puțin, să fac o poză. Că tu oricum habar nu ai.

Marty mi-a smuls aparatul din mână.

— Nu fi nasol, spuse Liz. N-ai văzut cum s-a bucurat că i l-a dat?

— Da, dar face niște poze de căcat, habar n-are ce-i aia expunere.

— Da, ce să spun, tu care le știi pe toate. De-aia n-ai nici un prieten.

Marty făcu câteva poze. Era copilul mijlociu al familiei. În vârstă de zece ani, ochelarist, cu fața palidă și trăsături cu nimic ieșite din comun. În timp ce eu și Liz semănam vizibil cu părinții noștri, el nu părea să aibă nimic în comun cu ei. Marty părea să fi aterizat de nicăieri, ca un extraterestru care se infiltrase în viețile noastre. Nu-mi plăcea deloc de el. În filmele pe care le văzusem, frații mai mari erau mereu ca niște eroi care făceau totul pentru frații și surorile lor mai mici. Dar fratele meu era un lup singuratic, stătea toată ziua în camera lui și se juca cu colonia lui de furnici sau analiza probe de sânge recoltate de la salamandre sau șoareci disecați – rezerva lui de animăluțe moarte părea inepuizabilă. Liz îl categorisise de curând drept un „*freak* scârbos“ și avea perfectă dreptate.

Din vacanțele noastre petrecute în Franța nu mi-au mai rămas decât frânturi, în afara incidentului dramatic de la sfârșit. Dar îmi amintesc foarte bine cum ne uitam cu Liz și cu Marty la copiii francezi care, la petrecere, jucau fotbal în piațeta din sat și cât de străini ne simțeam. Eram născuți la München toți trei și ne simțeam germani. În afară de câteva feluri de mâncare mai speciale, în familia noastră nu exista nimic care să ne amintească de rădăcinile franțuzești. Cu toate că părinții noștri se cunoscuseră la Montpellier. Tatăl meu s-a mutat acolo după ce a terminat școala, pentru că a vrut să scape de ai lui. Mama s-a mutat pentru că îi plăcea foarte mult Franța. (Și pentru că voia să scape de ai ei.) Dacă se întâmpla cumva să ne povestească ceva despre perioada aceea, se limitau la serile în care se duceau la cinema, sau la dățile când mama cânta la chitară, la prima lor întâlnire, la o petrecere de studenți dată de un prieten comun, sau la mutarea lor la München – când mama era deja gravidă. După poveștile astea, mereu am avut impresia

că îi cunoaștem. Dar mai târziu, după dispariția lor, am fost nevoiți să constatăm că nu știam nimic despre ei, absolut nimic.

*

Ne-am dus la o plimbare, dar tata nu ne-a dezvăluit nici la plecare și nici pe drum încotro ne îndreptam. Am urcat un deal toți cinci și am ajuns la o pădure. Tata s-a oprit în fața unui stejar uriaș aflat chiar pe vârful dealului.

— Vedeți ce e gravat în scoarță? ne întrebă el cu un aer absent.

— *L'arbre d'Eric,* citi Liz. Copacul lui Eric.

Am privit stejarul.

— Cineva a rupt o creangă de aici, spuse Marty arătând spre un loc umflat și rotund de pe trunchiul copacului.

— Da, așa este, murmură tata.

Eu, Liz și Marty nu-l cunoscuserăm deloc pe unchiul Eric. Știam doar c-a murit cu mulți ani în urmă.

— De ce se cheamă așa copacul? întrebă Liz.

Fața tatălui nostru se lumină.

— Pentru că sub copacul ăsta a vrăjit-o frate-meu pe prietena lui. A adus-o aici, s-au așezat pe bancă și s-au uitat la valea de jos, i-a recitat niște poezii și după aceea a sărutat-o.

— Poezii? întrebă Marty. Și zici c-a funcționat?

— De fiecare dată. Și de asta a scrijelit un deștept cuvintele alea în scoarța copacului.

Tata se uită la cerul azuriu și rece al dimineții, iar mama se sprijini de el. Am privit copacul și am repetat în gând: „*L'arbre d'Eric*".

*

Iar apoi a sosit ultima zi de vacanță, încă o ultimă excursie. Noaptea plouase din nou și frunzele erau încărcate de perle mari de apă. Aerul dimineții se depunea ca un strat răcoritor pe pielea mea. Ca de fiecare dată când mă trezeam devreme, aveam senzația că ziua îmi aparținea. O senzație absolut grozavă. Făcusem cunoștință cu o fată din sat, Ludivine, și tocmai îi povesteam maică-mii despre ea. Ca de fiecare dată la sfârșitul concediului în Franța, tata se simțea ușurat că bifase cu succes misiunea asta pentru încă un an. Se oprea din când în când ca să facă poze, fluierând încontinuu. Liz se afla în fruntea grupului, în timp ce Marty abia se târâia în spatele nostru. A trebuit să ne oprim și să-l așteptăm de câteva ori.

În pădure am dat peste un râu plin de grohotiș peste care se întindea un trunchi de copac. Știind că oricum va trebui să traversăm pe malul celălalt, eu, fratele și sora mea i-am întrebat pe ai noștri dacă putem să facem echilibristică pe buștean.

Tata s-a urcat pe el ca să verifice dacă rezistă.

— Pare destul de periculos, spuse el. Eu nu traversez pe aici, să vă fie clar.

Am sărit și noi pe buștean. Abia în clipa aceea ne-am dat seama cât de adâncă era prăpastia de sub noi, cât de alunecoasă era scoarța și cât de plin de bolovani și de lat era râul. Bușteanul n-avea mai mult de zece metri și dacă alunecai și cădeai, puteai să te lovești urât de tot.

— Mai jos urmează un pod, a zis Liz.

Deși, în mod normal, îi plăcea să testeze orice – de data asta Liz abandonă planul și merse mai departe, urmată de fratele meu. Doar eu am rămas în urmă. Pe vremea aceea nu știam ce-i

frica. Eram singurul din clasă care, cu doar câteva luni în urmă, îndrăznise să coboare pe o pantă abruptă cu bicicleta. După câțiva metri, am pierdut controlul, am căzut și mi-am fracturat brațul. Dar nici nu scăpasem bine de ghips, că deja căutam următoarea aventură periculoasă.

Mă holbam în continuare la bușteanul din fața mea, după care, fără a sta prea mult pe gânduri, am început să înaintez, pas cu pas.

— Ești nebun! strigă Marty, dar eu nu l-am mai auzit.

O singură dată era să alunec. Am amețit văzând albia pietroasă de sub mine, dar în clipa aceea mă aflam deja la jumătatea bușteanului. Inima a început să-mi bată mai repede. Ultimii doi metri i-am parcurs alergând și am ajuns pe malul celălalt fericit. De ușurat ce eram, mi-am aruncat brațele în aer. Familia mea a urmărit cursul râului până la pod, în timp ce eu mi-am continuat drumul spre dreapta singur. Din când în când le aruncam rânjind câte o privire. Nu mă mai simțisem niciodată atât de mândru.

*

Râul își urma cursul și după ce-am ieșit din pădure. Devenise mai lat și curentul mai rapid, nivelul apei crescuse după ploaia din ultimele zile. Malul era noroios și afânat, iar drumeții erau avertizați de un indicator să nu se apropie prea mult de margine.

— Cine cade acolo se înecă sigur, a spus Marty și a aruncat o privire spre curentul asurzitor.

— Sper să cazi chiar tu. Poate așa scăpăm de tine, a zis Liz.

Marty făcu un pas spre ea, dar Liz se feri și se agăță de brațul mamei cu un aer atât de independent și degajat, cum numai ea era în stare.

— Iar ai fost obraznică? o întrebă mama. Mă faci să te las aici, la bunica.

— Nuuu, răspunse Liz pe un ton dezamăgit, pe jumătate serioasă, pe jumătate prefăcându-se. Nu, te rooog.

— N-am de ales. Bunica o să aibă grijă de tine, spuse mama imitând privirea dojenitoare a bunicii, iar Liz începu să râdă.

Mama era clar vedeta familiei, cel puțin pentru noi, copiii. Era frumoasă și grațioasă, avea prieteni în tot orașul și organiza serate la care participau artiști, muzicieni și actori de teatru. Habar nu am unde i-a cunoscut pe toți. De fapt, e puțin spus „frumoasă“ și „grațioasă“. Sunt niște cuvinte inexpresive, care nu pot să redea în întregime impresia pe care mi-o crea: aceea că, din întâmplare, mama noastră se nimerise a fi o combinație între Grace Kelly și Ingrid Bergman. Chiar și în copilărie mă întrebam deseori cum de nu devenise o actriță faimoasă. Mi se părea absurd că era doar profesoară. Acasă își aborda sarcinile domestice cu un aer amuzat și un zâmbet adorabil. Abia mai târziu mi-am dat seama cât de mărginită se simțea.

Ajunși la o pajiște de pe malul râului, ne-am tras puțin sufletele. Tata își îndesa tutun în pipă, în timp ce noi ne-am mâncat baghetele cu șuncă. Mai târziu, mama a cântat la chitară câteva șansonete de Gilbert Bécaud.

Când părinții au început să cânte, Marty a dat ochii peste cap.

— Terminați, vă rog. E superpenibil.

— Dar nu-i nimeni aici, spuse mama.

— Ba da, uite, acolo!

Frate-meu arătă spre malul celălalt, unde tocmai poposise o altă familie. Copiii erau cam de vârsta noastră și aveau un cățel maidanez care alerga de colo-colo pe lângă ei.

Se făcuse amiază, soarele era la zenit. Din cauza toropelii, eu și Marty ne-am scos tricourile și ne-am întins pe o pătură. Liz mâzgălea într-un bloc de desen; mici desene și apoi, în diferite variante, numele ei. Pe vremea aceea testa mai multe variante și îl scria peste tot, pe hârtie, pe masă, în caiete sau pe șervețele. *Liz, Liz, Liz.*

Părinții au mers la plimbare și au dispărut în zare, lipiți unul de celălalt. Eu, fratele și sora mea am rămas pe pajiște. Peisajul părea inundat de soare. Marty și Liz jucau cărți, în timp ce eu ciupeam corzile chitarei și urmăream familia de pe malul celălalt. Auzeam tot timpul râsete, acoperite de lătratul câinelui. Când și când, un băiat azvârlea un băț, iar maidanezul îl recupera imediat. Până la urmă, băiatul se plictisi, se pare, și ascunse bățul sub pătură. Dar câinele voia să se joace și se repezea tot timpul la câte un membru al familiei, după care se dădea bătut și dispărea mai jos, în aval. O creangă mare rămase agățată de un tufiș de pe mal. Câinele încercă s-o elibereze trăgând de ea cu botul, dar fără succes. Curentul apei părea foarte puternic în locul acela. Eram singurul care urmărea scena și simțeam cum mi se ridică părul pe ceafă.

Plin de exces de zel, cățelul trăgea tot mai tare de creangă și se apropia tot mai mult de curentul de apă. Tocmai mă pregăteam să-i atrag atenția familiei de pe malul celălalt, când am auzit un schelălăit. O bucată de mal se desprinsese pur și simplu, iar câinele căzuse în apă. Se ținea de creangă doar cu dinții și cu lăbuțele din față. Scheuna și încerca să se cațăre

înapoi pe malul afânat, dar curentul era prea puternic. Scheunatul devenise tot mai puternic.

— Oh, Doamne! a țipat Liz.

— N-o să reușească, a zis Marty. Părea atât de sigur de ce spunea, de parcă ar fi fost un arbitru.

Familia de pe malul celălalt se repezi spre câine. Le mai lipsea puțin să ajungă la el, când creanga s-a desprins de tufiș și a fost luată de apă, împreună cu maidanezul.

Un timp s-a mai ținut la suprafața apei, după care a dispărut. În timp ce copiii de pe malul celălalt plângeau și țipau, m-am întors spre fratele și spre sora mea și m-am uitat la fețele lor. Și azi îmi aduc aminte de privirile lor.

*

Seara, în pat, încă mai auzeam scheunatul câinelui. Liz fusese tristă toată ziua, iar Marty abia dacă scotea vreun cuvânt. Dar ce era și mai ciudat e că părinții noștri nu erau cu noi atunci când s-a întâmplat. Bineînțeles că au încercat să ne consoleze după ce s-au întors din plimbare, dar asta n-avea cum să schimbe faptul că eu, fratele și sora mea am trăit ceva care ne-a șocat doar pe noi.

M-am zvârcolit aproape toată noaptea. Gândul că fericirea și seninătatea familiei de pe malul celălalt au fost spulberate în doar câteva secunde nu-mi dădea pace. Mi-am amintit din nou de unchiul Eric și de ce auzisem despre el, cum că „și-ar fi pierdut viața“. Până atunci, viața mea fusese cumva protejată, dar îmi dădeam seama că forțe și curenți invizibili puteau să întoarcă totul pe dos. Și asta fiindcă unele familii păreau ocrotite de soartă, pe când altele păreau să atragă nenorocirea

ca un magnet, și în noaptea aceea mă întrebam dacă nu cumva familia mea era o familie precum cele din urmă.

La macaz

(1983-1984)

Trei ani și jumătate mai târziu, în decembrie 1983: ultimul Crăciun sărbătorit cu părinții mei. Abia se înserase și stăteam la geamul camerei mele din copilărie, în timp ce ceilalți aranjau camera de zi. Ca în fiecare an, urmau să mă cheme doar după ce au decorat toată camera, dar oare cât avea să mai dureze? Auzeam de afară bombănelile fratelui meu și râsul împăciuitor al maică-mii. Îi auzeam pe tata și pe soră-mea discutând despre ce față de masă să aleagă. Ca să-mi distrag atenția, m-am uitat la curtea interioară, la copacii goi ai iernii, la leagăn și la căsuța din copaci. Multe se schimbaseră în ultimii ani, dar nu și priveliștea curții mult iubite.

Se auziră bătăi la ușă. Tata intră în cameră. Purta un pulover de cașmir bleumarin și își rodea coada pipei. Se apropia de patruzeci de ani. Părul negru din față i se rărise și zâmbetul tineresc îi dispăruse de pe față. Oare ce s-o fi întâmplat cu el? Cu doar câțiva ani în urmă părea încă vesel și încrezător, iar acum în cameră stătea o siluetă încovoiată.

Rar se întâmpla să-și mai petreacă timpul doar cu mama, așa că uneori dispărea cu orele ca să fotografieze. Dar fotografiile nu ni le arăta niciodată și îi simțeam privirile bănuitoare în

ceafă chiar și atunci când doar mă jucam cu niște prieteni. Din punctul lui de vedere, lumea era un loc plin de pericole constante. De exemplu, atunci când conducea mama. („Conduci mult prea repede, Lena, o să ne omori pe toți.“) Sau în fiecare vară, când voiam să traversez pe bușteau râul din Berdillac. („Jules, *chiar* nu mai suport să mă uit, îți rupi gâtul dacă o să cazi!“) Sau când Liz se pregătea să meargă la un concert cu colegele de școală. („Îți interzic, cine știe ce oameni se perindă pe acolo!“) Dacă tatăl meu ar fi scris un îndreptar, probabil că l-ar fi intitulat „Las-o baltă“.

Doar când juca fotbal cu prietenii în parc era cu adevărat relaxat. Îl admiram cum reușea să-și dribleze adversarii, conducând mingea pe teren și lăsându-i în urmă pe ceilalți. Jucase la un club francez în tinerețe și avea și acum același simț evident al spațiului, putea să prezică mișcările adversarilor și ținând să acopere golurile din apărare exact în momentul potrivit. De parcă ar fi fost singurul care avea o vedere de ansamblu asupra jocului.

Tata veni spre mine lângă fereastră. Mirosea a tutun și a loțiune după ras, aceeași loțiune pe care o folosea mereu, cu parfum amărui, de mușchi.

— Te bucuri de petrecere, Jules?

Am dat din cap și tata m-a bătut pe umăr. Mai demult, când se întorcea de la lucru, ne plimbam adesea seara prin Schwabing. Pe atunci mai existau vechile cârciumi de pe colțuri și cafenelele în care se stătea în picioare, cabinele de telefon galbene și magazinele universale mici unde puteai să cumperi ciocolată, ciorapi de lână sau – articolul preferat al tatălui meu – loturi autorizate pe lună. Cartierul părea un sat mai mare în care timpul trecea mai încet. Uneori mai mâncam câte o

înghețată în parc și tata îmi povestea despre o perioadă în care, tânăr fiind, lucrase o jumătate de an în portul din Southhampton ca să-și plătească facultatea și să învețe engleza, sau despre năzbâtiile fratelui său Eric și despre copilăria lor. Erau poveștile mele preferate.

Dar cel mai bine îmi amintesc sfatul pe care mi l-a dat odată când ne plimbam. La început nu prea știam cum să-i interpretez vorbele, dar, în cursul anilor, ele au devenit pentru mine un fel de moștenire.

Tata mi-a spus așa:

— Cel mai important e să-ți găsești un prieten *adevărat*, Jules.

Își dădea seama că nu înțelegeam la ce se referă și m-a privit insistent.

— Un prieten adevărat e cineva care e mereu lângă tine, care îți este alături toată viața. Trebuie să-l găsești, e chiar mai important decât dragostea. Pentru că dragostea poate fi trecătoare.

Mă apucă de umăr.

— Mă asculți?

Mă jucam cu un băț pe care-l găsisem pe jos și l-am azvârlit cât colo.

— Dar cine e prietenul tău adevărat?

Tata scutură doar din cap.

— L-am pierdut, spuse el cu pipa între buze. Nu ți se pare ciudat? Pur și simplu l-am pierdut.

Nu prea știam cum să-i interpretez sfatul și poate bănuiam și că vorbele lui exprimau, de fapt, propria-i dezamăgire. Cu toate acestea, sfatul lui mi s-a întipărit în minte. Îmi doresc să n-o fi făcut.

— Am auzit c-o să primești un cadou grozav, spuse tata în franceză când părăsi camera.

— Pe bune? Ce?

Tata zâmbi.

— Va trebui să mai ai răbdare câteva minute.

Mi se părea o încercare grea. De afară se auzea deja muzica la pian – „Stille Nacht“ și „A la venue de Noël“. Și apoi, în sfârșit, i-am auzit pe Liz și pe Marty tropăind pe hol și ușa camerei mele s-a deschis brusc.

— Hai, repede!

Bradul ajungea până la tavanul salonului și era împodobit cu globuri colorate, figurine de lemn și lumânări, iar dedesubt se aflau mormane de cadouri. Mirosea a ceară și a crengi de brad. Pe masă se vedea un curcan mare alături de o tavă cu cartofi gratinați, tocăniță de miel, friptură de vacă, gem de merișor, un tort cu cremă de unt și o tartă cu aluat franțuzesc. Mâncarea era mereu în exces, așa că în zilele următoare mâncam resturi direct din frigider, lucru care îmi plăcea la nebunie.

După cină am cântat colinde, apoi a urmat ultima ceremonie de dinaintea despachetării cadourilor: mama a cântat „Moon River“ la chitară. Părea să savureze fiecare moment de fiecare dată când o făcea.

— Chiar vreți să auziți cântecul ăla? ne întreba ea.

— Da! strigam cu toții în cor.

— Eh, nu știu ce să zic. Cred că o spuneți doar din politețe.

— Ba nu, chiar vrem să-l auzim! strigam noi, mai tare chiar decât prima dată.

— Dați-mi un public nou, oftă mama dezamăgită. Ăsta de aici pare că s-a săturat și nu mă mai vrea.

Protestam tot mai tare până când apucă în sfârșit chitara.

Pentru noi, mama a fost tot timpul inima familiei. Când era lângă noi, certurile dintre fratele meu și soră-mea se transformau în niște dueluri verbale ridicole de care râdea toată familia, iar situațiile neplăcute de la școală se reduceau la niște obstacole minore, pe care le depășeam fără probleme. Mama se oferea să pozeze pentru desenele lui Liz și se uita la toate rezultatele cercetărilor lui Marty cu microscopul. Pe mine m-a învățat să gătesc și mi-a împărtășit chiar și rețeta ei secretă, „prăjitura irezistibilă“, o chestie cleioasă cu ciocolată care îți crea dependență imediat. Și chiar dacă era cam leneșă – o scenă clasică era cu ea tolănită pe canapea, trimițându-ne să-i aducem ceva din frigider – și mai și fuma în secret, noi toți voiam să fim exact ca ea.

În cele din urmă, a început să cânte și vocea ei a umplut camera.

Moon River, wider than a mile,
I'm crossing you in style some day.
Oh, dream maker, you heart breaker,
wherever you're going, I'm going your way.

Era acea clipă a anului când totul părea perfect. Liz o asculta cu gura căscată, frate-meu se juca emoționat cu ochelarii lui și tata o asculta cu ochi triști, dar cu o expresie extatică pe față. Lângă el stătea mătușa Helene, sora mai mare a mamei, o femeie zâmbitoare, plinuță, care locuia singură în apartamentul ei din cartierul Glockenbach și ne aducea mereu cadouri imense. În afară de bunica noastră, aflată departe, în Franța, ea

era singura familie pe care o mai aveam: o crenguță subțire pe arborele genealogic al familiei Moreau.

Primul lucru pe care l-am înhățat când am început să deschidem cadourile a fost cadoul primit de la tata. Era un pachet mare, împachetat stângaci. Am smuls hârtia de ambalaj: era un aparat Mamiya vechi! Tata mă privea răbdător, curios să-mi vadă reacția. Aparatul mi se părea cunoscut, dar de la petrecerea din Berdillac nu mai făcusem poze. Dar ăsta era plin de zgârieturi și părea foarte uzat. Lentila arăta ca un ochi supradimensionat de ciclop, iar butoanele pocneau de fiecare dată când încercai să reglezi ceva. L-am lăsat din mână dezamăgit și am deschis celelalte cadouri.

De la mama am primit un carnețel roșu cu coperți de piele și trei romane: *Tom Sawyer*, *Micul prinț* și *Krabat*. Îmi citea încă în fiecare seară, dar mă punea tot mai des să citesc singur și mă lăuda când nu făceam greșeli. De curând scrisesem prima poveste despre un câine fermecat. Mamei i-a plăcut foarte mult. Am luat carnețelul roșu și, mai târziu, când ceilalți jucau jocuri de societate, mi-am notat acolo toate gândurile care îmi treceau prin cap.

*

La scurt timp înainte de Anul Nou, l-am văzut pe tata plângând pentru prima și ultima oară. În după-amiaza aceea stăteam tolănit pe pat și scriam o povestire nouă. Era vorba despre o bibliotecă în care, noaptea, cărțile stăteau de vorbă în secret, se lăudau cu autorul lor sau se plângeau de locul prost de pe raftul din spate.

Soră-mea intră în camera mea fără să bată la ușă. Rânji ademenitor și închise ușa.

— Ce-i?

De fapt, i-aș fi putut ghici răspunsul. Între timp, Liz împlinise paisprezece ani și în viața ei nu mai existau decât trei lucruri demne de interes: desenatul, filmele de dragoste kitschoase și băieții. Era cea mai frumoasă fată din clasa ei, cu bucle blonde, cu o voce adâncă și un zâmbet care putea seduce pe oricine. În pauze o vedeam deseori în curtea școlii, înconjurată de un grup de fete cărora le povestea ce băiat a mai pupat-o și cât de plictisitor sau, în cel mai bun caz, cât de mediocru i s-a părut. Nu era niciodată *bine*, *întotdeauna* erau băieți mai mari din oraș, pentru că băieții din clasa ei n-aveau nici o șansă. Uneori își încercau totuși norocul, dar Liz nu-i băga deloc în seamă.

Se așeză pe patul meu și îmi dădu un brânci.

— Trădătorule.

Încă mai scriam la povestirea aia și nici nu prea o auzeam.

— De ce?

— Ai sărutat o fată.

Obrajii mi s-au încins.

— De unde știi?

— Te-a văzut o prietenă de-a mea. Cică s-a întâmplat chiar în fața ușii noastre. Zicea că ți-ai băgat limba în gura ei. Și că arătați ca niște labradori.

Liz râse și în clipa următoare îmi smulse carnețelul din mână și începu să mâzgălească tot felul de desene și apoi, peste tot, numele ei. *Liz, Liz, Liz.*

Avea dreptate cu chestia aia cu sărutul. Reușeam să vorbesc cu fetele de parcă ar fi fost băieți și din când în când mi se trimiteau bilețele de amor pe sub bancă. Viața părea plină de

astfel de promisiuni și deveneam tot mai încrezător în mine. Cu toate că eram reprezentantul clasei, comentam tot timpul și deranjam orele, sau îmi odihneam picioarele pe bancă și rânjeam relaxat, până când mă punea la punct profesorul. Mai târziu, comportamentul meu mi s-a părut și mie arogant, dar pe vremea aceea îmi plăcea să dau tonul discuției atunci când eram cu prietenii mei și să mă aflu în centrul atenției. Începusem să pierd vremea cu băieți mai mari decât mine și adesea mă luam la bătaie. Când cineva din grupul nou mă critica, mă repezeam imediat la el. Nu o făceam niciodată pe bune, dar nici doar așa, în joacă. Câțiva dintre băieții mai mari fumau deja iarbă și beau, dar eu mă cam feream când îmi ofereau ceva și nici nu le povesteam că îmi plăcea să citesc sau că inventam tot felul de povestiri. Știam că și-ar fi bătut joc de mine și că trebuia să ascund bine de tot latura asta a mea.

— Și cum ți s-a părut? mă întrebă Liz aruncându-mi carnețelul în poale.

— Nu-i treaba ta.

— Zi-mi odată! Altfel ne povestim oricum tot.

— Da, dar acum n-am chef.

M-am ridicat și m-am dus în biroul tatei, care încă mai mirosea a documente prăfuite și a hârtie veche. Când am auzit că soră-mea mă urmărește, m-am prefăcut ocupat și am început să scotocesc prin sertarele mesei de scris. În general am găsit doar tocuri pentru ochelari, sticluțe cu cerneală și caiete cu foi îngălbenite. Dar în sertarul de jos am dat peste o Leica. Carcasa camerei era neagră și obiectivul – argintiu. Se afla în ambalajul ei original, nu îl văzusem niciodată pe tata făcând fotografii cu ea. Și am mai găsit și o scrisoare, scrisă în franceză. Scrisul nu-l recunoșteam.

Dragă Stéphane, acest aparat de fotografiat e pentru tine. Vreau să-ți reamintească cine ești și toate lucrurile pe care viața nu le poate sfărâma. Încercă, te rog, să mă înțelegi.

De la cine o fi fost scrisoarea aia? Am pus-o înapoi în sertar și am verificat camera, am deschis capacul suportului pentru film și am rotit obiectivul. Firele de praf dansau în raza de lumină care se strecura în cameră prin geam.

Liz tocmai își descoperise imaginea într-o oglindă mică. Încântată de acest moment, se privi din fiecare unghi și apoi se întoarse din nou spre mine.

— Și dacă până acum nu m-am mai sărutat cu nimeni?

— Ce?

Soră-mea își rodea buza de jos și tăcea.

— Dar mereu ne faci capul calendar cu poveștile tale despre tipi și zici că ai făcut aia și aialaltă.

Camera se legăna în mâna mea.

— Numai despre asta vorbești.

— Primul meu sărut trebuie să fie special…

Se auzi un scârțâit. Fratele nostru, care avea un simț bine dezvoltat pentru detectat secrete și descoperea imediat locul din casă unde se discuta despre așa ceva, se ivi în cadrul ușii. Rânjetul lui diabolic dădea de înțeles că a tras cu urechea la discuția noastră.

Marty avea treisprezece ani pe vremea aceea și era un singuratic, un tocilar cu ochelari cu ramă de nichel, palid și uscățiv ca o bucată de cretă. Un copil care ura copiii, care se agăța de adulți și care, în rest, prefera să stea singur. Stătuse mereu în umbra surorii lui, care îl provoca de fiecare dată când

avea ocazia, îl ignora la școală și își bătea joc de el pentru că n-avea aproape nici un prieten. Și acum dăduse peste niște informații secrete – un adevărat dar ceresc –, informații care ar fi putut să distrugă reputația surorii noastre în școală în doar câteva secunde.

— Interesant, spuse el. De asta le dai flit la toți băieții! Pentru că faci pe tine de frică? Pentru că ești o pișăcioasă care preferă să deseneze prostii kitschoase sau să stea lângă fusta mamei?

Liz avu nevoie de o secundă ca să se adune.

— Dacă-i zici cuiva, te…

— „Mă“ ce?

Marty râse și începu să plescăie din buze zgomotos.

Liz se repezi la el. Se trăgeau de păr și dădeau unul în celălalt cu pumnii și cu picioarele. Am încercat să-i despart și n-am văzut cine mi-a lovit camera din mână, doar cum a zburat prin cameră și a aterizat cu obiectivul… Fir-ar să fie.

Imediat s-a făcut liniște. Am ridicat Leica și am văzut că obiectivul se crăpase.

Ne-am sfătuit un timp ce să facem.

— O punem înapoi în sertar, pur și simplu, spuse Liz. Poate nici n-o să-și dea seama.

Ca de obicei, sora noastră avu ultimul cuvânt.

În ziua aceea, tata se întoarse acasă surprinzător de devreme. Părea agitat și dispăru imediat în camera lui de lucru.

— Haideți cu mine! ne ordonă Liz.

Îl urmărirăm toți trei prin ușa crăpată cum se plimba prin cameră, neliniștit, trecându-și degetele prin păr la tot pasul. Apoi ridică receptorul telefonului verde și formă un număr.

— Tot eu sunt, Stéphane, spuse el cu accentul său discret. Voiam să spun că ați făcut o greșeală. Nu puteți, pur și simplu,

să…

Dar se pare că partenerul lui de conversație îl trimisese la plimbare, pentru că tata începea să cedeze. Strecura câte un „Dar ați…“, sau „Ba da, e…“ în discuție și la un moment dat chiar și un „vă rog“, dar nu prea reușea să spună ce avea de spus.

— Ați fi putut face măcar o aluzie, spuse tata până la urmă. După doisprezece ani. Doar nu pot să…

Dar fu refuzat din nou. Apoi închise, pur și simplu, telefonul.

Se duse în mijlocul camerei și rămase acolo preț de câteva secunde fără să se miște, de parcă cineva l-ar fi scos din priză. Sinistru.

În sfârșit, păru că revine la viață. Se apropie de masa de scris și în clipa aceea am știut deja care sertar avea să-l tragă. Mai întâi, citi scrisoarea, după care scoase Leica din ambalaj. Când descoperi obiectivul spart, tresări scurt. Puse înapoi camera și scrisoarea în sertar și păși spre fereastră. Apoi începu să plângă. Nu ne dădeam seama dacă era din cauza convorbirii telefonice, din cauza camerei foto sau poate din cauza greutăților care păreau să-l fi copleșit în ultimii ani. Știam doar că nu voiam să vedem așa ceva, așa că ne-am întors tăcuți în camerele noastre.

*

După Anul Nou, părinții noștri voiau să plece undeva împreună pentru weekend. Era o călătorie spontană, care părea să aibă de-a face cu concedierea tatei, dar mama ne-a spus doar că urmau să viziteze niște prieteni din Montpellier și că nu puteau să ne ia cu ei. Mătușa avea să aibă grijă de noi.

— Dar n-avem nevoie de *babysitter*, a zis Liz. Am paisprezece ani.

Mama o sărută pe frunte.

— E mai mult pentru colegii tăi, băieții.

— Mersi, să știi c-am auzit, a spus Marty fără să ridice privirea din ziar.

În casa noastră din München locuiau încă nouă chiriași, printre care și Marleen Jacobi, o văduvă tânără și extraordinar de frumoasă, care purta doar haine în culori închise. De fiecare dată când o vedeam, era singură și nu înțelegeam cum putea să trăiască așa. Dar Liz o admira și se emoționa de fiecare dată când ne întâlneam cu ea în casa scărilor sau pe stradă, mă ciupea de braț sau îmi dădea un brânci.

— E așa de frumoasă! spuse ea cu sufletul la gură.

Profitând de fascinația ei, Marty și cu mine am început să-i jucăm feste lui Liz.

— A trecut Jacobi pe aici, îi spuneam în fiecare după-masă. Tocmai ai ratat-o. N-am mai văzut-o așa de *frumoasă* ca acum.

— Ei, na, spuse Liz prefăcându-se plictisită. Oricum nu vă cred.

— Ba da, și a și întrebat de tine, i-am zis. Vrea să se mărite cu tine.

— Sunteți niște mucoși idioți, spuse Liz și se tolăni lângă mama pe canapeaua din camera de zi. Mamă, spuse ea rânjind spre mine, ghici cine a sărutat pentru prima oară o fată?

Mama se uită direct la mine.

— E adevărat? mă întrebă ea și mi se părea că o spusese cu un ton admirativ.

Nu-mi amintesc ce am mai vorbit, dar știu că mama s-a ridicat brusc de pe canapea și a pus un disc. *Via Con Me*, de

Paolo Conte. Apoi a întins mâna după mine.

— Fii atent, Jules, a spus în timp ce dansam. Dacă vrei să cucerești o fată, dansează cu ea pe melodia asta. Dacă dansezi cu ea pe melodia asta, o s-o cucerești sigur.

Mama râse. Abia după câțiva ani mi-am dat seama că a fost singura dată când mama mi-a vorbit de la egal la egal.

Cu puțin timp înainte de plecarea părinților mei, m-am certat puțin cu tata. Dar mai bine redau disputa exact așa cum mi-o amintesc:

Am trecut din întâmplare pe lângă dormitor, unde tata tocmai își făcea bagajele. Părea stresat.

— Bine c-ai venit, mi-a zis el. Vreau să discut cu tine.

M-am sprijinit de cadrul ușii.

— Ce s-a întâmplat?

Nu-mi spuse imediat despre ce era vorba, ci începu cu dubiile lui permanente față de prietenii mei mai în vârstă de care nu-i plăcea deloc, afirmând că aveam un „anturaj prost“. Apoi își aduse aminte de cadoul de Crăciun, camera foto.

— Ai lăsat-o să zacă acolo, în colț. N-ai făcut nici măcar o fotografie cu ea, nu-i așa? Nici nu te-ai uitat bine la ea.

Dintr-odată, mi s-a făcut milă de el. Mi-am dat seama că suferea.

— Chiar valorează mult. Mi-ar fi plăcut să am așa ceva la vârsta ta.

— Nu știu cum s-o manevrez. E atât de veche și grea.

În clipa aceea, tata se îndreptă de spate și făcu câțiva pași spre mine. Părea incredibil de înalt și de deșirat.

— E un aparat clasic, înțelegi?

Preț de o clipă, fața lui părea întinerită.

— E mai bun decât aparatele noi. Aparatul ăsta are *suflet*. După ce ne întoarcem, îți arăt cum să-l folosești și cum să developezi fotografiile. S-a făcut?

Am dat din cap cam șovăielnic.

— Ai ochiul bun, Jules. M-aș bucura dacă la un moment dat te-ai apuca de fotografiat, spuse tatăl meu, și a fost încă una dintre replicile lui pe care nu le-am uitat niciodată.

Ce îmi mai amintesc din seara aceea? În orice caz, felul în care mama m-a sărutat pe frunte când și-a luat rămas bun. Cred că m-am gândit de cel puțin o mie de ori la acest ultim sărut și la această ultimă îmbrățișare pe care le-am primit de la ea, la parfumul ei și la vocea ei liniștitoare. M-am gândit la asta de atâtea ori, încât nici nu mai știu dacă a fost adevărat.

*

Ne-am petrecut sfârșitul de săptămână acasă împreună cu Liz și cu Marty. Am jucat „Scări și șerpi“ cu mătușa noastră (ca de obicei, singurul scop al lui Liz era să-l blocheze pe Marty cu pietricelele albe), iar seara am gătit omletă cu ciuperci pentru toată lumea după o rețetă învățată de la mama.

Sâmbătă ne-am dus cu Liz la film, așa că, atunci când a sunat de pe drum, tata l-a găsit acasă doar pe Marty. Spre surprinderea noastră, ai noștri mai voiau să rămână câteva zile. Închiriaseră o mașină și se pregăteau să facă un ocol scurt către Berdillac.

Eu, unul, n-aveam nimic împotrivă și mă bucuram în mod special pentru micile cadouri și pentru brânza pe care aveau s-o aducă din sudul Franței.

Apoi veni 8 ianuarie, o duminică. În anii următori am încercat deseori să caut indicii ascunse, dar era o prostie, probabil. Spre seară a sunat telefonul. Când mătușa ridică receptorul, am detectat imediat schimbarea din aer și m-am așezat. Până și Marty s-a oprit din ce făcea. Restul detaliilor, în schimb, le-am uitat. Nu mai știu ce făceam în dimineața aia, nici ce-am făcut după ce-am primit telefonul și nici de ce nu era acasă soră-mea.

Nu mi-a mai rămas decât o amintire din acea zi, una de-a cărei importanță mi-am dat seama abia mai târziu.

În după-amiaza aceea am dat buzna în camera de zi. Eram surescitat. Liz desena un fel de poveste ilustrată, iar fratele meu stătea lângă ea și, în stilul lui de elev de clasa întâi, îi scrijelea ceva lui Gunnar Nordahl. Era prietenul lui de corespondență din Norvegia, dar eu și Liz spuneam mereu că acest Gunnar Nordahl nici nu exista de fapt, că era doar o invenție de-a lui Marty.

M-am postat în fața fratelui meu adoptând o poziție de boxer. Eram într-o fază Muhammed Ali și mă consideram un imitator excelent. Cel mai mult îmi plăceau lozincile de luptă lăudăroase.

— Hei, i-am strigat lui Marty. Azi e rândul tău, șobolane. Ești un sclav, aia ești.

— Jules, mă calci pe nervi. Ca să nu mai zic că habar nu ai ce-i ăla sclav.

L-am plesnit peste umăr. Văzând că nu reacționează, l-am mai lovit o dată. Frate-meu dădu să mă lovească, dar am sărit în spate și m-am prefăcut că boxez în aer.

— Zboară ca un fluture și înțeapă ca o albină.

Probabil că nu-l imitam foarte bine pe Ali, dar mă pricepeam destul de bine la *shuffle*, la dansul acela rapid pe loc.

Liz ne urmărea cu interes.

L-am plesnit din nou peste umăr pe Marty.

— În runda a doua e *rândul tău*! am urlat cu ochii ieșiți din orbite. M-am luptat cu un aligator, i-am pus cătușe fulgerului și am întemnițat tunetul. Săptămâna trecută am omorât o stâncă, am rănit o piatră și am băgat în spital o cărămidă. Dar la cât ești tu de urât, nici n-o să mă uit la tine în timpul partidei.

— Nu mă deranja.

— Exact, nu-l deranja, spuse Liz pe un ton batjocoritor. Nu vezi că-i scrie prietenului său imaginar din Norvegia?

— Of, mă plictisiți, spuse Marty.

De data asta l-am lovit peste ceafă atât de tare, încât i-a alunecat mâna cu care scria. Fratele meu s-a ridicat brusc și a alergat după mine. Ne-am luat la bătaie, la început în serios, dar când a văzut că țip și cârâi întruna că sunt „cel mai tare“, lui Marty i-a venit să râdă fără voia lui și ne-am despărțit.

Cam tot atunci, părinții mei se urcau într-un Renault închiriat ca s-o viziteze pe bunică-mea din Berdillac. Tot în același timp, o avocată tânără se urca în Toyota ei. Voia să ajungă la o cină din Montpellier și nu trebuia să întârzie. Mașina ei derapă pe carosabilul umed și nimeri pe contrasens, unde se ciocni cu Renault-ul părinților mei. Doi oameni au decedat pe loc.

Tânăra avocată a fost la un pas de moarte.

Cristalizare

(1984-1987)

A urmat o perioadă de uimire mohorâtă și o ceață deasă, doar arareori risipită de câte o amintire răzleață. Scena în care stau la geam în camera mea din München și mă uit la curtea interioară cu leagănul, casa din copac și lumina dimineții, captivă între crengile copacilor. E ultima zi în apartamentul nostru complet golit și îl aud pe Marty strigându-mă:

— Vii, Jules?

Mă întorc șovăitor de la geam. Mă gândesc că n-o să mai pot privi niciodată curtea mult iubită, dar nu simt nimic, nici măcar faptul că de acum încolo nu mai sunt copil.

Imediat după aceea, noaptea de la cămin, unde ajungem cu întârziere și unde sunt despărțit de frate-meu și soră-mea. Îmi car geamantanul pe linoleumul care acoperă holul pustiu mirosind a oțet, însoțit de un îngrijitor. Omul merge prea repede, nu reușesc să țin pasul cu el. Într-un final, deschide o ușă. E o cameră cu trei paturi. Două dintre ele sunt deja ocupate. Ceilalți copii clipesc somnoros. Ca să nu-i deranjez, sting lumina și mă dezbrac pe întuneric. Ascund un muțunache sub pernă. Întins în noul meu pat, mă gândesc la părinții mei, la

sora și fratele meu care sunt undeva în apropiere, totuși foarte departe, și nu plâng, nu, nici măcar o secundă.

Îmi mai amintesc o zi de iarnă, câteva săptămâni mai târziu. Un vânt cu rafale biciuie peisajul deluros, acoperit de zăpadă. Trag fermoarul hanoracului, îmi apăr fața cu mâna și înaintez cu greu. Îmi curge nasul, tălpile pantofilor nivelează zăpada nouă care scârțâie sub fiecare pas. Frigul e ca o undă de șoc pentru plămânii mei. După un timp, mă așez pe o bancă înghețată și mă uit în jos, spre vale. Mi se pare mută și străină. Îmi imaginez că alerg pe pantă în jos, cum mă înalț în aer, la doar câțiva metri deasupra crustei de zăpadă sclipitoare – un moment care îți taie respirația. Îmi închipui cum devin tot mai înalt, cum țâșnesc în sus și accelerez, cum îmi bate vântul în față înainte de a-mi întinde brațele ca să zbor spre orizont, și zbor, pur și simplu, repede. Privesc din nou casa familiei mele, aflată la o distanță atât de plăcută, și-mi imaginez ce fac ei în clipa asta fără mine. Cum se dau cu sania, cum discută despre fete, cum se prostesc și se sâcâie reciproc, depășind uneori limita, înainte să dispară din nou în negura uitării. Una după alta se aprind și primele luminițe în întunericul tot mai adânc și mă gândesc la viața mea de dinainte, din München, distrusă de hazard, însă dorul de casă e doar o cicatrice estompată.

Când ajung la cămin, cerul e deja negru ca smoala. Deschid ușa intrării principale. Dinspre cantină se aud voci vesele și simt un miros intens de mâncare, de transpirație și deodorant. Aerul pare îmbibat de așteptări, râsete și temeri sufocate. O iau înainte pe culoar și văd un băiat apropiindu-se din direcția opusă. Se uită la mine, tipul cel nou, cu ochi suspicioși. Mă îndrept de spate instinctiv, încerc să par mai matur decât el și

să nu comit vreo greșeală. Băiatul trece pe lângă mine fără să scoată vreun cuvânt.

Ajung în camera mea, mă așez pe pat și-mi scutur zăpada din păr. Sunt pur și simplu acolo, dar ca o fantomă, ca o mică făptură, de unsprezece ani. Stau în cameră, amorțit și pustiu pe dinăuntru, în timp ce toți ceilalți sunt la cină. Mai târziu mă vor pedepsi pentru absență. Scrutez întunericul.

*

Căminul unde am ajuns cu fratele și sora mea după moartea părinților nu semăna deloc cu instituțiile acelea elitiste cu terenuri de tenis, ringuri de hochei sau ateliere de ceramică la care ne gândeam, poate, la început, ci un centru de plasament sărăcăcios, de stat, aflat undeva la țară, compus din două clădiri cenușii și o cantină, amplasate pe același teren pe care se afla și școala secundară din comună. Dimineața ne duceam la școală cu copiii din sat, iar după-amiezile și serile le petreceam în camerele noastre, pe malul lacului sau pe terenul de fotbal. Te obișnuiai până la urmă cu viața asta de cazarmă, dar era deprimant să-ți vezi colegii de școală din sat plecând acasă la familiile lor, în timp ce tu rămâneai prins ca un deținut pe teritoriul căminului și te simțeai oarecum handicapat. Iar senzația asta a durat mulți ani. Camera spartană o împărțeai cu străini care, uneori, îți deveneau prieteni. După un an, trebuia deja să te muți. Era greu să-ți expui toată viața într-un timp și spațiu atât de limitat și existau multe certuri, dar și conversații care durau toată noaptea. Se întâmpla destul de rar să discutăm despre lucruri cu adevărat importante, lucruri pe care nu le-am fi repetat la lumina zilei. De cele mai multe ori vorbeam despre

profesori sau fete. „Iar s-a uitat la mine când eram la masă?“ sau „Ce, n-o cunoști?! E cea mai drăguță tipă din toată școala aia împuțită!“

Mulți elevi începuseră s-o ia razna deja de acasă, aveam mulți repetenți, iar unii încercaseră chiar și droguri. Din când în când, la cămin ajungeau și indivizi cu diverse infracțiuni la activ, ca resturile unei epave aruncate pe plajă, iar asta fiindcă centrul de plasament era obligat să preia pe aproape oricine, fiind o instituție de stat. De cealaltă parte a baricadei se aflau tinerii stupefiați din sat, care erau nevoiți să accepte faptul că țicniții de la oraș le perturbau idila câmpenească. „Și tu ești de la *cămin*?“ te întrebau referindu-se mai degrabă la o casă de nebuni decât la o casă de copii. La masă înfulecam totul, mâncarea nu ni se părea niciodată de ajuns. Aveam în noi o foame care nu putea fi niciodată astâmpărată. Tocmai de aceea, în cămin circulau neîntrerupt diverse bârfe și zvonuri despre cine cu cine vorbea, cine cu cine se împrietenea și cine era sus de tot pe lista unei fete anume. Nu toate schimbările erau aprobate. Uneori lumea defila mândră cu țoale noi care mai târziu dispăreau pe fundul șifonierului, când proprietarul lor se prindea că n-au stârnit nici o reacție. Câțiva elevi din cămin încercau să-și schimbe look-ul în vacanța de vară sau se întorceau de acasă cu o mai mare încredere în ei, dar majoritatea reveneau la rolul lor obișnuit după doar câteva zile. Toți se conformau percepției celor din jur.

Cu toate că înainte mă simțisem în siguranță, în ultima vreme existau momente în care observam lumina estompată a serii pe un hol prost iluminat, sau umbrele fantomatice ale copacilor întinzându-se peste peisaj, și în chiar acel moment ceva tresărea în adâncul meu. Gândul că trăiam pe o planetă

care călătorea cu o viteză amețitoare prin Univers mi se părea la fel de înfricoșător ca și conștiința, nouă și tulburătoare, că moartea e inevitabilă. Spaimele mele se dezvoltau tot mai tare, ca o crăpătură ce se întindea pe o suprafață. A început să-mi fie frică de întuneric, de moarte, de eternitate. Gândurile se înfigeau ca un bold în universul meu, și cu cât mă gândeam mai mult la toate astea, cu atât mă îndepărtam mai tare de colegii mei de școală, dintre care majoritatea erau senini și veseli. Eram singur. Și apoi am făcut cunoștință cu Alva.

*

În prima zi la școala cea nouă, am făcut o glumă în timpul orei. În fosta mea clasă, lumea se aștepta la așa ceva din partea mea, dar aici – mi-am dat seama încă de când mă pregăteam să le trântesc poanta – așa ceva n-avea să-mi meargă. În timp ce mă uitam la fețele străine ale colegilor mei de clasă, simțeam cum îmi dispare încrederea, iar atunci când am terminat, nu a râs nimeni. În clipa aceea, rolul meu a fost pecetluit. Eram ciudatul clasei, băiatul cel nou, căruia nu-i păsa cum se îmbrăca dimineața și căruia i se împleticea limba din cauza emoțiilor: în loc de, să zicem, „netaxabil“, spuneam „taxanebil“. Ca să nu ajung de râsul clasei, nu mai deschideam gura decât arareori și stăteam complet izolat în ultima bancă. Până când, după câteva săptămâni, o fată s-a așezat lângă mine.

Alva avea părul de culoarea aramei și purta ochelari de tocilară. La prima vedere părea o fată de la țară grațioasă și timidă, care copia scrisul de pe tablă cu creioane în culori diferite. Și totuși mai transmitea ceva. Existau zile în care Alva părea să-i evite pe ceilalți copii în mod conștient. Se uita pe

fereastră cu un aer abătut și complet absent. Nu știam de ce se așezase tocmai lângă mine, căci nu schimbasem niciodată vreun cuvânt. Prietenele ei chicoteau de fiecare dată când se uitau la noi și două săptămâni mai târziu m-am trezit iar singur în bancă. Alva s-a mutat de lângă mine la fel de surprinzător cum venise.

De atunci mă uitam des la ea în timpul orelor. Când o scoteau la tablă, o urmăream cum stătea în fața clasei cu un aer ezitant și își încleșta mâinile pe la spate. Îi ascultam cu atenție vocea blândă și mă holbam îndelung la părul ei roșcat, la ochelarii și pielea ei albă, la fața ei palidă și frumoasă. Dar cel mai mult la ea îmi plăcea strungăreața. Alva încerca să nu deschidă gura prea mult, ca să n-o vadă nimeni, și când zâmbea, își ducea mâna la gură. Dar uneori se întâmpla să zâmbească, iar atunci i se vedea incisivul crescut strâmb, și asta îmi plăcea la nebunie. Singurul meu scop în viață era să arunc priviri în direcția ei, și când în cele din urmă se uita și ea la mine, îmi feream privirea jenat și mă simțeam fericit.

După câteva săptămâni însă, a avut loc un incident. Era o zi de vară lipicioasă, iar la ultima oră ni s-a pus un film, o ecranizare după Erich Kästner. Alva a început să plângă în timp ce se uita. Stătea ghemuită pe scaunul ei și umerii îi tremurau. Până la urmă îi scăpă și un hohot. Asta le atrase atenția și celorlalți elevi. Profesoara opri repede filmul – la o scenă care avea loc într-o tabără de vacanță – și se duse la ea. Când cele două au părăsit clasa, am zărit pentru o clipă fața îmbujorată a Alvei. Cred că eram șocați cu toții, dar nimeni nu zicea nimic. Un singur elev a spus că tatăl Alvei nu fusese niciodată la ședința cu părinții și că asta i se părea ciudat, că poate să fi fost o explicație pentru comportamentul ei. M-am gândit deseori la

remarca lui, dar Alvei nu i-am spus niciodată nimic. Indiferent ce s-o fi întâmplat – probabil că suferea pe ascuns și de atunci nu s-a mai manifestat deloc.

La câteva zile după acel incident, mă întorceam singur acasă de la școală.

— Stai așa, Jules! strigă Alva și mă trase de cămașă făcându-mă să mă întorc.

Mă însoți până la intrarea în cămin.

— Ce faci acum? mă întrebă ea când ne-am oprit ezitând în fața ușii.

Vorbea tot timpul cu voce stinsă, obligându-te să te apleci spre ea ca s-o auzi. Cu toate că stătea în sat și nu făcea parte dintre căminiști, părea că nu prea-i vine să se ducă acasă.

Am aruncat o privire spre cerul înnorat.

— Nu știu… Mă duc să ascult niște muzică, probabil.

Nu se uita la mine și se făcuse roșie la față.

— Vrei să vii cu mine? am întrebat-o, iar ea încuviință.

Slavă Domnului, colegii mei de cămin nu erau în cameră. Moștenisem pick-up-ul și o colecție de discuri de la maică-mea, în jur de o sută de albume de Martin Gaye, Eartha Kitt, Fleetwood Mac și John Coltrane.

Am pus *Pink Moon* al lui Nick Drake, unul dintre albumele preferate ale maică-mii. Mai demult nu prea îmi păsa de muzică, dar în ultima vreme mă înveseleam de fiecare dată când auzeam scârțâitul acului pe discul de vinil.

Alva părea că se concentrează foarte tare și abia dacă-și schimbă expresia în timp ce asculta.

— Îmi place mult, spuse ea.

În mod ciudat, nu se așezase pe un scaun, ci pe biroul meu. Scoase o carte din rucsacul ei și începu s-o citească în gând, de

parcă ar fi uitat că e în camera mea și nu acasă la ea. Îmi plăcea că se simte atât de relaxată în prezența mea. Soarele după-amiezii pătrunse printre nori și învălui camera într-o lumină chihlimbarie.

— Ce citești? am întrebat-o după un timp. E bună?

— Îhâm.

Ea încuviință și îmi arătă titlul. *Să ucizi o pasăre cântătoare*, de Harper Lee. Avea unsprezece ani, ca mine. Am continuat s-o urmăresc în timp ce se adâncea din nou în carte. Ochii ei alergau peste rânduri, de la stânga la dreapta și înapoi, necontenit.

În cele din urmă, închise cartea și îmi inspectă lucrurile. Era o făptură ciudată, care se rătăcise și nimerise în camera mea și care acum îmi cerceta curioasă benzile desenate cu Omul Păianjen și aparatele foto de pe raftul meu. Luă mai întâi Mamiya în mână, după care modelele mai noi cu care tata făcuse multe poze în ultimii săi ani de viață. Atinse toate obiectele în mod conștient, de parcă ar fi vrut să se asigure că există pe bune.

— Nu te-am văzut niciodată fotografiind.

Am ridicat din umeri. Alva s-a întins după o fotografie cu ai mei.

— Părinții tăi au murit.

Replica asta m-a surprins, cred, oprisem până și muzica. Nu mai povestisem nimănui despre asta de când stăteam la cămin.

— De unde știi? am întrebat-o.

— Am întrebat o îngrijitoare.

— De ce?

Nu mi-a răspuns.

— Da, au murit în urmă cu o jumătate de an.

Aveam impresia că sap o brazdă în pământul înghețat cu fiecare cuvânt rostit.

Alva încuviință și mă privi mult timp în ochi, neobișnuit de îndelung. N-o să uit niciodată acea senzație, sentimentul că amândoi am aruncat o privire în interiorul celuilalt. Preț de o secundă, am văzut durerea care se ascundea în spatele cuvintelor și gesturilor ei, ea a reușit să-și facă o idee despre secretele mele, ascunse undeva adânc. Dar n-am mers mai departe. Am rămas amândoi pe pragul lumii celuilalt și n-am pus întrebări.

*

La nici trei ani după aceea, la sfârșitul lui 1986, eu și Alva eram cei mai buni prieteni. Ascultam muzică de câteva ori pe săptămână. Uneori îmi povestea câte ceva despre ea, că-i admira pe cei care făceau sport profesionist, că părinții ei erau medici sau că după școală voia să plece în Rusia, țara de unde proveneau scriitorii ei preferați. Dar nu discutam niciodată despre lucruri care erau cu adevărat importante pentru noi și nici despre ziua aceea în care a plâns în clasă la film.

Împlineam paisprezece ani în curând, iar clasa noastră, clasa a VIII-a, părea împărțită în două tabere distincte. Pe de o parte, erau Alva și colegii noștri care arătau mai în vârstă și, automat, păreau oarecum mai cu picioarele pe pământ, mai gălăgioși. Pe de altă parte, erau inadaptații stângaci care se maturizau târziu și cărora mă alăturam și eu. Nu mai crescusem de câțiva ani în înălțime și, cu toate că în copilărie dădusem dovadă de unele abilități, această fază a adolescenței mele părea complet lipsită de talent. Mereu îmi plăcea să visez

cu ochii deschiși, dar am avut și o latură mai sălbatică. Acum însă, când latura aceea nu mai exista, mă retrăgeam tot mai des și uneori mă uram în secret pentru cel care devenisem.

Într-o seară de toamnă l-am vizitat pe frate-meu. Aripa de vest, etajul doi, o zonă periculoasă pentru copiii căminiști mai mici, cum eram și eu, pe care pubertatea nu-i înarmase încă pentru astfel de încercări. În aripa aceasta unde erau cazați doar adolescenții de șaisprezece și șaptesprezece ani, detectam un soi de *neastâmpăr* ieșit din comun. Momentul acela care te asaltează dintr-odată, în care îți vine să te bați, să te încaieri sau să urli la cineva, din cauza excesului de energie sau de plictiseală. Mă uitam la câțiva băieți mai în vârstă cum se plimbau de colo-colo pe culoar, neliniștiți, în timp ce alții stăteau în camerele lor cu ușile deschise și se holbau la pereți, unii dintre ei mă priveau bănuitori, ca niște animale prădătoare care își apără teritoriul invadat. Nu exagerez decât puțin.

Fratele meu stătea într-o cameră din capătul culoarului. Spre deosebire de sora mea sau de mine, ultimii ani nu-l afectaseră aproape deloc pe Marty, însă el era cel care avea cel mai puțin de pierdut dintre noi. Era ca o furnică, una care supraviețuiește războiului atomic, iar apoi aceea își continuă drumul fără să se abată de la el. Între timp măsura un metru și nouăzeci, ca o barză costelivă cu mișcări stângace. Părul lung și-l ținea prins în coadă. Era ca și când cineva l-ar fi obligat pe Woody Allen să-și retrăiască pubertatea: purta doar haine negre și un parpalac de piele, tot negru, făcea glumițe de intelectual toată ziua, pe care nu le înțelegea nici dracu și, din cauza nasului încovoiat și a ochelarilor, părea o sperietoare existențialistă. La fete n-avea noroc deloc, dar la șaisprezece ani

era deja liderul unei găști de ciudați. Armata de umbre a lui Marty era alcătuită din toți elevii străini din cămin, precum și din diversele specimene de ciudați, tocilari și „deștepți“ de acolo. Nu putea lipsi nici vechiul lui vecin de cameră, Toni Brenner, singurul austriac din școală, scos din sistemul de coordonate ale căminului din cauza puternicului său accent vienez.

În apropierea ușii lui Marty, doi băieți mi-au blocat drumul. Unul slăbănog – care cu păru-i slinos și pieptănat în sus și râsu-i răgușit semăna cu o hienă – și unul mai solid, genul bătăuș, a cărui înfățișare nu mi-o mai amintesc.

— Hei, Moreau! a spus slăbănogul și m-a țintuit locului. Unde te grăbești?

Amândoi râneau cu un aer superior.

Ce ridicol, mi-am spus, totuși, cine vă credeți, nu vedeți că arătați ca doi clovni? Pentru o secundă, m-am înfuriat ca pe vremuri, când mă băteam. Dar apoi m-am dat bătut. Pe cine oare voiam să păcălesc? Nici măcar nu mi se schimbase încă vocea. Eram o glumă penală.

L-am strigat cât am putut de tare pe frate-meu, a cărui ușă se afla la doar un metru de noi. Apoi am strigat înc-o dată: „Marty! Ajută-mă, te rog!“. Am țipat iar și iar, dar ușa lui a rămas închisă.

Cei doi băieți care nu-mi dădeau drumul au rânjit din nou, după care m-au târât până la dușuri. Pe drum ni s-au alăturat mai mulți elevi care au început să mă huiduie și, până la urmă, m-am trezit cărat de cinci inși. Mă zbăteam și încercam să mă apăr, dar n-aveam nici o șansă. M-au ținut îmbrăcat sub duș până când m-am făcut leoarcă. Mirosea a șampon ieftin și a mucegai. Aveam ochii închiși și auzeam râsetele celorlalți. Apoi

cineva a spus că ar fi amuzant să mă ducă dezbrăcat în aripa unde erau cazate fetele. Și m-au apucat din nou de mâini și de picioare chiuind răgușit.

— Vă urăsc!

Am fost nevoit să-mi strâng buzele ca să nu încep să plâng.

— Terminați cu căcaturile! a zis cineva.

Un băiat cu părul de culoarea nisipului intră în încăpere: era Toni, vecinul fratelui meu. Inima îmi bătea mai tare. Era un schior extrem de talentat, nu cine știe ce înalt, dar foarte mușchiulos, se antrena aproape zilnic în sala de forță. Toni se duse la hiena costelivă și îl propulsă prin baie cu atâta forță, încât ceilalți bătură în retragere.

Apoi se apropie de mine.

— Ești bine?

Încă mai tremuram, apa de la duș fusese rece ca gheața. Toni îmi puse mâna pe umăr și mă conduse în camera fratelui meu. Șchiopăta ușor din cauza celei de-a doua operații la genunchi. Nu se știa dacă avea să fie nevoit să renunțe la cariera lui de schior profesionist.

Brusc începu să rânjească spre mine.

— A răspuns la scrisoarea aia?

Voia să mă înveselească. Ca mulți alții, și Toni era îndrăgostit lulea de soră-mea. Cu câteva luni în urmă a trebuit să fac pe curierul și să-i transmit o scrisoare la care ea n-a răspuns niciodată. De atunci, Toni mă întreba mereu în glumă dacă Liz îi citise, în sfârșit, scrisoarea.

Ajuns în camera fratelui meu, eram ud și am umplut toată podeaua de apă. Marty, care în ultimii ani dezvoltase o dependență gravă față de calculator, ridică nasul din monitor.

— Dar tu ce-ai pățit?

L-am ignorat și m-am uitat afară: geamurile clădirii vecine erau complet luminate și în depărtare se distingeau contururile pădurii întunecate. Marty continuă să butoneze pe tastatura Commodore-ului său cumpărat la mâna a doua, dar aerul lui de om excesiv de ocupat ascundea un sentiment de vinovăție.

— Nu m-ai ajutat, am spus. Am strigat după tine.

— Nu te-am auzit.

— Ba m-ai auzit. Eram chiar în fața ușii.

— Chiar nu te-am auzit, Jules.

I-am aruncat o privire furioasă.

— M-ar fi lăsat în pace dacă ai fi deschis. Nu trebuia decât să ieși.

Dar frate-meu se încăpățână să nu scoată nici o vorbă, așa că, până la urmă, i-am spus:

— Măcar recunoaște că m-ai auzit. Că te iert.

Văzând că Marty nu-mi răspunde nici după câteva secunde, am plecat. Și mult timp după aceea, de fiecare dată când mă gândeam la fratele meu, tot ce vedeam era o ușă trântită în fața mea.

*

Ne-am dus la lac. Voiam să-i arăt ceva Alvei. Era o zi palidă, înghețată și, pentru prima oară după mulți ani, am luat cu mine și unul dintre aparatele foto ale tatei. Eram înfofolit bine, cu hanorac, fular și căciulă, dar mi-am dat seama cât de neglijent se îmbrăcase Alva. Purta o pereche de jeanși subțiri și un cardigan spălăcit. Ca un copil murdar și amărât, scăpat de undeva dintr-o sectă. Reușea să se prefacă, deși îi era frig cu siguranță.

Se întunecase deja când am ajuns la lac. Câțiva elevi de la cămin se dădeau cu patinele pe gheață.

— Hai cu mine.

Am dus-o pe Alva într-un loc mai ferit. Vocile celorlalți abia se mai auzeau, stăteam singuri pe lacul înghețat.

Alva scoase un țipăt. Descoperise vulpea. I se vedea coada țepănă și o parte din cadavru ieșea din gheață, iar blana neîngrijită și aspră era acoperită de cristale strălucitoare. De parcă ar fi înghețat în timp ce se mișca.

— Ce moarte îngrozitoare!

Alva respiră scoțând aburi.

— De ce-mi arăți așa ceva?

Am măturat cu mănușile zăpada de pe suprafața înghețată ca să se vadă mai bine ochii morți ai vulpii.

— Odată am văzut un câine în timp ce se înneca. Dar asta e altceva. Credeam că poate te interesează. Pare atât de calmă, atât de *veșnică*.

— Mi se pare oribil.

Alva își feri privirea.

— Acum ți se pare ceva oribil, dar pun pariu că peste douăzeci de ani așa o să-ți aduci aminte de vulpea înghețată.

Nu mă puteam abține să râd.

— O să te gândești la vulpea asta înghețată și pe patul de moarte.

— Haide, Jules, nu fi ridicol.

Am făcut câteva fotografii, apoi ne-am întors în sat. Ultimele pete de culoare s-a decolorat în depărtare, iar peisajul din jurul nostru a dispărut în întuneric. Se făcuse mai frig, așa că mi-am ascuns pumnii în buzunare. În sfârșit, am ajuns la cafenea.

Înăuntru Alva își frecă mâinile. Mai nou se dădea cu ojă și i-am privit sceptic vârfurile degetelor de un roșu aprins; un semn al rebeliunii și al schimbării. Am băut ciocolată caldă și am discutat despre soră-mea, care avea iarăși probleme pentru că „părăsise incinta“ noaptea, pe furiș.

— Am auzit c-o să zboare în curând, am zis. Nu se sinchisește de nimic.

— Mie îmi place de soră-ta, a spus Alva.

Se întâlnise scurt cu Liz în camera mea la un moment dat.

— Și mi se pare superfrumoasă. Mi-ar plăcea să am o soră mai mare atât de frumoasă.

N-am știut ce să răspund la asta. Apoi am văzut hiena trecând în fața geamului nostru. I-am aruncat o privire furioasă. În schimb, Alva mă inspecta într-un fel care mi se părea enervant. Îi povestisem într-o clipă de neatenție despre experiența umilitoare de la duș și acum mă temeam c-o să mă considere un papă-lapte.

— Ar fi trebuit să-i trag una, i-am spus înfumurat și am sorbit din cacao. Mai demult, cred că i-aș fi… Habar nu am de ce nu am reacționat.

Alva râse.

— Jules, mie mi se pare OK că n-ai făcut nimic. Nu vezi că-i mult mai mare ca tine?

Ridică o sprânceană.

— Cât ești de scund, de fapt?

— Un metru șaizeci.

— N-ai cum să ai atâta. Ia stai tu lângă mine.

Ne-am ridicat amândoi și ne-am postat lângă masă. Alva mă depășea cu câțiva centimetri penibili. Câteva secunde am rămas

lipiți unul de celălalt și i-am simțit parfumul cel nou și dulceag. Apoi Alva se așeză la loc.

— Apropo, vezi că ai mustață de la ciocolată, îmi spuse ea.

— Știi la ce mă gândesc uneori?

Mi-am șters buza de sus și m-am uitat la ea, gata să sar la ceartă.

— Toate astea sunt ca o sămânță, un germen. Căminul, școala, ce li s-a întâmplat alor mei. Toate astea sunt sădite în mine, dar eu n-am cum să-mi dau seama cum o să mă afecteze. Abia când o să cresc o să pot să văd și recolta, dar atunci o să fie prea târziu deja.

Așteptam să văd cum o să reacționeze. Spre surprinderea mea, Alva zâmbi.

La început, n-am înțeles de ce. Apoi m-am întors pe scaun și am recunoscut în spatele meu un băiat înalt din a XI-a, sigur avea deja șaisprezece ani. Se apropie de noi cu un zâmbet încrezător și teatral. Alva se uita la el într-un fel în care n-o văzusem să se fi uitat la mine niciodată și, în timp ce băiatul vorbea cu ea, m-am simțit inferior, era un sentiment paralizant care n-a mai dispărut niciodată în anii care au urmat.

*

În fața cantinei am dat peste soră-mea. Trona ca o regină pe o bancă, înconjurată de colegii ei de școală, și fuma. Pe vremea aceea, Liz avea șaptesprezece ani și purta un hanorac măsliniu, cu glugă și teniși. Părul blond îi atârna în față. Era neobișnuit de înaltă pentru o fată, avea unu optzeci cu siguranță și chiar și acum îi plăcea mai mult să alerge decât să meargă normal, confunda deseori admirația cu simpatia și făcea exact ce o tăia

capul. Liz avea o curiozitate jucăușă față de corpul bărbătesc; când îi plăcea de cineva, nu ezita și nici nu umbla cu manevre tactice, ci se arunca pur și simplu asupra prăzii. În vacanță se întâmpla să plece de multe ori cu cunoscuți mai în vârstă decât ea și deja de două ori a adus-o înapoi poliția – lucru cu care chiar se mândrea.

Tocmai povestea despre o discotecă din München și colegii ei o ascultau cu atenție. În clipa următoare, se apropie de ea un student care își făcea la noi practica.

— Liz, vrei să vii puțin, te rog? Vezi că ai teme[1].

— Termin țigara asta și vin, spuse soră-mea. Și oricum, nu înțeleg de ce dracu tre' să mă duc la ora aia.

Liz avea o voce gravă care putea să aibă un efect intimidant. În plus, vorbea și acum un pic prea tare, de parcă s-ar fi aflat pe o scenă. Ceea ce, într-un fel, cam așa și era.

Începu să se certe de față cu toți cu practicantul și din când în când țipa furioasă.

— Po' s-o uiți, nu fac căcatul ăla.

Îi tutuia pe toți practicanții.

— Și-n plus, nu mă simt prea bine…, spuse ea cu mucul de țigară în colțul gurii, sunt bolnavă.

În clipa aceea îi veni să râdă și ei. Mai trase un fum adânc în piept și oftă.

— Bine… hai că vin în cinci minute.

— În trei, spuse practicantul tânăr.

— În cinci, răspunde Liz și îi aruncă un rânjet atât de șarmant și de obraznic, încât tânărul fu nevoit să-i evite privirea.

Toate astea se întâmplau la scurt timp înaintea vacanței de iarnă. La ușile de pe fiecare palier atârnau coronițe, la cină

primeam turtă dulce, nuci și punci. Un sentiment de bucurie general se așternu ca o haină călduroasă peste cămin, dar pe mine mă deranjau sărbătorile. Pe teritoriul căminului nu se punea problema de părinți, un lucru care mă apropia cumva de ceilalți. Dar sufeream mereu de câte ori eram la mătușă-mea din München, în timp ce colegii mei se duceau acasă la părinții lor.

Pe vremea aceea, mătușa noastră avea cincizeci și un pic de ani și era o femeie iubitoare și blândă. Seara avea tot timpul un pahar de vin în mână și rezolva cuvinte încrucișate. Pierderea surorii mai tinere șterse orice urmă de veselie de pe chipul ei, în ultimii ani se îngrășase și părea mai mult un fel de spectatoare a unui joc ale cărui reguli nu le înțelegea. Și totuși, mătușa noastră găsea mereu puterea să zâmbească atunci când aveam nevoie de încurajări. Ne ducea la bowling, la film, ne povestea despre părinții noștri și era singura care părea să priceapă ceva din firea complicată a lui Marty. Noaptea stăteau de multe ori în bucătărie, beau ceai și discutau. În prezența ei, tonul fratelui meu își mai pierdea acea nuanță atotștiutoare și, uneori, când îi povestea despre cât de puține șanse avea el la fete, o lăsa pe mătușă-mea să-l ia și în brațe.

În vacanța de iarnă ne făceam tabără cu saltele în camera ei de zi. Liz, care arunca totul claie peste grămadă. Și Marty, care își împăturea lucrurile atât de ordonat și își netezea așternuturile atât de frumos, încât nici nu îndrăzneai să te așezi pe salteaua lui. Această nouă apropiere de ei mi se părea foarte ciudată. Mai nou nu prea mai aveam activități comune; căminul ne oferea prea multe lumi paralele: dacă stăteai la mese diferite la prânz, aveai impresia că ești în altă țară. Ca acum, să stăm tolăniți toți trei în fața televizorului și să ne uităm la un

documentar despre Ramses al II-lea, faraonul egiptean. Se pare că Ramses era convins de măreția lui nu doar de la naștere, ci încă din pântecele mamei sale. Își zicea „tare din găoace“. Eu, frate-meu și soră-mea am reținut expresia. „Ești tare din găoace?“ ne întrebam unul pe altul râzând. Și dacă vorbeam despre cineva care o dăduse în bară, ziceam: „Ei, n-ai ce să-i faci, asta e, nu era tare din găoace“.

Dimineața, în ajunul Crăciunului – căutam lumânări –, am dat peste soră-mea în debara. A închis repede ușa după mine.

— Crăciun fericit, piciule.

Liz m-a îmbrățișat și s-a întors apoi la rulatul jointului. Am urmărit-o fascinat în timp ce lingea foița de rulat cu ochii închiși.

— Care-i treaba cu tine și Alva?

Trase din țigară și scoase fumul în rotocoale mici.

— E genul tău, să știi.

— Nu-i nici o treabă, suntem prieteni, atât.

Soră-mea dădu din cap cu părere de rău, după care îmi dădu un brânci.

— Măcar te-ai sărutat cu o fată vreodată?

— Nu, *de când cu*… Nu-ți mai *amintești*?

Liz scutură doar din cap. De când o știu, părea că trăiește doar în prezent și uita multe detalii, în timp ce mie îmi plăcea să rumeg la cele întâmplate și să mă gândesc unde oare aș putea să le încadrez.

— Nu-i de mirare că n-ai nici o prietenă.

Îmi cerceta hainele pe care le cumpărasem la Woolworth cu mătușă-mea.

— Te îmbraci ca un mucos de opt ani. Trebuie să ne ducem neapărat să-ți cumpărăm haine, cât de curând.

— Deci zici că nu sunt destul de *cool*?

Liz se uită la mine cu aer preocupat.

— Auzi? Ce-o să-ți zic acum e foarte important, să nu uiți niciodată.

Am privit-o înflăcărat, conștient c-o să cred fiecare cuvințel.

— Tu nu ești *cool*, îmi spuse ea. Asta așa e, din păcate, și nici n-o să poți schimba chestia asta vreodată. Așa că mai bine nici nu încerci. Dar ce poți să faci măcar e să arăți ca și când ai fi așa.

Am dat din cap.

— E adevărat c-o să zbori în curând de la școală?

Liz pufni pe nas.

— Ce? Cine a spus așa ceva?

— Habar nu am, așa vorbesc ăștia. Dar ce-o să faci dacă te prind cu nu știu ce droguri? Nu mă refer la haș'… zic de chestia aialaltă.

— N-o să mă prindă. Sunt tare din găoace.

Mă așteptam să adauge și „oricum, nu iau chestii din alea", dar nu mi-a făcut favoarea asta.

— Să știi că s-au întâmplat multe – îmi aruncă un zâmbet încrâncenat – în ultimele săptămâni. Uneori chiar cred, pur și simplu, că aș…

Căuta cuvântul potrivit.

— La ce te gândești? Ce s-a întâmplat?

Era clar că o distrează cum o urmăream cu ochi mari. În orice caz, scutură doar din cap.

— Ei, nimic, piciule, lasă. N-o să zbor de la școală, OK?

Îmi făcu cu ochiul.

— Prefer să mă lase corijentă.

Mai târziu am decorat camera de zi împreună cu mătușa. La radio se auzeau șansonete și, preț de câteva clipe, totul părea la fel ca pe vremuri, atâta doar că mai lipseau două persoane. Era ca pe vremuri, doar că nimic nu mai era ca pe vremuri.

*

În seara de Crăciun, situația a luat-o razna. Liz nu ne-a mai făcut cadou nici un desen de-al ei, în schimb, ne acompania cu chitara. O vedeam deseori la cămin, ba pe scări, ba pe bănci sau stând pe jos, pe pista de alergat, exersa concentrându-se la maxim. Deși avea o voce frumoasă, refuza să cânte „Moon River“, cum făcea cândva pentru mama.

— Mai bine mor decât să cânt piesa aia tâmpită.

Liz își cercetă unghiile.

— Am urât-o de când mă știu.

— Ba ți-a plăcut, spuse Marty cu o voce stinsă. La toți ne-a plăcut.

După masă am jucat „Scări și șerpi“. Multă vreme părea că o să câștige Marty, până când ne-am aliat cu Liz împotriva lui și l-am „zidit“ cu pietricele albe de lemn. A început să se văicărească și ne-a înjurat, mai ales când a văzut că a câștigat Liz, care chiuia de zor.

Când am strâns piesele, soră-mea a strecurat o pietricică albă în buzunarul de la pantaloni.

— Pentru noroc, mi-a șoptit.

Pentru mine, ăsta a fost cel mai frumos moment al Crăciunului. Seara părea să se desfășoare pașnic, până când mătușa ne-a întrebat de viața la cămin.

În timp ce eu tăceam și Marty se plângea nonstop (cred că în perioada aia ar fi fost în stare să se certe și într-o cameră goală, singur), Liz a început să-i povestească pe un ton provocator, necenzurat despre serile ei petrecute pe malul lacului, despre diverse chefuri și băieți. A disecat cu lux de amănunte punctele slabe ale profilor sau comportamentul stângaci al admiratorilor ei, izbucnind într-un râs vulgar la tot pasul.

Marty se strâmbă.

— Liz, tu chiar trebuie să te lauzi *tot timpul* cu poveștile tale? Nu vreau să te întrerup, pe bune, dar deja e enervant.

Era o replică tipică de-a lui Marty. Mereu spunea „nu vreau să“, după care făcea exact pe dos.

Liz îl ignoră.

— Ți-e ciudă pentru că n-ai nici acum prietenă. Știi cum ți-au botezat camera ăștia de la cămin? Celula masturbării.

— Ce anume? întrebă mătușa noastră.

— Ei, taci din gură!

Marty se juca cu gulerul hainei de piele pe care n-o scotea nici în camerele încălzite. Era pământiu la față, păru-i lung era slinos și mai nou purta și barbișon. Părea un ciorditor zdrențăros de undeva din Philly, genul care e oricând în stare să jefuiască un supermarket și să fugă de acolo cu cinci dolari și o cutie de lapte.

— Mai bine vezi-ți de ale tale, îi spuse Marty. Să vezi ce vorbesc la școală despre tine.

— De ce, ce vorbesc? îl întrebă Liz.

— Ah, nimic, răspunse Marty care părea să fi observat c-a dat-o în bară.

Liz se uită mai întâi la el și apoi la mine.

— Tu știi la ce se referă ăsta?

N-am zis nimic. Bineînțeles că știam la ce se referea. Bârfele despre ea ajunseseră și la urechile mele. Dar sigur erau minciuni. Răspândite de băieți dezamăgiți sau de fete geloase. De fapt, ce știam eu despre soră-mea?

— Ce zic ăia de la școală? ne întrebă de data asta și mătușa noastră.

— Că e o… *știoarfă,* spuse Marty, șocat și el de puterea distructivă a cuvintelor lui.

Îmi dădeam seama că nu mai vrea s-o lungească, dar părea să acționeze după un impuls lăuntric.

— Că se culcă cu tipi pentru droguri, continuă Marty. Că a rămas chiar gravidă cu unul.

Se auzi un zăngănit. Liz trântise lingurița pentru desert pe farfurie. Câteva secunde mai târziu, am auzit ușa de la intrare închizându-se. Am alergat la fereastră și am văzut-o cum dispare cu pași repezi în întuneric.

În dimineața următoare, Liz s-a întors, e adevărat, dar la câteva săptămâni după Crăciun a renunțat la școală și a dispărut din viața mea pentru mai mulți ani. I-a spus unei colege că bacul nu e pentru ea și că vrea să descopere lumea. În perioada aceea, am căutat mult timp o *explicație*. Am așteptat zi de zi un semn de la ea, o scrisoare în care să-mi explice totul, o felicitare sau un telefon. Ca un naufragiat care butonează neobosit un aparat de radiorecepție, în speranța c-o să audă o voce la un moment dat. Însă, ani de-a rândul, singurul lucru pe care l-am recepționat de la soră-mea a fost un gâjâit interminabil.

1. *Arbeitstunde*: parte a orei dedicată temelor sau repetiției (n.t.).

Reacții chimice

(1992)

Așteptam în parcarea căminului și mă uitam la urmele luminoase lăsate de avioane pe orizontul roșiatic. Ca de multe ori când spectacolul naturii îmi aducea aminte de ceva, trezindu-mi nostalgii sau amintiri, simțeam și acum o ușoară strângere în zona stomacului. Aveam nouăsprezece ani și în curând urma să termin liceul. Viitorul se deschidea generos înaintea mea și eram cuprins de înflăcărarea înșelătoare, tipică unui om tânăr care încă nu comisese o mare greșeală.

Un sfert de oră mai târziu, Fiatul roșu intră în sfârșit în parcare. M-am așezat pe scaunul din dreapta și am pupat-o pe Alva pe obraz.

— Întârzii, ca de obicei, i-am spus.

— Îmi place să te las să aștepți.

Eliberă ambreiajul și acceleră brusc.

— Cum a fost acasă? mă întrebă. Ar trebui să știu de vreo aventură amoroasă?

— Ei, după cum știi, nu sunt un copil al tristeții infinite…

— Ba chiar asta ești Jules. Un copil al tristeții infinite.

Alva nu mă scuti și mă întrebă de o fată anume din clasa noastră – n-ar fi în regulă să-i dezvălui numele aici.

— Ce se mai aude? Te-ai întâlnit cu ea în vacanță?

— Inculpatul își rezervă dreptul la tăcere.

— Hai, spune odată. Care-i faza?

Am oftat.

— Nu ne-am întâlnit.

— Vai, *Monsieur* Moreau, dar mă așteptam la mai multe din partea dumneavoastră.

— Foarte amuzant. Nu cred că are chef de mine.

— Tu știi cât de bine arăți? Normal că are chef.

Alva zâmbea larg. Îi plăcea la nebunie să mă încurajeze și să mă cupleze cu tot felul de fete.

Cred că se cuvine să menționez că în ultimii ani crescusem spectaculos. Aveam părul negru ca tata, moștenisem de la el și barba deasă și mă bărbieream rar. Mă uimea cât de matur arătam și cât de misterioasă și îndrăzneață părea privirea mea.

În ultimii ani de școală am avut două relații de scurtă durată, care nu m-au afectat aproape deloc. Pe vremea aceea mă interesa mai mult fotografia. Am învățat totul despre reacțiile chimice de care era nevoie ca să developez un film. În cămin aveam o încăpere la subsol pe care puteam s-o folosesc drept cameră obscură.

Mă simțeam deseori atras de natură, eram în stare să stau ore în șir pe malul lacului cu aparatul lui taică-meu, sau hoinăream prin păduri și lunci și mă întorceam abia seara târziu cu prada. Prin lentila aparatului Mamiya, lucrurile din jurul meu înviau, scoarța copacilor se transforma în fețe umane, structurile de pe suprafața apei păreau să alcătuiască forme coerente, până și oamenii păreau diferiți dintr-odată, iar uneori aveam impresia că le înțeleg privirile abia când îi priveam prin obiectivul camerei.

— Nu mai vreau să aud scuze, insistă lângă mine Alva. N-ai cum să fii timid tot timpul, nu vezi că nu mai ai decât câteva săptămâni?

Apoi, pe un ton solemn și implorator:

— Chiar vrei să termini școala fără să te combini cu ea?

M-am uitat pe geam fără să spun nimic. Peisajul se cufunda treptat în întuneric, părea primul strat de grund al nopții.

După un timp, Alva mă înghionti ușor.

— La ce te gândești când te uiți așa?

— De ce, cum mă uit?

Alva imită destul de bine o persoană adâncită în gânduri, ușor bătută în cap.

— La ce te gândești? mă întrebă din nou, dar nu i-am răspuns.

Ne vedeam aproape zilnic de când stăteam la căminul ăla. Alva luase locul familiei mele și de multe ori mă simțeam mai apropiat de ea decât de soră-mea sau de mătușă-mea. Dar în ultimii ani se schimbase. Mai existau și acum momente în care puteam să-i provoc un zâmbet spontan, natural, sau în care ascultam muzică și ne priveam, *perfect conștienți* de ce gândea celălalt în clipa aceea. Dar, între timp, apăruse și o nouă Alva. Una care devenea tot mai introvertită în prezența mea și care, fumând pe o bancă, plină de dispreț față de propria-i persoană, debita lucruri din care să se înțeleagă că ar fi fost mai bine să nu se fi născut niciodată.

Cu părul ei roșcat și pielea albă, avea deja câțiva admiratori, dar primul prieten l-a avut abia la șaisprezece ani. Apoi s-a mai încurcat cu unul sau doi băieți din a XI-a. Dar în timp ce lui Liz îi plăcea, după părerea mea, să facă sex și reușea să descopere ceva deosebit în fiecare bărbat, Alva părea că își folosește

corpul mai mult ca armă împotriva ei înseși. Și, de îndată ce vedea că un tip se apropie de ea, îl respingea repede. De parcă s-ar fi făcut zob ceva înăuntrul ei de fiecare dată când cineva se apropia prea tare de ea.

La șaptesprezece ani o rupse de tot cu bărbații. Părea s-o dezguste de-a dreptul orice formă de intimitate, așa că, la un moment dat, au început să circule zvonuri cum că preferă mai degrabă fetele. Sau că era, pur și simplu, *ciudată*. Dar Alvei nu-i păsa. Învăța ca o obsedată și citea tone de cărți de filozofie; Sartre și, tot mai des, Kierkegaard. E drept că de curând își făcuse din nou un prieten, dar despre subiectul ăsta nu discutam niciodată.

În seara aceea ne-am dus la o cârciumă. Alva a trebuit s-o sune pe mama ei de pe drum, de la o cabină de telefon.

— Cu Jules, am auzit-o spunând. Nu, pe el nu-l cunoști. Nu, ăla era altcineva.

Tonul ei creștea tot mai mult în intensitate.

— Vin când am eu chef! țipă într-un final și trânti receptorul în furcă.

Mama ei o urmărea cu o vigilență răutăcioasă, iar Alva o amenințase în repetate rânduri c-o să dispară de acasă după bacalaureat și n-o să se mai întoarcă niciodată. Dar ce anume se petrecea exact între ele nu știam. Alva mă ținea la distanță de familia ei de când o cunoscusem și îmi para fiecare întrebare legată de ai ei. O mai luasem de acasă de câteva ori, dar de fiecare dată mă aștepta deja în fața ușii ca să nu intru.

— E totul OK? am întrebat-o când s-a urcat din nou în mașină.

A dat din cap și a pornit motorul, dar ceva o măcina pe dinăuntru, iar ochii ei căpătaseră o nuanță mai închisă. De

obicei, Alva conducea mult prea repede, dar de data asta lua și curbele cu viteză. Coborâse geamul și părul îi flutura în curent. Era unul dintre momentele acelea când îmi dădeam seama, nu știu cum s-o zic altfel, că ar fi putut să devină oarecum *periculoasă* pentru mine. Alva juca jocul ăsta cu mine de câteva luni deja. Știa foarte bine că mă speriam când conducea prea cu viteză, precum și faptul că n-aș fi admis așa ceva de față cu ea. Tocmai de aceea, lua curbele prea repede cu Fiatul ei roșu, părea că-i face plăcere să mă vadă foindu-mă pe scaunul din dreapta, în timp ce tăceam cu încăpățânare. De fiecare dată mai întindea puțin coarda. Și în seara aceea, când m-am prins că, de fapt, n-avea să înceteze niciodată cu jocul ăsta și că era capabilă de ce era mai grav, m-am dat bătut.

— Nu mai accelera, i-am zis când am văzut că iarăși vrea să taie curba.

— Ți-e frică?

— Da, în mă-sa. Ia-o, te rog, mai ușor.

Alva ridică piciorul de pe accelerație și îmi aruncă un zâmbet triumfător și oarecum misterios.

Parcă Fiatul roșu în fața cârciumii abjecte din sat, numită „Jackpot“. Locul de întâlnire al celor din a XII-a. La tonomat se punea mai mult rock demodat, iar masa de biliard era scorojită. În spate, lângă ținta pentru *darts*, erau și două păcănele, care exercitau o putere de atracție misterioasă asupra tuturor rataților din sat și din împrejurimi.

În loc să intrăm în cârciumă, am mai rămas puțin afară, în mașină. Alva dădu radioul mai încet și deschise o cutie de bere. Apoi îmi aruncă o privire plină de subînțeles:

— Deschide torpedoul.

Am dat peste un cadou pătrățos, colorat și înzorzonat.

— E pentru mine?

Când a dat din cap, am smuls hârtia de ambalaj. Era un album cu fotografii din copilăria și tinerețea noastră, însoțite toate de câte un poem scurt și duios. Cred că lucrase la el ore în șir.

Eram atât de emoționat, încât, preț de câteva secunde, n-am putut să scot o vorbă.

— De ce ai făcut asta?

Alva spuse mai mult în treacăt:

— Ah, nu, mă gândeam c-o să te bucuri.

Am privit fotografiile în care apăream împreună, la lac, în excursii, la concerte sau festivaluri, la o petrecere în stradă, la München sau în camera mea de cămin. Am îmbrățișat-o pe Alva care, atunci când a văzut cât de tare mă bucuram, s-a înroșit.

Ca de atâtea ori, a adus și acum vorba de *Inima-i un vânător singuratic*, de Carson McCullers, cartea ei preferată.

— Citește-o și tu odată, mi-a spus.

— Da, da, știu, o s-o fac la un moment dat.

— Te rog, Jules. Vreau să știu ce părere o să ai despre ea. Chiar și despre faza aia, când personajele principale se plimbă noaptea, singure, agitate. Până la urmă ajung la o cafenea, singura care e deschisă noaptea.

Devenea tot timpul exaltată când îmi povestea despre cărți.

— Mi-ar plăcea să fiu așa, un personaj literar. Unul care hoinărește noaptea prin oraș și care, după miezul nopții, se duce într-o cafenea.

Vocea ei era slabă, dar ochii îi străluceau, iar asta îmi plăcea mult.

I-am povestit despre vacanța mea de la München și despre faptul că am căutat casa în care am crescut.

— Era complet renovată. Dispăruseră până și leagănul și casa din copaci. Acum în curte cresc flori. Arată foarte schimbată, așa de străină. Când eram acolo, m-am simțit urmărit de la distanță, ca un hoț.

Spre deosebire de mine, Alva nu vorbea aproape niciodată despre copilăria ei. O singură dată mi-a mărturisit că, în zilele deosebit de frumoase petrecute cu familia, simțea mereu durerea aceasta care o pregătea pentru clipa de față. Și cu cât mă gândeam mai mult, cu atât mă regăseam mai bine în observația ei.

Urmăream doi colegi care tocmai ieșeau din Jackpot.

— Vrei ceva? mă întrebă Alva.

Nu aveam nici un răspuns pregătit, dar mi se părea important să mă îndrept de spate. Apoi am văzut-o cum rula un joint. Până în clipa aceea nu mai luasem nici un drog.

— Da, clar, am spus. De unde ai chestia aia?

— Sunt șefa unui cartel de droguri. Nu ți-am spus niciodată?

— Șefa? Și până acum n-a trebuit să chilărești pe nimeni?

— Am fost nevoită de câteva ori.

Îmi aruncă o privire încrâncenată extrem de convingătoare.

În realitate, Alva fusese destul de reținută până acum față de droguri. După ce rulă jointul, trase un fum și mi-l pasă și mie.

— Trebuie să tragi fumul în piept și să-l ții acolo puțin.

Am încuviințat, la început am cam tușit, dar până la urmă mi-am dat seama cum se face și am început să amețesc. M-am întins pe scaunul din dreapta și mi-am amintit din nou de apartamentul pe care a trebuit să-l părăsesc în copilărie. Spre groaza mea, m-am străduit ceva până când am reușit să-mi fac o imagine în detaliu; nici nu prea îmi mai aduceam aminte cum

arăta fiecare încăpere în parte. Unde era agățat ceasul din bucătărie? Ce imagini aveam pe pereți în ultima perioadă?

În timp ce mă gândeam, mi-am adus aminte de un taxi care lua curba la lumina de noapte a lămpilor de afară. Scena se tot repeta în mintea mea. Îmi venea să strig ceva după taxiul ăla, dar până să apuc, a dispărut. Știam că imaginea asta era foarte importantă pentru mine, dar, în același timp, aveam impresia că nu era cristalizată, ca un negativ aflat încă în baia de developare.

— Ce ai? mă întrebă Alva.

— Nimic, de ce?

— Pentru că tremuri.

Mi-am dat seama că avea dreptate și am tras aer în piept de câteva ori și l-am expirat încet. Până la urmă m-am calmat, iar imaginea taxiului în trecere s-a evaporat.

— Auzi? Tu ce mai știi de frate-tău și soră-ta? mă întrebă ea. Vă mai întâlniți?

Am tras aer în piept și m-am gândit dacă să-i povestesc sau nu despre cât de mult mă înstrăinasem de ei. Până la urmă, am ridicat doar din umeri.

— Soră-mea trăiește la Londra, cred. Și frate-meu la Viena.

— Deci nu vă mai întâlniți aproape deloc?

— Nu… Nu prea, sincer să fiu.

Alva luă jointul din mâna mea și trase din el până când licări din nou. Dădu radioul mai tare și închise ochii. Preț de câteva minute, rămase nemișcată. Apoi îmi apucă mâna, cu ochii în continuare închiși. Nu mai făcu nimic, nici nu se trase mai aproape de mine, continuă doar să mă țină de mână. Am strâns-o, la rândul meu, de mână. Alva m-a strâns și ea. Apoi și-a retras mâna.

*

Spre surpriza mea, după o pauză lungă, în weekend m-a vizitat Marty. După ce mi-a inspectat camera, ne-am dus la mașina lui, un Mercedes vechi. Niciodată n-am știut cu ce se ocupa frate-meu pe lângă facultatea de informatică, dar se pare că era amestecat în mai multe proiecte, și chiar cu succes. De curând își făcuse firmă cu Toni, fostul lui vecin de cămin, și un coleg de facultate cu bani, firmă care se ocupa cu „rețele“ și „informații“, niște termeni care mie îmi sunau complet străin. Anii nefericiți de la cămin păreau să-i fi întărit voința; părea să-și fi construit un podium din trecut, prezent și viitor, care îl propulsa drept în sus.

— Crezi c-o să iasă treaba asta cu firma? l-am întrebat.

— Toți vrem asta, a răspuns rânjind Marty. Suntem tari din găoace!

Am ajuns la mașină. Spre bucuria mea, venise și Toni. Era la fel de plin de mușchi ca în liceu. Stătea sprijinit lejer de portieră și mesteca un măr.

— Uite-l pe Moreau Jules, a spus el.

— Uite-l pe Brenner Anton, am zis eu.

Ne-am îmbrățișat. Cu câțiva ani în urmă, când am intrat în echipa de atletism a școlii, Toni și cu mine am tras de fiare de multe ori împreună în sala de antrenament a căminului. Uneori mai ieșeam la o bere după. M-a învățat câteva trucuri de magie și niște scamatorii cu cărți de joc și îmi făcea tot timpul capul calendar, vorbind despre Liz. Mai târziu, când din cauza unei operații la genunchi n-a mai putut să facă sport, zicea că, drept consolare, ar avea dreptul să se căsătorească cu soră-mea.

Când i-am adus aminte de toate astea, s-a strâmbat doar.

— A apucat până la urmă să răspundă la scrisoarea aia de dragoste?

Ne-am dus la lac împreună. În timp ce, datorită unui acces de genialitate, Marty a prezis apariția internetului („O să fie o lume nouă, înțelegi, Jules? Lumea veche a dispărut, dar în curând o să putem fi din nou pionieri!“), eu îi cercetam stilul: cărare, ochelari fără ramă, sacou și pantofi din piele împletită. Din coconul de tocilar îmbrăcat în negru se ivise un carierist perseverent de la Harvard. Chiar dacă fratele meu n-avea trăsături propriu-zis frumoase, dacă e să mă gândesc la nasul lui lung și buzele lui subțiri („O moacă schițată la plesneală de Sempé“, vorba lui Liz), arăta totuși de zece ori mai bine decât la școală și radia de atâtea planuri.

— Știam eu că frate-tău o să se facă un manager de top, spuse Toni. Eu nu fac altceva decât să mă țin de căruță.

Oricum, Marty nu scăpase nici acum de ticurile lui: simțea o nevoie compulsivă să treacă drept prin mijlocul fiecărei bălțoace. Căminist fiind, nu putea să plece din cameră fără să verifice dacă a închis, apăsând clanța de câteva ori. Uneori de patru, altă dată de douăsprezece și uneori de opt ori. Dezvoltase un sistem logic, cu precizia științifică a unui nebun, dar, deși număram de fiecare dată, nu reușeam să dezleg misterul.

Cei doi m-au întrebat de viața la cămin. Ce era să le zic? După nouă ani petrecuți acolo stăpâneam atât de bine rolul căministului vesel și sociabil, încât uneori chiar credeam, preț de câteva clipe, că trăiesc *într-adevăr* o viață lipsită de griji. Dar nici acum nu vorbeam despre părinții mei. Dorința mea cea mai înflăcărată era să nu mai fiu un orfan amărât, ci doar un copil obișnuit. Abandonasem amintirea bine sigilată a părinților mei într-un colț prăfuit al conștiinței mele, și chiar

dacă mai demult le vizitam destul de des mormintele din München, de ceva timp nu mai fusesem acolo.

— Apropo, nu vreau să te îngrijorez, spuse Marty, dar să știi că lui Liz îi merge destul de nasol. A trecut acum câteva zile pe la mine, în Viena, și arăta aiurea de tot. Ia prea multe căcaturi.

— Dar face asta de când o știu.

— Mă refer la droguri dure. Cred că între timp regretă și că s-a lăsat de școală.

— Asta de unde ai scos-o?

— Părea tristă când m-a condus până la facultate. Și *știu*, pur și simplu, că regretă.

Nu știam ce să răspund. Nu mai primisem nici o veste de la Liz de ani buni, dar apoi restabiliserăm o legătură cât de cât. Ultima oară mă întâlnisem cu ea la München. Ca de obicei, o întâlnire pe fugă.

Pentru a schimba subiectul, fratele meu mi-a povestit despre Elena, prietena lui, pe care o cunoscuse la facultate. Când l-am întrebat dacă o iubește, Marty a dat doar din mână.

— Iubire, spuse el. Ăsta e un termen literar idiot, Jules. Astea-s doar niște reacții chimice.

*

Alergam cât puteam de repede pe pista de o sută de metri. Alva zăcea tolănită în iarbă și citea. Gazonul delimitat cu dungi și pista de alergat se aflau într-o stare deplorabilă, cu toate astea terenul de sport era considerat „sufletul“ căminului. Era locul de întâlnire al celor mai diverse bisericuțe care își făceau aici planurile pentru seară, citeau sau își omorau pur și simplu timpul.

Eram un sprinter bun; deși nu doboram recorduri, câștigasem deja câteva curse pentru echipa noastră de atletism de pistă în cadrul unor concursuri. M-am oprit în fața Alvei gâfâind. Alva ținea în mână o broșură. Când citea, ceva se schimba parcă la ea. Fața i se relaxa, gura îi rămânea ușor deschisă și părea subit inabordabilă și protejată.

Am reușit să descifrez două versuri dintr-un poem și am citit cu voce tare:

Moartea e mare
Suntem ai ei...[1]

— Foarte încurajator, am spus. Și ce mai urmează?

Alva închise repede broșura.

— Du-te, mai bagă o tură! spuse ea amuzată.

După antrenament am făcut un duș și m-am întors la ea cu aparatul foto. I-am făcut câteva poze, după care m-am tolănit lângă ea în iarbă. Cred că Alva a fost prima care a spus c-ar vrea neapărat copii mai încolo.

— Da? Și câți? am întrebat-o.

— Mi-ar plăcea să am două fete. Una dintre ele e foarte independentă și mă contrazice tot timpul, iar cealaltă e foarte mămoasă și vine la mine de fiecare dată când are nevoie de un sfat. Și scrie, de asemenea, poezii lipsite de noimă.

— Și ce te faci dacă o să fie niște drogate și ciudate amândouă?

— Ei, nu face nimic dacă o să fie puțin cam ciudate, a zâmbit Alva. Ridul mic din mijlocul frunții ei a dispărut.

Apoi a spus, foarte serioasă:

— Trebuie să te avertizez, Jules, că dacă împlinesc treizeci de ani fără să fi născut și dacă nici tu n-o să ai copii, o să-i vreau de la tine. Ai fi un tată bun, sunt convinsă.

— Dar asta ar însemna să facem sex.

— Aș lua în calcul și prostia asta.

— De, poate tu. Dar cine a zis că eu aș fi pregătit pentru asta?

Alva ridică o sprânceană.

— De ce, n-ai fi?

Preț de o secundă am tăcut amândoi.

Am aruncat o privire încurcată spre clădirea căminului. Cimentul încins al parcării strălucea la soare ca un ciob imens de sticlă.

— Ba da, sună bine, am zis. N-aș vrea să fiu un tată bătrân. Treizeci e limita și la mine. Așa că aș fi gata să te las însărcinată, în caz de nevoie.

— Și ce ne facem dacă n-o să mai ținem legătura la treizeci?

— Așa ceva e exclus.

Alva mă privi îndelung.

— Ba da, așa ceva i se poate întâmpla oricui.

Ochii de pisică ai Alvei erau verzi, dar șterși și închiși ca verdele de pe bancnotele de dolari, însă și strălucitori. Verdele ăla reprezenta un contrast fascinant față de părul ei roșcat, cu toate că privirea ei avea ceva impenetrabil, aproape rece. Nu era privirea unei fete de nouăsprezece ani, ci aceea a unei femei indiferente. Dar atunci când mi-a spus că „așa ceva i se poate întâmpla oricui“, ceva în privirea ei s-a schimbat și răceala a dispărut de tot.

Pe brațul ei ateriză un strop de apă. Ne-am uitat amândoi în sus. Câțiva nori grei blocaseră soarele și brusc se auzi un tunet puternic. Câteva secunde mai târziu eram leoarcă.

Ne-am adunat lucrurile și ne-am refugiat în camera mea. Alva descoperi ginul pe care mi-l adusese Toni. Ne tot umplea paharele până când, încet-încet, fără să ne dăm seama, am golit toată sticla. Alcoolul mă însuflețise, Alva, dimpotrivă, părea încordată.

— S-a despărțit de mine, a zis dintr-odată.

Prietenul ei avea deja douăzeci și ceva de ani și era un tip grosolan din oraș, vânzător de mașini, pe care nu-l suferam deloc. Alva scutură din cap.

— Dar probabil că m-am purtat ca dracu' cu el. O merit.

— N-o meriți deloc. Și oricum erai prea bună pentru idiotul ăla.

— Crede-mă, o merit.

Și apoi, aproape ironic:

— Jules, tu vezi mereu ceva în mine care nu există.

— Nu, e tocmai invers. Tu ești cea care își ignoră propria persoană.

Alva ridică din umeri golindu-și paharul, după care-l umplu la loc. Ajunsese să se legene puțin. „Mersi, Toni", mi-am spus în gând. „Habar n-am de ce mi-ai adus ginul ăla, dar îți rămân dator."

Mi-am amintit cum mă apucase de mână în Fiat.

— Mai știi când te-ai așezat lângă mine în a V-a?

— De ce ți-ai adus aminte de asta tocmai acum?

— Ei, așa… De ce ai făcut-o?

— Pentru că erai nou și te mai și îmbrăcai aiurea pe atunci, purtai ciorapi albaștri cu roșu, ca nuca-n perete, ce să mai. Și păreai atât de trist și de părăsit de toți… Și toți făceau mișto de tine.

— Pe bune? Nici nu mi-am dat seama.

— Râdeau de tine și când încurcai silabele. „Increbidil“, pe asta mi-o amintesc și acum. Sau „N-adue“ în loc de „N-aude“.

Alva ridică vesta protectoare cu care obișnuiam să alerg și o cercetă amănunțit.

— De aia m-am așezat lângă tine, ca să nu te simți singur. Dar când toată lumea a început să mă enerveze și să spună că eram îndrăgostită de tine, m-am mutat din nou.

— Cam slab din partea ta.

— Da, ai dreptate.

Ne-am privit îndelung.

— Alva, tu te-ai îmbătat, am spus.

— Nu, Jules, tu te-ai îmbătat, nu eu. Auzi, dar de când bei tu gin?

— De când mă știu. Zilnic câte o sticlă, înainte de ore.

Am făcut un pas spre ea și i-am luat vesta din mâini.

— Există o grămadă de lucruri pe care nu le știi despre mine.

Alva se uită drept în ochii mei.

— Serios? Ce anume?

S-a făcut liniște. Cu cât întrebarea rămânea mai mult fără răspuns, cu atât spiritul jucăuș al Alvei se transforma mai clar în ceva serios. Am râs scurt, dar a sunat ca un hârâit.

Având în vedere că Alva nu voia să preia controlul asupra situației, mi-am urmat instinctul și am pus niște muzică. „Via Con Me“ a lui Paolo Conte, melodia pe care o cântase mama la scurt timp înainte să moară.

O priveam pe Alva, căreia încă îi atârna părul ud peste față. Hainele păreau lipite de ea cum le trăgea, grijulie, peste picioarele dezvelite. În clipa aceea am început să mă legăn pe muzică. Îmi tremurau genunchii.

— Dansezi chiar bine, a spus ea părând surprinsă.

Nu i-am răspuns, doar am invitat-o la dans. Când mi-a făcut semn că nu vrea, i-am întins chiar și mâinile.

— Haide! i-am spus. Numai melodia asta!... Hai!

Am început să gesticulez febril ca un italian și să-mi mișc buzele pe melodie.

It's wonderful, it's wonderful, it's wonderful,
good luck my baby
It's wonderful, it's wonderful, it's wonderful,
I dream of you...

Alva râse scurt. Dar în clipa următoare deveni serioasă și aveam impresia că, dintr-odată, se gândea la cu totul altceva. Nu mai avea deloc corpul încordat, și la un moment dat a scuturat chiar din cap. Eram îngrozitor de dezamăgit. Mi-am strâns buzele și am mai dansat puțin cu ea ca un nătâng curajos. Dar până la urmă am oprit muzica, și la scurt timp după aceea Alva și-a luat lucrurile și a plecat.

*

Vacanța de Rusalii din 1992 a decurs fără nici un eveniment ieșit din comun, până într-o zi în care am găsit-o pe mătușă-mea adâncită în gânduri în bucătărie, cu o strălucire ciudată în privire. Mi-am dat seama, șocat, că îmbătrânise. Iar apoi am înțeles. În ziua aceea ar fi trebuit să fie ziua de naștere a maică-mii. Mi-era rușine că uitasem de ea. Cu toate astea, am acceptat doar din politețe să mă uit la niște poze cu familia pe canapea, alături de mătușă-mea.

Erau poze cu mama mea din vremea când era doar o fetiță, o adolescentă sau o femeie tânără cu păr scurt, tuns modern și fustă mini, înconjurată de un grup de studenți. Se uita cu admirație la un bărbat tânăr de lângă ea. Acesta purta o cămașă albă, o cravată scurtă și mânecile suflecate, și avea o pipă în gură. Stătea de vorbă cu cei din jur și îi străluceau ochii.

— Ce șarmant și deștept putea fi taică-tău, spuse mătușa mea. Îi plăcea foarte mult să discute ore în șir.

În poza următoare am descoperit-o pe bunică-mea din Franța, care avea încă pe atunci liniile acelea dure din jurul gurii. Și uite-l și pe piciul de Marty, cu colonia lui de furnici. Și Liz în rochia ei de prințesă, cu voal roz în păr, iar în fundal eu însumi, holbându-mă la ea cu gura căscată. Într-o altă fotografie aveam vreo nouă ani și stăteam în bucătărie aplecat peste o oală, foarte concentrat. Mi-am amintit imediat de mirosurile bine cunoscute. Nu mai făcusem nimic de mâncare de ani buni, dar oare îmi plăcuse cândva să gătesc, sau doar îmi închipuiam asta din cauza fotografiilor? Am scormonit printre amintiri și am descoperit unele din ce în ce mai clare.

O poză nouă mă înfățișa în fața unei structuri pentru cățărat, cu vechiul meu rânjet suficient, înconjurat de fete și băieți.

— Îți plăcea să fii tot timpul în centrul atenției, spuse mătușă-mea. *Un drac și jumătate.* Ferească sfântul să nu facă cineva ce-i dictai tu! Imediat te enervai. Și niciodată nu te săturai de pericole.

Aveam impresia că vorbește despre altcineva.

— Serios? am întrebat-o.

— Ai fost un copil deosebit, spuse ea. Marty a fost mereu cel deștept, Liz, cea fascinantă și elegantă, dar tu ai fost ceva cu

totul diferit, mult mai delicat decât ceilalți copii.

Zâmbi.

— Chiar dacă trăncăneai tot timpul.

Urmă o fotografie în care maică-mea mă privea pierdută în gânduri, în timp ce eu îmi notam ceva în carnețelul meu roșu.

Mătușă-mea se opri din răsfoit, concentrându-se la această fotografie.

— Cât te-a iubit, spuse ea. Tu ai fost mica ei comoară.

M-am uitat îndelung la poza cu maică-mea. Când eram mic, îmi spunea „melcișorule“, pentru că, atunci când mă aflam undeva în mijlocul naturii, îmi întindeam toate antenele și obișnuiam să absorb toate impresiile din jurul meu. De fiecare dată când eram nesigur pe ceva, îi ceream sfatul. Fusese busola mea. M-am uitat îndelung la privirea ei, la chipul ei familiar, la mâna ei care mi se odihnea pe umăr.

Spre surprinderea mea, mi-am dat seama că îmi dăduseră lacrimile.

— Asta e…, am dat să zic.

Mătușă-mea mi-a tras capul spre ea și m-a îmbrățișat. Când am simțit căldura ei, n-am mai putut să mă abțin și am început să plâng în hohote, așa cum nu mai plânsesem de ani buni.

— Mi-e așa dor de ea, am repetat de câteva ori și am simțit mângâierea consolatoare a mătușă-mii pe spatele meu.

*

Cheful a avut loc într-o cabană din munți, fără electricitate și apă curentă. Terminaserăm cu toate examenele scrise, prinsoarea de oțel a sistemului școlar se slăbea de acum și nu mai aveam de înfruntat decât probele orale. Colegii mei

hotărâseră să mai facă un chef împreună înainte de examenele finale. Din CD-playerul portabil se auzea muzică, râdeam mai zgomotos decât era cazul și vorbeam despre te miri ce prostii. Cu diploma asta de liceu ne simțeam de parcă am fi jefuit o bancă și ar fi trebuit să ne gândim bine la ce aveam să facem cu banii.

Alva dispăruse brusc. Se întâmpla destul de des să se retragă undeva singură; văzând însă că trece o oră și nu se întoarce, m-am dus s-o caut. Am dat peste ea la vreo sută de metri de cabană. Stătea pe o stâncă mai mare și privea în hău.

Am lovit o piatră cu piciorul. Alva se întoarse.

— Ce-i cu tine?

— Nimic, spuse ea.

Ne-am așezat unul lângă celălalt și ne-am legănat picioarele deasupra prăpastiei. Luna lumina întreaga vale din fața noastră.

— Ieri ți-am citit povestirile, spuse ea. Mi-au plăcut foarte tare. *Serios*.

Reîncepusem să scriu de câteva săptămâni. Aveam impresia că ușa copilăriei mele s-a deschis din nou brusc și mi-am dat seama că îmi face la fel de multă plăcere ca atunci când aveam zece ani. Modelul ideal pentru povestirile mele era *O inimă de neînduplecat* de A. N. Romanov, pe care Alva îl aprecia aproape la fel de mult ca pe Tolstoi sau pe McCullers.

— Tu chiar ai talent, Jules, spuse ea. Trebuie să continui. Sunt sigură c-o să te faci scriitor.

— Nu știu. Fotografiile sunt mai exacte, mai reale.

— Uneori e mai bine să minți.

Urma să fac serviciul militar la München și o întrebasem în seara aceea dacă voia să împartă un apartament cu mine și,

eventual, cu încă un coleg. Alva era nesigură, mi-a zis de mai multe ori că ar fi vrut să călătorească mai întâi și apoi să se mute undeva departe. „Sincer, nu mă mai leagă nimic de locul ăsta“, mi-a spus ea la un moment și apoi a râs. „Ar trebui să mă îndrăgostesc nebunește sau ceva de genul ăsta ca să rămân.“

Simțeam că trebuie să fac ceva ca s-o leg mai mult de mine. În același timp, scosesem la suprafață, ca dintr-o fântână adâncă și acoperită, toate temerile mele. Știam că până acum Alva respinsese fiecare bărbat care se apropiase prea tare de ea. Că n-a vrut să danseze cu mine atunci și că refuzul acesta al ei era cât se poate de univoc. „*Ce să fac*“, mă tot gândeam. „*Oare ce să fac acum?*“

— Știi ce mi-a zis taică-meu înainte să moară?

Mă jucam nervos cu degetele.

— Mi-a zis că e important să-mi fac un prieten *adevărat*, un suflet pereche. Un om pe care să nu-l pierd niciodată, care să-mi fie mereu alături. Zicea că-i mai important decât o relație de dragoste.

Alva se întoarse spre mine. Buzele îi străluceau la lumina lunii.

— Și de ce spui asta?

— Uneori am impresia că tu ești acel suflet pereche pentru mine, sau eu pentru tine. Îmi pot imagina cum e să te am prietenă toată viața și mă bucur foarte tare că ne-am cunoscut. Nu știu dacă mai există cineva care să însemne pentru mine așa de mult.

Mi-am pus mâna pe umărul ei și mi-am dat seama imediat cât de rar o atingeam de obicei.

— Ce vreau să spun cu asta e că aș vrea să vii cu mine la München. Te rog.

Alva căzu pe gânduri.

— Hai să discutăm despre asta mâine seară. Până atunci o să mă hotărăsc și eu dacă mă bag sau nu în chestia asta cu apartamentul. OK?

— OK. O să fac și ceva de mâncare, dacă vrei.

— Ce? Știi să gătești?

Părea amuzată.

— Da, sună bine. Vii să mă iei pe la șapte?

Am dat din cap. Și fiindcă am simțit că vrea să mai stea singură un pic, m-am întors la cabană. Sunt sigur că m-am distrat și că am dansat după aceea cu ceilalți, dar nu prea îmi mai amintesc. În anii care au urmat, m-a preocupat mai degrabă cea de-a doua discuție cu Alva.

Când ne-am dus la culcare cu toții, puținele paturi s-au ocupat numaidecât, așa că noi, ceilalți, ne-am întins pe niște izoprene și saci de dormit pe podeaua cabanei. Noaptea se lăsase frigul, dârdâiam. Băusem prea mult și nu puteam să adorm. Aveam impresia că se învârte totul când închideam ochii. Alva era chiar lângă mine, o auzeam cum dădea caseta înainte și înapoi în walkmanul ei. Până la urmă l-a pus la o parte.

Liniște… Liniște.

Pentru mine începea serviciul de noapte, mă întorceam ca un detectiv la locul faptei și analizam fiecare detaliu al zilei, dându-mi seama că toate erau încă la locul lor. Fiecare gest al Alvei, pe care încercam să-l interpretez retroactiv, fiecare dialog purtat cu ea. Ca de pildă, discuția aia despre cel mai aerian coleg al nostru. „Uneori am impresia că există oameni care nici nu știu că sunt muritori.“ Replica asta mă preocupa în mod deosebit. Oare de ce spusese Alva așa ceva? Mi-era foarte dor de

ea, cu toate că se afla chiar lângă mine. Mi-am imaginat cum ar fi să stau cu ea la München. M-am gândit la cina din seara următoare când urma să discutăm despre tot.

Îmi dădu un brânci cu puțin înainte să adorm.

— Jules. Ești treaz?

— Da. Ce e?

— S-a terminat bateria de la walkman, îmi șopti, și nu pot să adorm dacă nu ascult ceva. Trebuie să-mi distrag atenția cu ceva tot timpul, că altfel…

Am așteptat să termine propoziția, dar n-a făcut-o.

— Vrei să-ți spun o poveste?

Alva râse încet.

— Nu, voiam doar să te întreb dacă pot să mă întind lângă tine. Dacă e cineva lângă mine, nu-i atât de grav.

Văzând că dau din cap, se strecură în sacul meu de dormit. Dar fiindcă n-aveam loc amândoi, s-a culcat pe jumătate peste mine, iar eu am rămas surprins de cât de reci, grele și mai ales moi îi erau picioarele și întregul corp. Tremura de frig și ea, dar până la urmă răceala corpului meu s-a amestecat încet-încet cu a ei și ni s-a făcut cald. Respirația ei se lovea în mod regulat de gâtul meu și mă gâdila. Când i-am simțit apropierea neobișnuită, sânii pe umărul meu, genunchii peste picioarele mele, am avut erecție. Nu știam dacă a observat. Am stat așa nemișcat câteva minute, după care am cuprins-o cu un braț.

— Îmi vine să mă gândesc tot timpul la soră-mea. Chestia asta n-o să se termine niciodată.

Vocea ei părea aproape sugrumată. Am ridicat capul mirat. Nu-mi spusese niciodată că ar fi avut o soră.

Am întrebat-o precaut:

— Ce s-a întâmplat cu ea?

— Nu știu... Era cu un an mai mare decât mine, eram inseparabile, făceam totul împreună. Părinții noștri ziceau că ne purtam ca niște gemene... A dispărut acum câțiva ani.

O ascultam uluit. Aveam impresia că ceilalți trăgeau cu urechea la ce vorbeam, așa că am ridicat capul. În schimb, Alva părea să fi uitat de mine pentru moment.

— O chema Josephine, spuse ea mai mult ca pentru sine. Dar noi îi ziceam Phine.

— Și ce s-a întâmplat?

— Nimeni nu știe... Într-o zi, pur și simplu nu s-a mai întors de la balet.

Alvei îi tremura și i se sugruma vocea la tot pasul.

— Bineînțeles că poliția a căutat-o mult... au întors fiecare piatră, au răscolit tot cartierul... au căutat-o cu câini și căutările au durat luni întregi... Dar, în afară de geaca ei, n-au găsit nimic, nici măcar cadavrul ei...

Își feri privirea. Simțeam disperarea din vocea ei și nu știam ce să fac; nu puteam decât să fiu acolo, lângă ea. Apoi mi-am adus aminte de incidentul din timpul filmului pe care îl văzuserăm împreună în clasă.

— De ce-mi spui toate astea abia acum?

Nu-mi răspunse. Prima lumină a dimineții pătrunse în cabană și scoase în evidență siluetele colegilor noștri adormiți.

— Sunt obosită. Hai să discutăm despre asta mâine seară.

Se lipi de mine.

— N-ai voie să adormi înaintea mea, îmi șopti atât de aproape de ureche, încât m-am înfiorat. E foarte important, Jules. Foarte important.

— Promit.

Am dat la o parte o șuviță căzută pe fața ei. Mâna Alvei se plimbă puțin pe pieptul meu, după care se odihni iar și, în timp ce respirația ei devenea tot mai regulată și mai calmă, am sărutat-o pe tâmple și i-am șoptit: „Sunt lângă tine“.

*

În ziua următoare m-am dus în oraș ca să fac cumpărături pentru cină. Am rezervat bucătăria elevilor din cămin și m-am dus cu autobuzul în satul în care locuia Alva. Am fost uimit să văd că de data asta nu mă aștepta, ca de obicei, în fața casei. Am sunat la ușă. Nu se auzea nici o mișcare. Grădina era uimitor de bine întreținută și soarele care apunea se reflecta în ferestrele strălucitor de curate. Mi-am adus aminte de sora Alvei și am sunat încă o dată.

În sfârșit s-a auzit un bâzâit și am intrat.

Holul era slab iluminat. Mama Alvei stătea pe întuneric, cu fața brăzdată de umbre. Într-o mână ținea o țigară, iar în cealaltă receptorul telefonului la care vorbea pe un ton foarte agitat. Pe Alva n-o vedeam nicăieri. Dinspre bucătărie venea un miros puternic de sos bolognez. Dintr-odată se auzi un lătrat puternic și am văzut doi dalmații alergând spre mine. Păreau complet identici, până la cea mai mică pată neagră, și mă cercetau gata să sară la atac.

— O cauți pe Alva, bănuiesc, spuse mama ei după ce închise telefonul.

Pe chipul ei se citea o expresie de deznădejde ciudată.

Am încuviințat și am urmat-o în bucătărie, cu câinii pe urmele noastre.

— Vrei un nectar sau o cola înainte? mă întrebă ea și se îndreptă deja spre frigider.

— Nu, mulțumesc, am spus, și mama Alvei s-a oprit. Urma să iau cina cu Alva și am venit doar ca s-o iau cu mine. E sus?

Probabil că tonul meu părea cumva prea optimist, lucru care o irita pe mama Alvei. M-a privit îndelung și a spus:

— Doamne, ce tânăr ești.

A scoas fumul de țigară pe gură și a continuat să mă fixeze. Mă simțeam aiurea.

— Da, e sus. N-are rost să bați la ușă. Ascultă iarăși muzică dată la maximum.

Am urcat scările, am sărit peste ultima treaptă și m-am trezit în fața ușii Alvei, am deschis-o și – am înlemnit, sau, mai bine zis, m-am catapultat din scena aceea. Înainte să închid ușa la loc, lumea mea își ieșise deja din țâțâni.

Am coborât scările în fugă. Imaginile se învârteau în capul meu: cutiile de bere goale, manualul de mate și puloverul de pe podea. Patul. Bărbatul gol, întins pe spate. Și Alva, la fel de goală, călare pe el. Șuvițele ei roșcate, transpirate, gâtul ei, ușor înroșit din cauza efortului, mișcările ei încetinite preț de câteva clipe, gura ei ușor întredeschisă. Sunetele pe care le scoteau, și mai ales privirea scurtă și pătrunzătoare pe care mi-o aruncase Alva.

O privire mai expresivă decât orice răspuns, mută, însă în același timp agresivă, acuzatoare, dar și plină de regrete. Descoperisem ceva în ea, văzusem cum era și nu voia să fie. Dar, înainte de toate, înțelesesem ceva prin ochii ei. Am înțeles ce am devenit și ce nu. Și indiferent de ce a fost între noi în toți acești ani, o singură privire fusese de ajuns ca să distrugă totul.

În timp ce coboram scările în fugă, am simțit o furie incredibilă. Nu mai aveam chef să fiu doar un băiat, voiam să scap de tot ce era tineresc în mine, aș fi fost în stare să mă bat dacă aș fi putut. Jos mă aștepta mama Alvei cu cei doi câini. Voia să-mi spună ceva, dar am țâșnit pe lângă ea, am lăsat satul în urma mea și am continuat să alerg spre câmpia din afara lui, fără să mă întorc.

1. Rainer Maria Rilke, „Epilog“, în *Opera poetică*, traducere din limba germană de Mihail Nemeș, ediție îngrijită de Dan Flonta, Pitești, Editura Paralela 45, 2007, p. 257 (n.t.).

Recolta

(1997-1998)

Îmi amintesc de mine la petrecerea de logodnă a soră-mii. Din păcate, nu sunt tipul șarmant în costum care îi distrează pe cei din jur. Și nici drogatul care bate tactul pe un Charleston cu pantofii lui Air Jordan, în timp ce flirtează cu o studentă. Nu, individul ăsta anonim de douăzeci și patru de ani, sprijinit de bar, care, clar, se simte aiurea printre atâția oameni, *c'est moi.* În timp ce iau un sfert de lămâie și-i storc zeama în băutura mea, mă gândesc la zilele de naștere și petrecerile din copilărie unde mă aflam tot timpul în centrul atenției. La energia inepuizabilă pe care o aveam. Dar oare când am pierdut toate astea? Am renunțat la studiile mele de la facultatea de drept, dar nici ca fotograf n-aveam succes. Ceea ce nu-i de mirare, îmi spun, pentru că în adâncul meu port scânteia încinsă a urii de sine.

Singurul bărbat din încăpere care pare la fel de pierdut în spațiu ca mine e logodnicul lui Liz, Robert Schwan. Un pianist de jazz de succes, însă lui Liz nu-i place deloc jazzul. În general, mi se pare o alegere care mă intrigă. Sora mea a avut o slăbiciune pentru bărbații chipeși și interesanți de când o știu și n-a pregetat să se înfrupte din tot ce a vrut, cu o poftă pe care i-

am admirat-o deseori. Cu toate acestea, logodnicul ei e un tip costeliv cu bucle negre, în jur de patruzeci de ani, cu niște ochi pătrunzători, cam ca Paul Auster, și cu o mustață ridicolă care îi dă un aer oarecum dubios.

— Frate, ce plicticos, spuse o voce de bărbat lângă mine. Am stat de vorbă cu el vreo zece minute. Ce-o fi găsit la el…

Era frate-meu, care venise lângă mine cu prietena lui. Elena e o tipă micuță, cu păr negru, puțin durdulie și cu niște ochi vii care înregistrează tot. Mă îmbrățișează timid și-mi îndepărtează o scamă de pe haină.

Îl salut pe Marty cu un aer încurcat. Ultima oară l-am văzut la înmormântarea mătușii, unde ne-am despărțit certați.

— Felicitări, îi spun. Dr. Moreau.

— Nu-i rău, nu? N-aș fi crezut c-o să mă promoveze vreodată.

Marty schițează un rânjet.

— Deși am bănuit tot timpul.

O privim pe sora noastră. Are douăzeci și șapte de ani și în seara aceasta poartă o rochie albastră și părul făcut coc. Îi depășește pe toți în înălțime pe pantofii ei cu toc. Liz își admiră propria frumusețe oglindită în privirile celor prezenți și se lasă adorată de toți. Ține niște cuvântări exuberante și îl sărută pătimaș pe logodnicul ei, după care zburătăcește ca o albină de la un musafir la celălalt, își împrăștie peste tot șarmul și izbucnește într-un râs contagios la tot pasul, la fel cum face cu orice. În tot acest timp, lasă mereu impresia că nu face decât să se supună indicațiilor unui cameraman invizibil. *Încă un zâmbet strălucitor, perfect, și-acum un pupic, așa, și o privire scurtă, ademenitoare.* Când se uită la tine, e ca și când ar

îndrepta un reflector către propria ta persoană și în acea clipă nu mai vrei altceva decât să-i placi. Până și eu vreau asta.

Și cât de departe par vremurile alea când, copil fiind, mă furișam noaptea în camera ei. Liz obișnuia să citească până târziu sau să lucreze la benzile ei desenate și mă lăsa să mă strecor sub pătură. Rămâneam mereu fascinat de căldura picioarelor ei, aveam impresia că dogoreau. De cele mai multe ori îmi povestea despre băieții din clasă, despre cât de drăguț era unul și cât de nesimțit un altul. Îi ascultam cu sufletul la gură accesele sentimentale, mândru că sora mea mai mare îmi povestea toate secretele. Uneori mă întindeam lângă ea în pat și în timp ce citea sau asculta muzică. Iubeam momentele astea. Mama și tata se aflau la capătul holului, Marty în camera de alături, totul era atât de sigur și de agreabil, și mă cuibăream lângă Liz care răsfoia liniștită cartea și până la urmă adormeam, pur și simplu…

Următoarea amintire e colorată în tonuri diferite, mai închise.

La patru luni de la petrecerea de logodnă a surorii mele, sunt trezit brusc de un telefon îngrijorător. Nici nu am timp să stau pe gânduri. În perioada aceea locuiam la Hamburg, în apropierea portului, într-o garsonieră ca vai de ea, și am luat primul tren spre Berlin, unde stătea Liz. Spre deosebire de ultima mea vizită la ea, de data asta m-a întâmpinat o liniște sinistră. Dar liniștea nu i s-a potrivit niciodată soră-mii. Lumina tulbure a dimineții pătrunde pe coridor, din chiuveta din bucătărie se înalță un turn de vase nespălate, iar la intrare e cât pe ce să mă împiedic de o chitară distrusă.

În dormitor miroase a bețișoare parfumate și a vomă. Liz stă pe podea cu ochii întredeschiși. E înconjurată de câteva

persoane, mai mult ca sigur prieteni de-ai ei, pe majoritatea nu-i cunosc. Pe logodnicul ei nu-l văd nicăieri.

— Ce are?

Îngenunchez lângă Liz. E îmbrăcată doar în chiloți și pulover și are cearcăne cenușii sub ochi. Nu pare a fi conștientă de prezența mea și murmură ceva despre un amplificator montat în creierul ei, care cică ar putea să controleze orașul.

— A avut o cădere nervoasă, spune o prietenă, pe care o cunosc de la logodnă. Ieșise în stradă pe jumătate goală și înjura lumea.

I-am dat șuvițele transpirate din față.

— Ce-a luat?

— Habar nu am. Coca, MDMA, niște depresive, mescalină, din astea.

— Logodnicul ei unde e?

— Cum, nu știi? Robert s-a despărțit de mult de ea.

Am rămas brusc fără replică. Apoi l-am sunat pe Marty la firma lui din Viena.

— Să nu cumva s-o duci la o clinică, îmi tot repetă. Trimit un prieten, specialist în medicină internă, și vin și eu cât pot de repede.

Dintr-odată, Liz se animă. Întinde mâna după mine și-mi vorbește de parcă aș fi un copil mic.

— Hei, *frățiorule*, ce faci tu aici?

Apoi îmi râde în față. E un râs strident, de nebună, și în tot acest timp nu-și ia ochii de la mine. Dar nu e privirea ei de soră mai mare și nici varianta aceea fără perdea. E o privire dură, batjocoritoare, superioară până la absurd, genul de privire care termină orice bărbat sau femeie la orice oră și pe care doar Robert Schwan o putea susține. Râde în continuare ca o

nebună, de mi se face pielea găină. Ochii ei s-au colorat într-un negru fără fund. Sunt ochii cuiva care cade într-o prăpastie, cade și nu se mai oprește.

Și adoră căderea.

— Când ajungi? îl întreb pe Marty.

— Iau primul avion.

Vorbește agitat și-l aud cum aleargă pe niște scări și deschide o ușă pe undeva. Ca de obicei, apasă clanța de câteva ori. Se aud opt pocnituri.

— O să se rezolve totul, mă auzi?

În clipa aceasta, Liz îmi face semn să mă apropii de ea ca să-mi șoptească ceva. Pare exaltată, ca un copil căruia i-a venit o idee importantă. Mă aplec spre ea cu telefonul în mână și când ajung lângă ea, soră-mea bâiguie:

— Iemortlamomorât.

— Ce? o întreb.

— E mort, l-am omorât, repetă ea.

*

În vara anului 1998 m-am dus cu frate-meu și soră-mea la Berdillac, pentru prima oară după copilăria noastră. Fusese ideea lui Marty. Renovase de câțiva ani casa pe care am moștenit-o de la bunica noastră și zicea că poate să lucreze și din Franța. Elena urma să vină și ea după câteva zile. Discutam despre toate ca despre orice vacanță plănuită de mult, deși adevăratul motiv al călătoriei noastre era faptul că ne făceam griji pentru Liz. Încă nu-și revenise de tot după avort și căderea nervoasă.

În Franța ne-a întâmpinat o furtună. Brațele ștergătoarelor se mișcau permanent înainte și înapoi. Marty conducea Mercedesul pe drumuri de țară, în timp ce Liz dormea. Eu mă uitam pe geam și recunoșteam o mulțime de detalii; castele cu aer ciudat de familiar, culorile clare de pe câmpii. Mi-am adus aminte de monedele argintii cu care mă jucasem în copilărie. De tatăl meu aflat la volan și de mama mea ascultând caseta cu Beatles.

Ploaia se oprise când am ajuns la Berdillac, iar aerul era proaspăt și plăcut răcoros. Marty se dădu jos primul și alergă spre ușa casei. Mi l-am imaginat pe tata preț de câteva clipe – în geaca lui de piele, cu pipa în colțul gurii –, căci întotdeauna tata ajungea primul la ușă. Întoarcerea noastră aici după atâția ani era ca și când am fi văzut pentru prima oară în culori un film alb-negru vechi. Privită din exterior, casa de la capătul străzii părea neschimbată. Pe fațadă creștea iederă, pe terasa de piatră dinspre grădină se vedeau niște scaune și o bancă cu masă încorporată, acoperișul din țigle roșiatice era acoperit, iar verdele închis de pe ușa casei era tot scorojit. Dar înăuntru nu recunoșteai nimic. Peretele dintre bucătărie și salon fusese dărâmat. În locul lor apăruse o încăpere mai spațioasă, amenajată într-un stil mult mai primitor și mai cald. În partea din față se vedea o bibliotecă, un colț cu o canapea și un șemineu, iar în capăt se aflau aragazul, chiuveta și masa de lemn.

— Acum e în stare perfectă.

Marty ne conduse prin camere.

— Baia a fost complet renovată, dalele de la parter au fost schimbate, tapetul scârbos a dispărut. Am păstrat doar comoda, mesele și dulapurile de la bunicul.

Marty defila mândru prin fața noastră. Fiind printre primii, el și Toni estimaseră corect potențialul internetului. Firma lui crease o pagină de internet elitistă, un soi de loc de prezentare și de întâlnire pentru manageri, juriști, bancheri, politicieni și jurnaliști. Firma s-a dezvoltat repede. Pe drum, Marty ne povestise că Microsoft voia să-i cumpere pentru o sumă de șapte cifre. *Măcar pot să împrumut niște bani de la el*, m-am gândit.

La cină n-am reușit să legăm o discuție coerentă și până la urmă n-am mai spus nimic. M-am gândit la cinele vesele și gălăgioase din copilăria noastră, când frate-meu și soră-mea se ciondăneau sau când râdeam de ceva ce ni s-a întâmplat. Iar acum stăteam la masă ca trei actori care se reîntâlneau după o pauză lungă și nu-și mai aminteau replicile din piesa lor cea mai cunoscută.

La un moment dat n-am mai suportat liniștea și am scos o mapă cu fotografii din geanta mea.

— Le-am prezentat unei galerii.

Era noul meu proiect: o serie despre *Frumusețea care nu sare în ochi.* Într-una dintre ele se vedea o vale învăluită într-o ceață deasă, lăptoasă, din care ieșeau în evidență doar vârfurile negre ale copacilor, o alta înfățișa o căsuță dărăpănată, năpădită de mușchi într-o pădure, sau un băiat care tocmai își legase pantofii și acum alerga după prietenii lui cu o mină exaltată. Apăsasem pe butonul declanșator chiar înainte să-i ajungă din urmă.

Soră-mea înșfăcă pozele.

— Îmi plac foarte mult, a zis, dar mie mi se părea că nu le studiase destul de amănunțit ca să descopere toate detaliile și subtilitățile.

Marty în schimb le-a cercetat cu atenție.

— Nu mi se par deloc proaste. Imiți destul de bine stilul lui Salgado sau al lui Cartier-Bresson…

— Dar? l-am întrebat.

— Dar tot nu văd cum ai putea să trăiești din asta.

Nu știu la ce reacție mă așteptam din partea lui, dar un „cred în tine“ ar fi fost totuși drăguț. Soră-mea nu părea nici ea gata să-mi sară în ajutor. Nici ea nu ducea o existență prea stabilă. În orice caz, se descurca mai bine decât mine, mai scotea niște bani din modelling, mai dădea lecții de chitară sau lucra câteva luni la o agenție publicitară.

— Fii tu fără grijă, am spus încet.

Marty oftă.

— Nu vreau să mă amestec în viața ta, dar zic că n-ar fi trebuit să te lași de facultate.

— O detestam, i-am spus. Dacă e să regret ceva, regret că m-am apucat de ea în primul rând.

— Dar ar fi fost o chestie mai sigură. Știu, la început nu-i deloc ușor, dar când vine vorba de lucruri din astea mai trebuie să și strângi din dinți. Poate că până la urmă ți-ar fi plăcut.

— Dar de unde știi tu ce-mi place mie? Nu știi nimic despre mine, așa că te rog să nu te porți tot timpul de parcă ai fi taică-meu.

Furios, i-am smult fotografiile. Purtasem deja dialoguri asemănătoare cu Marty de câteva ori în ultimii ani și de fiecare dată mi se părea că sunt un mucos care nu se poate stăpâni. Asta fiindcă nici Marty nu mă lăsa să mă descotorosesc de rolul ăsta.

În seara aceea n-am putut să adorm. Un timp m-am uitat la luna plină care lumina ca un hublou pe cerul tuciuriu al nopții,

apoi m-am dat jos din pat și am bătut la ușa soră-mii. Liz îmi deschise în pijama. Pe patul ei se vedeau o carte veche pentru copii, găsită probabil aici, și un pachet de bomboane gumate.

— Mai ești supărat? mă întrebă molfăind. Nu pune la suflet chestiile alea de adineaori. Marty începe să semene cu tata tot mai mult, atâta tot. Te critică tot timpul, dar măcar nu-i *loser* ca el. E ca tata, într-o versiune de succes.

Am încuviințat, dar m-a izbit faptul că-l făcuse pe tata ratat.

— Ai avut succes cu expoziția aia de la casa de cultură?

Am clătinat doar din cap.

— Jules, pot să te întreb ceva?

Liz îmi aruncă o privire mămoasă.

— De când te tot chinui cu fotografia? De trei ani? O faci din cauza *lui*? Pentru că te simți dator?

Îmi aduc aminte și acum că întrebarea asta îmi provocase o neliniște profundă și cred că i-am răspuns pe un ton puțin cam ridicat.

— De ce m-aș simți dator? Nu-i datorez nimic lui tata. Știu că a fost dezamăgit pentru că n-am pus mâna pe aparatul ăla înainte să moară, dar discutasem despre asta cu el în amănunt.

— N-am vrut să te…

— Nu fotografiez de dragul tatei, ci fiindcă e ceva ce mă interesează. Vorbești deja ca Marty.

Mi-am ferit privirea enervat. Pe perete atârna un desen înrămat care înfățișa un bărbat zburând cu aripi de vultur, iar în fundal se vedea un castel. Dedesubt, cu scris de copil: *Trebuie s-o salveze pe prințesa închisă într-un turn întunecat…* Greu de crezut că desenul ăsta supraviețuise! Fusese făcut la câteva săptămâni după moartea părinților noștri. Stăteam aici, la bunica noastră din Franța, și era o perioadă în care încă mai

speram în secret că ai noștri o să intre pe ușă în orice moment și că totul avea să fie elucidat, ca o mare neînțelegere. Și ca să ne binedispună pe mine și pe Marty, Liz a inventat un joc: *redacția viselor*. Juca rolul unui redactor-șef și ilustrator angajat și împreună trebuia să inventăm cele mai absurde și mai frumoase vise, pe care apoi le desenam și le comentam. Mai târziu am ars paginile, iar fumul creat urma să fie inspirat de oamenii care, conform spuselor lui Liz, aveau să viseze visele inventate de noi.

— Oare cum ar fi fost dacă am fi crescut aici, la Montpellier? am întrebat-o pe Liz. Mi-am imaginat de multe ori cum te-ai fi transformat într-o franțuzoaică tipică. Ți s-ar fi potrivit de minune. Ai fi terminat școala aici și ai fi dat la facultate.

— La ce facultate?

— La ceva artistic, oricum. La pictură, poate, sau la Litere. Sau poate te-ai fi făcut profesoară, ca mama.

Liz se holba la mine.

— Mai zi-mi, spuse încet.

— În orice caz, lumea te-ar fi văzut tot timpul cu cartea în mână, ți-ar fi plăcut să citești și să desenezi. Mama te-ar fi ajutat din când în când dacă ar fi trăit și ați fi vorbit deseori la telefon. Pentru că, după școală, te-ai fi mutat la Paris. Ai fi avut câțiva admiratori, dar te-ai fi gândit mult la iubitul tău din liceu, un tip pe nume Jean sau Sebastian, cu care ai fost împreună ani buni. Primul tău prieten. Dar el era plecat la studii în străinătate, și în primul rând din cauza asta relația s-a destrămat. Tu erai tristă, dar era o tristețe frumoasă, singura tristețe adevărată. Și într-un fel, știai că o să-l mai vezi. *Nu e pentru acum, e pentru mai târziu*, ne-ai fi spus. Și te-ai fi îmbrăcat cu gust, ca mama. În weekenduri te-ai fi dus la petreceri, dar ai fi fost mult mai

reținută decât în Germania. Ai fi avut câțiva prieteni care ar fi avut mereu grijă de tine. În vacanțe ne-ai fi vizitat aici, în Montpellier, și eu te-aș fi descusut despre viața de student, te-aș fi întrebat dacă sunt multe fete frumoase la facultate. În schimb, Marty ar fi primit o bursă la Harvard, ar fi dat la biologie și ar fi disecat insecte și melci, iar noi doi am fi râs de el. Apoi, la scurt timp înainte de absolvire, te-ai fi… of, nu mai știu, mai ajută-mă și tu…

Povestisem toate astea zâmbind și aveam impresia că și Liz se distra la fel ca mine. Dar abia când m-am uitat la ea mi-am dat seama că avea lacrimi în ochi.

— Îmi pare rău. În ultima vreme o iau razna din când în când.

Se șterse pe față.

— Nici nu știu dacă ar fi fost băiat sau fetiță. Mă rog. Pur și simplu mi-e dor de el… sau de ea…

M-am așezat alături pe pat.

— Te-am fi ajutat, trebuia doar să ne zici. Nu știam nici măcar că v-ați despărțit.

— Mi-e greu să am încredere în oameni.

— Dar în frații tăi poți avea încredere, i-am zis. În clipa următoare m-am și întrebat ce îmi dădea oare dreptul să fac astfel de presupuneri.

— Îți pare rău?

Liz ridică din umeri.

— Uneori da, alteori nu.

Dintr-odată, părea un copil de zece ani.

— Știu că Robert n-a fost omul potrivit pentru mine. Dar mă gândesc de multe ori la cum ar fi fost mama ca bunică. Mi-ar fi plăcut s-o sun, ea ar fi știut ce trebuia făcut.

Se duse la haina ei atârnată pe spătarul unui scaun, scoase o țigară și o aprinse. Apoi își aruncă brațele în jurul meu și-mi dădu repede trei pupături euforice pe obraz. Am început s-o mângâi pe păr și mirosul de fum se amestecă încet cu parfumul de miere al șamponului pe care-l folosea.

Mi-am amintit că logodnicul ei abia dacă a scos vreo vorbă la ultima noastră întâlnire și că se holba în gol, dezinteresat, sau se juca cu pagerul. Se prefăcea plictisit, de teamă să nu pară plictisitor.

— De fapt, de ce te-ai îndrăgostit de el? am întrebat-o. Părea complet gol pe dinăuntru.

— Tocmai din cauza asta, cred. Era gol, dar gol într-un mod plăcut. Puteam să fac cu el ce voiam. Și n-avea nici un punct vulnerabil. Nimic nu-l putea răni, asta m-a fascinat la el.

*

Dimineața era învăluită într-o lumina dezolantă, cenușie, însă ne-am dus până la urmă la malul mării. Liz purta un costum de baie negru și ochelari de soare. Stătea întinsă pe plajă și citea, cu pielea deja înroșită de lumina lăptoasă a soarelui. Eu stăteam cu degetele de la picioare îngropate în nisip și îl priveam pe fratele meu care înota în marea rece ca gheața. Marty s-a năpustit în apă cu mișcări stângace. Păruse agitat toată ziua. Mai târziu, ne-a povestit că își făcea teste de sânge de câteva ori pe an și acum aștepta rezultatele ultimelor probe.

— Dar de ce faci tot tam-tamul ăsta? îl întrebă Liz.

Marty ridică doar din umeri.

— Amărâților, voi chiar nu vreți să muriți niciodată? întrebă ea plină de dispreț și dădu din mână. Eu o să mor tânără, dar nu-mi pasă, spuse ea.

Era exact replica pe care nu voiam s-o auzim după lunile astea grele.

— Ba nu.

— Ba da, *știu* asta.

Sora noastră își crăcănă provocator picioarele pe prosopul ei și-și aprinse o țigară.

— O să mor tânără, mai exact, când o să mă simt în sfârșit fericită. O să se întâmple ceva și brusc o să mor.

Ne privi pe rând pe amândoi.

— Dar e OK. Am fost într-o grămadă de locuri, am văzut atât de multe, smogul de dimineață din Manhattan, jungla din Ecuador, am sărit cu parașuta, am avut o grămadă de iubiți și o perioadă nebună, dificilă, dar și una fericită și ocrotită. Și despre moarte am învățat chiar multe. Nu contează dacă mor tânără pentru că oricum o să pot să zic că am trăit.

Marty scutură doar din cap.

— Cât de încrezută tre' să fii ca să vorbești în halul ăsta?

— Cât de înțepat tre' să fii ca să crezi că sunt încrezută?

În timp ce ei își continuară discuția, mă plimbam agale pe plajă singur. Liz are dreptate, mi-am spus. Iubea fără restricții, își irosea viața fără restricții, eșua fără să se gândească la consecințe.

Și eu?

În depărtare se ivi un vânzător de înghețată care își împingea căruciorul. Avea un radio cu tranzistor din care bubuia muzică. Am inhalat adânc, încercând să simt sarea din aer în plămâni. În fața mea se întindea marea cu petele ei

argintii. Vânzătorul de înghețată ajunse în dreptul meu, și în clipa aceea am auzit piesa.

It's wonderful, it's wonderful, it's wonderful
good luck my baby
It's wonderful, it's wonderful, it's wonderful
I dream of you...

În anii care au trecut m-am gândit deseori la Alva. Ba mi-a fost dor de ea, ba am înjurat-o. Noaptea zăceam în pat și îmi aduceam aminte cum mi-a scris tot felul de notițe în cărți, sau când și-a trecut degetele prin părul meu și mi-a zis râzând că am urechi minuscule...

Niciodată n-am avut curajul s-o cuceresc, m-am temut doar să n-o pierd.

Pe vremea aceea n-am vrut să recunosc, dar toate relațiile mele de după liceu s-au destrămat din cauză că n-am putut s-o uit. De multe ori mă întrebam oare ce face în clipa aceea. Telefoanele mobile erau o raritate pe atunci, internetul era încă destul de primitiv, n-aveam nici un indiciu despre unde poate fi. Auzisem că trăiește în Rusia, dar mai mult nu știam. Simțeam doar că alături de ea totul ar fi fost diferit. Anii de după cămin, greșeala aia cu facultatea de drept de care nu m-a avertizat nimeni și, în ultimul rând, mutatul meu, nu, *fuga* mea de la München la Hamburg. Alva nu se vedea în nici una dintre imaginile astea și fără ea nu exista nimic care să mă ferească de singurătate.

*

Au trecut câteva zile și am reușit să-l conving pe Marty să vină cu mine la jogging. Alergam prin sat în fiecare dimineață, urcam dealul pe lângă biserică, până la copacul cu ramura tăiată. Locul nostru de întoarcere. Apoi făceam o pauză pe bancă mulțumiți, priveam câmpiile nesfârșite din vale, acoperite de ceața de vară a dimineții, și alergam înapoi până la casă, unde sora noastră și Elena, care sosise între timp, ne așteptau deja pe terasă.

— La noi e foame, femei, le spuneam după ce urcam gâfâind pe verandă. Ugh, ugh, aduceți ceva de mâncat, muieri.

Mă loveam peste piept ca gorilele, iar Marty scotea sunete de maimuță. Cred că-i plăcea să se prostească măcar din când în când.

— Ia mai băgați voi câteva ture, spunea Liz. Dacă mai puteți să vorbiți în halul ăsta, înseamnă că n-ați alergat destul.

Spre uimirea mea, cel care ne întreținea la micul dejun servit în grădină era aproape tot timpul frate-meu. E drept că lui nu-i plăceau romanele, în schimb, era un cititor pasionat de biografii și ziare. Nu neapărat genul care înțelegea viața cumva intuitiv, ci mai degrabă genul care trăgea concluzii deștepte mai greu, după un efort îndelungat. Dar era un povestitor talentat, ne descria cu lux de amănunte câte o expoziție nouă ieșită din comun, ne povestea despre falsificatori de artă geniali din Anglia sau despre câte o descoperire importantă din domeniul numerelor prime.

După micul dejun se retrăgea câteva ore în camera lui ca să lucreze. Liz, care n-avea răbdare să stea într-un loc, se ducea să se plimbe, juca badminton cu mine sau pleca singură cu mașina

în oraș. Mie îmi plăcea să mă așez pe terasă cu câte o carte, alături de Elena, care lucra la teza ei de doctorat în psihologie. Ne înțelegeam bine chiar și fără prea multe cuvinte.

Nimic nu prevestea cearta care avea să urmeze.

În seara aceea, Elena a plecat la o colegă de facultate din Marseille. Am vizitat cimitirul mic din Berdillac împreună cu Marty și Liz. Era complet pustiu și se lăsase și întunericul. Liz aprinse două lumânări. Flacăra tremurândă scoase în evidență numele bunicilor noștri și al unchiului nostru, Eric. Am privit pietrele de mormânt. Cei trei morți mi-au rămas străini toată viața. Unchiul Eric murise cu mulți ani înainte să ne naștem noi. Apucase doar vârsta de douăzeci și unu de ani. Nimeni nu ne-a explicat mai pe îndelete circumstanțele morții lui. Nici despre bunicul nostru, dulgher, nu prea știam prea multe. O singură dată ne-a dat mătușa Helene de înțeles că fusese un om cu temperament extrem de coleric și că murise, mai mult ca sigur, din cauza băuturii.

— A murit la doar câteva luni după Eric, a spus fratele meu, de parcă mi-ar fi citit gândurile.

M-am bucurat când am plecat din cimitir.

Ajunși acasă, ne-am simțit oarecum eliberați de o povară. Am băut trei, patru sticle de Corbières și am spus anecdote despre trecut. Liz vorbea despre foștii ei prieteni („Arătau mult prea bine, ca un cadou împopoțonat în care, atunci când îl desfăceai, descopereai doar un pantof vechi“), iar la un moment dat a venit vorba și de prietenul de corespondență norvegian al lui Marty, Gunnar, în a cărui existență nu crezusem niciodată cu adevărat.

— Spune, a existat pe bune, sau a fost doar o invenție de-a ta? l-am întrebat.

— Gunnar? Normal c-a existat, a răspuns fratele nostru.

Apoi și-a privit paharul de vin.

— Bine, recunosc, n-a existat.

Scutură din cap.

— Am găsit la plesneală un norvegian în cartea de telefoane și i-am trimis scrisori ani de-a rândul. Sunt curios dacă le-a citit vreodată.

— Doamne! Eram sigură! izbucni triumfătoare Liz, în timp ce Marty părea să privească lucrurile cu detașare, asemenea cuiva care se simte intangibil în adâncul lui.

Mai târziu, Liz ne-a arătat o fustă mini galbenă.

— Priviți! Asta am cumpărat-o dintr-un magazin de lângă universitate, plin de fete de nouăsprezece ani.

Rânji.

— Mai târziu ieșim în oraș. Ghiciți cu ce-o să mă îmbrac.

— Eu, unul, nu mai ies, clar.

Marty se jucă cu ochelarii săi.

— Și nu vreau să te dezamăgesc, dar să știi că nu mai ai nouăsprezece ani.

— Prostii! *Cine* zice că nu am?

Poză în fața lui în poziții frivole, până când Marty începu să râdă și până la urmă ne duse în oraș cu mașina. Își lăsă ultimul pahar plin cu vin pe masă, în schimb, sora noastră simți nevoia să-l golească repede pe al ei.

Am dansat împreună într-un club din Montpellier până dimineața; din toată seara, cel mai bine îmi amintesc cât de bine se simțea Liz pe ringul de dans, printre toți acei străini. Nu numai din cauză că era atât de sigură pe sine, ci și pentru simplul fapt că se simțea binevenită oriunde.

Era deja șapte dimineața și tocmai mă culcasem, când am auzit discuții aprinse ce păreau să vină de la parter. Am aruncat o privire precaută din capul scărilor spre camera de zi. Liz stătea în mijlocul încăperii, iar Marty stătea oarecum ghemuit pe canapea. Nu mă văzuseră.

— Da, chiar mi-ar plăcea să știu, spuse Liz în clipa aceea. Te porți ca regele Babar în persoană și joci rolul de frate îngrijorat, dar unde ai fost când chiar am avut nevoie de tine?

— Îmi pare rău, dar tu ești cea care și-a luat tălpășița, nu eu! spuse Marty calm. Și, în plus, cineva din familia asta trebuie să mai și câștige un ban.

— Da, banii sunt singurul lucru care te mai interesează. Bursa, paginile de imobiliare, portalul tău de pe internet, toate căcaturile alea.

— Nu mai vorbi ca o fetiță la pubertate, spuse Marty. E oribil. Adevărul e că pur și simplu ai dispărut.

— Când?

— Când mama și tata au murit. Ne-ai lăsat singuri de capul nostru, erai tot timpul pe drumuri cu gașca ta, te-ai drogat și nu te-a mai interesat de noi deloc. Habar nu am cum ți-a fost, dar pentru noi a fost o perioadă de rahat, n-aveam aproape nici un prieten, n-aveam nimic. Și știi de ce? Pentru că n-am învățat să-mi fac prieteni singur din cauză că ne aveam pe noi. Și apoi tu ai dispărut pur și simplu din viețile noastre, deși ne-ai promis c-o să ai grijă de noi. Poți să-mi spui măcar *acum* de ce-ai făcut-o, de ce te-ai cărat, pur și simplu?

Liz părea mișcată de întrebarea lui. Se întinse după o piersică aflată în coșul cu fructe de pe masă și începu să se joace cu ea.

— Pe vremea aia eram mult mai copilăroasă decât tine, a răspuns ea. Da, e adevărat, povesteam tot timpul despre băieți și mă prefăceam că sunt sora mai mare, cea cu experiență. Dar adevărul e că îmi plăcea foarte mult să fiu copil. Îmi plăcea să spun tot felul de baliverne, să mă cuibăresc lângă mama sau să stau ore întregi în camera mea și să desenez. Nici nu voiam să devin adult, în orice caz, nu atât de repede. Și atunci am pierdut totul: dintr-un minut în altul. Jules era prea mic pentru tot ce se întâmpla, iar tu erai un *freak* în țoale negre, care le-a întors spatele tuturor, sau nu-ți mai amintești?

Marty îi dădu dreptate ridicând din umeri fără chef.

— Pe vremea aia toți am fost răniți, spuse ea, și am reacționat fiecare cum am putut. Eu m-am străduit să nu mai fie liniște niciodată, ca sufletul meu să nu-și mai găsească niciodată liniștea. M-am aruncat cu capul înainte în viață, pentru că, în clipa în care rămâneam singură în camera mea și mă gândeam la tot ce s-a întâmplat, nu puteam să fac altceva decât să urlu de durere.

— Dar de ce ne-ai lăsat de izbeliște?

— Dacă aș fi putut să am grijă și de voi, aș fi făcut-o. Dar n-aveam puterea. Știi cum a fost prima oară pentru mine? Mai știi?

— Erai împreună cu tipul ăsta mai mare și…

— Nu, asta a fost o minciună. Știi cum a fost cu adevărat?

Marty deveni tot mai laconic.

— Nu.

— Nici nu știu cum îl cheamă, spuse Liz cu vocea tremurândă. Stăteam la internat doar de câteva săptămâni și fetele de pe palier râdeau de mine, de jucăriile mele de pluș, de benzile mele desenate copilăroase, de hainele mele deloc *cool*.

Dar eu voiam să le dovedesc că sunt mai dură decât ele, eram pregătită să-mi provoc răni mult mai multe decât orice altă fată. De asta am fost de acord să iau niște porcării într-un club, când ni le-au oferit. Nu știu ce era, după ce le-am luat, nici nu prea mai simțeam ceva și nu vedeam aproape nimic. Și atunci m-a abordat tipul ăsta. Avea douăzeci și ceva de ani și o atitudine din aia *fucked up*, o răceală pe care n-o înțelegeam. Brusc, m-a tras de pe ringul de dans și, când ne-am îndepărtat suficient, s-a descheiat la pantaloni. Eu nu voiam, dar n-aveam puterea să mă apăr. Aveam mintea începțoșată de la drogurile alea, mă gândeam la München, la mama și la tata și la voi, la cât de departe păreau toate astea dintr-odată. Între timp el mi-a tras-o pur și simplu.

Marty își mușcă buzele și nu spuse nimic.

— Brusc mă transformasem în cineva, în cineva care nu voiam să fiu. Și cu cât trecea mai mult timp, cu atât mi-era mai greu să mă întorc la voi. Voi nu știați cum e să vomiți dimineața, pe *speed*, pe ringul de dans al unui club oarecare din provincie, să te culci cu cineva pe LSD, sau să te trezești lângă un tip pe care l-ai cunoscut cu câteva ore în urmă. Voi n-ați știut niciodată cum e să te duci naibii pe toate planurile posibile. Tu erai tot timpul cu nasul în manuale sau în jocurile tale pe calculator, iar Jules visa la cai verzi pe pereți. Ne despart atâtea lucruri… Chiar și acum.

Amândoi stăteau cu ochii în pământ și tăceau. Întreaga scenă semăna cu o partidă de șah și părea că pe tablă nu mai rămăseseră decât două piese, una albă și una neagră, care n-aveau cum să se atace. Ca doi nebuni de culori diferite.

— Și dacă am face asta împreună? i-am întrebat din capătul scărilor.

S-au uitat spre mine, dar nu prea păreau surprinși de prezența mea.

— Ai dreptate, i-am spus lui Liz. Nu știm nimic despre lucrurile prin care ai trecut. Ai experiențe care nouă ne lipsesc. Hai să luăm numai drogurile. Ai văzut și ai simțit lucruri pe care Marty și eu nici măcar nu ni le putem imagina. Mie, de pildă, mi-ai spus de multe ori cât de tare e să iei LSD. De asta întreb: de ce nu luăm ceva împreună? Măcar așa o să putem să ne dăm și noi cu părerea la un moment dat.

Liz căzu pe gânduri, apoi scuturǎ din cap.

— Nu luați droguri, voi nu sunteți…

— Vezi, am întrerupt-o, exact la asta mă refer. „Pur și simplu, nu sunteți ca mine.“ Asta voiai să zici, nu-i așa? Păi nici n-avem cum să fim dacă nu ne lași. Adevărul e că de câțiva ani nu mai avem nici o treabă unii cu alții. Lasă-ne măcar o dată să vedem cum e viața ta.

Liz se gândi.

— Bine, să zicem că da, dar de unde vrei să faci rost de LSD?

— Asta n-ar fi o problemă, spuse Marty oarecum surprinzător. Aș putea să mă ocup eu de asta, cunosc destulă lume chiar și aici. Întrebarea e doar dacă ar trebui să fim atenți la ceva.

Am enumerat toate argumentele pro și contra și am decis să ne băgăm în acel *trip* doar după întoarcerea Elenei. În felul ăsta, cineva putea să ne supravegheze. Când a aflat de planul nostru, n-a părut deloc entuziasmată, dar până la urmă am convins-o.

Trei zile mai târziu, o dubă gri a oprit în fața casei. Marty a trăncănit un timp cu șoferul prietenos, după care s-a întors cu o pungă de plastic. La scurt timp după aceea, stăteam toți trei pe

canapea, cu bucățelele de hârtie colorate în mână. Liz ne-a explicat că trebuie să le înghițim și atât. Am privit-o pe a mea. Era o bucățică de hârtie albastru deschis și nu avea nici un gust.

Efectul se lăsa așteptat. Marty se duse după *Figaro* și începu să citească. Liz se lăsă pe spate și închise ochii. Eu m-am uitat la Elena, care stătea față în față cu noi și se uita la mine. Apoi a trebuit să înghit și preț de câteva secunde am simțit gustul tinereții în gură, un amestec de fum, mâncare de cantină, bere ieftină și clipa în care Alva se întinsese după mâna mea. Am băut un pahar de apă, iar ecoul îndepărtat și sintetic de pe limba mea a dispărut.

Părea că fratele meu simte și el ceva. Privea ziarul cu fascinație și bâiguia ceva despre niște litere care se contopeau, după care se duse la Elena și-și puse capul în poala ei.

În clipa următoare mă copleși un val de amintiri, de parcă cineva ar fi dat paginile în viața mea. Eram la un capitol mai vechi: la înmormântarea mătușii noastre. Murise cu un an în urmă din cauza unui atac cerebral, culeasă pur și simplu de pe câmpul vieții. În drum spre înmormântare, Marty părea detașat, aproape lipsit de emoții, deși o iubise pe mătușa foarte mult. Conducea tăcut mașina spre cimitir, în timp ce eu și Liz discutam despre cum ne păcălise din nou soarta. „Ce prostie“, a spus dintr-odată Marty, „nu există soartă, la fel cum nici Dumnezeu nu există. Nu există nimic sau, mai bine zis, nu existăm decât noi, oamenii, ceea ce înseamnă cam același lucru. Așa încât e complet absurd să ne certăm. Moartea ține de statistică și momentan, ea nu pare să ne favorizeze deloc, dar, la un moment dat, după ce mor toți cei din jurul nostru, inclusiv noi, o să se echilibreze din nou. E atât de simplu.“ Dar, spre surprinderea mea, o jumătate de oră mai târziu, la

înmormântare, când priveam sicriul mătușii, fratele meu începu să plângă în hohote. Îți rupea inima și toată lumea adunată în capelă se uita la fratele meu care se sprijinise de umărul lui Liz și o lăsa să-l îmbrățișeze.

Apoi cineva dădu pagina din nou în capul meu și m-am văzut stând în camera de zi, unde mătușă-mea tocmai îmi dădea vestea morții părinților mei. Marty stătea lângă mine, nemișcat și palid, dar la fel de bine ar fi putut să fie la sute de mile depărtare. Încet, încet, vorbele mătușii își făcură efectul terifiant, strecurându-se peste tot, impregnându-se în podea, în locurile unde se vedeau inegalități, în ochii mei care vedeau doar șters, în picioarele mele care abia mă purtau prin cameră. Valurile provocate de detonație ajunseseră apoi și la Liz, care tocmai intrase în casă și m-a privit imediat îngrijorată. „Ce s-a întâmplat?“ m-a întrebat, dar n-am putut și nici n-am vrut să-i spun, de parcă prin asta aș fi putut s-o protejez de adevăr.

— Și eu văd același lucru, spuse Liz lângă mine, sau cel puțin așa mi s-a părut.

Voiam să-i povestesc cât de mult s-au schimbat lucrurile, cât de mult mă schimbasem și *eu*, dar nu eram în stare. Inima îmi bătea mai repede și imaginile îmi invadaseră mintea. Ca de pildă una cu tata, aruncându-mi o minge. Sau cu Liz punând în buzunar o bucățică albă din lemn pentru noroc, în timp ce ne jucam „Scări și șerpi“. Sau cu mama care îmi spune „melcișorule“ și îmi citește povești. Sau una în care eu cern făina pentru „prăjitura ei irezistibilă“. Toate amestecate, atât de aproape, atât de frumos și de repede, încât abia mai făceam față.

Respiram încet, trăgeam aer în piept, apoi îl expiram.

— E prea mult, repetam. Nu mai pot. Vă rog să încetați.

Liz îmi strânse mâna.

— Ia-o încet, spuse ea. E în regulă.

Lacrimile mi se prelingeau pe pomeți, culorile din cameră străluceau și aveam impresia că percep fiecare răboj de pe mâna mea. Respiram sacadat, coșul pieptului mi se contracta repede. Dar apoi – dintr-o secundă în alta – totul a revenit la normal și am putut să respir din nou liber. Am izbucnit în râs de cât de ușurat mă simțeam. Mă uitam tot timpul la Elena, care mă mustra și ținea camera sub control prin calmul ei.

— Acum îmi dau seama ce mi-ar fi plăcut să desenez la doisprezece ani, spuse Liz aplecându-se spre mine. Uitasem de asta în ultimii ani, dar uite că iarăși mi-am adus aminte. Mi-ar fi plăcut să desenez patru câini jucându-se cu mingea, ca niște oameni. Le-aș fi pus nume amuzante și le-aș fi desenat haine demodate.

Am încuviințat, bucuros că eram atât de aproape de ea.

În clipa următoare, toate s-au amestecat, în timp ce conștiința mea și-a ieșit din balamale și a călătorit din nou înapoi în timp.

Se făcea că… Dintr-odată, *sunt* Marty care, copil fiind, meșterește la o mașinuță de jucărie pe benzină. Incredibilă precizia cu care părțile componente se îmbină la milimetru, momentul de bucurie când motorul pornește și tehnica de sub caroserie pare să capete subit sens.

Apoi sunt Liz și desenez ceva foarte colorat pe o foaie, brusc, desenele se animă și eu știu că sunt creația mea, iar asta mi se pare atât de marfă, încât mă pierd cu totul în această senzație. Iar în capul meu mai sunt și alte imagini vii, atât de multe încât uneori mă doare și nu pot să le descriu sau să le arăt nimănui,

așa încât încep să alerg prin cameră, amețit de entuziasm, ca să mă descarc și să scap de excesul ăsta de energie.

Sunt maică-mea urmărindu-și copiii în timp ce se joacă și cresc și sper c-o să mai rămână un timp copiii mei. Și sunt mulțumită că am renunțat la libertatea mea pentru această viață, cu toate că uneori îi duc lipsa.

Și sunt taică-meu care se duce la serviciu cu mașina și căruia îi vine să se întoarcă în secunda următoare acasă, la familia lui, lucru care, își dă el seama, e imposibil, la fel ca multe altele. Mă întreb când au luat-o oare lucrurile razna, sau dacă au fost vreodată, de la bun început, așa cum trebuie. Și mă gândesc la mezinul familiei, Jules, căruia de Crăciun i-am făcut cadou un aparat foto vechi, chiar înainte să mor, un aparat pe care nu-l folosește. Asta provoacă o ultimă ceartă între noi și apoi…

— Îmi aduc aminte, zic.

Îl văd pe tata dureros de clar, ținându-și pipa în mână cu un aer abătut și uitându-se la mine speriat. Vina mea. Vina mea blestemată.

— Oh, Doamne, abia acum îmi dau seama.

Țin ochii închiși în continuare. Sunt din nou eu însumi, alerg pe o pajiște și văd nuanțe de verde incredibile. Am nările pline de mirosul de fân, rășină și mușchi umed; simțurile mele sunt copleșite. Plouă și ajung la pădure ud leoarcă. În câteva secunde, ziua se transformă în noapte. Dintr-odată e întuneric și frig și simt un pericol latent. Trebuie să străbat un lăstăriș de nepătruns. Vârfurile crengilor negre îmi zgârie pielea, încep să sângerez.

— Ceva e în neregulă, spun. Ceva e aiurea de tot. Și nu se mai termină.

Simt că cineva mă scutură, dar țin ochii închiși și alerg mai departe. Recunosc pădurea asta. N-am mai părăsit-o din copilărie, a devenit casa mea. Și dacă nu am grijă, o să mor în pădurea asta.

Pătrund tot mai adânc și disting clar o imagine: felul în care, după moartea părinților noștri, am ajuns la un macaz și am ales direcția greșită și de atunci ducem o viață diferită, complet falsă. O eroare incorigibilă în sistem.

În drum spre miezul pădurii, mă împiedic și cad într-un țăruș, într-o creangă rămasă pe jos. Creanga mă înțeapă drept în inimă. Sângerez până mor, totul devine cald și luminos, foarte plăcut și, în același timp, sunt profund nefericit, căci trebuie să las totul în urmă și pierd totul…

Deschid ochii brusc și constat că sunt ud leoarcă.

— Nu vreau să mor! țip. NU VREAU SĂ MOR!

Să-mi iau rămas bun de la propriul eu. Toate gândurile, speranțele și amintirile – șterse. Un monitor negru, de acum și în vecii vecilor.

Mă ghemuiesc pe podea și încep să plâng.

— Nu vreau să mor, bâigui întruna.

Liz se întinde lângă mine, în timp ce Marty și Elena mă apucă de mâini. Le simt prezența, și cât de cald și agreabil era în casa noastră. Dar totul pare extrem de departe, pentru că mă aflu cufundat în propriul meu eu, iar acolo nu există decât frica înghețată.

*

Era ultima zi de concediu și stăteam cu fratele meu pe plajă. Era o zi răcoroasă, vântul înviorător ne zburlea părul. O barcă de pescuit s-a apropiat de mal și a trasat linii pe suprafața apei.

— Auzi? spuse Marty.

— Da?

— Îmi pare rău că nu ne-am văzut mai des.

Își scoase ochelarii și-și ciupi șaua nasului cu degetul mare și cel arătător.

— Probabil că n-am fost un frate prea bun în ultimii ani.

— Ai fost deșteptul deșteptților.

— Da, posibil.

— Deșteptul deșteptților și un mare bou.

— Mersi, am înțeles.

Ne-am privit. Frate-meu mă bătu ușor pe umăr și dintr-odată mi se păru foarte tânăr.

— Promit c-o să mă revanșez.

După prânz, în timp ce frate-meu și soră-mea își făceau deja bagajele pentru drumul de întoarcere, eu și Elena am mai făcut o ultimă plimbare prin sat.

— Ce s-a întâmplat cu ticurile nervoase ale lui Marty? am întrebat-o. Încuiatul ăla de cinci ori, apăsatul clanței după o schemă a lui, frica lui să nu calce pe dungile dintre pietrele de pavaj… Unde au dispărut?

Elena plecă ochii în pământ.

— Era tot mai rău, spuse ea. În ultimul timp se ducea de cinci ori pe an să se testeze de cancer și nu mai voia să folosească liftul sau scările rulante. Avea senzația că-i aduc ghinion.

— Ceee?

Elena începu să râdă fără să vrea.

— Da, scările rulante și lifturile erau *diabolice*. La început nu mi-a spus nimic, o dădea chiar pe glumă când mă prindeam de câte ceva. Dar până la urmă comportamentul ăsta compulsiv a început să-i afecteze toată viața. De câteva luni se duce la psiholog.

Ne apropiam de casă. Îl vedeam de departe pe Marty în timp ce umplea portbagajul fluierând un pasaj din *Carmen*.

— A terminat cu ticurile? am întrebat.

— Aș vrea eu. Cred că e mai bine, oricum, dar uneori am impresia că tot le mai are. Numai că acum se ascund mai bine. Am încercat să-l prind, dar deocamdată n-am reușit.

Când am intrat în grădină, am încuviințat spre fratele meu. O copilărie năbădăioasă e ca un dușman invizibil, mi-am spus în gând. Niciodată nu știi când o să te atace.

PARTEA A DOUA

Mă recuperez incredibil de repede după accidentul cu motocicleta. În curând pot să citesc și să mă uit din nou la televizor, pot să telefonez și am primit și diagnosticul final: ruptură de splină, fractură la tibia și fibula dreaptă, fractură la claviculă și comoție cerebrală gravă. Medicii spun că am avut noroc.

Noroc. Un cuvânt cu care nu prea am ce să fac în faza asta a vieții.

Cineva bate la ușă. E Marty cu copiii mei, e și Elena, chiar și Toni care a zburat la München special pentru mine.

Copiii mei se reped spre pat și mă îmbrățișează. Vincent mi-a desenat ceva, e un bărbat cu gura până la urechi, sprijinit în cârje, iar Luise îmi lasă un mușunache pe noptieră, ca să-mi țină de urât. Chiar dacă au împlinit deja amândoi șapte ani, încă mă minunez că sunt ai mei. Că o să rămân pe veci tatăl lor, chiar dacă aș emigra într-o zi, chiar dacă mi s-ar întâmpla ceva rău sau dacă n-ar vrea să mă mai vadă niciodată.

Luise arată spre ghipsul de pe piciorul meu și spre gulerul protector din jurul gâtului. Mă întreabă din nou, la fel ca la ultima ei vizită, dacă o să mor, iar eu scutur din cap că nu. Răsuflă ușurată. Vincent nu pare complet mulțumit de răspunsul meu. Își frământă degetele și în privirea lui citesc neliniște.

Hotărăsc să mă adun și încep să fac pe clovnul infatuat și vesel cu care sunt obișnuiți copiii mei, le povestesc despre

rutina zilnică de la spital și le pun întrebări.

— Cum e la unchiul Marty și mătușa Elena?

Fiul meu tace.

— Frumos, răspunde Luise în locul lui.

— Ce-ați făcut ieri?

— Am fost la grădina zoologică și am văzut un leu, de aproape.

Se bucură, mă gândesc. După tot ce s-a întâmplat, se bucură de un biet leu închis într-o cușcă. Îmi iau fiica în brațe și o pup.

— Și tu? îl întreb pe Vincent. Ție ce animale ți-au plăcut cel mai mult?

Înalță capul, dar nu e în stare să se uite în ochii mei decât preț de câteva secunde.

— Șerpii, îmi spune încet.

Arunc o privire neliniștită spre Marty și sper că fiul meu n-o să se apuce de disecat făpturi neajutorate ca să le analizeze sângele la microscop.

Începem să desenăm cu toții animale: un elefant, apoi șoareci, girafe și un tigru. În timp ce tentativele lui Toni sunt lamentabile („Animalele astea n-ar supraviețui nici o zi, în halul în care le-ai desenat tu“, spune fratele meu), Vincent desenează extrem de bine. Îi ies bine mai ales girafele. Zâmbește pentru prima oară când îl laud. E un zâmbet spontan, atât de dezarmant și de frumos, încât preț de câteva clipe nu-mi mai fac griji pentru el.

*

După ce vizita se termină, se înserează. Afară trec nori palizi și pentru prima oară am impresia că întunericul mă privește

prin fereastră. Mi-e dor de nevastă-mea, plecată în străinătate, într-o călătorie importantă pentru ea. I-am spus că n-o s-o deranjez, c-o să mă descurc singur aici acasă și să nu-și ia cu ea mobilul cu număr de Germania. E în Rusia, la Ekaterinburg, mai exact, și poate dura zile întregi până găsește un zbor spre casă. Până atunci sunt singur aici.

Noaptea dorm prost. Visez același film, sunt pe motocicletă, derapez de pe drum și mă prăbușesc.

„Până aici mi-a fost“, mă gândesc în ultimul moment și poate și: „O să fie o căzătură dură“. Nici nu mai știu exact.

Apoi mă trezesc.

Aprind lumina. Fratele meu mi-a adus un album foto și două romane, așa cum i-am cerut: *Cum zboară timpul*, de A. N. Romanov și *Blândețea nopții*, de F. Scott Fitzgerald. Le-am citit pe amândouă de mai multe ori și mă opresc la tot pasul la scenele și descrierile mele preferate. Până la urmă ațipesc. De data asta nu-mi mai apar tot felul de imagini în vis. E beznă totală.

*

E înainte de masă și sunt complet scufundat în gânduri când mă sună. E prinsă încă în Ekaterinburg; din cauza unui târg industrial, nu a mai găsit nici un bilet.

— Nu prea mai rezist, spun. Când vii?

— O să fiu lângă tine în curând.

— Era să plec eu la tine, pare aproape mai ușor.

— Nu fi atât de sarcastic. Nici nu te lasă să treci prin controlul de securitate cu șuruburile și plăcuțele tale de titan.

Mă întreabă de copii. Dar fiindcă Elena și fratele meu s-au descurcat tot timpul bine cu ei, e liniștită. Îi mai spun c-o iubesc, după care încheiem convorbirea.

De data aceasta Marty mă vizitează singur. Stă lângă fereastră, se uită la lumina de afară. Cămașa îi vine de parcă ar fi fost făcută la comandă, dungile de la pantalonii lui sunt ascuțite ca un cuțit, însă de o vreme a început să-i cadă părul. Îl privesc pe fratele meu care nu e niciodată sentimental și nu se agață niciodată de trecut, fratele meu care a făcut tot timpul ceva unic și special din fiecare ocazie care i s-a ivit. Dintr-odată îmi imaginez cum o să stăm unul lângă celălalt la șaptezeci de ani. Nu l-am ales pe Marty și adevărul e că suntem extrem de diferiți, dar are ceva ce-l deosebește de toți ceilalți: e mereu prezent. E lângă mine de patruzeci și unu de ani.

— De ce-ai făcut asta? mă întreabă.

Mă așteptam la întrebarea asta.

— Deci și tu ai impresia că n-a fost accident?

— Cum adică *și* eu?

Mă gândesc la discuția cu psihologul spitalului, o tipă tânără care e și ea de părere că n-a fost accident. Urme de frânare nu s-au găsit.

— Deci zici c-a fost tentativă de sinucidere, sau ce? am întrebat ca s-o provoc.

A lăsat întrebarea să plutească în aer.

— E important să înfruntați adevărul, spuse ea până la urmă. Știu că v-ați refugiat din nou în reveriile dumneavoastră. Dar trebuie să acceptați cele întâmplate. Familia dumneavoastră are nevoie de cineva care trăiește în prezent.

N-am răspuns nimic.

Îl fixez îndelung pe fratele meu.

— De ce aș vrea să mă sinucid? Am doi copii, nu i-am lăsat niciodată de izbelișteе. A fost un accident, am pierdut pur și simplu controlul asupra motocicletei.

Marty nu pare să mă creadă. Spune doar:

— Apropo, poți s-o duci la fiare vechi. Nu înțeleg de unde și până unde te-ai făcut așa motociclist împătimit. E mult prea periculos.

*

După ce pleacă, încerc din nou să mă pierd în reveriile mele, dar de data asta nu-mi iese. Mă holbez prin geam. Câteva rândunele alunecă prin văzduh. Îmi aduc aminte că mai demult, când nu mă simțeam bine, obișnuiam să-mi imaginez că pot să zbor.

Răsfoiesc puțin albumul cu fotografii. În afară de pozele cu nevastă-mea, cel mai mult îmi place să mă uit la cele cu frații mei. Unele o înfățișează pe Liz la o petrecere, cu un pahar de cocktail în mână, cu o privire arțăgoasă și plină de încredere. E făcută acum cincisprezece ani și e greu de exprimat în cuvinte cât de mult îmi lipsește prezența ei.

Un asistent medical bate la ușă. Fac împreună cu el – sprijinit în cârje – prima plimbare precaută în parcul clinicii. Piciorul fracturat nu mă mai doare aproape deloc, clavicula se vindecă repede și durerile de cap au dispărut aproape de tot. Lumina zilei mă orbește, nu sunt obișnuit cu ea, inspir adânc aerul și mă așez pe o bancă. În jurul meu, ciripit, soarele strălucește pe un cer fără nori și luminează parcul.

Ea e moartă, mă gândesc.

Preț de câteva clipe reușesc să mă stăpânesc. Nu te mai gândi la asta, nu te mai gândi. În capul meu, gândurile se rotesc și dintr-odată mă văd iarăși în Berlin. Mă gândesc cum am dansat singur în apartament când m-am simțit singur, copleșit de un acces de prostie disperată. Mă gândesc la pivnița din Elveția și la bagajul cu cartușe. La felul în care am reușit să mă reîntorc la scris. E un montaj tot mai rapid de imagini legate între ele, iar apoi văd din nou, brusc, ce s-a întâmplat înainte de accidentul cu motocicleta. Abisul mă privește.

Și eu privesc înapoi.

Drumul înapoi

(2000-2003)

Renunțasem la fotografiat la vreo doi ani după concediul petrecut în Franța cu fratele meu și soră-mea. Fusesem refuzat de un amic curator și, de nervi, mi-am adunat toate aparatele foto într-o cutie și le-am lăsat în mijlocul străzii. După un timp am vrut să le recuperez, dar dispăruseră. Și astfel a început un declin care a ținut câteva luni. Am început să dorm până după-amiază, fumam prea multă iarbă, am scris câteva povestiri pe care nu le-am arătat nimănui și m-am transformat într-un om arțăgos, gata oricând să sară la ceartă. Prietena mea de atunci mă părăsise. Zicea că sunt prea introvertit, prea *inadecvat* și că nu-mi mai suportă privirea, care îi dă de înțeles că mă aflu într-o lume a mea, impenetrabilă. Nu prea mi-a păsat. Nu eram îndrăgostit, așa cum nu fusesem nici în relațiile mele de dinainte, și în sufletul meu începusem să simt că viața asta mi-era oricum străină. Că aș fi putut să fac schimb oricând cu cea în care încă mai trăiau părinții mei. Aveam gânduri din astea tot timpul, erau ca un blestem impregnat în sufletul meu.

Când Liz mi-a povestit despre postul ăla de la Yellow Records, mi-am predat apartamentul din Hamburg și m-am mutat la ea, în Berlin. Casa de discuri de afla într-o curte

interioară de pe Kottbusser Damm și era specializată pe *singer/songwriter* și *indie*. Așa se face că am început să lucrez pentru ei pe post de consilier juridic și apoi ca *scout*, dar aș fi putut la fel de bine să trăiesc undeva în străinătate sau să mă reapuc de o facultate. Pe vremea aia n-aș fi fost în stare s-o formulez atât de clar, dar undeva în sinea mea bănuiam că mă abătusem din drum. Problema era doar că nu știam când și în ce punct al vieții a avut loc această abatere. De fapt, nici nu mai știam care fusese acel drum.

*

La scurt timp după ce am împlinit treizeci de ani, în ianuarie 2003, m-am deplasat prin oraș cu Vespa mea, când m-am trezit cu un Fiat roșu lângă mine. De ce nu puteam să-mi iau ochii de la ea? Ah, da, Alva. Alva avea o mașină ca asta. Într-o clipă, mi-am amintit cum se terminase totul între noi. Cum o rugasem să se mute cu mine la München. Și ce răspuns mi-a dat ea, culcându-se cu bărbatul ăla, obligându-mă să mă uit. Cam asta a fost tot.

Sau, mă rog, nu chiar tot.

În ultimul weekend, înainte să terminăm liceul, Alva mă abordase pe neașteptate. Mi-a zâmbit de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic și mi-a povestit că s-ar putea să plece în Noua Zeelandă pentru un an, ca asistent social voluntar. Am spus că n-o să ne mai vedem niciodată și cât de ciudat ni se părea având în vedere că ne văzuserăm zilnic timp de câțiva ani. De fapt, mă simțeam încă jignit, dar Alva avea ceva vulnerabil în privire, ceva ce mă emoționa, iar apoi m-a apucat de braț și m-a întrebat dacă n-aș vrea să facem ceva împreună în weekend.

Avusese o relevație apropo de unele lucruri și ar fi vrut să discute cu mine despre asta.

Fusesem atât de surprins încât la început nici n-am fost în stare să-i răspund. I-am promis oricum c-o s-o sun și Alva a spus că asta ar bucura-o foarte tare.

Dar n-am mai dat nici un semn.

M-am plimbat în jurul telefonului fix de pe culoarul căminului tot weekendul, dar n-am putut s-o sun. Alva mă jignise în mod conștient și, în ciuda tuturor declarațiilor ei, era clar că nu prea însemn mare lucru pentru ea, căci, din câte îmi dădeam seama, avea să mă părăsească pentru totdeauna cât de curând. Și atunci cum aș fi putut s-o iert? În același timp, aș fi vrut s-o văd neapărat. Am sperat c-o să mă sune ea, dar n-a făcut-o.

Dimineața când m-am dus la școală, nu a vorbit cu mine. Îmi evita privirea tot timpul, demonstrativ. În pauză m-am dus la ea.

— Îmi pare rău, am spus sprijinindu-mă cu o mână de perete, exagerat de relaxat. Am vrut să te sun, dar am avut prea multe pe cap în weekend!

Cred că i-am povestit și despre un party unde m-am întâlnit cu o fată despre care Alva știa că mă place. În orice caz, m-a încercat un sentiment de satisfacție delicios, aveam impresia că mă răzbunasem măcar parțial pentru ce-mi făcuse ea. Mă așteptam să dea din cap cu părere de rău sau să se mire măcar de comportamentul meu rece. Dar mi-a aruncat doar o privire iscoditoare.

— Aha, spuse ea. Ai dreptate, uitasem de tot. Ei, asta e, nu face nimic.

A fost ultima oară când am stat de vorbă cu Alva.

*

La câteva zile după ce am văzut Fiatul roșu, m-am dus s-o iau pe Liz de la serviciu. Între timp trecuseră aproape cinci ani de la vara petrecută împreună în Berdillac. Își dăduse bacalaureatul după niște cursuri la seral și făcea pedagogie. Se descurca bine cu practica, preda muzică, artă și limba germană. O urmăream în timp ce ieșea din clădire împreună cu câțiva profesori tineri. De la distanță, Liz părea și mai înaltă, era o prezență impunătoare. Purta o geantă pe umăr și râdea. Era clar lidera grupului, ceilalți îi aruncau priviri pline de admirație. Cine nu știa că trecuse deja de mult de treizeci de ani nu i-ar fi dat mai mult de douăzeci și cinci. Doar fața i se rotunjise un pic.

Am gătit în apartamentul arhiplin, aproape soios al lui Liz, plin de mărunțișuri și poze – „am gătit“ însemnând că a gătit ea, eu mai mult m-am uitat – și bineînțeles că am discutat despre mutatul fratelui nostru. Marty își vânduse de curând firma pentru o sumă exorbitantă și acum preda la Universitatea Tehnică din München. El și Elena își cumpăraseră o casă lângă Grădina Engleză.

— Îți poți imagina așa ceva? am întrebat bălăngănindu-mă cu scaunul în bucătăria ei. Stă la câteva străzi de fosta noastră casă.

— Am știut eu c-o să ne întoarcem la un moment dat.

Toca busuioc.

— Dar am crezut c-o să dureze mai mult.

— Eu n-o să mă întorc niciodată în München. De ce aș face asta?

— Pentru că pe vremea aia nici unul din noi n-a plecat de bunăvoie de acolo.

Liz aprinse niște bețișoare parfumate. Din combina ei se auzea muzică populară mexicană și Liz începu s-o fredoneze și ea. Mă gândeam cum le cânta la chitară elevilor la ora de muzică, cum le picta celor mici, ca recompensă, figurine sau animăluțe în caietul ei, la planurile de-a prezenta o piesă de teatru cu ei la vară. Sora mea avusese cu siguranță niște ani în care a fost complet pierdută, dar de curând viața ei luase o turnură care semăna, în sfârșit, cu felul în care îmi imaginasem c-ar fi arătat viața ei dacă ai noștri n-ar fi murit. Părea să-și fi regăsit drumul, la fel ca frate-meu. În schimb, eu mă gândeam la un tip de vârsta mea care îmi atrăsese atenția cu câteva zile în urmă într-o cafenea. Era înconjurat de un grup de prieteni și părea a fi în centrul atenției. Îi făcea să râdă pe ceilalți și părea să dicteze tonul discuției cu o degajare provocatoare. Am întors capul enervat, dar ceva în comportamentul lui nu mă lăsa în pace, și dintr-odată mi-a trecut prin cap că aș fi putut fi eu tipul ăla, dacă unele lucruri s-ar fi întâmplat altfel.

De afară se auziră strigăte. O ceată de copii alerga prin curtea cimentată.

— Câți ani ar fi avut acum? am întrebat distrat.

Era o întrebare complet neașteptată și neadecvată. Privirea surorii mele se întunecă.

— Cinci, spuse ea.

— Te gândești des la el?

— Nu la fel de des ca mai demult. Dar uneori mi se face frică gândindu-mă că poate a fost singura mea șansă de a avea copii. Prima oară când s-a întâmplat la cămin, am fost prea tânără.

Dar cu Robert aveam vârsta perfectă. Cine știe dacă o să mai am vreodată ocazia.

Încă își mai părăsea iubiții de frică să nu fie părăsită, iar ultima ei relație cu un actor olandez se destrămase și ea. „Un bărbat de o prostie exemplară“, spusese odată Liz.

Nici Marty nu avea copii, își luase în schimb un câine pe care, dintr-o lipsă de creativitate înviorătoare, îl botezase Câine. Ne anunțase abia de curând că n-avea rost să aibă copii din moment ce totul e oricum sortit pieirii.

Liz se mai enerva uneori din cauza asta.

— Astea sunt prostiile nihiliste ale lui Marty, spunea. Dar îți dai seama că nu-i chiar așa. În realitate, nihiliștii și cinicii sunt niște fricoși care își fac prea multe griji. Se prefac că nimic nu are importanță și în felul ăsta n-au nimic de pierdut. Poziția lor pare superioară și imposibil de atacat, dar de fapt, în esența ei, nu face doi bani.

Își aprinse o țigară scuturând din cap.

— Dacă nu crezi în viață și moarte, ai alternativă: vidul. Oare ar fi mai bine, spuse echilibrând țigara în gură, dacă lumea asta n-ar exista deloc? Până una alta, trăim, creăm, iubim, observăm, suferim, ne bucurăm și râdem. Existăm într-un milion de versiuni diferite ca să nu-i lăsăm nici o șansă vidului, iar prețul pe care-l plătim pentru asta e, din păcate, moartea.

Dintr-odată m-am gândit din nou la Alva și la Fiatul ei roșu. În noaptea precedentă am visat că alergam într-o zonă de luptă. În jurul meu cădeau bombe, se prăbușeau elicoptere, erau doborâți oameni. Orașul era sortit pieirii, dar eu continuam să alerg, fiindcă auzisem că Alva era prinsă undeva într-o casă din centru. Am rătăcit prin oraș până la epuizare, de câteva ori era

chiar să mor, dar nu reușeam să ajung la destinație. Apoi m-am trezit.

După noaptea aceasta mi-am reamintit tot. În vis exista un altfel de timp, sau mai bine spus nu exista deloc o dimensiune temporală, și aveam impresia că tocmai terminasem de alergat pe terenul de sport, în timp ce Alva era întinsă în iarbă și citea. Uneori mă culcam lângă ea și încercam să dau pagina suflând. Mereu reușeam să-i fur un zâmbet, dar într-o după-amiază Alva a avut o reacție cam urâcioasă. A cuprins cartea cu ambele mâini, era clar că un personaj preferat tocmai își dădea suflarea printre degetele ei. Abia atunci mi-am dat seama că plângea. Nu voiam s-o deranjez, dar nu puteam să mă abțin, îmi doream prea mult să împart aceste clipe intime cu ea. M-am uitat la fața ei înroșită și mi-am dat seama cât de mult iubea Alva literatura, mult mai mult decât toți oamenii pe care i-am cunoscut. Și faptul că stătea lângă mine și părea atât de mișcată de o poveste m-a emoționat și pe mine. Îmi venea s-o iau în brațe și s-o apăr, mai ales de ea însăși și de toate aceste lucruri pe care mi le povestea. Dar lucrurile au decurs cu totul diferit și între timp trecuseră deja unsprezece ani de atunci.

În seara aceea am căutat adresa de e-mail a Alvei și i-am scris. Nu mă așteptam la un răspuns, dar mă lăsam condus de un impuls lăuntric. La început era un e-mail de o pagină, din care n-au mai rămas apoi decât două rânduri.

Am treizeci de ani și deocamdată nu am copii.
Tu ce mai faci?

*

Nu mi-a răspuns. Am așteptat câteva zile, poate chiar câteva săptămâni în secret, după care m-am dat bătut. Lansasem un strigăt spre trecut, dar nu mi-a răspuns nici măcar ecoul.

În primăvară mi-am luat concediu și l-am vizitat pe Marty, care plecase cu Elena la Berdillac pentru câteva zile. Mi-am parcat mașina închiriată în fața casei din capătul străzii Le Goff. Câinele alergă imediat spre mine. Era un husky. Marty și Elena îl cumpăraseră când era încă pui, între timp crescuse și era puternic, un animal aproape maiestuos cu blană albă și pete negre și ochi de un albastru deschis, inteligenți.

Și sora Elenei venise în vizită cu cei trei copii ai ei. Când am salutat-o pe Elena, mi s-a părut oarecum tristă. În schimb, fratele meu avea ceva veșnic tânăr. Îl tachinam tot timpul spunând că arăta ca tata și că în curând va trebui să-i fac cadou o pipă și o geacă de piele crem.

Am făcut toți șapte o excursie. Copiii se jucau cu câinele, Marty și cu mine am rămas puțin în urmă. Simțeam că e puțin cam distrat. Până la urmă arătă spre Elena care tocmai își ridica nepotul pe umeri. Parcă înflorise în prezența rudelor sale micuțe.

— Adoră copiii, spuse Marty.

— Știu.

— Și probabil că n-o să aibă niciodată copiii ei.

M-am oprit.

— De când știți?

— Bineînțeles că în ultimul timp ne-am gândit la varianta asta. De doi-trei ani n-am mai folosit nici un fel de contracepție,

iar ultimele luni chiar ne-am străduit în mod conștient. Văzând că nu se întâmplă nimic, Elena și-a făcut niște teste…

Marty îmi căuta privirea.

— Chestia e că, în ceea ce mă privește, nu sunt deloc sigur dacă vreau neapărat copii. Îmi place ideea de a mești cu copiii mei la o mașinuță teleghidată, dar nu e ceva obligatoriu. Dar ea *iubește* copiii, mereu și-a dorit copiii ei. Casa noastră are atâtea camere… În ultimele săptămâni a plâns mult.

Ne deplasam agale lângă drumul care ducea spre pădurea binecunoscută.

— O să mă căsătoresc cu ea, a zis Marty cu calmul acela stoic care părea impregnat în genele lui. N-am vrut să ne căsătorim, dar mă gândesc că așa se cuvine. Ce zici?

— Zic că sună bine.

Marty mă privi încurcat.

— Și vreau să fii cavalerul meu de onoare.

— Cavaler de onoare? De obicei, cavalerii de onoare sunt persoane care îi plac mirelui, nu?

— Mă gândeam să fac o excepție de dragul tău.

Pădurea mirosea proaspăt și aromat și am simțit prezența nopții iminente. Am ajuns la râul plin de pietre peste care trecea trunchiul vechi de copac.

— Nu-mi vine să cred că am îndrăznit să traversez în fugă când eram mic.

Am lovit ușor lemnul cu piciorul.

— E la vreo doi metri de râu, dacă zbori de aici, îți rupi toate oasele.

— Nu îți era frică de nimic când erai mic.

Am urcat pe trunchi. Aveam impresia că pătrund pe un tărâm dispărut, printr-un portal care duce spre trecut. După

doar doi pași am început să amețesc. Apa trecea șuierând pe sub mine, din râu se ridicau pietre mari, deși mai puțin ascuțite decât îmi aminteam. Trunchiul de copac se clătina și aveam impresia la fiecare pas că o să alunec și-o să cad. Am început să transpir și să aud vocea insistentă a tatălui meu spunându-mi că e prea periculos. Toate fricile lui, care puseseră acum stăpânire pe corpul meu asemeni unui chiriaș nedorit.

— Întoarce-te, spuse și Marty. Nu arată deloc bine.

— Fiind copil, am traversat foarte repede, de asta a mers.

Între timp parcursesem cam un sfert din drum, dar malul salvator părea imposibil de atins. *Întoarce-te*, mi-am spus în gând. *Fii la fel cum ai fost*. Apoi mi-am pierdut echilibrul. Am rămas în picioare doar datorită unui reflex norocos. Îmi simțeam pulsul zvâcnind până în gât. N-avea nici un sens. M-am întors cu grijă și m-am dus înapoi la Marty. Ca un boxer care se clatină în colțul ringului, învins de Eul său mai tânăr.

*

După vânzarea firmei, Toni a stat doi ani la Los Angeles ca să studieze la Chavez School of Magic, cea mai bună școală pentru magicieni, și ca să se plimbe în timpul liber cu motocicleta prin State și până în Țara de Foc. În mod surprinzător, se mutase înapoi la Berlin, iar acum dormea pe canapeaua mea până când își găsea un apartament.

Într-o seară stăteam într-un bar cu el, când, întâmplător, a intrat soră-mea. N-a privit nici în stânga, nici în dreapta, ci s-a așezat lângă un grup de femei de la o masă dintr-un colț, unde și-a aprins o țigară și a monopolizat imediat distracția. Cu

paharul de vin în mână, Liz avea un farmec aparte și vorbea ca un om însetat: tânjea după fiecare cuvânt.

Toni voia să se ducă la ea, dar l-am oprit. O auzeam pe soră-mea vorbind cu vocea ei gravă de actriță. Părea să fie vorba despre o „fază de agățat“.

— Cel mai tare a fost la un Gothic-party de pe Lower Eastside, spuse ea cu voce tare, când m-a abordat un tip în haine de piele, cu barbă și coarne false.

— Și ce-a zis? o întrebă una dintre prietenele ei.

Liz savura momentul.

— S-a apropiat foarte tare de mine și mi-a zis cu voce profundă: „Ești pregătită să faci sex cu un demon?“.

Râsul ei răsună prin tot barul, oarecum vulgar. Celelalte femei râseră și ele.

Toni îi arunca priviri insistente.

— A răspuns, în sfârșit, la scrisoarea mea?

Mai târziu ne-am dus cu toții la Clubul Vizionarilor[1]. Liz și Toni stăteau unul lângă altul pe ponton și își înmuiau picioarele în Spree. Ea nu-l mai privea doar ca pe prietenul fratelui ei, ci ca pe un bărbat. Se lăsase pe spate relaxată și-l luase la evaluat. Una dintre bretelele rochiei sale negre îi alunecase de pe umăr, părul blond i se răsfirase și stătea cu picioarele goale încrucișate. Era cu ochii-n patru, voia să afle dacă tachinările lui Toni făceau parte dintr-un joc și dacă, de fapt, era un tip cumsecade, sau dacă într-adevăr avea ceva abisal și bărbătesc. Soră-mea adoptase din nou privirea aia superioară și ironică, tipică pentru ea, în spatele căreia se ascundea ceva distructiv și pe care Toni a fost nevoit s-o înfrunte. O secundă, două secunde… Apoi s-a dat bătut. Și iar. Vedeam exact ce se întâmplă. N-avea nici o șansă.

Eu încercam să intru în vorbă cu niște cunoscuți de-ai lui Liz, dar nu prea îmi ieșea, iar mai târziu, văzând că tot grupul vrea să se mai ducă într-un alt club, mi-am luat rămas bun de la ei. Acasă mă aștepta liniștea, un sunet cu care eram obișnuit de ani buni. Dar cât de mult îmi repugna viața asta de eremit, incapacitatea de a participa la viață! Tendința asta de a visa tot timpul, faptul că n-am fost niciodată cu adevărat treaz. Uită-te la tine, mi-am spus, de ce tânjești atât de mult după singurătate în compania celorlalți, nu vezi că nu mai suporți singurătatea?

Am deschis laptopul. Două e-mailuri noi. Marty îmi scria că planurile de nuntă au fost complet monopolizate de familia Elenei și că el e exclus. Cel de-al doilea mesaj era de la un fost coleg de la Drept care trimisese un e-mail colectiv. L-am șters furios. M-am uitat un timp la televizor, butonând telecomanda fără vreun scop anume. Tocmai când mă pregăteam să mă culc, am mai primit un e-mail. Scris la 02:46. M-am frecat la ochi și l-am deschis.

În ultimii ani m-am gândit la tine de multe ori. Sper că ești bine. M-aș bucura dacă ne-am mai putea întâlni la un moment dat.

Alva

*

Săptămânile următoare le-am petrecut într-o stare de încordare bucuroasă. Nici măcar nunta lui Marty, cu toate festivitățile și cu socrii și cumnații lui croați n-au reușit să-

mi distragă atenția decât pentru scurt timp. Era ca și când întregul meu trecut ar fi reînviat în urma unui mesaj.

Alva locuia în Elveția. Am hotărât, după mai multe negocieri – uneori nu-mi răspundea zile în șir –, să ne întâlnim la mijlocul drumului, la München. În curând am plecat spre orașul meu natal și l-am vizitat pe Marty înainte de masă. Tocmai se întorseseră cu Elena din luna de miere petrecută în Spania.

— Ai emoții? mă întrebă el.

Înaintam cu greu printre mormanele de cadouri de nuntă încă nedespachetate, care umpleau întreaga sufragerie.

— Nu-mi vine să cred c-o s-o revăd în curând.

— Are prieten? întrebă frate-meu și ținti un pachet verde deschis.

Nepoții Elenei își uitaseră acolo pistoalele *airsoft*, iar noi le foloseam ca să tragem în cadourile de nuntă.

— Am auzit că s-a măritat, am spus și am tras într-un obiect lung, învelit în hârtie roșie.

Începu să zdrăngăne, era clar un set de tacâmuri.

— Ai auzit, zici.

Frate-meu trase trei focuri rapide într-un pachețel alb aflat pe o comodă din sufragerie, dărâmându-l. Pachetul se desfăcu și din el se ivi un ceas de bucătărie ieftin, reprezentând una dintre figurinele din *Mainzelmänchen*[2].

Marty îl ridică dezgustat.

— Ce porcărie.

Puse înapoi ceasul pe comodă.

— Ce fel de om face cadou gunoaie din astea?

— E din cauză că n-ai prieteni adevărați.

— Nici tu n-ai prieteni.

— Știu. Dacă o să mă însor, o să vină trei invitați din partea mea. Tu, Liz și eventual Toni.

— Îmi pare rău, dar n-o să-ți vină decât doi. Eu n-o să am timp.

— Te-ai schimbat foarte tare de când te-ai însurat. În rău, vreau să zic.

Am țintit spre figurină și am împușcat-o între ochii bulbucați, până când a căzut din nou de pe comodă și s-a spart.

— Unde exact stă Alva?

Marty lansă un atac susținut asupra unui pachet albastru.

— În Lucerna, deja de câțiva ani. Poate vorbește dialectul elvețian.

Brusc, Marty își îndreptă arma spre mine.

— Și ce te faci dacă e măritată?

— Mă bazez pe chestia asta, am zis țintind spre el. Ar merita să fie.

— Te bazezi pe naiba, spuse Marty rânjind. Se vede pe tine. Încă mai speri.

— Fără comentarii.

— Speranța e pentru idioți.

— Pesimismul la fel.

Arătă cu bărbia spre stânga. Cadoul-vedetă. O vază împachetată în hârtie roz-bombon lucioasă, care se afla pe masa din sufragerie.

— La trei?

— La trei!

— Unu, doi… trei!

Am golit magaziile simultan. Vaza s-a clătinat preț de câteva secunde înainte să se facă praf pe podea. Am râs amândoi, după care am privit în jur. Sufrageria era complet devastată.

— Hai să facem curat, spuse Marty și suflă pe țeava armei în mers. Elena vine imediat.

*

Barul în care voiam să mă întâlnesc cu Alva se afla în cartierul Glockenbach, chiar lângă fostul apartament al mătușii mele.

Eram agitat ca un adolescent și m-am dus acolo cu un sfert de oră mai devreme. Tocmai mă pregăteam să plec (numai să nu fiu primul…) când am zărit femeia roșcată de la masa din apropierea ușii. Stătea cu picioarele încrucișate și discuta cu chelnerița.

Am fixat secunde întregi nasul îngust al Alvei, ochelarii cu rame negre, buzele pline, frumos arcuite, clavicula delicată. Tenul ei palid, la fel de neted ca mai demult și silueta ei zveltă. La început mi s-a părut străină, atât de matură. Cel mai mult i se schimbaseră ochii. Erau tot mari și de un verde luminos, dar dispăruse din ei toată răceala. Mă întrebam care să fi fost explicația, când m-a văzut.

— Hei, spuse Alva.

Cum am putut să-i uit sunetul vocii! Ne-am îmbrățișat scurt și am zâmbit atât de tare că mă dureau pomeții, dar nu puteam să mă opresc. Stătea pe o bancă tapisată și eu pe un scaun. Între noi se afla o măsuță rotundă.

— De când ești așa de punctuală?

— De fapt, nu sunt, a zis ea. Dar voiam neapărat să fiu aici înaintea ta și să te văd când intri pe ușă… Și uite că am ratat momentul.

Alva purta jeanși negri, un pulover gri larg și părea sigură pe ea, misterioasă, dar și un pic apatică.

— Am ceva pentru tine, am spus și i-am întins cadoul meu.

— Pot să-l desfac?

Alva nu sfâșie hârtia de ambalaj, ci deschise cadoul cu grijă, aproape drăgăstoasă. Scoase albumul.

— E *Pink Moon* de Nick Drake.

— Îți mai aduci aminte? am întrebat. L-am ascultat când ai venit pentru prima oară în camera mea. Îmi amintesc că ți-a plăcut.

Cred că se bucura, în orice caz, se uita la disc tot timpul și-i mângâia marginile tocite cu degetele.

La început am vorbit prea repede din cauza emoțiilor. Alva mă asculta în timp ce îi schițam câteva detalii din viața mea, apoi îmi povesti despre studiile ei de literatură de la Moscova, pe care le-a abandonat după doar o jumătate de an. Un sondaj scurt, reciproc.

— Și unde lucrezi? am întrebat-o la urmă.

— Sincer, nu lucrez.

— De ce?

Alva ridică din umeri. Se prefăcea că nu-i pasă, dar chiar și după atâția ani simțeam că nu era tocmai relaxată. A omis capitole importante din viața ei, a sărit peste anii petrecuți în Rusia, nu mi-a dezvăluit cu ce se ocupa acum și vorbea doar despre întâmplări din trecutul îndepărtat.

A mângâiat masa și m-a apucat de mână.

— Mi se pare grozav să te văd. Mă temeam că n-o să vii.

— De ce?

Alva și-a retras mâna.

— Arăți bine, a spus și m-a măsurat din cap până-n picioare, și ai un zâmbet frumos, Jules. Voiam să ți-o spun încă din liceu. Când zâmbești, zici că ești alt om, nu pari atât de introvertit. Ar trebui să zâmbești mai des, pe bune.

Brusc părea exaltată.

— Da, exact ca acum.

Apoi, dintr-odată, pe un ton energic:

— Dar spune-mi, cu ce te ocupi *tu*?

— Lucrez la o casă de discuri.

Am comandat un cocktail, ea – un cappuccino.

— De fapt, voiam să plec în Italia când soră-mea mi-a vândut pontul despre locul ăsta. Nu e un job rău. Multe hârțogării juridice, dar consiliez și formații, tot mai des.

Chiar dacă locul meu de muncă părea destul de OK, Alva nu arăta deloc impresionată.

— Muzica ți se potrivește în mod natural. Dar mereu am crezut că o să creezi ceva singur, c-o să scrii, de pildă. Povestirile tale mi s-au părut minunate. Sau de ce nu mai fotografiezi? Doar ți-a plăcut de când te știu.

Mă impresiona cât de mult credea în mine. Singurul om căruia îi plăceau cu adevărat fotografiile și poveștile mele.

— Mi-am încercat norocul și ca fotograf. Dar nu mi-a mers niciodată prea bine. La un moment dat am lăsat-o baltă.

— Cum așa?

— Prea multe refuzuri. Prea multe frustrări.

Alva căzu pe gânduri. Apoi îmi aruncă o privire scurtă:

— Ai renunțat doar din cauza asta, pe bune?

Ca de obicei, mă citea.

— Nu. Mi-am dat seama că…

Am legănat paharul, plimbând cele două cuburi de gheață care se scăldau în lichidul de culoarea chihlimbarului.

Am tăcut amândoi. Entuziasmul de la începutul revederii dispăruse între timp, totul era atât de formal și de chinuit. Preț de câteva secunde, mi s-a părut că adevăratele noastre euri erau foarte departe unul de celălalt și că, de fapt, trimisesem acolo doi intermediatori care nu erau autorizați să discute despre lucrurile cu adevărat importante.

— Ce muzică asculți mai nou? întrebă într-un final Alva.

La rugămintea ei, mi-am scos MP3-playerul și m-am așezat pe bancă lângă ea. Ascultam amândoi la căștile mele, trecând în revistă câteva formații. Părea că se dezmorțește tot mai mult după fiecare piesă.

— Asta e fainã, spuse când i-am pus „Between the Bars“ de Elliot Smith.

Radia.

— Îmi place foarte mult.

Și, preț de o secundă, cât am ascultat muzică lipiți unul de celălalt, era o atmosferă la fel de familiară ca la cămin.

— Ești fericită? am întrebat-o.

Își scoase casca iritată.

— Ce?

— Ești fericită?

La început, părea că vrea să evite răspunsul și mă temeam că fusese o întrebare prea directă. Apoi ridică doar din umeri.

— Dar tu?

Am ridicat și eu din umeri.

— Atunci suntem chit, strigă ea cu veselie.

Am arătat spre ceașca ei de cappuccino.

— Nu știu de ce, dar am crezut c-o să ne îmbătăm când ne revedem.

— Putem să facem și asta la un moment dat.

— Ce zici de niște gin?

— Mai bine nu. Ultima oară când am băut gin a fost destul de dubios, nu-ți amintești? Tu dansai în fața mea și eu eram beată criță. Cât pe-aci să mă dau la tine.

O spuse pur și simplu cu dezinvoltură și întoarse meniul de băuturi spre ea.

După două cocktailuri ne-am așezat și mai aproape unul de altul. Nu știu dacă era efectul alcoolului sau al muzicii, dar dintr-odată aveam impresia că ne-am întâlnit ieri, doar că acel *ieri* avusese loc cu mulți ani în urmă. Pierdusem deja un tren și hotărâsem să nu-l pierd și pe următorul. Începusem să flecăresc puțin, ce-i drept, dar în sfârșit vorbeam sincer.

Și Alva părea însuflețită.

— Cum stai cu femeile? întrebă ea.

— Ei, doar mă știi. Se aruncă la gâtul meu. A trebuit să scap de două mai înainte, în drum spre bar. Nu mai suport.

Mă lovi peste braț drept răspuns și seara se transformă într-un „Mai știi când…?“ și „Incredibil, ce făceam pe-atunci…“, am făcut schimb de povestioare, ea mi-a povestit cu voce scăzută că tot mai adormea cu casete, sau mi-a vorbit despre anii ei petrecuți în Rusia, despre vânzătorii ambulanți din metroul moscovit, care treceau dintr-un compartiment în altul și le ofereau navetiștilor jucării erotice, sau DVD-uri și cărți piratate („Nu lipsesc decât câteva pagini importante, dar ți-o las la un preț de nimic“). I-am povestit la rândul meu despre nunta lui Marty, despre dansul lui robotic cu mireasa, despre faptul că își ținuse jumătate din discurs într-o croată fără accent, în timp ce

afară se lăsase de mult întunericul, iar noi vorbeam despre singurătatea care ne bântuia la tot pasul (Eu: „Mă omoară să fiu tot timpul singur“. Alva: „Da, însă antidotul pentru singurătate nu e o relație cu o persoană oarecare, pe care nici măcar n-ai ales-o în mod conștient. Antidotul e sentimentul de siguranță“. Eu, făcându-i semn unui chelner: „Să ciocnim pentru asta!“), și în tot acest timp nu puteam să-mi iau ochii de la trăsăturile frumoase, de *film noir* ale Alvei, să nu mă uit în ochii ei mari, de un verde luminos, și încă un cocktail, și ne-am scufundat într-o beție liniștită, și, spre mirarea mea, am spus: „Îmi vine să-mi dau demisia, să mă mut din Berlin și pur și simplu *să scriu*“, și dintr-odată aveam impresia că îmi regăsisem vocea lăuntrică, și în sfârșit am recunoscut că mi-a fost dor de ea, da, că în toți acești ani nu m-am putut abține să mă gândesc la ea, iar Alva se apropie de urechea mea și spuse: „Și mie de tine“, și răsuflarea ei mi-a gâdilat gâtul, savuram tensiunea asta mătăsoasă dintre noi, și mi-am dat seama că picioarele ni se atingeau, și mă întrebam tot timpul dacă observase și ea că se apropia tot mai mult de mine când voia să-mi spună ceva, că părul ei îmi gâdila fața și că puteam să-i simt parfumul, mă întrebam dacă o făcea chiar *dinadins*, eram la un pas să-i spun că îmi dădusem seama prea târziu pe atunci că o iubeam, dar ea începuse să-mi povestească de practica din Noua Zeelandă, așa că am pierdut și penultimul tren și i-am privit mâinile cu care gesticula când vorbea, sau dinții, atunci când râdea, lucru pe care-l făcuse des în seara asta, și părea că-și acceptase dintele lateral strâmb și nu-și mai ducea mâna la gură.

— Dar de ce ai impresia că trebuie să faci față unei traume când mănânci pizza? mă întrebă ea.

— Din cauza căminului, am răspuns. Pe atunci nu ne săturam niciodată cu mâncarea de la cină, sau dacă da, de cele mai multe ori era superscârboasă. De fapt, n-aveam destui bani de buzunar ca să ne mai comandăm după aia o pizza, dar din când în când se mai găsea câte unul care avea. După o jumătate de oră, mașina albă cu pizza intra în curtea căminului. În timp ce ăla care dăduse comanda plătea și prelua cutia frumos mirositoare, zeci de perechi de ochi îl urmăreau de sus, de la geamuri. Și nici nu punea bine piciorul în clădire, că năvăleam toți pe el. *Numai o bucățică, te rog, și eu ți-am dat ție.* Sau: *Data viitoare când comand eu, îți dau un sfert de pizza, jur. Dă-mi o bucățică, atât.* – Trebuia să le dai ceva și celorlalți copii și de cele mai multe ori rămâneai doar cu o jumătate, căci mai târziu tu erai cel care se baza pe generozitatea *lor*. De asta nu ne săturam niciodată. De atunci, am o foame în mine pe care n-o pot potoli nicicum. O foame de lup care durează de nouă ani și indiferent câte pizza aș mânca, tot nu-mi ajung.

Alva sorbi din băutura ei.

— Mi-am adus aminte de e-mailul tău.

Mă privi cu o privire amuzată.

— Pe bune, încă mai vrei să ai copii?

Am încuviințat.

— Da, vreau să fac o treabă mai bună decât taică-meu.

Vocea mea începu să tremure, în ciuda atmosferei degajate.

— Nu, de fapt, vreau să fac o treabă mai bună decât amândoi. Vreau pur și simplu să trăiesc și să se poată conta pe mine *tot timpul.* Când trebuie să dau copiii la școală, când ajung la vârsta adolescenței, când se îndrăgostesc, când se maturizează. Vreau să-i văd cum se descurcă, vreau să știu cum e să nu treacă singuri prin toate astea.

Într-o clipă Alva deveni serioasă.

— Cum a fost pentru tine, de fapt, când ai ajuns la internat cu fratele tău și sora ta? M-am întrebat deseori. Să-ți pierzi prietenii vechi într-o clipă, casa, totul. Primul drum spre cămin a fost cel mai îngrozitor, sunt sigură.

Am căzut pe gânduri.

— Sincer să fiu, nu-mi mai amintesc nimic.

— Dar tu nu uiți aproape nimic.

Arătă spre albumul Nick Drake.

— Nu-mi vine să cred că ți-ai amintit de chestia asta... N-ai cum să nu-ți amintești.

— Nu mă mai interesează. Am stat la internat și atât – cum am ajuns acolo... Habar nu am.

Alva era dezamăgită.

— Am ajuns la școala aia doar la câteva luni după tine, știi că ai mei se mutaseră. În orice caz, eu a trebuit să fac un efort încă dinainte de prima zi. Îmi amintesc și-acum fiecare secundă din ziua aia.

Asta era o noutate pentru mine, credeam că era la școala noastră de mai demult. Abia acum îmi dădeam seama cât de puțin din lucrurile cu adevărat importante ne-am împărtășit atunci.

Am încercat să mă mai gândesc o dată, dar nu-mi apărea nici o imagine despre primul meu drum spre internat, cel mult niște fragmente care s-au destrămat imediat. Locuri uitate din peisajul explorat cu minuțiozitate al trecutului meu.

Ne-am privit cu sentimentul că epuizaserăm toate subiectele, în afară de cele despre care nu voiam să vorbim sub nici o formă.

— De ce nu lucrezi? am întrebat-o din nou.

Alva ezită și-și netezi părul. Abia atunci am descoperit cele două cicatrice discrete de pe gâtul ei, chiar sub urechea stângă. Două dungi lungi. Îmi venea să le mângâi cu degetul, dar m-am abținut.

— Cum s-a întâmplat?

M-a privit speriată și și-a aranjat repede părul după ureche. Și-a golit paharul agitată și pentru prima oară în seara aceea privirea ei s-a întunecat și a devenit aproape absentă.

— Nu vreau să vorbesc despre asta, a zis încet.

Și după felul în care puse paharul pe masă, acel clinchet slab îmi dădu de înțeles că magia serii se evaporase și că timpul nu mai curgea în sens invers de dragul nostru, ci își reluase cursul firesc.

Alva își privi ceasul.

— La ce oră ziceai că ai tren?

În dimineața următoare trebuia să ajung la o ședință. Am luat un taxi spre gară împreună, dar n-am scos nici un cuvânt pe drum. Totul trecuse atât de repede și nici măcar n-o întrebasem dacă ea însăși și-ar fi dorit copii. Și nici de ce părea brusc atât de încordată.

Ne aflam deja pe peron.

— Nu vrei să mă vizitezi la Berlin?

Alva păru să se bucure la început, dar în clipa următoare expresia de pe fața ei deveni oarecum distantă.

— Nu știu dacă ai auzit că sunt măritată.

Preț de câteva secunde n-am mai putut să respir, mi-am privit mâinile și vedeam totul cu încetinitorul. Abia acum îmi dădeam seama că nici nu avusesem de gând să iau trenul ăsta de noapte, că, de fapt, nu mai voiam să mă mai întorc.

Când m-am uitat din nou la ea, Alva a scos ceva din geanta ei.

— Și eu am ceva pentru tine. Nu prea știam ce să-ți dau. E de la mine și soțul meu.

Era un pachețel ce conținea o carte. L-am luat de la ea, dar nu l-am deschis. Apoi am îmbrățișat-o, pur și simplu. Mâinile Alvei mi-au cuprins spatele și dintr-odată mi-am dat seama cât de înfometat am fost în toți acești ani. Nu mi-a dat drumul, sau poate că eu nu-i dădeam drumul ei. Cred că am stat nemișcați pe peron în poziția aceea un minut, și atunci am înțeles că n-o să ne mai vedem niciodată. Căci timpul petrecut cu ea aparținea în mod inevitabil trecutului și eu nu mai suportam acel gând.

Când am urcat în tren, m-am străduit să nu-mi mai arăt fața. Mi-am aruncat trenciul și cadoul primit de la ea pe banchetă, am încercat să mă adun un pic și m-am uitat la ceilalți pasageri care sporovăiau unii cu alții, își întindeau ziarele sau își deschideau laptopurile.

Înainte de ultimul fluier al conductorului, m-am mai dus o dată la ea. I-am simțit mâna pe brațul meu.

— Ai grijă de tine, Jules.

Am dat din cap.

— Și tu.

Ușile s-au închis. Am văzut că-mi face cu mâna prin geamul zgâriat. Imediat trenul se puse în mișcare, și în timp ce mă întorceam la locul meu, gara trecu pe lângă mine în viteză.

M-am gândit la întâlnirea din ziua următoare și la contractul cu un muzician, pe care trebuia să-l întocmesc, și apoi m-am gândit din nou la Alva, la cum stătea pe peron. M-a fulgerat o durere subită. Am închis ochii. Era noapte și alergam prin lanuri de grâu unduitoare în întuneric. În fugă, corpul meu

devenea tot mai ușor și dintr-odată m-am ridicat în văzduh. Am simțit bătaia vântului și am întins brațele, accelerând tot mai mult. Sub mine se vedea pădurea, deasupra mea – vidul. Am început să mă rotesc în văzduh, mi-am luat avânt și am zburat tot mai departe, de parcă aș fi fost în drum spre casă.

1. *Club der Visionäre* – club de noapte renumit din Berlin, construit pe malul apei (n.t.).
2. Desen animat din Germania din anii ’60 (n.t.).

Zborul timpului

(2005-2006)

N-am despachetat cadoul de la Alva. După întâlnirea cu ea, speranța aceea mută pe care o purtasem în mine atâția ani a dispărut. Începând de atunci mi-am acceptat soarta cu indiferență și a urmat o perioadă anonimă, care poate fi aruncată, ca o bucată de hârtie mototolită.

Abia după doi ani și jumătate am primit din nou vești de la ea. Între timp mă combinasem cu Norah, o fostă colegă de serviciu, și eram împreună de ceva timp. Era din Bristol și, la fel ca mine, era ipohondră; amândoi schimbam canalul când vedeam știri despre boli cumplite. Faptul că-mi petrecusem copilăria într-un internat n-o surprindea câtuși de puțin: „Când te-am văzut cum bagi în tine ca la balamuc, mi-am zis doar atât: pârnaie sau internat“. De curând, Norah plecase să facă o practică de trei luni în Anglia. Înainte de asta mi-a făcut tot felul de aluzii, spunând că s-a îndrăgostit de mine. Ce-i drept, eu n-o iubeam la fel de mult, dar asta nu mi se mai părea atât de important.

La casa de discuri ajunsesem șeful departamentului A&R[1], călătoream prin Europa ca să ascult diverse formații cu casete demo promițătoare. Jobul ăsta era un privilegiu și aveam colegi

mai tineri care s-au plâns din cauză promovării mele. De ce are voie Jules să facă toate astea, au întrebat, considerând că sunt prea de modă veche și *uncool*. Dar șeful meu mă susținea și, într-adevăr, formațiile pe care le contractasem aveau succes. Nu alegeam niciodată artiști care erau doar talentați, pentru că din ăștia găseam incredibil de mulți. Căutam formații și cântăreți care își *doreau* să reușească. Care își doreau mai mult decât îmi dorisem eu să fiu fotograf. Eram convins că poți să te *forțezi* să fii creativ, că poți să-ți dezvolți fantezia, dar nu și voința. Adevăratul talent era însăși voința. Astăzi sunt convins că tocmai această idee îi deranja pe colegii mei mai tineri.

Între timp, Liz și Toni deveniseră prieteni buni, soră-mea se ducea deseori cu el la târgul de vechituri, la spectacolele lui de magie sau se lăsa plimbată de el cu motocicleta. Exista un singur subiect tabu.

— De fapt, care-i faza cu voi? Sunteți împreună? o întrebasem la un moment dat.

— Nu vorbi prostii. Toni e mult prea scund.

— E cu vreo doi centimetri mai scund decât tine, chiar e așa de puțin? Chiar așa de superficială să fii?

Soră-mea mă privea de parcă habar n-aș fi avut de nimic.

— Ideea e că nu e nimic între noi. Are grijă de mine și atât.

Știam că la un moment dat, într-o noapte, Liz luase ceva ce nu-i picase bine. „Un mic incident“, cum îl numise. Nu reușise să dea de mine și, disperată, l-a sunat pe Toni, care s-a înființat imediat la ea. A petrecut întreaga noapte pe un scaun, lângă patul ei.

— Și până la urmă i-am zis că o iubesc, c-o iubesc și acum, mi-a povestit mai târziu Toni. La care soră-ta mi-a răspuns că

știe. Atunci i-am spus că nu mă aștept la nimic din partea ei și că voiam doar să clarific lucrurile.

A râs.

— I-am zis că mi-e de ajuns dacă pot să am grijă de ea din când în când. Și știi ceva?

Toni se uită la mine.

— Chiar mă mulțumesc cu atât. Sigur, aș vrea mai mult, dar e în regulă și așa, cum e acum.

— Îmi dai voie să te citez și peste vreo câteva luni când o să-și facă un prieten nou?

— Mai bine nu.

Între timp, Liz fusese angajată cu normă întreagă la un liceu. La cină îmi povesti despre un elev care îi scria scrisori de dragoste în secret.

— E unul dintre cei mai slabi elevi din clasă, spuse ea. A greșit cuvântul „emoție“ peste tot, l-a scris „emotzie“. Drăgălaș, nu?

Soră-mea zâmbi rușinată ca un copil.

Zâmbetul ei îmi aduse aminte de o scenă de mult uitată.

M-am gândit la Alva și la întâlnirea cu ea din München. La început, am crezut că e o recădere sentimentală, apoi mi-am dat seama că nu Alva era cea care se ivise în capul meu, ci răspunsul la o întrebare pe care mi-am pus-o încă de atunci: cum ne-am simțit după moartea părinților noștri, atunci când ne duceam pentru prima oară la cămin.

Imaginea s-a ivit din vidul alb ca un polaroid în curs de developare.

Acum mai bine de douăzeci de ani, în tunelul trecutului, stăteam în mașină pe bancheta din spate, lângă fratele meu. La volan se afla mătușa noastră Helene, iar în dreapta ei, Liz.

Gândul c-o să stăm într-un cămin m-a apăsat tot drumul. Mă gândeam tot timpul la înmormântarea părinților mei. La cele două găuri minuscule prin care au fost coborâte urnele lor.

Pe lângă noi treceau peisaje de iarnă pustii, ultima lumină a zilei dispărea încet. Și în mijlocul acestei atmosfere sumbre, soră-mea începu să flecărească despre noua noastră locuință cu un entuziasm exagerat.

— Pun pariu că au uniforme școlare acolo, zise ea. Bluză și fustă pentru fete și costum cu cravată pentru băieți.

— Nu-mi place costumul, răspunse Marty, și nici cravata.

— Și sunt sigură că sala de mese e imensă, continuă Liz. Și sigur au și piscină. Și teren de sport unde poți să joci tenis sau chiar crichet.

— Nu-mi place crichetul, zise Marty, care de două săptămâni încoace începea fiecare frază cu „nu-mi place…“. De unde ți-a venit ideea asta cu crichetul? întrebă el. Asta se joacă în Anglia sau în India.

Dar Liz era deja în lumea ei și ne descria cu lux de amănunte sălile de dormit luxoase și bucătăria comună bine dotată. Pe vremea aceea nu m-am întrebat de ce se purta așa, abia acum, după câteva decenii, mi-am dat seama că îi era pur și simplu frică. Scrise pentru ultima oară numele ei pe un șervețel: *Liz, Liz, Liz*.

Primele indicatoare ne dădeau de înțeles că ne apropiam de internat. Mi-am imaginat cum aveau să mă primească elevii a doua zi și mi s-a pus un nod în gât.

— O să fie genial, spuse din nou soră-mea. Nu credeți?

— Nu!

Marty își curăță ochelarii și-mi aruncă o privire îngrijorată.

Mătușa noastră, care alesese căminul pentru noi, încerca la rândul ei să ne încurajeze:

— Când eram mică, îmi doream tot timpul să stau la cămin. Dar n-aveam voie. Sigur o să fie grozav.

— Exact, *grozav*, se hlizi Liz. Imediat ajungem. Abia aștept.

Când am ajuns și am zărit în întuneric clădirea dărăpănată și sărăcăcioasă a internatului, cu puținele ei ferestre luminate, a amuțit și ea.

Am urmărit-o pe mătușă-mea din mașină în timp ce stătea de vorbă cu directoarea căminului și apoi pe frații mei care și-au scos cu greu gențile din portbagaj și stăteau în mijlocul parcării cu aer pierdut. Am coborât și eu și tocmai mă pregăteam să-mi dau jos bagajul când directoarea a spus că elevii din a V-a și a VI-a sunt găzduiți într-o clădire separată. Și înainte să-mi dau seama că de acum încolo aveam să fiu despărțit de frații mei, i-am văzut pe Marty și pe Liz înșfăcându-și gențile și dispărând înăuntrul clădirii, după un scurt rămas-bun. Soră-mea îmi mai aruncă o ultimă privire din ușă, o privire care prevestea deja tot ce avea să urmeze. Reuși să mai schițeze un zâmbet copilăros de rușinat, după care dispăru și n-avea să se mai întoarcă decât după ani buni.

*

În 2005, toamna târziu, după un concert din Bavaria, l-am vizitat pe fratele meu. Ne-am dus la un bâlci cu Elena și cu nepoții și nepoatele ei. Soarele după-amiezii își aruncă razele aurii peste carusel și tarabele cu mâncare, muzica bubuia peste tot, era o larmă asurzitoare și se simțea miros de migdale

prăjite. Marty îmi spunea că în curând aveam să citim doar cărți electronice.

— Ce prostie, am spus, în felul ăsta realitatea o să fie golită de substanță. Cărțile, filmele sau discurile o să fie aruncate și digitalizate, înghesuite într-o lume în care n-ai cum să pătrunzi. În viitor, copiii o să stea doar în camere albe goale.

— *White Wall Kids*, interveni fratele meu. Ar fi un nume tare pentru o formație.

M-am încruntat.

— Înainte trebuia să aștepți până când developai un film. Și nu iubeai doar fotografiile, ci și bucuria aceea a anticipării, știind c-o să le ții în mână.

— Da, tataie.

Marty schiță un zâmbet compătimitor.

— Nimeni nu poate să dea timpul înapoi.

Am dat din mână. Totuși, retrospectiv, ceva m-a deranjat la discuția noastră, era ca o crestătură mică pe deget, pe care o observi abia după un timp. Mă deranjase următoarea propoziție: „Nimeni nu poate să dea timpul înapoi“. M-am gândit mult la ea.

— E totul OK? mă înghionti Marty. Pari puțin preocupat.

— Totu-i bine.

— Nu știu, spuse el. În curând o să faci treizeci și trei de ani și uneori mă tem c-o să-ți alunece timpul printre degete. Tocmai mi-ai spus că-ți urăști meseria.

— Ți-am spus doar că n-am de gând să fac asta toată viața. Și ce dacă? Totul e OK. Te rog să încetezi să-ți faci griji tot timpul.

E posibil să fi ridicat puțin tonul la ultima replică.

— Fir-ar să fie, Jules, doar știi că nu vreau să mă cert cu tine. Nu vreau să te trezești la patruzeci de ani și să-ți dai seama că

ți-ai ratat toate șansele, atâta tot. Nu vezi că ești tot timpul cu capul în nori și visezi la vieți paralele?

Marty mă apucă de umăr.

— Trebuie să uiți trecutul. Știi câți oameni au avut o soartă mai grea decât noi? Nu ești vinovat c-ai avut copilăria pe care ai avut-o și nici pentru moartea părinților noștri. Dar ești responsabil pentru efectul pe care-l au chestiile astea asupra ta. Numai tu ești responsabil pentru tine și pentru viața ta. Și dacă faci ce-ai făcut și până acum, o să primești doar ce-ai primit și până acum.

Am tăcut și m-am retras în mine cât am mai stat la bâlci. Apoi am descoperit ciocanul și nicovala. Și atunci mi s-a rupt filmul. Fără să stau pe gânduri, am plătit, am apucat ciocanul și am izbit platforma cât am putut de tare. Bila de metal a țâșnit în sus, dar a ajuns doar la optzeci la sută.

Am adunat tot ce aveam în mine, toată furia și frustrarea acumulate și am lovit încă o dată. De data asta, bila a ajuns doar la cincizeci la sută.

O voce metalică de clovn a răsunat din aparat și mi-a spus pe un ton batjocoritor:

— Mai mult de atât nu poți?

Am izbit din nou platforma. Șaptezeci la sută.

— Atât? m-a întrebat vocea stridentă a automatului și a izbucnit într-un râs răgușit.

Și am izbit cu ciocanul iar și iar în marcajul negru, dar nu aveam destulă putere și bila nu ajungea niciodată la punctul maxim.

În seara aceea am deschis cadoul Alvei.

*

Era o carte albă de buzunar. *Gândul schimbat și alte povestiri*, de A. N. Romanov. La fel ca albumul lui Nick Drake, cadoul meu nostalgic, și Romanov devenise unul dintre scriitorii noștri preferați în liceu.

Am citit mai întâi dedicația Alvei, care era destul de laconică. Și se pare că și soțul ei îmi scrisese ceva.

Dragă Jules,

Soția mea mi-a povestit numai lucruri frumoase despre dumneata.
Lectură plăcută!

Cu cordialitate,
al dvs.,
Alexander Nikolaj

Am citit rândurile acelea iar și iar. Să fie oare cu putință? Mi-am adus aminte cu cât entuziasm vorbea Alva la internat despre povestirile lui Romanov. Tonul reverențios cu care mi-a citit un fragment anume. Oare de ce nu mi-a povestit când ne-am întâlnit că era măritată cu el? Voia să mă scutească de umilința că nu mă puteam nicidecum măsura cu el?

Am plecat la țară cu Vespa. Spre seară, înainte să se întunece, împrejurimile căpătară ceva misterios, ademenitor. O lumină nepământeană. Din depărtare se auzea doar zumzăitul monoton al orașului și abia aici, singur, mi-am dat seama de durerea fizică provocată de sentimentul că nu-mi folosisem

timpul cum trebuie. Cum m-am străduit pentru fiecare minut atunci când era vorba să prind un autobuz! Și cum am irosit ani întregi pentru că n-am făcut ce am vrut.

Le-am scris un e-mail glumeț Alvei și bărbatului ei chiar în aceeași noapte, spunând că în sfârșit citisem cartea, cu o întârziere de doar câțiva ani, și cât mă bucurasem pentru cadou și pentru dedicația oarecum surprinzătoare. Spre deosebire de ultima oară, de data asta Alva mi-a răspuns imediat. Își încheia mesajul cu următoarele cuvinte:

> *Eu și soțul meu ne-am bucura foarte mult dacă ne-ai vizita cândva. Între timp ne-am mutat într-o cabană din apropierea Lucernei. Ești oricând binevenit.*
>
> *Sper să ne revedem,*
>
> *Alva*

Răspunsul ei prompt și invitația exprimată în mod repetat în mai multe locuri m-au tulburat. Am început să sper din nou, așa cum am sperat la cincisprezece ani. Sau la treizeci. În același timp, simțeam că trebuie să termin cu povestea asta dacă nu vreau să alerg după o himeră tot restul vieții. De parcă mi-ar fi ghicit gândurile, Norah m-a sunat la scurt timp și mi-a spus că se bucură să mă revadă după întoarcerea ei și că are o surpriză pentru mine. „Ține-te bine“, mai mult de atât n-a zis. „*You will like it.*“ După telefonul ei nu puteam să nu mă gândesc la cât de mult îi plăcea să ies cu ea la dans, la faptul că-mi aducea tot timpul mult-iubitele mele *scones* din Anglia și la chipul ei frumos cu alunița aceea micuță deasupra buzei, pe care o botezase în joacă „Simon“. Și mi-am dat seama că îmi plăcea de

ea, că i-am simțit lipsa în lunile care au trecut, că era ceva concret și palpabil în viața mea. Un om pentru care însemnam ceva.

Decizia am luat-o după o discuție cu Toni. Apartamentul lui se afla aproape de Oranienburg Straße. În sufragerie avea o masă de biliard imensă, în hol fotografii înrămate de Will Steacy și reproduceri după Rothko, camera de lucru era plină de cutii cu unelte, generatoare, mașini de șlefuit, ciocane de lipit și alte mărunțișuri pe care le folosea la scamatoriile lui. Ultimul număr al lui Toni consta în modelarea sau înnodarea unei raze laser verzi prin care își trecea apoi mâinile, după care, habar nu am cum, o folosea drept suport pentru un umeraș care părea să plutească în aer – susținut doar de raza de lumină verde.

Am jucat biliard – ca de cele mai multe ori când îl vizitam. Ne însușiserăm acest obicei încă din perioada căminului, când ne duceam în „Jackpot“ cu fratele meu aproape în fiecare weekend. Marty fusese unul dintre cei mai buni jucători de biliard ai școlii, un personaj ca dintr-un film prost, cu tac de biliard, păr lung și slinos, barbișon și haină neagră de piele. Niciodată n-am reușit să ținem pasul cu el.

— Are prieten, spuse Toni în timpul partidei. Unul destul de cumsecade.

— Și acum ce ai de gând?

Toni privi bilele cu un aer nedumerit. Apoi o ținti pe cea galbenă.

— Nu știu. Cred că o iubesc pe sora ta, sunt îndrăgostit de ea. Și acea parte din mine care o iubește îl tolerează pe prietenul ăsta al ei. Dar cealaltă parte, cea îndrăgostită, ar vrea să-l facă bucățele.

Nu nimeri bila.

— Știu că te întrebi de ce nu renunț la chestia asta cu soră-ta, spuse el. De ce nu reduc contactul cu ea, de ce nu-mi găsesc altă tipă, una cu care să-mi croiesc o viață suficient de drăguță. O viață în care să mă opresc din când în când și să mă gândesc: „Păcat că n-a mers treaba cu Liz, dar e bine și-așa, n-a fost să fie“.

Și apoi, scuturând din cap:

— Nu pot să mă abțin.

— Știu.

— N-o să meargă niciodată și poate că într-o juma’ de an o să vorbesc cu totul altfel și o să încep să mă amăgesc, dar măcar de data asta am fost sincer.

Lăsă tacul la o parte.

— Vreau să zic, dacă toată viața ai alergat în direcția greșită, nu crezi că ar putea fi totuși direcția corectă?

*

Într-o seară de ianuarie, o lumină cenușie, funinginoasă pătrunse în compartiment, iar norii căpătară o strălucire metalică pe la margini. Trenul reduse viteza, frână și se opri. În Lucerna, Alva mă aștepta pe peron. Mă pupă de trei ori pe obraji, după care mă conduse la mașină, unde mă aștepta soțul ei.

— Nu-mi vine să cred că ai venit, îmi spuse ea în mers, rezumând astfel exact gândurile mele.

A. N. Romanov avea deja șaizeci și șapte de ani, dar arăta cu cel puțin zece ani mai tânăr.

— Alexander, spuse el și-mi întinse mâna. Mă bucur foarte tare să vă cunosc.

Accentul rusesc era aproape imperceptibil. Romanov era un bărbat slab și înalt, o prezență distinctă, avea părul grizonat și ondulat și un costum cu cămașă elegantă, cu ultimul nasture de sus lăsat neîncheiat. Trăsăturile sale pronunțate păreau sculptate în piatră, în jurul gurii avea un zâmbet strengăresc și un aer bărbătesc de modă veche; nu ți-ai fi imaginat că mai demult obișnuia să se ferească de certuri și bătăi sau că nu știa să repare o țeavă de scurgere.

Alva nu-i spunea soțului ei Alexander, ci Sașa, numele de alint rusesc. În timp ce ne deplasam spre cabană, Romanov îmi prezentă împrejurimile. Eram copleșit de vocea melodioasă a acestui bărbat căruia îi cunoșteam atâtea gânduri intime. Romanov înregistrase primul succes în tinerețe, pe la douăzeci și ceva de ani, și fusese un dandy intelectual ale cărui romane și nuvele au fost traduse în treizeci de limbi. Între timp, faima lui apusese și nu mai exista decât pe internet, unde, pe lângă diverse știri despre prima lui căsnicie, dădusem și peste mai multe poze alb-negru, ba cu niște artiști renumiți de pe vremea lui, ba numai cu el singur, fumând în fața unui club din Camden.

Alva și cu Romanov nu mai locuiau în Lucerna, ci într-un sătuc pe nume Eigenthal, la poalele muntelui Pilatus. Împrejurimile erau de-a dreptul bucolice, în afară de câțiva fermieri și localnici nu mai stătea aproape nimeni la altitudinea aceea, iar majoritatea caselor de vacanță păreau nelocuite. În depărtare se auzea claxonul melodios al mașinii galbene a poștei.

Ajunserăm la o parcelă întinsă, împrejmuită de un gard de lemn șubrezit. În schimb, cabana era o construcție masivă, cu fundație de piatră și un etaj din lemn, acoperit cu șindrilă. În spatele casei se întindea o grădină și o pajiște înghețată. Era un loc izolat care nu părea să fi găsit drumul spre lumea înconjurătoare. Mi-am dus bagajele în camera de oaspeți și, preț de o secundă, m-am întrebat ce caut de fapt acolo.

La cină am avut Raclette[2], cartofi și vin alb, în timp ce ascultam jazz la gramofonul de pe comodă.

— „Time Further Out“, am spus. Muzică din asta ascultați la cină?

Romanov se bucură.

— Uneori. Vă place?

— Mamei mele îi plăcea foarte mult Brubeck.

— L-am văzut pe Dave în San Francisco. Un tip extrem de accesibil, am nimerit în același bar după un show și am stat de vorbă ore-n șir.

Alva îi aruncă o privire scurtă.

— Află că Sașa l-a urmărit pe tot parcursul anilor ’60. A călătorit de la un concert la altul. La un moment dat, lui Brubeck i s-a făcut milă de el și a stat de vorbă cu el cinci minute.

Romanov își puse mâna pe mâna ei.

— Nu mai pot s-o impresionez. Îi ofer Dave Brubeck, dar nu se mulțumește cu atât.

Alva îl mângâie pe dosul palmei, satisfăcută. Mă rănea felul intim în care făceau schimb de priviri. Faptul că-i plăcea felul lui de-a fi, zâmbetul lui enigmatic, de parcă ar fi fost singurul care ar fi descoperit un detaliu amuzant pe care însă a preferat să-l păstreze doar pentru el. Mi-am imaginat anii fericiți pe care

îi petrecuse, probabil, cu el. Mi-am închipuit că fusese mai rece la început, dar că, odată cu trecerea timpului, se dezgheţase în prezenţa lui. Mai demult îmi împrumutase de câteva ori cărţile lui Romanov. Avea rânduri subliniate, pasaje în care era vorba despre moartea tatălui său, sau despre teama toxică de a nu putea fi niciodată fericit. Şi îl admira chiar şi acum, vedeam asta clar.

— În drum spre voi, am recitit *O inimă de neînduplecat*, am spus. E cea mai bună proză pe care o cunosc, pe lângă *Zăpezile de pe Kilimanjaro* a lui Hemingway.

— Mulţumesc, dar e destul de supraevaluată.

Romanov îşi piperă felia de caşcaval.

— Trebuie să ştiţi că aveam douăzeci de ani când am scris-o. Adică acum… cu mult timp în urmă. E o povestire kitschoasă, imprecisă şi plină de greşeli.

— Pe mine m-a impresionat.

Romanov aruncă o privire spre Alva.

— Cât i-ai dat să zică asta?

— Conturile noastre au fost golite.

Îmi întinse mâna, la fel ca pe peron.

— Vă mulţumesc pentru cuvintele elogioase.

După cină ne-am aşezat în camera de zi. Am băut cu toţii cam prea mult vin, obrajii lui Romanov se îmbujoraseră. Ne povesti bine dispus că avea o imagine clară în cap despre cum arăta sufletul său.

— Are un diametru de aproximativ douăzeci şi cinci de centimetri şi pluteşte pe la nivelul pieptului, spuse el. Are un luciu argintiu şi când îl atingi, ai impresia că e din cea mai moale catifea, înainte să treci prin el ca prin aer.

Mai târziu mi-a povestit despre prietenia lui cu Nabokov și despre o călătorie în China.

— Eram cam de vârsta dumitale și mă duceam în fiecare seară cu niște prieteni într-un cazinou ilegal din Macau.

Romanov puse jos paharul de vin ca să poată gesticula liber cu ambele mâini.

— Domnea o atmosferă suspectă minunată, se făceau propuneri pe față, flirtai și stăteai de vorbă cu infractori și bișnițari dubioși. În prima seară, prietenii mei au vrut să joace la automate, eu în schimb am vrut la ruletă, așa că ne-am înțeles să ne întâlnim la doisprezece fix la schimbul valutar. Norocul începătorului a făcut să câștig în următoarele ore vreo două mii de dolari, o sumă incredibilă pentru mine pe vremea aceea. Exact la miezul nopții m-am pus pe așteptat în punctul de întâlnire stabilit, dar prietenii mei nu erau încă acolo.

Romanov mai luă o gură de vin.

— În timp ce așteptam, mi-am dat seama că la o masă ieșise numai roșu, de vreo douăzeci și trei de ori, ceva incredibil. E momentul ideal, mi-am spus, așa că m-am dus și am pariat o sută de dolari pe negru. Nu era nici un risc. Dar iese tot roșu. Mai pariez o sută, dar ruleta se oprește și a douăzeci și cincea oară pe roșu. Ca să-mi recuperez banii, mai pariez două sute de dolari pe negru. E roșu iar. N-am ce să fac, de data asta sunt nevoit să pariez patru sute. Iar nimic. Opt sute. Roșu. În clipa aia sosesc prietenii mei. Împrumut niște bani și pun două mii pe negru. Două mii! Dar e roșu și pentru a douăzeci și noua oară. Și în secunda în care părăsesc cazinoul, complet distrus, îl aud pe crupier, în spatele meu, strigând: „Negru!“.

De fapt, nu era o anecdotă ieșită din comun, dar Romanov o povestise atât de savuros, cu un *timing* atât de bun, încât nu

puteai să nu râzi la poanta finală.

Pescui o țigară dintr-un etui argintiu.

— Țigara mea de noapte bună. Doriți?

L-am refuzat politicos, uimit de voluptatea cu care expira fumul, lăsându-l să se ridice până la tavan, de cât putea să savureze acel ritual simplu.

— Alva spune că vă cunoașteți din tinerețe.

— Așa este.

— Cum de-ați pierdut legătura?

— Păi…

Am aruncat o privire spre Alva, dar stătea cu capul plecat. Mi-am adus aminte de o scenă pe care am încercat s-o reprim ani la rând: o casă pustie, amenajată fără pic de afecțiune. Cum am urcat scările în fugă și cum m-a excitat – chiar dacă n-am vrut să recunosc – corpul gol al Alvei, aceeași scenă care a însemnat și sfârșitul prieteniei noastre. Și cât de des m-am întrebat: oare maică-sa m-a trimis dinadins sus la ea?

Romanov mă măsură mai întâi pe mine, apoi pe Alva, iar privirea lui deveni dintr-odată melancolică.

Se ridică și se apropie de mine. Eram de aceeași înălțime.

— Sunteți tânăr, Jules. Nu uitați asta. Aveți timp.

Felul apăsat cu care rostise cuvântul „timp“ mă fascina. Mai luă o ultimă gură de vin, apoi stinse țigara în scrumieră.

— Mă bucur că sunteți musafirul nostru. Rămâneți cât vreți, o să vedeți că aici sus vă puteți odihni excelent.

O sărută pe Alva și urcă apoi scările cu pași cumpătați.

Când dispăru, m-am trântit pe canapea și mi-am mai pus un pahar de Fendant.

— Ești o *groupie* de-a lui? am întrebat mai în glumă, mai în serios. Muza lui?

— Amândouă, probabil, spuse ea. Nici nu mai știu de când n-a mai vorbit atâta Sașa. Cred c-a vrut să te impresioneze. Nici măcar nu și-a folosit bastonul, iar el de obicei nu face așa ceva.

— Îmi place de el. Cum l-ai cunoscut?

Alva se așează pe o comodă și își ridică genunchii.

— S-a întâmplat acum zece ani, la un simpozion din Sankt Petersburg, unde lucram ca traducătoare, studentă fiind. Sașa avea pe atunci în jur de cincizeci și cinci de ani și arăta ca un actor, dar semăna puțin și cu George Gershwin. Mi-a atras atenția mai ales pentru că vorbea germana excelent și pentru că era înconjurat de femei, nu mai văzusem așa ceva. Scotea tot felul de perle și îmi arunca priviri la tot pasul. Nu știu, avea un aer degajat… Asta m-a fascinat.

— Ai tăi cum au reacționat? Au fost pe la voi în vizită?

— Taică-meu vine de câteva ori pe an. Cu maică-mea nu mai țin legătura. N-am mai vorbit cu ea de la bacalaureat.

Afară era liniște, vecinii locuiau departe de tot, ascunși după un perete de aer de culoarea cernelii. M-am uitat la Alva, care nu se schimbase aproape deloc în ultimii ani. Purta ochelari și își prinsese în coc părul roșcat. Pe gâtul ei se vedeau cele două cicatrice ivorii.

Își dădu capul pe spate.

— Știi… nu vreau să mint. Îl iubesc pe Sașa…, spuse ea și, dintr-odată, se întristă. Dar nu trebuie să te lași păcălit de seara asta. N-a mai părăsit cabana de luni întregi și în ultima vreme e tot mai… *uituc*.

De sus se auzi clipoceala apei de la robinet, apoi pași.

— Mai demult călătoream o grămadă. Făceam excursii, ne duceam la lecturi, la simpozioane, nu-ți imaginezi câți prieteni are prin toată lumea. Dar mai ales era un om plin de viață,

curios. Înainte să-l cunosc, m-am gândit că e sigur genul ăla lugubru și deprimat, dacă e să te iei după toate povestirile alea triste pe care le-a scris. Dar nu, emana o încredere în sine copilăroasă, pur și simplu contagioasă. Asta am iubit cel mai tare la el.

Alva umplu din nou paharele.

— Acum doi ani, Sașa s-a îmbolnăvit grav. Pentru moment, e totul în regulă, dar boala l-a schimbat mult. E ca și când și-ar fi pierdut șarmul, ca și când s-ar fi transformat într-un bătrân obișnuit, cu fricile și capriciile tipice pentru această vârstă. Stă numai sus și scrie, vrea neapărat să-și termine cartea. Adineaori mi-a spus că simte sfârșitul. „Sfârșitul e aici, în cameră“, mi-a zis, „îl simți și tu?“ L-am îmbrățișat și ce-i absurd e că l-am simțit și eu.

Se strâmbă și se opri puțin. Apoi se adună din nou și se întoarse spre mine.

— Apropo, știe că și tu scrii.

— Dar eu nu scriu, Alva, de câte ori să-ți zic? Asta se întâmpla acum mulți ani.

— Poate că nu scrii pe hârtie, dar în cap tot scrii, spuse ea încet și-mi atinse brațul. Ai făcut asta de când te știu. Ești genul care își amintește, genul care păstrează lucruri și știi asta foarte bine.

*

În depărtare, masivul Pilatus, învăluit în lumina roșiatică a dimineții. Șopotul unui pârâu. Inspir adânc, aerul e curat. Ieșisem să alerg dis-de-dimineață de-a lungul râului, pe lângă gospodăriile țăranilor, la marginea pădurii. O oră mai târziu,

eram din nou lângă cabană, transpirat și gâfâind. Spre mirarea mea, Romanov mă aștepta pe treptele din fața ușii.

— Așa deci, sunteți sportiv, spuse el. Soției mele îi plac sportivii, dar bănuiesc că știați asta deja.

— Soției dumneavoastră îi plac mai ales scriitorii.

Mă apucă de mânecă.

— Veniți puțin.

Romanov mă conduse până sus, în camera lui de lucru. Mirosea a praf cald și uscat. Am văzut un birou mai mare cu o mașină de scris Olivetti și o masă mai mică într-un colț, un pian, câteva pagini de manuscris împrăștiate ici-colo, un crucifix din lemn și atât.

— Mintea mea are nevoie de spațiu să se desfășoare, spuse Romanov. Mai demult aveam și două etajere cu cărți, dar în loc să scriu stăteam și citeam, așa că, din păcate, a trebuit să le scot de aici. Trebuie să lucrez. Timpul zboară.

Acest *timpul zboară* părea leitmotivul lui, îl repeta la tot pasul. La un moment dat mi-a spus că în copilărie a scris chiar un poem cu titlul „Timpule, pleacă în zbor“, dar l-a pierdut cu ocazia unei mutări. Titlul îl împrumutase de la Schubert, compozitorul lui preferat, modificându-l doar puțin. Primele versuri ale poemului său scris în copilărie sunau în felul următor:

Timpule, pleacă în zbor,
ia-mă și pe mine cu tine.

Am arătat spre pian.

— Știți să cântați la pian?

— Puțin.

Romanov începu cu acordurile *Dansurilor fantastice* de Șostakovici. Degetele lui păreau să știe exact ce trebuie să facă și găseau imediat clapele potrivite.

— Cei de la Conservator m-au respins, spuse el, noroc că aveam un Olivetti. Aș putea spune că mi-am petrecut viața clămpănind, mai mult sau mai puțin elegant, pe diverse taste și clape.

Când termină fragmentul, închise capacul pianului. Părea să aibă ceva pe suflet. Până la urmă arătă spre masa din colț.

— Dacă doriți, puteți să lucrați sau să scrieți aici.

— Mulțumesc, dar nu vreau să vă deranjez.

— Nu mă deranjați, dimpotrivă. Mai demult scriam în bibliotecă, mă simțeam mai motivat când vedeam alți oameni lucrând. La început, Alva stătea deseori cu mine, dar e foarte curioasă și asta mă agita.

Mă privi.

— Deci, ce ziceți? M-aș bucura de companie.

Părea c-o spune doar așa, într-o doară, dar simțeam că era o rugăminte, așa că după prânz m-am așezat deja lângă el în camera de lucru. Biroul lui se afla în fața ferestrei, al meu – lângă perete. Romanov contempla peisajul muntos al Elveției, în timp ce eu mă uitam la bârnele de lemn. El stătea pe un scaun cu rotile cu tapițerie de piele, iar eu pe un scaun rabatabil din plastic. În mod clar exista o ierarhie.

La început am revizuit doar un comunicat pentru casa mea de discuri, dar mi s-a părut destul de greu. Până la urmă am închis documentul și am început să scriu, pur și simplu, la liber. Oricât de absurdă mi se părea ideea de-a sta alături de un autor pe care mai demult îl admirasem, situația în sine mă stimula. Fantezia mea era ca o carieră de piatră abandonată pe care

începusem brusc s-o explorez cu camioneta, uimit de câte comori puteam să scot la suprafață de acolo. Mi-au venit o grămadă de idei și scheme, lucruri care dormiseră în mine în tot acest timp.

Romanov se uita la mine cu atenție.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat.

— Scrieți atât de repede. Parcă loviți cu furie tastele alea. *Clic, clic, clic*.

Am aruncat o privire pe mașina lui de scris Olivetti: pe foaia de hârtie întinsă se vedeau doar câteva rânduri. Purta ochelari și avea buzele încordate.

— Dar despre ce scrieți?

— Despre cum e să-ți amintești. E un roman compus din cinci povestiri. Toate sunt legate între ele și în mare e vorba despre felul în care ne influențează și ne apropie amintirile. E vorba despre…

Romanov căzu pe gânduri, după care răsuflă zgomotos:

— … e *îngrozitor* totul.

Se ridică de la masă.

— E atât de îngrozitor, încât îmi vine să iau mașina de scris și s-o arunc pe geam. Ultimul text l-am publicat acum șase ani, cartea asta am amânat-o mereu.

Romanov începu să se plimbe prin cameră, sprijinit pe unul dintre bastoanele aflate într-un coș din colț, pe care era nevoit să-l folosească după un accident petrecut cu câțiva ani în urmă într-o drumeție. Se bătu peste frunte.

— E gol, nu mai e nimic înăuntru. E ca o cămară golită. Totul a fost îndesat în cărți publicate, pe foi mototolite, cuvinte rostite. Pot să…

Păru să fi uitat restul replicii. Apoi se întoarse brusc cu spatele la mine. Abia acum am auzit ticăitul ceasului atârnat în colț pe perete.

— Când eram de vârsta dumitale, Jules, și eu scriam tot așa de mult. *Clic, clic, clic*, făcu el din nou. N-aveam nici o grijă. Credeam că întotdeauna o să meargă la fel de bine. Dar mi-a fost tot mai greu. Ar trebui să mă împac cu gândul ăsta. Dar nu pot. Nu atâta timp cât spuneți că *O inimă de neînduplecat* e cea mai bună povestire a mea. Aveam douăzeci de ani când am scris-o, mai mult așa, în treacăt.

Făcu o pauză. Și apoi urmă clipa aceea înfiorătoare în care schimbă pur și simplu subiectul și îmi povesti din nou, cuvânt cu cuvânt, despre cazinoul ilegal.

*

Primele zile petrecute cu Alva semănau cu o întoarcere acasă dintr-o călătorie lungă. Clipele acelea din tinerețe însemnau acum mult mai mult pentru mine, fiecare privire, chiar și fiecare dezamăgire de atunci erau puse pe un piedestal al memoriei mele. Și acum mă aflam la însuși izvorul acestei fericiri. Când stăteam în bucătărie, beam vin și vorbeam prostii, sau ne plimbam prin pădure fără să scoatem vreun cuvânt, când îmi cânta ceva la pian cu degete rigide și eu îi spuneam povești despre frații mei, sau când ascultam muzică stând pe canapeaua din sufragerie și Alva se sprijinea de mine – în toate aceste momente vedeam cum trecutul nostru se împletea din nou, încet, cu prezentul și viitorul.

În cea de-a treia zi a vizitei mele, Alva și soțul ei au mers cu mașina în oraș dimineața devreme. După ce au plecat, am urcat

la etajul doi. Am constatat că ei dormeau în dormitoare separate. Un miros pătrunzător de ierburi, alifii și medicamente inundase tot etajul. Alva îmi povestise că după operația lui la prostată, Romanov lua medicamente tari. Camera lui semăna cu depozitul unui anticariat, pe noptieră se afla – lângă o veioză în stil asiatic, cu abajur împletit, un glob pământesc și niște carnețele – un iepure de pluș cenușiu. În schimb, camera Alvei părea amenajată doar provizoriu cu un pat rotund, pe lângă care se înălțau turnulețe de cărți de aproximativ un metru, iar lângă geam se vedeau niște dragonieri și yucca ce ajungeau până la tavan.

De data asta am ales să fac jogging pe o potecă umedă ce ducea spre peisajul alpin înconjurat de brazi. Poteca marcată urca tot mai sus, până la *Chräigütsch*. Un vânt rece ca gheața șuiera pe câmpiile de sub mine.

Când m-am întors la cabană, cea care mă aștepta în fața ușii era Alva, nu Romanov.

— Te-am urmărit de la geam, îmi spuse ea. Cine ar fi crezut c-o să te mai văd vreodată alergând?

După un mic dejun târziu, ne-am dus să ne plimbăm. Cabana se afla la marginea unei păduri care pe alocuri era atât de deasă, încât nu vedeam cerul, iar pădurea mi se părea un tărâm întunecat și magic. Alva pășea aproape lipită de mine și avea obrajii îmbujorați de la frig.

— În ultimii ani m-am gândit des la sora ta, i-am spus după un timp, la geaca pe care au găsit-o. Ar fi fost bine dacă mi-ai fi povestit mai devreme despre ea, te-aș fi înțeles mult mai bine.

Alva nu zise nimic. Ridică o piatră de pe jos și o privi de parcă ar fi fost un lucru prețios.

— Era prea apăsător ca să-ți povestesc chiar tot.

Aruncă piatra.

— Când soră-mea a dispărut, tata era s-o ia razna de tot. Cel mai oribil i se părea că n-au găsit nici un fel de urmă pe geaca ei. A renunțat la job, a participat la fiecare inițiativă de căutare și a stat de vorbă din proprie inițiativă cu martorii. Nu mai dormea aproape deloc și când n-a mai rezistat, s-a internat singur într-o clinică. Maică-mea a plâns încontinuu vreo câteva săptămâni, după care a încetat să mai discute despre acel subiect. De parcă Phine nici n-ar fi trăit. A omorât-o, pur și simplu, prin tăcere.

Vocea Alvei deveni tot mai slabă.

— Ai mei se certau tot timpul. După divorț, mama și cu mine ne-am mutat într-un alt sat, destul de departe de casă. N-am anunțat pe nimeni. Am avut depresii, chiar și gânduri sinucigașe. Dar mă gândeam tot timpul: și dacă Phine se întoarce și eu nu mai sunt?

Voiam s-o iau în brațe, dar se feri. Am trecut pe lângă o pajiște înghețată. Preț de o clipă am fost tentat să ating gardul electric.

— Ceilalți din clasa noastră habar n-aveau prin ce-am trecut, vorbeau doar despre vacanțele și părinții lor și păreau atât de fericiți! Numai *tu*…

M-am înfiorat.

— … numai tu nu păreai fericit. De asta m-am așezat lângă tine.

Ne-am îndreptat spre un han cu un nume neobișnuit: „Unterlauelen“.

— Atunci știi cum e, i-am spus calm, când viața pare otrăvită cu ceva încă de la început. Cum e atunci când cineva toarnă un lichid negru într-un pârâu cu apă cristalină.

— Am crezut c-o să mă ajute călătoriile. După liceu, am plecat pentru șase luni în Noua Zeelandă și apoi în Rusia. Mai târziu, cu Sașa, am mers peste tot. Dar nu m-au ajutat.

— Dar literatura te ajută?

— Uneori.

— Și A. N. Romanov?

Alva zâmbi.

— La fel, uneori. De fapt, cititul pentru mine a însemnat tot timpul c-am putut să evadez, să caut alinare în câteva rânduri sau povești. Mai demult voiam neapărat să devin „personaj de roman“. Să fiu nemuritoare și să trăiesc pe veci într-o carte, în timp ce oamenii mă citeau și mă observau din afară. Ridicol, știu.

Și, cu o privire încurcată:

— Deși, dacă e să fiu sinceră, încă aș mai vrea să devin personaj de roman.

În clipa aceea mi-am dat seama de ce mă ademenise în Elveția. Se simțea păcălită. Probabil că se măritase cu Romanov din simplul motiv că îi furniza două dintre drogurile ei preferate: senzația de securitate și vorbe frumoase. Dar între timp, acest furnizor de aproape șaptezeci de ani nu mai prezenta garanții. Mi-am imaginat cum și-a petrecut Alva acești ani în munți. Ca un satelit izolat, care orbita în jurul camerei de lucru a cabanei, în care bărbatul ei se chinuia în zadar lângă mașina de scris și care abia dacă mai schimba o vorbă cu ea.

Ne-am așezat la o masă din han. Alva mi-a povestit despre tatăl ei, care îi dăruise Fiatul roșu când ea a împlinit optsprezece ani și care, între timp, devenise un alpinist înrăit.

— Apropo, i s-a părut tare amuzant că ginerele lui e cu zece ani mai bătrân decât el.

— Cum îi mai e?

— Destul de bine, cred. Între timp s-a reangajat ca internist la o clinică. Mereu i-a plăcut să stea de vorbă cu pacienții lui. Când eram mică, mă duceam des la el la serviciu.

— Cândva nu-mi povesteai despre el.

Alva își fixă farfuria.

— După ce custodia i-a revenit mamei, tata s-a mutat la Augsburg. La început îl vizitam în fiecare al doilea weekend, aveam camera mea, el îmi cumpăra cărți și făceam drumeții. Însă, dintr-odată, legătura s-a destrămat iarăși între noi și asta a durat ani buni. Am crezut că eu sunt de vină, că poate îi aminteam prea tare de soră-mea, dar când am împlinit optsprezece ani, a venit să mă vadă și am stat de vorbă pe îndelete. Eram atât de bucuroasă că-l am din nou lângă mine! Și abia atunci am aflat că maică-mea nu mi-a dat niciodată scrisorile de la el. I-a zis că n-am vrut să-l mai văd.

— De ce a făcut asta?

— Nu știu. Mereu a ținut mai mult la Phine și nu și-a revenit niciodată de tot după dispariția ei. Ne certam des. Ne-am spus lucruri oribile. Mă trata cu atâta răceală, încât m-am bucurat când am scăpat de acasă. Am zis, gata, n-o să ne mai vedem, dar acum câțiva ani mi-a trimis o scrisoare prin taică-meu. Fără expeditor. Acum stă undeva în străinătate, dar despre asta n-a scris cine știe ce. A fost o scrisoare frumoasă, un fel de rămas-bun.

Alva scutură din cap.

— Îmi doresc doar să-mi fi spus toate astea mai devreme, când eram mai tânără. Cât uram viața pe atunci! Aveam impresia că dacă maică-mea nu mă iubește nici după dispariția

soră-mii, înseamnă că ceva nu-i în regulă cu mine. Voiam să devin persoana căreia i se cuvin toate astea.

Îi străluceau ochii. M-am aplecat peste masă și am îmbrățișat-o.

— Mai rămâi puțin? mi-a șoptit la ureche.

I-am văzut privirea rugătoare și mi-am dat seama, poate chiar înaintea ei, cât de adânc m-a atins întrebarea pe care mi-a pus-o.

Am avut nevoie de două tentative ca să demisionez, spre uimirea șefului meu. La primul telefon m-am prefăcut că am pneumonie, dar având în vedere că niciodată n-am putut să mint prea convingător, i-am dat de înțeles că n-o să mai apar la serviciu. Și, deși nu-mi stătea în fire, nu m-am gândit nici o clipă la consecințele posibile ale faptei mele. Apoi am răspuns la un e-mail foarte afectuos primit de la Norah, spunându-i că deocamdată nu mă mai pot întâlni cu ea. Mi-a scris de mai multe ori, m-a sunat și mi-a trimis și mesaje, dar n-am reacționat în nici un fel.

Nu a durat decât câteva zile ca să trag linie peste viața mea din trecut. Asta deși nici măcar nu eram sigur cum avea să arate viitorul meu alături de Alva. Știam doar că nu puteam s-o las să plece din nou. Că nu voiam să plătesc o viață întreagă pentru o greșeală făcută în tinerețe.

— Nu-mi place deloc să-ți tot repet, dar știi că n-ai cum să aduci înapoi trecutul. Și nu poți nici să-l schimbi, mi-a spus fratele meu la telefon.

— Ba da, poți, i-am răspuns.

*

Navigam de câteva ore pe net în sufragerie când mi-am dat seama că Alva nu era în casă. Prima oară m-am gândit că poate îi ține de urât lui Romanov, dar nu auzeam pașii ei și nici apa curgând, mă obișnuisem să aud sunetele acelea familiare prin pereții subțiri ai cabanei. Am mai stat puțin în sufragerie înainte să mă culc. Era sfârșitul lui februarie, afară ningea puternic. Pe la șase dimineața m-am trezit când cineva a trântit ușa de la intrare. Mai târziu, când am întrebat-o pe Alva unde a stat atâta timp, a ridicat doar din umeri și s-a uitat la mine de parcă n-ar fi știut despre ce vorbesc.

Și noua ei pasiune pentru grădinărit era o noutate pentru mine. Odată cu sosirea primăverii, rămânea ore în șir în grădină și planta legume, schimba pământul la răsaduri sau uda plantele; când se întorcea de acolo, avea unghiile negre și părea fericită. În schimb, regatul lui Romanov se rezuma la cabană și dacă e să-l descriu cu ajutorul unui sunet, atunci trebuie să mă rezum la bătutul tărăgănat, neobosit al tastelor mașinii sale de scris.

Într-o zi își ridică brusc bastonul și mă provocă la duel. Am apucat la rândul meu un alt baston și preț de o secundă ne-am duelat cu ele. Când i-am cerut o explicație, Romanov îmi răspunse laconic:

— Tot ce se poate spune despre dumneata e: a fost un copil, apoi a devenit bărbat!

Lupta îl obosise vizibil, așa că se așează pe un scaun și-și șterse transpirația de pe frunte.

— Jules, cu ce se ocupă părinții dumitale?

— Au murit într-un accident când aveam zece ani.

— Îmi pare rău.

Am dat din mână.

— Și părinții dumneavoastră? Cum au fost?

Îmi povesti despre mama lui, poetă, care provenea dintr-o familie veche din Sankt Petersburg.

— Iubea limba și literatura germană și pentru asta aveam tot timpul o bonă din Germania. Tatăl meu însă era de condiție umilă și provenea dintr-o localitate de lângă Ekaterinburg. Un *mujic* visător, care avea în cap tot felul de planuri de afaceri, dar pe care nu le-a realizat niciodată cu succes. Și el se refugiase cu familia din calea Revoluției din Octombrie, pe vremea când era copil. Pe maică-mea o cunoscuse în America și mai târziu am stat în Olanda. Acolo s-a împușcat taică-meu.

L-am privit nedumerit.

— Prea multe eșecuri, spuse el. Ruinase încă o firmă, nu mai știam ce să facem și urma să fim scoși în stradă, literalmente. Era vina lui. Așa că a pus punct. Câțiva cunoscuți de-ai familiei l-au considerat laș, mie mi s-a părut doar consecvent.

Îmi căută privirea.

— Băieții au o relație instinctivă, funcțională cu mama lor, tatăl, în schimb, e privit cu suspiciune, îl venerează sau se măsoară cu el. M-am gândit la el toată viața.

— Eu nu l-am cunoscut pe tatăl meu foarte bine, am spus. Mă întreb deseori cum ar fi fost relația dintre noi dacă ar mai fi trăit. Am fi ținut măcar legătura? Sau poate că am fi fost chiar prieteni buni? Uneori mi-ar plăcea să stau de vorbă cu el într-un bar, ca între adulți. Totul lipsește. Discuțiile, micile momente, chestiile obișnuite între tați și fii. Abia la douăzeci de ani mi-am dat seama că nu mă bărbieream cum trebuie. Eram în baie cu

colegul meu de apartament. „De jos în sus, sub bărbie“, mi-a zis. Nu știam nimic.

M-am așezat pe un scaun lângă el. Romanov m-a bătut pe umăr.

— Dumneata ești un om bun, Jules. Sunt sigur că tatăl dumitale te-ar fi plăcut.

Mă simțeam stânjenit.

— Cum de-ați ajuns în Elveția?

— Cum am ajuns aici? Prima mea soție era de aici, mi-a plăcut țara din prima și, în plus, după atâția ani în străinătate, Alva voia să se întoarcă. Și eu la fel, sincer să fiu. După perestroika m-am mutat în Rusia, dar niciodată nu m-am simțit atât de bine acolo cum am sperat.

— Apropo, am început să vă citesc corespondența cu Nabokov. E adevărat că l-ați vizitat în copilărie?

Romanov râse și-și dădu părul de pe frunte. Preț de o secundă nu părea să aibă o vârstă definită.

— Nu mai eram chiar copil. Aveam vreo șaisprezece sau șaptesprezece ani, cred, și tocmai citisem *Lolita*. Era prima carte care mă fascinase cu adevărat, deși nu cred c-am înțeles nici jumătate din ea. Dar spiritul ăla jucăuș, limbajul ăla splendid era de ajuns. Trebuia să fac cunoștință cu el. Pe vremea aceea stăteam încă în Oregon și într-o noapte am fugit de acasă și am luat un autobuz Greyhound spre New York ca să-l vizitez la Cornell University. Dar chiar în ziua aceea n-avea cursuri. Am spus – cu un accent rusesc exagerat – că sunt un nepot de-al lui și atunci mi-au dat adresa. Câteva ore mai târziu am sunat la ușa lui. Să vezi ce ochi a făcut când a aflat că fugisem de acasă de dragul lui. I-am sunat pe părinții mei, după care am băut ceai și am discutat despre scriitorii și jucătorii de

tenis pe care-i admiram amândoi. Bineînțeles că mai târziu i-am trimis toate nuvelele mele, chiar și după ce ne-am mutat în Elveția. Le-a citit mereu, chiar dacă era cu patruzeci de ani mai în vârstă decât mine.

Urmă o pauză scurtă.

— Ce face Alva noaptea când dispare? l-am întrebat. A dispărut de mai multe ori. Ce face?

— Nu știu. Nu-mi spune, dar face asta de când o știu. Mereu am avut impresia că nu e cazul să deschid subiectul. Nu cred că vrea asta și simt că are nevoie de plimbările astea nocturne.

Am dat din cap.

— Alexander, pot să vă mai întreb ceva? De ce v-ați căsătorit cu Alva?

— De ce m-am căsătorit cu ea?

Între timp, Romanov începuse să repete des întrebările pe care i le puneam. În general, în mod îngrijorător, avea tot mai des momente în care uita lucruri, părea distrat sau își căuta ochelarii.

— Sunt sigur că Alva v-a povestit despre simpozion și despre felul în care m-a abordat. Dar mie deja îmi atrăsese atenția, de ceva vreme, tânăra aceea care le explica drumul celorlalți și părea atât de energică și de preocupată de tot ce făcea. Preocupată, da, dar și misterioasă. Simțeai că trecuse prin multe la viața ei.

Apoi cu mândrie:

— Și era nespus de frumoasă, desigur. Uneori recunoști oamenii mai bine de la distanță, iar Alva părea o persoană care putea fi tristă, caldă și veselă în același timp. Și citea. Doamne, cât citea femeia asta, pe scări, pe scaune, pe podea, în fiecare minut liber avea o carte în mâini.

— Și apoi ce s-a întâmplat? am întrebat pe un ton scăzut.

Romanov se gândi.

— Alva era foarte reținută. Am ieșit la masă de câteva ori, dar era aproape timidă, la început nu prea spunea mare lucru. În mod normal, în situații din astea mă simt obligat să întrețin eu conversația, să mă dau chiar în spectacol puțin. Dar, în prezența ei, am putut savura pentru prima oară liniștea din mine. A fost ca o mână rece pe o frunte fierbinte.

Mai târziu, stăteam singur în fața ferestrelor panoramice și urmăream cum se lăsa întunericul afară. La început, nopțile petrecute în cabană mi s-au părut un pic înfricoșătoare. Măștile africane surâzătoare de pe pereți păreau dintr-odată vii, capetele de căprioare și celelalte trofee de vânătoare se holbau la cel care le privea, iar când priveam pe fereastră, de cele mai multe ori vedeam deasupra văii doar o lumină crepusculară nepământeană, urmată de un vid negru. Uneori nu ne întâlneam zile la rând cu nimeni și aveam impresia că nu locuiam decât noi aici sus. Doar sunetele civilizației ne aduceau din nou cu picioarele pe pământ: bolboroselile centralei sau fluierul ceainicului de pe aragaz. Era o rutină monotonă, aproape bizară, și în curând mi-am dat seama că eram prinși aici și că așteptam cu toții ceva. Și când am înțeles ce anume, m-am înfiorat.

*

Într-una din aceste seri, mi-am adus aminte din nou de scena aceea ciudată pe care o reprimasem încă din tinerețe. Tocmai văzusem un film al lui Billy Wilder la un cinematograf de artă, după care am mers în oraș să mâncăm. Romanov,

căruia nu prea îi plăcea să iasă printre oameni, făcuse de data aceasta o excepție și ne-a însoțit. În drum spre cabană ne-a povestit cum s-a certat sociologul Max Weber cu tatăl său, care, la scurt timp după ceartă, a și murit. O împăcare n-a existat, deci, și Weber a devenit o epavă după moartea tatălui său.

— A trebuit să renunțe la activitatea lui de profesor, spuse Romanov. Și-a pierdut chiar și capacitatea de-a vorbi după incident.

— Doar din cauza unei dispute? am întrebat.

— Sigur a avut mai multe motive, dar probabil n-a putut să accepte faptul că nu s-a mai împăcat cu tatăl lui. L-a ros pe dinăuntru. Soția lui Weber l-a numit „acel Rău“ care, din măruntaiele subconștiente ale vieții, își întinsese ghearele după bărbatul ei.

Ajunși înapoi în cabană, Alva puse albumul cu Nick Drake după ce Romanov a urcat la etaj.

— L-am ascultat de mai multe ori după întâlnirea noastră din München, spuse ea. Pe atunci eram sigură că n-o să ne mai vedem.

Stătea pe o măsuță de toaletă și își închise cartea zgomotos. Alvei îi plăcea să se cațăre pe cele mai imposibile locuri din casă.

— Uneori te aud când discuți sus cu Sașa și nu-mi vine să cred că ești într-adevăr aici. Cândva mi s-a părut atât de important să stau de vorbă cu tine, să ascultăm muzică împreună, dar în ultimul timp începusem să cred c-a fost doar un vis. Ca și cum nu s-ar fi petrecut vreodată. Și acum mi se pare că s-au întâmplat ieri.

— Asta pentru că ascultăm același album ca pe vremuri. Timpul nu se scurge liniar și nici amintirile. Îți aduci aminte

mai bine de ce ți se pare apropiat din punct de vedere afectiv. De Crăciun, ai impresia că tocmai ce-a trecut, deși sunt douăsprezece luni de atunci. În schimb, vara, care-i mult mai aproape, o percepi ca fiind mult mai distantă, deși sunt doar șase luni până atunci. Amintirile care seamănă cu lucruri din jurul tău din punct de vedere afectiv par s-o ia pe o scurtătură. Uite…

Am mâzgălit ceva pe o foaie și i-am arătat-o.

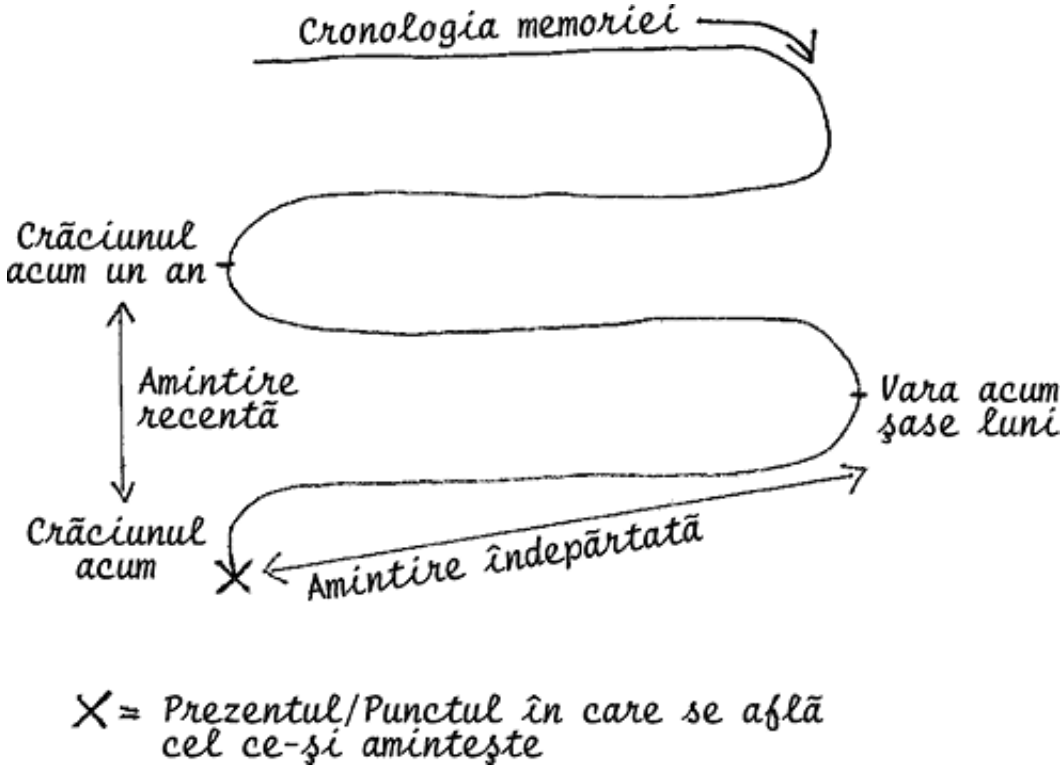

— Aha. Deci la chestii din astea te gândești tu, spuse ea.

Am apucat bastonul lui Romanov și am făcut câțiva pași prin cameră. Alva veni la mine și-mi smulse pur și simplu bastonul din mână.

— Și tu te plimbi cu bastonul acum?

Alunecă cu degetele peste lemnul de mahon lustruit.

— Dă-mi bastonul înapoi. Am nevoie de el.

Ea râse.

— Nu.

Se auzi mârâitul discret al unui tunet. În munți se pornise o furtună, deasupra vârfurilor scăpărau fulgere, iluminând noaptea. Din cauza asta părea și mai plăcut să fii înăuntru, la adăpost, în timp ce vântul șuiera printre copaci și le scutura crengile.

Alva se apropie și mai mult.

— De ce n-ai mai continuat cu fotografia?

— Aveam mereu impresia că, dacă o să mă apuc de fotografie, o să fiu mai aproape de tatăl meu. Dar până la urmă mi-am dat seama că nu-i așa.

Mi se încinseseră obrajii.

— Dar mai ales mă apucasem pentru că, pur și simplu…

Alva mai făcu un pas către mine.

— Pur și simplu ce?

O scenă pe care o credeam uitată reapăru în fața ochilor mei: un taxi care se îndepărta de mine sub lumina lămpilor stradale și care dispăru apoi după un colț. Voiam să mai strig ceva după el, ceva important, dar n-am putut…

M-am uitat spre Alva, zăpăcit. Oare să-i împărtășesc bănuiala mea, ceva ce nu recunoscusem până acum nici față de mine? Că îmi irosisem cei mai frumoși ani din cauza unor sentimente de vinovăție inconștiente, că începusem niște studii la nimereală și mă apucasem apoi din nou de fotografiat? Că în toți acești ani nu mi-am permis să scriu, deși era ceva ce îmi plăcea?

— Îți povestesc altă dată.

— *Altă dată, altă dată*, spuse Alva pe un ton destul de fermecător și, fără să-mi dau seama, mâna mea ateriză pe cotul

ei.

Mâna deveni vie și începu să urce cu grijă pe brațul ei, până când îi ajunse la obraz. Încă o jumătate de pas în direcția ei și bărbia mea era cât pe-aci să se ciocnească de fruntea ei. Am coborât privirea spre ea și ea se uită în sus, la mine, nesigură pe ea pentru un moment. Apoi mă apucă de mână. Dar în clipa următoare făcu un pas înapoi, mă împunse cu bastonul în stomac și îmi spuse noapte bună.

*

Încă nu bănuiam cât de repede avea să se deterioreze starea de sănătate a lui Romanov, nici măcar atunci când, în decursul câtorva zile, a lăsat de două ori robinetul deschis, căci uitase că vrea să facă baie. Era un maestru în disimularea adevăratei sale stări. O casă a cărei fațadă era încă intactă, în timp ce toate se prăbușeau în interiorul ei.

L-am însoțit până la subsol, acolo unde se regla încălzirea centrală și unde spălau ei. De jos venea un miros intens de detergenți, ziare vechi și ziduri umede. Într-o parte mai izolată a încăperii se afla un raft cu vinuri și un cabinet de arme. Romanov scoase diverse arme și începu să-mi explice care ce era. Avea arme de calibru mare și de calibru mic, arme ghintuite, arme cu încărcare pe la gura țevii și o flintă cu două țevi.

— Mai demult vânam des, spuse el. Dar n-am mai făcut-o de ani buni. Taică-meu m-a învățat. Eram încă mic, n-aveam mai mult de nouă ani, cred. Tata a fost un vânător excelent.

Romanov îmi observă privirea și dădu din cap.

— Cu asta a făcut-o. E un Browning, arma lui preferată. Tata a fost un om care putea *să renunțe*. Pentru noi, moartea lui a fost o lovitură cumplită, dar mereu l-am admirat pentru curajul ăsta al lui, azi mai mult, poate, decât oricând.

Atinse țeava armei cu vârfurile degetelor.

— Ascultă-mă, mă tutui el dintr-odată, acum doi ani m-am îmbolnăvit de cancer, mă salutam deja cu moartea, care mi-a zis că mai am puțin timp la dispoziție. De atunci, simt că trebuie să scriu. Știu că nevastă-mea suferă din cauza asta. Aici e complet izolată de lumea din jur, i-am spus de mai multe ori să-și ia un apartament în oraș, dar nu vrea să plece de lângă mine. Îmi pare rău că nu mai sunt bărbatul de care s-a îndrăgostit. Dar n-am ce să fac. Am sperat c-o să găsească un tovarăș în tine, cineva cu care să poată vorbi și cu care să-și petreacă timpul. Înseamnă mult pentru mine că Alva nu mai e atât de retrasă și de singură. Ești un prieten de-al nostru și apreciez asta foarte mult.

Îmi puse mâna pe umăr și mă privi drept în față. Apoi îmi întoarse brusc spatele.

— Dar să nu te pună dracu' s-o fuți.

Am avut nevoie de câteva secunde ca să pricep. Am făcut o jumătate de pas înapoi instinctiv.

— N-am vrut să…

— Nu sunt prost, spuse Romanov fără să mă privească nici acum. Viitorul e un lucru pe care o să-l las în seama ăstora mai tineri, ca voi. Dar cât trăiesc nu vreau să mă înșele. Cu câțiva ani în urmă m-am îngrijit de asta singur, știu cum să leg o femeie de mine. Dar acum… Promiteți-mi că n-o s-o atingeți.

N-am spus nimic și m-am uitat mai întâi la armă și apoi la el.

— Promiteți-mi, Jules!

Romanov mă privi din nou și, preț de o clipă, privirea lui avu ceva ascuns, iar ochii lui altminteri prietenoși mă fixau neîndurător.

*

În iunie se făceau cinci luni de când eram în munți. Ca să nu-mi cheltui toți banii economisiți, mi-am închiriat prin Liz apartamentul din Berlin. Dar cât de departe erau toate astea, m-am gândit în timp ce mă duceam cu Alva la un mic lac de munte, cu apă rece ca gheața. Am ieșit din apă tremurând și ne-am întins pe prosoape ca să ne uscăm la soare. Mirosea a iarbă, cerul era complet senin. Un timp ne-am uitat la un parapantist care cobora ușor spre vale în depărtare. Eu stăteam culcat pe spate, Alva – pe burtă. Își tot îndoia picioarele, atingându-mi dinadins fluierul piciorului stâng cu degetele de la picioare.

— Ți se pare amuzant? am întrebat-o.

— Un pic… Apropo, ai citit până la urmă *Inima-i un vânător singuratic*?

— Da, încă din școală. M-a impresionat foarte tare, îți scrisesem chiar și o scrisoare.

— Ciudat, spuse ea. N-am primit nici o scrisoare de la tine.

— Mi s-a părut prea kitschoasă, așa că nu ți-am mai dat-o.

— O mai ai.

— Nu.

— Minți, Jules, pun pariu c-o mai ai.

O lămâiță[3] zbură deasupra ierbii și se opri chiar în fața mea.

— Aș vrea să citesc ceva scris de tine, spuse Alva.

— Încă n-am apucat să scriu ceva.

— Dar ce faceți acolo toată ziua? Vă aud vorbind tot timpul.

— De cele mai multe ori vorbim despre tine.

Degetele ei mă loviră din nou peste fluierul piciorului, dar de data asta era o avertizare.

— Cum merge cu Sașa?

— E greu de zis.

Mă gândeam cum să mă exprim mai bine.

— Ai observat cât e de distrat în ultima vreme? Am impresia că-i mai rău decât acum câteva săptămâni.

— Știu, spuse Alva încet, de parcă mi-ar fi răspuns de undeva departe.

— Și ce înseamnă asta?

Alva tăcu. Era o întrebare al cărei răspuns nu-l cunoștea nici unui dintre noi trei.

În timp ce eu avansam destul de bine și lucram la două nuvele, Romanov bătea pasul pe loc. Din când în când îmi mai citea câte o frază și chiar îmi cerea părerea. Dar uneori mă privea doar în timp ce scriam. „Clic, clic, clic“, obișnuia să spună, ba amuzat, ba deprimat. Nu-l mai interesa să fie mai bun decât mine: important era că n-avea să mai scrie niciodată cu atâta entuziasm ca al meu.

— Ne uităm la un film mai încolo? mă întrebă Alva.

— Numai dacă nu începi să plângi.

— Sigur n-o să plâng.

Spunea asta de fiecare dată. Și apoi plângea. Scenele melodramatice o făceau să plângă, o emoționau până și cele mai banal-repetative schimbări din scenariu, ca atunci când, până la urmă, un cuplu se regăsea totuși, în ciuda celor întâmplate, sau când un fotbalist bătrân și accidentat salva meciul în ultima secundă. Dar îi era rușine din cauza asta și mie îmi plăcea la nebunie s-o tachinez.

— Vezi că se sărută imediat, îi spuneam. N-ar fi mai bine să nu te uiți?

Dar ce am ajuns să apreciez cel mai mult la ea era *prudența* cu care făcea totul. Cuvântul în sine părea special inventat pentru ea. Era prudentă când schimba pământul la plante, când formula un gând, când îl mângâia pe bărbatul ei pe ceafă cu delicatețe, când scria o scrisoare sau când așternea masa, în felul în care așeza tacâmurile, farfuriile și paharele. De parcă n-ar fi vrut să lase nimic la voia întâmplării.

Tocmai se înserase când m-am dus în camera de lucru a lui Romanov cu notițele mele. Am auzit muzica de la distanță. Am tras cu ochii prin ușa întredeschisă. Romanov stătea la pian, Alva pe un scaun de lângă el. El i-a șoptit ceva care a făcut-o să râdă. S-au sărutat, nu foarte pătimaș, după care Romanov a continuat să cânte la pian. Degetele lui dansau elegant pe claviatură, dar, dintr-odată, a greșit acordurile. Încercă de câteva ori să găsească din nou continuarea melodiei, dar în zadar. Nu-și mai amintea notele. Alva a spus ceva în rusă, după care și-a sprijinit capul de pieptul lui, iar Romanov a mângâiat-o pe păr. N-am să uit niciodată privirea sa plecată.

În noaptea aceea Alva dispăru din nou pentru câteva ore și se întoarse la cabană abia în zori.

*

Nu prea știam cum o să se înțeleagă cu Alva frate-meu și soră-mea, dar au întâmpinat-o cu îmbrățișări încă din gară. Liz și Marty voiau să rămână tot weekendul. Am plecat împreună spre satul din munți. Alva conducea aproape excesiv de

prudent pe serpentine, ceea ce, inevitabil, m-a făcut să-i compar stilul de șofat de acum cu cel din tinerețe.

— Zici că suntem în Comitat. Hobbiții mai lipsesc.

Marty se uita fascinat la norii plini de vinișoare aurii de pe cerul de seară. Avea hernie de disc de câtva timp și stătea cam rigid pe scaunul din față.

— De aici aducem laptele, de la țărani, spuse Alva. Avem un bidon de doi litri cu care cărăm acasă laptele înspumat.

— Vrei să spui că-l car *eu*, am intervenit.

— Da, și eu îți fac de mâncare de nu știu câte luni.

— Păcat că Jules nu mai gătește, spuse fratele meu. Când era mic, era tot timpul cu nasul în oale. De câteva ori i-a dat afară din bucătărie chiar și pe ai noștri pentru că încercau să se amestece în gătitul lui.

— Asta n-o știam, spuse Alva. L-am întrebat de curând dacă nu vrea să gătească și el din când în când, dar mi-a zis că nu știe.

În loc de răspuns, am aruncat o privire spre frații mei.

— Soțul Alvei se bucură foarte tare că ați venit.

— L-am googălit, spuse Marty. America, Olanda, Rusia, Elveția. A avut o viață bogată în evenimente. Câți ani are acum?

— Șaizeci și șapte.

Privirea lui Marty se mută de la mine la Alva. Alva conducea și știa că toți cei din mașină se gândeau la același lucru, dar nu-i păsa.

— Mie mi se pare super, spuse soră-mea. Când eram adolescentă, voiam tot timpul să mă combin cu un tip mai în vârstă.

— Of, Doamne, știu, spuse Marty. Pe vremea aia ai avut timp de câteva luni un prieten de treizeci și șase de ani și logodnicul

ăla ciudat al tău era tot cu vreo douăzeci de ani mai în vârstă. În plus, el n-a vorbit niciodată cu noi.

— Frate-meu n-are dreptul să comenteze, îi spuse Liz Alvei. E cu aceeași femeie de o sută de ani. Singura care l-a vrut.

Marty își pupă verigheta și adoptă o expresie de superioritate.

Mașina opri cu un scârțâit intens în parcarea acoperită cu pietriș. Romanov ne urmărea de la balcon ca un vânător aflat la pândă în turnul său. Îi salută, ce-i drept, extrem de prietenos pe Marty și pe Liz, dar după aceea n-a mai coborât de la etajul doi până la cină.

— Pur și simplu s-a dezobișnuit să aibă vizitatori.

Alva tăia o ceapă în bucătărie.

— De ce nu mi-ai spus că îți place să gătești? Mi-ar fi plăcut să mă inviți la masă.

— Dacă lucrurile ar fi stat puțin altfel, ți-aș fi gătit cu plăcere.

— Ah, da. Când?

— Când am terminat școala. Te-am întrebat dacă vrei să împarți o chirie cu mine în München, urma să discutăm despre asta la cină. Făcusem deja cumpărături și credeam că dacă o să mănânci *farfalle* cu *ragout* gătite de mine, n-o să mai vrei să emigrezi.

Alva zâmbi.

— Ah, da, îmi aduc aminte. Dar de ce am ratat totuși cina aia?

M-am uitat la ea uluit și dintr-odată zâmbetul ei dispăru, iar în bucătărie se făcu liniște. Alva își încreți din nou fruntea. Mestecă tăcută și vizibil încordată în oala cu *risotto*. Până la urmă puse jos făcălețul.

— Îmi pare rău.

— Oricum nu mai contează.

— Îmi mai gătești o dată?

Am privit-o cu atenție preț de câteva clipe. Apoi am încuviințat.

La cină, Romanov stătea împietrit pe scaunul din capătul mesei și nu știa cum să se poarte cu musafirii lui neobișnuiți. Purta o cămașă neagră și o jachetă gri, fiind, ca de obicei, impecabil pe dinafară. Dar, spre deosebire de ziua în care l-am cunoscut, de data asta nu scoase aproape nici un cuvânt.

Marty ne povesti despre post-doctoratul lui și ne spuse că Elena urma să deschidă un cabinet de psihoterapie privat la München. În schimb, Liz nu mai vorbea aproape deloc despre profesia sau viața ei de zi cu zi. Părea agitată, de parcă ar fi așteptat să scape de acolo. Animalul sălbatic din ea, care până acum moțăise satisfăcut, începea să se trezească din nou. Își lingea labele și se plimba de colo-colo în cușca lui.

Mai târziu, când ne-am mutat în sufragerie, Romanov se învioră încet-încet. N-a mai știut ce a povestit la început, ci doar că vorbea despre prima lui soție, fiica unui industriaș putred de bogat din Zürich. Sărbătorea în restaurantul Kronenhalle publicarea romanului său *Inaccesibilitatea sufletului* și a cunoscut-o la bar.

— Din păcate, a murit prea devreme, spuse el. Mereu am crezut că a fost cea mai mare năpastă din viața mea. M-am mutat înapoi în Rusia, gata să mă retrag de tot. Dar Bunul Dumnezeu mi-a mai dat un dar.

Romanov ridică paharul în sănătatea Alvei. Știam că a fost sincer când l-a invocat pe Dumnezeu, căci îmi ținuse deseori prelegeri spunând că doar proștii nu cred în El.

Își mai turnă niște vin, după care începu să povestească, sări de la o anecdotă la alta, ferm convins că ne distra, dar în seara aceea mi-am dat seama că nu el controla poveștile, ci poveștile îl controlau pe el. Creierul lui părea să lucreze sub o presiune continuă, trăgând și golind fiecare sertar. Vedeam că Alva suferă, chiar dacă încerca să ascundă acest lucru.

Apoi Romanov se opri în mijlocul unei replici și-i cercetă pe Marty și pe Liz. În privirea lui se citea nesiguranța, preț de o clipă n-a părut să știe cine se afla în fața lui. O pauză sinistră. Dar până la urmă zâmbi și-i întrebă pe Liz și Marty, pe un ton surprinzător de echilibrat, dacă era prima lor vizită în zonă și dacă le plăcea aici. Întrebări generale pe care le-ar fi putut pune oricui și care, mi-am dat seama, făceau parte din camuflajul lui. În curând, Alva îl conduse sus în camera lui.

În sufragerie domnea o liniște sfioasă. Marty se încruntă, dar deocamdată nu spuse nimic.

Liz își aprinse o țigară.

— Are ceva.

Se gândi.

— Cred c-a arătat super la vremea lui.

— Pare puțin cam…

Marty ezită.

— …*pierdut în spațiu*. N-a fost așa toată seara însă are răbufniri. Cum se descurcă Alva?

— O afectează. Dar nu vrea să discute despre asta cu mine, nu mi-a zis nici măcar ce are exact. Cred că e Alzheimer, dar nu sunt sigur.

— Dar *tu* cum te descurci?

Liz se uită la mine.

— O să începem să ne facem griji. Ce cauți, de fapt, aici? Vreau să zic, cum merge cu Alva? Sunteți…

Am scuturat din cap.

Liz dădu ochii peste cap.

— Dragul meu Jules, chiar că ești cel mai romantic om pe care l-am cunoscut vreodată. Și sigur nu-i ușor cu soțul ei, spuse și scutură scrumul adunat în vârful țigării, dar ce naiba? De când ești aici? De câteva *luni*?

Scările scârțâiră. Alva coborî din nou, își turnă niște vin și ne făcu un semn cu capul.

— Ce bine că ai un frate și-o soră, îmi spuse.

— Ce bine că frățiorul meu are o femeie, spuse Liz.

I-am aruncat o privire urâtă, dar am regretat imediat, pentru că în felul ăsta am ratat reacția Alvei.

Era una dintre primele nopți de vară mai blânde, așa că ne-am mutat pe terasă. Marty se lungise pe jos din cauza problemei cu hernia. Valea se întindea în fața noastră învăluită în întuneric, iar pe panta de vizavi se vedea un foc de tabără imens.

— Păcat că n-a putut să vină și Toni, am spus și m-am uitat la soră-mea. I-ai frânt inima cu noul tău prieten, sau urmează abia de-acum încolo?

— Cred că o fac chiar acum.

Liz se scuză ridicând mâinile.

Fratele meu se întoarse spre Alva.

— Știi, suntem cei mai singuri frați de pe lume, spuse el, culcat pe spate. Împărțim toți trei același prieten. *Best friend sharing*, așa îi spun eu uneori. Am putea să ne facem agenție și să-l închiriem pe Toni unora ca noi. Se poate împrieteni și cu tine contra unei taxe lunare fixe.

— Măcar voi ați avut pe cineva tot timpul, spuse Alva. Eu mi-am pierdut cel mai bun prieten acum cincisprezece ani.

Nu reacționă nicicum la privirea mea.

Mă bucuram că Marty și Liz se înțelegeau cu Alva atât de bine și că păreau s-o placă. Când Liz a întrebat-o dacă are frați sau surori, Alva tăcu puțin, apoi, după o clipă de ezitare, îi povesti despre Phine și despre cum nu știa dacă trăiește sau e moartă deja de mult; spre ușurarea mea, faptul că vorbea despre ea părea să aibă un efect eliberator asupra ei.

Griul discret al răsăritului deveni tot mai deschis. Nu-mi aminteam prea multe dăți în care să fi fost martor la un răsărit alături de cineva. Se întâmplase de câteva ori la cămin, apoi cu Liz și Marty pe Montpellier. Aveam impresia că lumina slabă a răsăritului scotea în evidență adevărata esență a oamenilor, că nu mai puteau să se ascundă. Și astfel am stat acolo toți patru, am discutat și am urmărit primele raze ale soarelui atingând vârful muntelui.

*

După plecarea lui Marty și Liz, cabana părea dintr-odată pustie și mult prea mare. La început n-am știut cum să reacționăm la gălăgia provocată de frații mei, dar apoi nici la liniștea pe care o lăsau în urma lor. Romanov comunica încă destul de lucid, dar în general nu mai era în stare să vorbească despre subiecte abstracte și se poticnea minute în șir în tot felul de detalii. În plus, își rătăcea tot timpul lucrurile. Uneori găseam niște cărți în dulăpiorul din baie, sau o ceașcă de ceai în dulapul pentru pantofi din fața garderobei.

Într-o seară eram cu Alva în sufragerie și jucam scrabble. Camera era iluminată de o singură lumânare și de o lampă mică. Afară ploua încet, când și când se auzea dăngănitul tălăngilor. Alva stătea în poziție de lotus pe fotoliu. Tocmai se pregătea să formeze un cuvânt când am auzit pașii lui Romanov.

Dintr-odată Alva azvârli pe panou literele din mâna ei.

— NU MAI SUPORT! țipă ea. Nu mai pot să continui așa. O să înnebunească, Jules.

Se ridică.

— Nu mai e deloc bărbatul pe care l-am cunoscut. Uneori am impresia că trăiesc cu un străin.

Buzele îi tremurau.

— În fiecare zi pierde o părticică din propria persoană. În fiecare zi uită câte ceva despre mine. Din când în când pare complet normal, dar știu că dispare înăuntrul lui.

— Nu poți să stai de vorbă cu el? Să-l ajuți?

— Sașa nu vrea. Și oricum, nu există nici un leac pentru asta.

Lăsă cuvintele să-și exercite încet efectul.

Apoi oftă.

— Trebuie să beau ceva.

Scoase o sticlă de scotch din cămară. Am golit câteva pahare, fără să ne îmbătăm cu adevărat. Stăteam amorțiți pe blatul de bucătărie de lângă frigider.

— Ce ai pățit aici?

Am arătat spre cicatricele discrete de sub urechea Alvei.

— S-a întâmplat în primii ani din Rusia, cu mult înainte să-l cunosc pe Sașa.

Vorbea încet, fără să se uite la mine.

— Pe vremea aia stăteam la Moscova și viața mea semăna mai degrabă cu un coșmar. Nu cunoșteam pe nimeni și mă întâlneam numai cu cine nu trebuie. M-am lăsat purtată de val tot mai mult și am făcut lucruri pe care n-ar fi trebuit să le fac.

— Ce fel de lucruri?

— Nu vreau să intru în detalii.

Dădu din mână.

— Oricum, asta a fost de mult. Într-un final, am tras linie. Taică-meu mi-a dat niște bani și m-am mutat la Sankt Petersburg.

Alva vorbea rar despre anii pe care-i petrecuse la Moscova și uneori aveam impresia că ceva o luase razna definitiv în viața ei și că o parte din ea rămăsese captivă în acel întuneric. Mi-aș fi dorit să fiu lângă ea și să împiedic cumva acest lucru.

— Ce faci noaptea când te duci să te plimbi?

— Nimic. Ies pur și simplu ca să fiu singură și să înfrunt toate acele probleme la care nu vreau să mă gândesc de obicei.

Îmi aruncă o privire și apoi continuă:

— Am început cu chestia asta pentru că m-am gândit că la un moment dat n-o să mă mai întorc din plimbările mele. Că pur și simplu o să dispar. Asta îmi dădea un sentiment de libertate nelimitată.

— Ai vrut să te *sinucizi*?

— N-am zis asta. Și până acum m-am întors de fiecare dată.

Pe urmă, pe un ton mai împăciuitor:

— Uneori cred că o fac din obișnuință. E puțin cam ciudat, știu.

Alva dădu paharul peste cap. Apoi mă privi cu niște ochi năuciți.

— Jules, vreau să pleci. Cel mai bine ar fi chiar mâine dimineață.

Nu-mi venea să cred ce aud.

Abia acum simțeam efectul alcoolului și mă simțeam paralizat, obosit. Nu eram în stare să reacționez cum se cuvine sau să o privesc în ochi.

— Nu mai vreau să continui așa cu tine, am auzit-o spunând. Știu ce îl așteaptă pe Sașa, nu mai putem să ne amăgim și nu vreau să te implic și pe tine în povestea asta. Ar fi mai bine să ne părăsești acum. E vorba de soțul meu care se duce la fund aici, e responsabilitatea *mea*.

Stăteam în continuare acolo, ca trăsnit. Îmi imaginam cum o să-mi iau geamantanul și o să părăsesc dimineața cabana. Cum îi voi lăsa în urmă pe Alva și pe soțul ei și mă voi îndrepta din nou spre o libertate care nu mi-a servit niciodată la nimic.

E vorba de soțul meu care se duce la fund.

Dintr-odată, din tot ce-a spus, am reușit să citesc motoul tinereții ei, un „nu mă descurc“ slab.

O vedeam din nou pe Alva cea de unsprezece ani în fața ochilor, vizitându-mă timidă în camera mea de cămin și-mi inspecta lucrurile. Apoi fata de nouăsprezece ani inabordabilă, care se ura atât de mult, încât n-a mai avut loc și pentru mine. Tânăra de douăzeci și cinci, pe care n-am cunoscut-o niciodată, proaspăt îndrăgostită și foarte fericită. Femeia delicată de treizeci de ani, căsătorită, care m-a condus la tren în München. Și acum, după câțiva ani, iat-o în fața mea, cu rănile și fricile ei, incapabilă să ia decizia corectă.

Frigiderul zumzăia monoton, afară se auzea murmurul ploii. Respiram sacadat când mi-am pus mâna pe obrazul Alvei și am tras-o spre mine. Alva tresări puțin, întregul ei corp se încordă.

Părea că vrea să zică ceva, am auzit sunetul discret când limba ei se dezlipea de cerul gurii. În clipa aceea am sărutat-o pe gură. I-am simțit surprinderea, chiar și ezitarea. Apoi m-a sărutat și ea.

*

În dimineața următoare m-am trezit la șase și un pic în camera mea. Mi-am pus pantofii de alergat și am ieșit la aerul proaspăt. De pe frunzele copacilor cădeau picături de ploaie, șomoioage de ceață învăluiau peisajul, iar în vale ceața lăptoasă devenea tot mai deasă. O imagine ca dintr-o poveste. Dar soarele începea să se înalțe treptat. Preț de o secundă m-am simțit din nou de parcă aș fi avut douăzeci de ani, apoi am rupt-o la fugă.

La început, Romanov n-a observat nimic din schimbările petrecute chiar sub nasul lui. Era prea preocupat de sine, tot mai în derivă. Alva dormea, ca și până atunci, în patul ei și în prezența lui evitam orice urmă de afecțiune.

— Jules, păreți fericit, mi-a spus el într-o zi de la masa lui de scris. Ați bătut la tastele alea toată săptămâna, tăcut și mulțumit. La ce lucrați?

— Tot la nuvelele alea două. În prima e vorba de un bărbat însurat care pierde controlul asupra viselor lui. Visează mereu același lucru, nu mai are vise diferite. Visează despre o altă viață, despre alți oameni, despre o altă slujbă și o altă nevastă, pe care o iubește la fel ca pe adevărata lui nevastă. Când soția din vis moare, viața bărbatului e afectată și în realitate.

Îmi intitulasem nuvela *O altă viață*. Acțiunea se petrecea în timpul Primului Război Mondial. Protagonistul se înrolează, dar

în același timp continuă să stea la țară în vis, unde e pace.

Romanov își apucă bastonul și păși lângă masa mea de scris, cu ochelarii pe nas. Citi câteva rânduri. Când termină, își odihni mâna pe umărul meu, lucru pe care l-am interpretat ca pe un compliment sau o încurajare. I-am povestit și despre cea de-a doua nuvelă. Semăna puțin cu *Strania poveste a lui Benjamin Button* de Fitzgerald și era vorba despre un om care, în loc să îmbătrânească, întinerește. Personajul principal era un bărbat în prezența căruia timpul se scurgea mai repede. Chiar dacă ți se părea c-ai stat de vorbă cu el doar câteva minute, în realitate trecea o jumătate de oră. Când ieșea cu o femeie care avea impresia că întâlnirea a durat trei ore, în realitate treceau șapte sau uneori chiar douăsprezece. Bărbatul rămase singur tot restul vieții. Oamenii îl evitau după ce i-au aflat secretul, iar bărbatul a început să caute o persoană căreia să nu-i pese că îmbătrânește lângă el, care să aprecieze, mai mult decât o viață întreagă fără el, acei câțiva ani și toate amintirile cu el.

În ziua aceea mă simțeam plin de încredere, m-am dus după lapte, am spălat vasele și m-am ocupat chiar de spălatul rufelor. Tocmai se înserase când am deschis fluierând ușa pivniței și m-am speriat. Romanov stătea în mijlocul încăperii și vorbea singur, agitat. Când m-a văzut, a tăcut și m-a măsurat din cap până-n picioare.

— Cât e ceasul? mă întrebă.

— Șapte fără un sfert.

În loc să-l lămurească, această informație îl zăpăci, aparent, și mai mult.

— Șapte fără un sfert *seara*, am adăugat.

— Și ce fac eu aici?

Am zărit cabinetul cu arme.

— Voiați să faceți mai cald. E frig în casă.

Romanov păru să se gândească. Apoi dădu din cap.

— Așa e, asta făceam.

Îmi aruncă o privire prietenoasă și se duse la termostat.

Am mai lucrat câteva zile la cele două texte, după care i le-am dat Alvei să le citească. Pentru o nuvelă erau prea lungi și nu erau nici încheiate. Dar, oricum, nu poveștile erau importante, ci privirea pe care o ofereau asupra celor mai intime gânduri ale mele. Existau lucruri despre care îmi venea mai ușor să scriu decât să vorbesc. Pentru că atunci când vorbeam, mă gândeam, iar când scriam, simțeam.

Stăteam întinși pe patul meu. Alva mușcă dintr-un măr și parcurse textul cu privirea. O urmăream încordat. La un moment dat a zâmbit, și atunci m-am simțit ca pe o stradă întunecată unde toate lămpile s-au aprins simultan. Apoi am adormit. M-am trezit puțin pe la mijlocul nopții, dar Alva citea în continuare lângă mine, părea emoționată și a spus că textul i se părea foarte familiar. Am mai văzut cum s-a întins după sticla ei cu apă și a băut, după care am închis ochii.

Câteva ore mai târziu m-am trezit iar. Trebuie să fi fost în zori, deși afară se luminase deja.

— În sfârșit!

Alva stătea în tricou și chiloți pe genunchii mei și trasa cercuri în jurul buricului meu. Părul ei roșcat era prins în coadă și nu purta ochelari. Probabil că o priveam cam nedumerit, fiindcă îmi arătă cele două nuvele care zăceau împrăștiate pe noptieră, cu semne vizibile de lectură. Și apoi, înainte să se prăbușească peste mine, îmi spuse patru cuvinte magice pe care le mai aud și acum:

— Jules, sunt foarte bune.

*

După-amiază m-am așezat în camera de lucru. Romanov nici nu mai încerca să scrie, ci se holba doar la mine tot timpul.

— E totul în regulă? l-am întrebat.

Dădu din cap absent și se ridică de la masă. Apoi duse brusc mâna la piept.

— Mă înțeapă, spuse el cu o voce stinsă.

Temându-mă de ce-i mai rău, m-am repezit spre el. A fost de ajuns un gest hotărât și dintr-odată capul îmi era prins ca într-un clește sub brațul lui Romanov, fără să am timp să-mi dau seama ce mi se întâmpla. Mi-a izbit capul de birou și apoi încă o dată de tastatura mașinii de scris. Când, în sfârșit, am reușit să mă eliberez din strânsoarea lui, m-a lovit cu palma peste obraz. Apoi s-a așezat pe scaun gâfâind.

Eram atât de șocat de atac, încât m-am așezat și eu pe locul meu. Capul îmi zvâcnea. Simțeam în gură gustul metalic al sângelui.

— Credeți că nu observ când cineva și-o trage cu nevastă-mea? l-am auzit spunând. Sunt bătrân, dar nu-s orb. Cine vă credeți? Casanova, maestrul seducției? Bătrânii nu dorm. Mă trezesc în fiecare dimineață la cinci și, de când stau aici cu Alva, o vizitez de fiecare dată la ora aia și o privesc cum doarme în patul ei. Dar azi-noapte nu era acolo. Și n-a ieșit nici să se plimbe. A fost în camera dumitale.

Mi-am pipăit buza cu limba în căutare după răni și n-am spus nimic.

— V-am rugat să n-o atingeți cât mai trăiesc. A fost o rugăminte.

— Nu, o amenințare.

Romanov scrâșni din dinți.

— Ați furat de la un cerșetor muribund, n-ați putut să așteptați să moară…

Spuse ceva în rusă pe un ton amar. Îmi închipuiam ce zicea. Era ca o clepsidră întoarsă din care – fără ca el să poată interveni – firicelele de nisip din compartimentul ei se scurgeau încet către mine.

Am pășit încet spre el.

— Alva e cel mai important om din viața mea și asta de când aveam unsprezece ani. N-am fost în stare s-o…

Din instinct, am decis să nu-i spun că Alva voia să mă trimită acasă. Am spus doar:

— Îmi pare rău, Alexander. Dar nu e vorba doar despre dumneavoastră și despre mine, e vorba și despre Alva. Despre ce anume vrea *ea*.

Romanov nu răspunse, privirea lui alunecă peste mine. Până la urmă arătă spre masa mea de scris.

— Aș vrea să citesc cele două povestiri.

— Dar n-ați mai citit nimic scris de mine. Poate nu vă place tonul meu, poate nu vă place nimic.

— Vă culcați c-o femeie pe care o iubiți, spuse el mohorât. Tot ce scrieți în clipa asta e ori groaznic de slab, ori excelent.

*

Romanov și Alva avuseseră o dispută mai serioasă, auzisem vocea tot mai energică a Alvei. Între timp, Alva nu mai părea să se descurce deloc cu degradarea tot mai accentuată a bărbatului ei. Dormea prost și se târa prin casă cu cearcăne sub ochi. Îmi doream să fi putut face ceva pentru ea, orice. Aveam

impresia că se temea tot mai mult de o decizie clară în fiecare zi, dar că, în același timp, tânjea după asta.

Ceața atârna deasupra vârfurilor copacilor, cerul deasupra munților era cenușiu. Prima zăpadă începu să cadă deja la sfârșitul lui octombrie, ceea ce ne făcea să ieșim tot mai puțin. E drept că-mi făceam în continuare tura obligatorie în fiecare dimineață, dar aerul înghețat îmi ustura fața și frigul îmi pătrundea până în oase.

Romanov îmi dăduse de înțeles că îi plăceau ambele povestiri, după care n-a mai comentat nimic. Continuă în schimb să bată la mașină tărăgănat, dar neobosit. Aveam impresia că vrea să ne aducă aminte de prezența lui prin clămpănitul lui nesfârșit.

Odată făceam dragoste în camera mea când am auzit țăcănitul dojenitor și tânguitor al mașinii de scris. Am încercat să-l ignorăm, dar țăcănitul nu se oprea și, până la urmă, Alva m-a dat la o parte. Cu lacrimi în ochi, s-a îmbrăcat fără să scoată vreun cuvânt și s-a dus la el.

Nu-mi dau seama dacă Romanov era în continuare supărat pe mine. Într-o dimineață însă, s-a dezechilibrat pe stradă și a căzut, iar când l-am ajutat să se ridice, m-a îmbrățișat, lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată.

Între timp umbla peste tot cu o carte de Nabokov după el. Oriunde se ducea, o lua cu el, o singură dată a uitat-o pe masa de bucătărie. Voiam să urc la el cu cartea când am descoperit bilețelul ascuns între pagini. Am observat imediat numele meu. Și apoi o descriere scurtă, aproape ilizibilă, a aspectului meu fizic și cuvântul „prieten“. Iar dedesubt, „Alva, păr roșcat, ochelari, tânără. Soția mea“ și alte descrieri, probabil a camerei sale de lucru sau a dormitorului, data nașterii lui și, scris cu

litere mari, „Elveția, 2006“. Dar cel mai mult m-au înfiorat cele două cuvinte scrijelite de pe marginea din dreapta.

1. Scris
2. Pivniță

Am urcat cu cartea – *Vorbește, memorie* – și bucățica de hârtie la primul etaj. Romanov le preluă pe amândouă fără să scoată vreun cuvânt. Mă temeam c-o să vorbesc cu un om cu mintea rătăcită, dar m-a înțeles perfect. A fost ultima discuție clară cu el.

— Sunt bolnav, cum probabil că v-ați dat seama și singur, spuse el stând pe scaunul de la biroul lui. La început, nevastă-mea a crezut că operația de prostată a fost cea care mi-a dat viața peste cap, dar, de fapt, au fost testele preliminare generale. Alzheimer. Pe vremea aia, într-un stadiu incipient. La început, n-am vrut să-i dezvălui secretul, dar și-a dat seama repede.

Plecă bărbia.

— Ceva nu-i în regulă în capul meu, o simt și eu. Am vrut să mă mut la țară pentru că la oraș mă simțeam copleșit. La început au mai venit prieteni și cunoscuți în vizită, dar îmi doream liniște. Aici sus nu sunt atâtea lucruri care trebuie ținute minte. Eu, nevastă-mea, camera asta, cartea mea. Dar judecata mea se destramă pe zi ce trece.

— De ce nu cereți ajutorul cuiva? Ați putea angaja o infirmieră.

— Am discutat cu Alva. Nu vreau asta, controalele medicale regulate, pastilele și exercițiile de memorie. Terapia mea e scrisul.

Se întoarse cu spatele la mine.

— Și nu vreau ca Alva să aibă grijă de mine. Aș vrea ca nevastă-mea să fie liberă.

— Preferați o clinică?

— N-ați înțeles.

Romanov făcea o pauză după fiecare propoziție și își măsura cuvintele.

— Maică-mea a suferit de demență de la o vârstă timpurie și a murit într-un sanatoriu. A sfârșit ca o legumă salivândă care se bucura dacă vedea un spectacol de marionete. Și dacă te gândești că maică-mea a fost poetă, o intelectuală cu mintea brici. Dar n-a putut să reacționeze la timp. Eu mai am câteva săptămâni în care pot să iau decizii asupra vieții mele. Știu că nu mă mai desparte mult timp de momentul în care creierul meu o ia razna de tot și nu mai sunt stăpân pe propria-mi existență. Și atunci n-o să mai fiu în stare să închei anumite lucruri, ci o să vegetez într-un sanatoriu.

A deschis sertarul.

— Dar înainte de asta trebuie să mai rezolv câte ceva. Asta…, spuse și scoase un plic mare, e pentru dumneata. S-o citești după ce mor. Nu înainte.

Am luat plicul ezitând.

— De ce îmi povestiți toate astea? De ce mai aveți încredere în mine?

— Pentru că îmi sunteți dator, Jules.

Romanov inspira și expira aerul adânc. Mâna lui o apucă pe a mea.

— În ultima vreme am început să mă gândesc din nou la copilăria mea. Văd totul foarte clar, iernile reci, o cină în America, discuții cu părinții mei, pe care le-am uitat de mult.

Toate momentele astea au ieșit din nou la suprafață și mă bântuie.

Își masă ceafa.

— Trebuie să mă deprind, înțelegeți ce înseamnă asta? Să știi că viața ta e pe cale să se termine? Că trebuie să-i spui adio propriei conștiințe pentru c-o să te părăsească și n-o să se mai întoarcă niciodată?

Scutură din cap.

— Îmi amintesc perfect și acum cum era să fiu de vârsta dumitale, cum era să am toată viața înainte și să pot sfida totul. Și iată-mă aici, într-o bibliotecă în flăcări din care nu pot să salvez nimic.

Gura începu să-i tremure.

— Lăsați-mă să mă ocup de problemele mele, spuse încet Romanov. Încă nu pot să mă desprind. Dar o să reușesc la timp.

*

În săptămânile următoare, când Alva a vrut să discute despre viitorul soțului ei, am încercat să evit subiectul. Voiam să-i mai dau un pic de răgaz, îi spălam rufele, îndeplineam comisioane și îi ajutam cum puteam pe amândoi. Romanov se mândrea tot timpul că putea să se ocupe singur de toate, dar în ultima vreme până și îmbrăcatul îi făcea probleme, așa că deseori era nevoit să accepte ajutorul Alvei.

Din când în când își făcea planuri legate de trecut. Într-o seară ne-a spus că vrea să-și viziteze fratele din America, decedat de mult. Când ne-a văzut privirile, și-a dat seama că a greșit și s-a strâmbat.

— Nu poate fi adevărat, a bâiguit.

Accesele lui de furie erau o noutate înspăimântătoare.

— N-am nevoie de tine! țipă odată la Alva de față cu mine și, înainte să apuc să intervin, o scutură tare. Pot s-o fac și singur!

Alva nu s-a apărat. M-am dus la el și l-am imobilizat. Romanov mă îmbrânci și strigă ceva în rusă, n-am înțeles ce. Ne-a luat mult timp să-l liniștim, dar în curând nu-și mai amintea de incident și apucă tandru mâna Alvei.

Mai încolo, la cină, Alva ne anunță că nu mai putea să continue așa. Din tact, mă scuti de toate detaliile degradării bărbatului ei.

— Ar putea să vină cineva să aibă grijă de tine, a zis ea.

Romanov nu-i răspunse. Nu mai îndrăznea să spună aproape nimic, de frică să nu facă ceva greșit, renunțase chiar și la cititul ziarului dimineața. Se comporta firesc doar când mânca. L-am urmărit în timp ce și-a tăiat o bucățică de carne, a inspirat mirosul condimentelor, a vârât dumicatul în gură și a început să-l mestece cu poftă cu ochii închiși.

— Dar ți-am putea ușura viața, începu din nou Alva. Viața noastră, în general.

Romanov se holbă la farfuria lui.

— Nu vreau nici o infirmieră, spuse el. Nu vreau să vină nimeni aici.

Îi apucă mâna și o sărută, după care se ridică pur și simplu și își târșâi picioarele până în camera de lucru. L-am auzit din sufragerie cum clămpănea acolo sus, încet și sfidător, la mașina lui de scris. Erau doar niște creații ale fricii. Scormonisem prin coșul pentru hârtii, dar mi-am dat seama că nu mai părea capabil să încheie nici un rând cât de cât coerent, erau doar niște liste cu nume sau niște adnotări criptice:

Monday rain…
Seara, un jucător. Pleacă atunci când rămâne.
Până la urmă, neputând să decidă
ce-a vrut.
Dar întrebarea rămâne

Și cu aceeași mândrie încăpățânată cu care se așeza în continuare la mașina de scris, se împotrivea și încercărilor Alvei de a-l îngriji. Se certau și se acuzau reciproc în fiecare zi, iar atunci când s-a rătăcit din nou pe stradă și a stat prea mult în frig, Alva a spus că cel mai bine ar fi să-l interneze de Crăciun într-un sanatoriu privat din Zürich, administrat de o mănăstire. Îi explicase situația directorului sanatoriului și primise imediat un loc.

După acest anunț, Romanov nu-și arătă deloc sentimentele, dar îl vedeam deseori căzut pe gânduri și cu privirea rătăcită.

Apoi sosi 17 decembrie, ziua de naștere a mătușii mele Helene. „Exact cu o săptămână înainte de Crăciun“, obișnuia să spună mereu când, copii fiind, uitam de ziua ei. „E foarte ușor de reținut.“

Toată ziua am simțit o neliniște ciudată. Ceva lipsea, dar oare ce? Alva plecase în oraș, iar eu am sunat la soră-mea și la frate-meu. Îi invitasem la noi de Crăciun, dar acum eram nevoit să-mi retrag invitația. Liz îmi spuse că urma să sărbătorească la München, la Marty, alături de Toni. I-am zis că s-ar putea să mă alătur pentru o zi, dacă puteam să rezolv cumva cu biletul.

— Da, ieși de acolo, îmi spuse soră-mea înainte să închidă.

Am pășit la fereastră. Grădina și peluza casei dispăruseră și în fața mea se întindea valea acoperită de zăpadă. În cabană

domnea o liniște deplină. Și atunci mi-am dat seama ce lipsea. Țăcănitul mașinii de scris a lui Romanov de la etajul unu.

*

Am alergat în camera de lucru – era goală. Câteva secunde mai târziu, când am deschis ușa pivniței, l-am găsit pe Romanov stând cu un sac plin de haine în mână. Avea obrajii palizi ca de ceară și bărbia acoperită de barba nerasă, gri. Părea să aibă nevoie de câteva secunde ca să mă recunoască. Spre ușurarea mea, îmi rosti numele.

— Jules, trebuie să mă ajuți, îmi spuse cu prietenie, tutuindu-mă din nou.

Scoase o bucată de hârtie împăturită din buzunarul pantalonilor. Pe bilețel scria un singur cuvânt: „pivniță“.

— Ce caut aici?

M-am gândit la Alva care făcea cumpărături în oraș și apoi avea o întâlnire cu directorul sanatoriului cu care urma să discute următorii pași. În tot acest timp, eu stăteam aici cu bărbatul ei care voia să afle dacă se pregătea să spele rufe sau să se sinucidă. Mi-am adus aminte de biletul pe care, lângă descrierea aspectului meu fizic, trecuse cuvântul „prieten“. Îmi zvâcneau tâmplele când m-am dus la arma preferată a tatălui său și am atins țeava metalică și grea a puștii.

Apoi am pus arma în mâinile lui Romanov.

Am văzut scena aceasta în fața ochilor în toată claritatea ei chiar și după mai mulți ani. Uneori o mai visez și azi.

— *Browning*-ul, spuse el imediat.

— Vă mai aduceți aminte de tatăl dumneavoastră?

— Bineînțeles.

— Vă mai amintiți cum a murit?

— S-a împușcat. N-o să-ți vină să crezi, dar a făcut-o chiar cu pușca asta. Am vânat mult cu ea mai demult. Și taică-meu a fost un vânător pasionat.

Romanov a fixat arma, pierdut în gânduri. Apoi expresia de pe fața lui s-a schimbat. Am văzut panica și groaza ridicându-se la suprafață. Gura i s-a strâmbat și mâinile lui a început să tremure.

— Oh, Doamne, acum îmi dau seama de ce mă aflu aici, șopti el.

Revelația aceasta îl zgudui. S-a holbat la mine cu ochii căscați și am înțeles că era, probabil, ultima clipă în care încă mai avea controlul asupra propriilor sale fapte. După aceea nu-l mai aștepta decât hăul fără fund al nebuniei.

— Fac ce trebuie? m-a întrebat el cu arma încă în mână. Spune-mi, Jules? E bine ce fac?

— Soția dumneavoastră e în oraș, am spus cu gura uscată. Se întâlnește cu directorul sanatoriului. Dumneavoastră…

Romanov îmi aruncă o privire nedumerită.

— Nu vreți să vă internați într-o clinică, am spus. Nu vreți să ajungeți ca mama dumneavoastră. Înțelegeți?

Vedeam cu câtă disperare căuta această amintire.

— Nu, nu vreau asta, a reușit să spună.

M-am dus la el.

— Puteți să vă desprindeți? Alexander, puteți să vă desprindeți?

Romanov părea că nu mă aude.

— Maică-mea era complet aiurea înainte să moară, a spus el pe un ton aproape copilăros. Era ca un animal. Nu mai știa nici cine era fiul ei, nici cine a fost ea.

S-a dus la cabinet și a scos o cutie cu muniție, după care a încărcat arma. Un cartuș căzu și Romanov îl ridică icnind.

— Vreți să-i spun ceva soției dumneavoastră? O să-i spun c-o iubiți.

Romanov nu-mi răspunse. Mângâie arma cu mâini tremurânde. Vedeam că-i e foarte frică.

— Când eram mic, mă uitam mereu la păsările călătoare, spuse el. Oare unde or fi zburând, mă întrebam. Unde or fi zburând?

O voce din capul meu îmi poruncea să-i smulg arma din mână și să sun la 112. Dar l-am îmbrățișat pe Romanov și am ieșit din pivniță fără să scot un cuvânt.

M-am dus repede în camera mea, mi-am luat geaca și am coborât dealul în fugă. La un moment dat am alunecat și am căzut în zăpadă. M-am ridicat și am alergat mai departe. În tot acest timp mă așteptam să aud o împușcătură, dar nu s-a auzit nimic. Mi-l imaginam pe Romanov stând cu arma în mână în pivniță, singur în fața deciziei de a-și pierde ori mințile, ori viața. Câteva clipe doar, până când și-a luat rămas-bun de la toate, și-apoi secunda aceea de curaj în care și-a păstrat tăria și s-a desprins.

Ajunsesem deja jos, în stradă, când am auzit bubuitura. Câteva păsări zburătăciră agitate deasupra copacilor, apoi tăcerea s-a așternut din nou peste vale.

1. Prescurtare de la *artists and repertoire* (n.t.).
2. Mâncare tradițională elvețiană care conține brânză Raclette topită pe grătar, cu straturi de cartofi, ceapă sau murături (n.t.).
3. Numit și fluture-galben (n.t.).

Apariția fricii

(2007-2008)

Închiriasem o mașină ca să ajungem în Italia. Cu puțin înainte să plecăm, am mai inspectat o dată noua noastră sufragerie. Pereții erau proaspăt zugrăviți, parchetul șlefuit și polizat; terminaserăm doar cu câteva ore în urmă. Alva vorbea despre cum aveam să amenajăm apartamentul după ce ne întorceam și nu știu dacă o făcea din cauză că aveam din nou o casă sau pentru că era însărcinată în luna a șasea, dar dintr-odată mi-au dat lacrimile de fericire. Jenat, mi-am ascuns fața.

Am plecat din München seara devreme și am condus pe rând.

— Știi ceva?

Alva bătu darabana pe volan.

— Cred c-o să mă reapuc de facultate. Mi-a fost dor de viața de student și de învățat. Și ce dacă o să fiu cea mai bătrână?

— Și ce-o să înveți? Literatură?

Un scuturat vehement din cap.

— Am avut destul de-a face cu scriitorii. Acum am nevoie de ceva special, doar pentru mine. Vreau să fac ceva pentru mintea mea.

Ochii îi străluceau după lentilele ochelarilor și când i-am privit fața, pielea albă, delicată, sprâncenele-i negre și subțiri și părul ei de un roșu aprins, pentru o clipă m-am simțit copleșit de frumusețea ei.

Am vorbit despre călătoriile pe care le făcuserăm împreună în tinerețe, la lacuri îndepărtate și festivaluri. Din cauza entuziasmului excesiv, am spus ceva de genul:

— Nu ți se pare o nebunie că nu ne-am întâlnit atâția ani?

Alva ridică din umeri.

— Când eram la școală, m-am gândit c-ar fi complicat dacă am fi împreună. Abia mai târziu mi-am dat seama că te-am iubit de când mă știu, spuse ea gata să schimbe viteza, fără să se uite la mine. Dar pe vremea aia eram deja în Rusia. M-am gândit des la tine, dar cred că, de fapt, voiam pur și simplu să te uit.

— Ți-a fost dor de mine?

— Da, uneori, spuse Alva. Dar de cele mai multe ori mă bucuram doar că am scăpat de tine.

Zâmbi. Mi-am pus mâna pe burta ei. Încă nu alesesem nici un nume pentru gemeni. La început, a vrut s-o boteze pe fiica noastră după sora ei, dar s-a răzgândit. „Dacă Phine trăiește?“ În timp ce ne uitam la diverse nume, am descoperit că „Alva“ însemna „duhul pădurii“ în limbile scandinavice. Asta mi-a plăcut. Alva veghea asupra pădurii pe care n-o părăsisem din copilărie.

În fața noastră se vedeau vreo duzină de camioane, mirosea a benzină și eram înconjurați de mii de faruri. Am trecut granița cu Italia, bucuroși c-aveam să petrecem două săptămâni la hotelul de pe coasta Amalfi. Plătisem pentru vacanță din economiile mele, deși n-ar fi fost necesar. După moartea lui

Romanov, Alva moștenise o sumă înspăimântător de mare – cel puțin în ochii mei –, căreia i s-au adăugat și cei aproape un milion de franci elvețieni, cât primise pentru cabană și teren. Că voiam sau nu, banii nu mai reprezentau o problemă.

— Ai apucat să suni la editură?

— Da, am spus. Îi scot cartea, în primăvara anului viitor.

— Termini până atunci?

— Sunt aproape gata.

Ultima operă a lui Romanov – *Timpule, pleacă în zbor* – era compusă din doar cinci nuvele. Trei dintre ele le depusese deja la un notar din Lucerna, cu câteva luni înainte de a muri lui, ca să le țină departe de el. În prima povestire era vorba despre un agent de vânzări polonez, de patruzeci și ceva de ani. Acesta își pierduse familia în război și călătorea iarna printr-un peisaj pustiu și rece, în care, în afară de amintiri, nu mai exista nimic. Acțiunea din următoarea nuvelă, *Lumină și contralumină*, se petrecea în America, iar protagoniștii ei erau un cuplu din Oregon, aflați în pragul divorțului. Femeia tocmai aflase că soțul ei o înșela de ani întregi, lucru care umbrise oarecum amintirile fericite alături de el. Cea de-a treia nuvelă era autobiografică și personajul principal era Aleksandr Nikolai Romanov, scriitorul uitat de toți. Scria despre pierderea lucidității, despre cum a ajuns într-un cămin pentru bătrâni și cum a încercat să dezbine și să refacă, fără succes, puzzle-ul propriei sale vieți. Din cauza sfârșitului, devenise povestirea mea preferată scrisă de el, îmi plăcea chiar mai mult decât *O inimă de neînduplecat*.

Următoarele două nuvele erau scrise de mine.

Plicul pe care mi-l înmânase Romanov cu câteva săptămâni înainte să moară conținea treizeci de pagini cu diverse scene,

observații, amintiri și idei. Și o scrisoare.

Suntem niște hoți amândoi, Jules…

a scris.

Aș vrea, de aceea, să vă propun un troc. Cartea pentru femeie. Îmi sunteți dator.

Îmi cerea cele două nuvele pe care le-am scris în Elveția – prelucrate după sugestiile lui.

— Nu înțeleg de ce faci asta pentru Sașa, spuse Alva. A fost o rugăminte, atât, și nu mai avea capul limpede.

— Ba da, era o rugăminte sinceră.

— Și ce dacă? Îți bați joc de cariera ta de scriitor. De ce?

Am scuturat doar din cap. Nu puteam să-i spun.

Uneori era extrem de ușor, alteori aproape imposibil să îmbin ideile lui Romanov cu nuvelele mele. Să încorporez scene străine într-un manuscris era ca și când aș fi făcut un transplant. De multe ori trebuia să inventez fire narative ca să includ și ideile lui. Dar după un timp n-am mai putut să despart pasajele lui de ale mele. Și ultima lui carte avea să fie plină de dramatism, deși Romanov spusese cândva că nu dramatizase niciodată viața, că nu adăugase nimic de la el. Nu și-a ferit privirea niciodată, atâta tot.

Alva oftă.

— Și ce-o să faci când termini cartea lui?

— O să-mi caut un job.

Alva dădu din mână.

— O să ai grijă de copii cât o să fiu eu la facultate.

— Și ce vrei să *fac*?

— Vreau să scrii chestiile *tale*. Prefer să renunț la bani, numai să pot sprijini un scriitor promițător. Îi poți spune bursă, dacă vrei.

— Foarte amuzant.

Am parcat mașina în fața unei benzinării.

Alva se apropie.

— Mereu mi-am dorit asta, Jules: propriul meu trubadur, complet dependent de mine.

Mă sărută.

— *Sclavul* meu privat.

— Ți-ai cam luat nasul la purtare, strâmbo.

Am sărutat-o și eu, mușcându-i buza de jos.

— Ai grijă să nu te corupă atâția bani.

— M-au corupt de mult.

Am cerut niște cafea și *tramezzini*[1] și ne-am continuat drumul. Cerul era negru ca smoala, bordul mașinii se iluminase și mi se părea foarte plăcut să stau cu Alva în mașină. Am pălăvrăgit toată noaptea, am ascultat cântece italiene la radio și am vorbit tot felul de prostii, Alva mi-a spus din nou că am urechile foarte mici, cele mai mici urechi pe care le văzuse vreodată, la care eu am răspuns că e semn de inteligență ieșită din comun.

— Când ajungem, primul lucru pe care-l facem e să luăm micul dejun pe malul mării.

Obosită, se cuibări comod pe scaun. La orizont apăru o fâșie de soare și am urmărit cum drumul de țară începea să se contureze încet în întuneric. Alva mi-a mângâiat antebrațul cu buricele degetelor, în sus și-n jos, în sus și-n jos, și poate că în

clipa aceea n-am mai vrut să-mi schimb viața cu o alta, nici măcar cu cea în care mai trăiau părinții mei.

*

Nouă luni mai târziu, când cartea lui Romanov a apărut la o editură elvețiană, au existat mai multe recenzii în paginile de cultură ale ziarelor. Unii îi scoteau în evidență întreaga operă, dar vânzările au rămas dezamăgitoare. Numele A. N. Romanov a fost șters de praf pentru ultima oară, apoi a fost uitat definitiv.

— Măcar n-a trăit să vadă una ca asta.

Alva privi cu amărăciune cărticica albă din mâinile ei.

— Peste cinci ani n-o s-o mai citească nimeni. E prea mohorâtă.

— O s-o citesc eu.

— Când, mă rog?

— Când n-o să-mi meargă la fel de bine. Atunci o să mă consoleze.

Alva păși spre pătuțul copiilor.

— De ce nu ne-ar merge bine.

Se uită la bebeluși.

— Sunt dispusă să fac inventarul, chiar dacă e destul de macabru. Viața e un joc cu sumă nulă. La partea cu minus pot să trec dispariția soră-mii, copilăria mea, pe maică-mea, moartea lui Sașa și, mai ales, întrebarea „de ce“. Asta înseamnă că de acum încolo trebuie să ni se întâmple foarte multe lucruri bune ca să echilibreze balanța.

— Viața nu e deloc un joc cu sumă nulă. Există oameni care pur și simplu au ghinion, care pierd mereu tot ce iubesc.

— Și ai impresia, desigur, că și tu faci parte dintre ei… Sărmanul meu *Iov*.

Alva își trecu degetele prin părul meu. *Prudent*, mi-am zis.

— Ai încredere în mine, spuse Alva și mă sărută. Anii următori sunt ai noștri.

Am ridicat-o pe fiica noastră din pătuț. Era încă un sentiment copleșitor să țin în brațe un bebeluș. De parcă cea mai luminoasă parte din mine n-ar fi strălucit în mine, ci în el.

— Ai auzit? i-am șoptit Luisei. Anii următori sunt ai noștri.

Între timp împlinisem treizeci și cinci de ani, aveam aproape vârsta alor mei când au murit. Eram pe cale să pășesc peste un prag pe care ei n-au mai apucat să-l treacă. Mă durea faptul că timpul petrecut cu ei se îndepărta tot mai mult, făcând parte din prima treime a vieții mele. Când o vedeam pe Alva în rolul de mamă tânără, mă gândeam deseori la maică-mea și-mi părea rău de cât de puțin știam despre ea. Amintirile mele legate de ea se rezumau mai mult la un sentiment, la căldura ei, la jovialitatea ei de nezdruncinat. În schimb, ca om n-am cunoscut-o deloc și abia acum îmi dădeam seama de ce. Nu detectasem niciodată vreo urmă de slăbiciune la ea. N-am văzut-o niciodată mâhnită sau abătută. Alunecase prin copilăria mea ca o actriță care își ascundea adevărata persoană în spatele măștii de mamă, mereu bine dispusă, și mă lăsa doar cu câteva povești, mereu aceleași, pe care mi le aduceam aminte atunci când mă gândeam la ea.

„Tatăl vostru n-a fost, de fapt, deloc genul meu“, ne-a spus odată. „Dar nu reușeam să scap de el. Era liderul unui grup mic de studenți și în fiecare zi mă așteptau în fața universității. Și el mă întreba tot timpul dacă vreau să mă întâlnesc cu el. L-am refuzat de fiecare dată. *Atunci, ne vedem mâine*, mi-a spus și,

rânjind, a făcut o plecăciune. Mi-a plăcut încăpățânarea lui. Și mereu îmi pronunța greșit numele.“

Spuse toate astea și se uită la taică-meu care pronunță, ca la un semnal, numele „Magdalena Seitz“ cu un accent franțuzesc exagerat.

Când mă gândesc la descrierea care-l prezenta pe tatăl meu drept un tânăr îndrăzneț, nu-mi vine să cred cât de diferit era față de cel din ultimii lui ani, plini de anxietate. Probabil că era vorba de o îndrăzneală „împrumutată“, caracteristică tuturor tinerilor de douăzeci de ani. Sau, dimpotrivă: poate c-a fost singura perioadă autentică din viața lui, înainte ca incidentele din tinerețe să-l prindă în plasa lor.

Ca să scot la iveală adevărul în ceea ce-l privea, am cotrobăit prin toată debaraua. Aici depozitasem toate cutiile cu suveniruri din Berdillac, München, Hamburg și Berlin. Într-una am dat peste carnețelul roșu cu povestirile pe care le scrisesem în copilărie, alături de fotografii vechi de familie, aparatul Leica stricat și o scrisoare în franceză.

> *Dragă Stéphane, acest aparat de fotografiat e pentru tine. Vreau să-ți reamintească cine ești și toate lucrurile pe care viața nu le poate sfărâma. Încearcă, te rog, să mă înțelegi.*

Am lăsat scrisoarea de-o parte. De fapt, ce știam eu despre taică-meu? În tinerețe i-a plăcut să joace fotbal și voia să se facă fotograf, dar n-a avut destul curaj și nici sprijin ca să-și îndeplinească acest vis. Căci se pare că tatăl lui îl bătea și pe el, și pe fratele lui mai mare, Eric, mai ales când se îmbăta. Aflasem asta de la mătușa Helene, care făcuse aluzii în acest sens. A trebuit să ghicesc restul, bazându-mă pe ce *nu* ni s-a

spus. De ce murise unchiul Eric atât de tânăr? Moartea lui era un secret tragic despre care nu vorbea nimeni din familie. Dar acum era prea târziu să mai pun întrebări. Tatăl meu și-a expediat trecutul în mod conștient în fundal, iar eu n-am mai reușit să-l readuc în prim-plan.

*

Tocmai îmi adunam lucrurile când am descoperit o veche fotografie de familie: îi înfățișa pe părinții mei alături de soții Lehner, prieteni buni de-ai lor. Hanno Lehner, un diplomat chipeș, ne povestea deseori, când eram copii, despre călătoriile lui în Sudan sau Iran. Și Elli Lehner, profesoară, ca maică-mea. Dar, la un moment dat, ai mei par să se fi certat cu soții Lehner, întrucât, în ultimii ani din viața lor, aceștia nu i-au mai vizitat pe ai mei. În fotografie stăteau toți patru la masa de sufragerie din apartamentul nostru. Tatăl meu se uita la Elli Lehner care vorbea gesticulând energic. Și Hanno Lehner se uita hipnotizat la nevasta lui. Doar mama nu se uita la ea. Și nici la taică-meu sau spre cameră. *Îl măsura* din priviri pe Lehner. Cunoșteam mult prea bine privirea aceea. Era aceeași privire exaltată, flămândă pe care soră-mea le-o arunca bărbaților pe care îi dorea. Și pe care apoi reușea să-i cucerească. Dar oare să fi fost cu putință? Oare fotografia asta era cea care spunea adevărul, sau erau doar născociri de-ale mele?

Mi-am făcut o cafea și m-am apucat de scris la roman. Nu prea avansam. Energia aproape maniacală pe care o simțisem în perioada cât am stat la cabană se evaporase, iar moartea lui Romanov mă afecta în continuare. Alva n-a aflat niciodată că i-am pus arma în mână bărbatului ei și, deși știam că n-o

făcusem cu scopul ăsta, uneori îmi reproșam că am procedat astfel ca să scap într-un mod elegant de concurentul meu.

Am țăcănit un timp pe tastatură, dar gândurile mi s-au oprit din nou la tatăl meu. M-am gândit la ultima mea întâlnire cu el. Chiar dacă mi-o aminteam altfel, în ultima vreme începusem să cred în impresiile stârnite de tripul pe LSD. Era un adevăr pe care-l reprimasem mult timp, un ghimpe veninos înfipt în mine, care mă controla din adâncurile subconștientului.

Ce știu e că în acea ultimă seară am vorbit despre aparatul foto pe care tata mi-l făcuse cadou de Crăciun și pe care nu-l folosisem niciodată. Mai știu și că ne-am implicat într-o mică ceartă și că tata s-a oferit să-mi arate cum funcționa Mamiya. Mi-a spus că s-ar bucura foarte tare dacă m-aș apuca de fotografiat, că aveam un ochi format care detecta repede cadrele și că-și dăduse de mult seama de asta.

Numai că discuția noastră nu se oprise aici.

Pe vremea aceea aveam o relație încordată, și nu doar din cauza aparatului foto. Maică-mea fusese mereu echilibrată și cu un temperament potolit, niciodată n-o sfidasem. În schimb, când tata mă trimitea la culcare, ridicam doar din umeri, iar când se prefăcea autoritar, îi râdeam în față. Asta fiindcă îmi arăta frica și nesiguranța lui, iar eu nu suportam asta.

În weekendul în care părinții mei au plecat în Franța, voiam să merg neapărat la un chef organizat de un băiat mai mare decât mine. Puștiul fuma și bea deja, și faptul că mă invitase la el mi s-a părut o mare onoare. Dar tata mi-a interzis să dorm la el.

— Dar toți se duc acolo, tati. Am promis că mă duc.

— Am mai discutat noi despre băiatul ăsta. Nu vreau să te văd cu un asemenea anturaj. În nici un caz nu te las să rămâi

peste noapte fără supravegherea unui adult.

— Dar dacă nu mă duc, o să spună că-s un papă-lapte.

— N-au decât. Oricum nu te duci.

Pentru el, discuția se încheia aici. Trase fermoarul geamantanului său și își umplu pipa.

— Da, sigur, am spus. Eram sigur că nu-ți pasă. Pentru că și tu ești un papă-lapte.

Am simțit imediat că greșisem. Tata s-a întors la fel de șocat ca mine, cu pipa încă în mână.

— Ce-ai zis, Jules?

— Că ești un papă-lapte, m-am auzit bâiguind.

Mi se făcea ba cald, ba frig, întrecusem o limită, dar nu puteam să mă opresc.

— Nu îndrăznești să faci nimic. Ne interzici totul pentru că ți-e frică de tot. Ești un papă-lapte și vrei să fim și noi la fel.

Palma lui a aterizat pe obrazul meu stâng.

Mi-au dat lacrimile.

— Du-te dracului! am urlat. Și tu, și aparatul tău idiot.

L-am privit în ochi furios.

— Te *urăsc*!

Se făcu liniște instantaneu.

Am dat un pas înapoi. Dintr-odată mi s-a părut că taică-meu mă ia în serios pentru prima oară. Părea cu adevărat afectat și afișase aceeași expresie pe care am văzut-o atunci când primise vestea concedierii prin telefon. Unei părți din mine i s-a făcut imediat milă de el. Apoi am fugit în camera mea.

O jumătate de oră mai târziu, a intrat maică-mea. Purta paltonul ei bej și m-a îmbrățișat înainte să-și ia rămas bun. Am simțit mirosul de liliac al parfumului ei.

— Nu fi așa, spuse ea. Tata n-a vrut.

— M-a lovit.

— Știu. Și îi pare foarte, foarte rău. Nici lui nu-i vine să creadă c-a făcut așa ceva.

Mama făcu o pauză.

— Momentan, are niște… Nu se simte prea bine.

— De asta plecați?

— Și de asta.

Își trecu degetele prin părul meu.

— Nu vrei să-i spui totuși la revedere lui tata? Ar vrea foarte mult să-și ia rămas-bun de la tine și taxiul ajunge imediat.

— Nu, m-am răstit la ea.

Mama mă pupă pe obraz, apoi am auzit-o cum și-a luat rămas-bun de la Liz și Marty în hol. Tata o întreba ce-i cu mine.

— Îl știi doar, spuse ea. E încăpățânat.

— La naiba…, mormăi el, părând încă afectat.

Până la urmă a venit el la mine în cameră, dar l-am respins fără să spun ceva. La scurt timp după aceea a sosit și taxiul și am auzit ușa trântindu-se în urma lor.

N-am apucat să mai adaug nimic după acel „te urăsc“. A fost ultimul lucru pe care i l-am spus-o tatălui meu înainte să moară.

I-am urmărit de la fereastra sufrageriei în timp ce urcau în taxi. Stéphane, tatăl meu, i-a deschis portiera mamei mele, Magdalena, după care au plecat. Văd și acum taxiul la lumina lămpii stradale, luând curba și dispărând din câmpul meu vizual.

1. Sendvișuri triunghiulare ieftine, disponibile în orice bar sau cafenea italiană (n.t.).

Ceea ce e de neschimbat

(2012-2014)

În aprilie 2012, cu vreo doi ani înainte de accidentul meu de motocicletă, sărbătoream Paștele împreună. Soarele după-amiezii se reflecta în acoperișurile arămii de pe strada noastră și mirosul de prăjituri proaspăt scoase din cuptor umplea toată casa. În timp ce mâncam, Marty încerca să-l facă să râdă pe fiul meu, schimonosindu-se în fel și chip, dar fără succes. Vincent era destul de rezervat chiar dacă avea doar patru ani și jumătate, iar frate-meu nu era tocmai un clovn înnăscut.

După desert, gemenii s-au dus să caute ouăle de Paște pe care Elena le ascunsese prin casă. Înflorea de fiecare dată când era în compania copiilor mei, așa c-o vizitam des și cu mare plăcere. Din când în când însă mă mai duceam și singur pe la cabinetul ei. Începusem terapia când am aflat c-o să fiu tată și nu eram sigur dacă aveam să mă ridic la nivelul așteptărilor. În timpul ședințelor, Elena nu spunea mare lucru, mai mult mă asculta în timp ce eu îi povesteam despre teama mea mută de-a pierde totul. Și mă citea perfect, dar fără să vorbească. Ajungea uneori o privire prietenoasă, alteori una încurajatoare ca să știu ce vrea să-mi transmită. Îmi era tot mai clar ce căutase și găsise Marty la ea. Elena era o corectoare, simțea imediat când

te abăteai din drum și te conducea înapoi cu o perseverență delicată.

Toni nu venise la München. Am preferat să n-o întreb pe Liz de el. Când Toni și-a tras-o odată cu o tipă după un spectacol, i-a povestit lui Liz totul în detaliu și s-au amuzat amândoi. Liz se sprijinise de el, îl apucase de mână și îl alintase cu tot felul de diminutive. Dar nu părea să fie mai mult între ei. Și dacă sora-mea își făcea iar vreun iubit, nu-i povestea niciodată lui Toni despre el și se retrăgea complet. „Sadica și masochistul“, a glumit odată frate-meu, dar avea dreptate, bineînțeles.

Luise alergă spre mătușa ei și i se așeză în poale. Ca de fiecare dată când ne vizita din Berlin, Liz ne anunța solemn că vrea și ea copii. Între timp împlinise patruzeci și doi de ani și nu mă mai așteptam să fie mamă.

— Exact o fetiță ca asta aș vrea, spuse ea. Asta e perfectă.

O sărută pe fiică-mea pe cap. Amândouă radiau de fericire.

Dar chiar dacă se prefăcea că-i place viața de familie, nu rezista mai mult de câteva zile la München. Îmi amintesc că și atunci când sărbătoream Crăciunul la mătușa noastră o ștergea tot timpul la vreun chef și că pleca tocmai când atmosfera devenea mult prea armonioasă și toți păream fericiți. M-am gândit la citatul ăla de Jack Kerouac care atârna deasupra patului ei când era adolescentă: *Singurii care există pentru mine sunt cei nebuni, nebuni după viață, nebuni să vorbească, dorind nebunește să fie mântuiți, cei lacomi să aibă totul deodată, cei care nu se plictisesc niciodată și nu spun banalități, ci doar ard, ard, ard ca niște formidabile focuri de artificii.*[1]

*

Râsete din sufragerie. Pe canapea, Alva și copiii, cuibăriți unii lângă alții. Tocmai le citise ceva și acum se tachinau reciproc. Nu mă mai săturam s-o văd pe Alva în rolul de mamă. Găsea mereu tonul potrivit și, spre deosebire de mine, știa când trebuie să fie severă și când e mai bine să fie jucăușă, și părea că vrea să le ofere tot ce i s-a refuzat ei. Copiii o adorau.

M-am dus la picup.

— Fiți atenți, le-am spus și, preț de o secundă, am simțit aceeași bucurie a anticipării ca atunci când eram copil și frații mei voiau să-mi arate ceva.

Am pus un album. Acorduri puternice de chitară, cor în *background*. Toate privirile spre mine.

— Ce-i asta, tati?

— Sunt *Beatles*, am spus. „Paperback Writer“.

Pe Luise părea s-o amuze muzica. În schimb, Vincent începu să-și bălăngănească picioarele complet hipnotizat, cu sprâncenele ridicate și, când piesa se termină, spuse imediat:

— Înc-o dată.

În ziua aceea, copiii noștri au dormit la Marty și Elena. Voiam din când în când să mai ieșim și noi în oraș singuri.

— Tocmai ne uităm la un film. După asta îi trimit la culcare, îmi spuse Elena seara la telefon.

Și apoi, pentru a treia oară:

— Avem mare grijă de ei.

— Da, da, știu, am spus aproape râzând.

Când am închis, am simțit privirea Alvei ațintită asupra mea.

— Ce e?

— Pari atât de mulțumit. Rânjești.

— Nu rânjesc.

— Ba da, rânjești și acum.

Am apucat-o de mână și am tras-o brusc spre mine.

— În sfârșit, singur cu tine, i-am spus cu brațele pe umerii ei, ce-ai zice să-i lăsăm pe copii la frate-meu și să fugim amândoi în lume.

— Credeam că n-o să mă mai întrebi azi.

Mai târziu, în restaurant, Alva mi-a povestit despre un curs pe care i-l recomandase Marty. În ultimii ani se împrietenise cu el și se întâmpla deseori să vin acasă și să-i găsesc angajați într-o discuție aprinsă pe amândoi. Uneori mă alăturam și eu, dar, de fapt, îmi plăcea că se înțelegeau atât de bine și fără mine. „Ai observat cât seamănă cu Liz în unele privințe?“ mă întrebase Marty după o astfel de întâlnire. La început am râs doar, fără să-l cred, dar mai târziu m-am gândit des la observația lui.

Alva își terminase de mult studiile la Facultatea de Filozofie, între timp se apucase chiar de lucrarea ei de doctorat și se ocupa și de curtea noastră interioară lăsată în paragină. La sugestia ei, administratorul plantase iarbă nouă și, de curând, Alva comandase pentru copii (și pentru mine) un leagăn și o căsuță în copac.

Dar înăuntrul ei vibra în continuare ceva întunecat. În răstimpuri, trecutul părea să-și întindă ghearele după ea; scene din tinerețea ei și din anii – pentru mine, insondabili – petrecuți la Moscova păreau s-o ajungă din urmă. Uneori avea coșmaruri, era agitată și se zvârcolea în somn, înainte să se lipească de mine și să se calmeze. A trebuit să învăț devreme că existau două Alva și că n-aveam cum să le despart. Ce-i drept, după nașterea gemenilor renunțase la plimbările ei nocturne, dar o

parte din mine era îngrijorată c-o să dispară din nou și n-o să se mai poată întoarce la mine.

— Apropo, am citit cartea aia pentru copii de suedezul ăla.

Scoase capul de după meniu.

— Magnus Nuștiucum. Mi-a plăcut foarte mult.

Mă obișnuisem de mult cu gândul că citea în secret manuscrisele pe care le corectam pentru diverse edituri. Cu toate astea, mă prefăceam indignat de fiecare dată.

— Ce vrei? mă întrebă cu dezinvoltură. Dacă nu-mi dai să citesc nimic scris de tine, mă mulțumesc și cu atât.

Jobul de redactor îl primisem prin editura lui Romanov. Le-a plăcut cum i-am prelucrat manuscrisul și, la rugămintea mea, m-au recomandat unei edituri din München. La propriul meu roman lucram doar sporadic. Probabil c-aș fi renunțat de mult dacă nu m-ar fi bătut Alva la cap tot timpul.

În seara aceasta am băut un pic cam mult și Alva mi-a povestit despre perioada de dinainte să ne cunoaștem și cât de mult i-a plăcut să se dea cu patinele cu tatăl ei pe un iaz înghețat din spatele casei. În timp ce vorbea despre asta, părea că radiază. M-am aplecat peste masă și am sărutat-o, apoi am umplut din nou paharele, iar Alva m-a întrebat dacă vreau s-o îmbăt. Am răspuns că da, asta a fost intenția mea încă de la început.

Într-adevăr, în drum spre casă se clătina puțin. Voiam s-o sprijin, dar mi-am dat seama că nici eu nu mă țineam prea bine pe picioare. Am chicotit amândoi și ne-am târât, sprijiniți unul de celălalt, până la metrou.

În noaptea aceea am fost trezit de un zgomot. Visasem ceva foarte intens și a durat ceva până când corpul mi s-a dezmeticit de tot. Alva plângea lângă mine. Am aprins lumina speriat.

— De ce nu sunt fericită?

Vorbea repede și neclar.

— Te iubesc și îi iubesc pe Vincent și pe Luise. Iubesc tot ce avem. Dar uneori am impresia că nu e de ajuns, că n-o să fie niciodată de ajuns. Și atunci îmi vine doar să plec și să nu mă mai întorc niciodată și nu știu de ce.

Vorbele ei s-au scufundat în mine ca o piatră aruncată într-un lac.

Am luat-o în brațe.

— E OK, am spus de câteva ori.

Am sărutat-o ușor pe creștet.

— Te iubesc așa cum ești.

— Niciodată n-am vrut să fiu așa, spuse ea încet. Nu-i vina mea.

— Știu.

Am ținut-o în brațe câteva minute și-am încercat s-o consolez. Dar fiindcă Alva n-a mai reușit să adoarmă, ne-am uitat la filme până când prima lumină albăstruie a zorilor a umplut camera. Și bineînțeles că toate astea n-aveau nimic de-a face cu ce a urmat, dar din noaptea aceea am învățat să apreciez mult mai mult clipele lipsite de griji din viețile noastre.

*

Câteva ore înainte de zbor mă jucam cu copiii în curte. Luise voia neapărat să fie Peter Pan, în timp ce Vincent adopta diverse roluri secundare. Căsuța din copac, terminată de curând, era golful piraților apărat de mine, un căpitan Hook viclean. Bastonul de mahon al lui Romanov îmi servea drept sabie, în timp ce copiii mă atacau cu crengi. Bineînțeles că, până

la urmă, m-au învins, după o luptă aprigă la al cărei sfârșit am murit în chinuri groaznice.

— A murit, a murit.

Alergau râzând în jurul meu și mă împungeau în burtă cu bețele lor.

În clipa aceea, în curte apăru frate-meu, purtând o geantă pe umăr. Mă văzuse cum mă zvârcoleam pe jos și a rânjit.

— Trebuie s-o luăm din loc.

Era o călătorie scurtă la Berlin, voiam să-i facem o surpriză lui Toni de ziua lui. Petrecerea era într-o cârciumă și Toni păru să se bucure mult de vizita noastră. Dar am rămas șocat când am văzut în ce stare deplorabilă era. Din șarmul lui cuceritor nu mai rămăsese nimic, Toni părea nefericit și îmbătrânit. Atenția lui se îndrepta asupra lui Liz și în această seară. La început, soră-mea a stat de vorbă cu el cu multă afecțiune, dar după aceea s-a așezat la bar cu un alt tip. Vedeam că privirea lui Toni rătăcea tot timpul în direcția ei și că se întrista tot mai mult, până când n-a mai spus nimic. Marty și cu mine ne-am dus lângă el, dar n-am reușit să-l înveselim și, în scurt timp, a plecat singur acasă.

În noaptea aceea am stat mult timp în bucătăria soră-mii. Liz părea să ne intuiască părerile.

— Gata, m-am săturat, spuse ea până la urmă. Credeți că mie îmi place să-l văd așa de varză?

— Nu despre asta e vorba, spuse Marty. E vorba că-l chinui de câțiva ani. Toni ar putea să aibă de mult familia lui, să fie fericit, dar tu nu vrei să-i dai drumul. Nu închizi ușa de tot, o lași mereu întredeschisă un centimetru, ca să se întoarcă tot timpul la tine. Căci adevărul e că n-ai suporta să-l pierzi brusc.

— Și ce să fac? Să mă cuplez cu el pentru că *așa trebuie*?

— De ce nu? Mie nu mi se pare așa de rău.

— Ești nebun.

Liz îl privi cu scepticism, apoi se uită la mine.

— Tu ce zici? Ești de aceeași părere?

— Păi cred că e și vina ta că n-are prietenă, nu-i însurat și că trăiește singur.

Liz dădu să intervină, dar am ridicat mâna.

— Oricum, n-ar fi fericit nici așa. La fel cum tu nu simți nimic pentru el, tot așa de mult te iubește el. E decizia lui, nu vrea s-o schimbe și tocmai de asta n-are de ce să-ți pară rău pentru el.

Liz își rodea o unghie.

— Nu pot să-mi dictez ce să simt, spuse ea încet. Chiar dacă ar fi omul potrivit pentru mine: nu-l iubesc.

— Dar iubirea e doar un cuvânt, spuse Marty. Secretul e să te simți împăcat.

Liz izbucni în râs.

— Astea-s dume de muieri. Mă piș pe împăcatul ăsta, îmi pare rău. Vreau emoții, provocări, suspans. Toni e grozav și, sinceră să fiu, mi-aș putea închipui să îmbătrânesc cu el. Dar e doar un prieten. E un om pe care pot să-l iubesc, dar de care nu mă pot îndrăgosti. Aș vrea pe cineva care să mă pună la punct din când în când, care să mă trateze urât, pe cineva pentru care să trebuiască să mă lupt.

— Dar de ce? Cine își mai dorește așa ceva?

Liz ridică din umeri.

— Există femei cărora nu le ajunge să se simtă în siguranță, ocrotite.

Marty făcu un pas spre ea.

— Ah, da, ca nevastă-mea, de pildă. Înțeleg, chiar e un exemplu bun. Mă vede și se gândește, hm, tipul are potențial, și apoi se agață de mine vreo douăzeci de ani. Pentru că sunt destul de plictisitor, poate, nu zici c-ai tras lozul cel mare cu mine, dar sunt drăguț și am și bani. Și chiar dacă, probabil, și-a dorit altceva ca adolescentă – pentru o căsnicie e suficient. Și ce bine că soțul ei gândește la fel ca ea și că toți s-au resemnat cu mediocritatea asta! Asta voiai să spui?

Urmă o pauză penibilă, pentru că, într-adevăr, uneori asta gândeam despre relația lui.

Marty păru să-și dea seama de acest lucru. Își făcu repede bagajul și se duse la ușă.

— Nu te văd bine, la cum gândești anumite lucruri, îi spuse el surorii noastre. În felul ăsta o să fii nefericită toată viața.

Dispăru în casa scărilor.

— Măcar e viața mea, a răspuns Liz, dar el n-o mai auzi.

*

În mod normal, Alva se ducea să lucreze la dizertația ei la biblioteca orășenească, dar într-o seară de toamnă târzie rămase să scrie acasă. În camera de lucru ardea o lumină slabă, iar eu stăteam în pragul ușii și o priveam. Dintr-odată, încrețitura dintre sprâncenele ei deveni mai accentuată și Alva privi în gol, rozându-și, gânditoare, degetul. Îmi plăcea când părea concentrată și ambițioasă. Îmi dădeam seama de mult, după poziția umerilor ei, dacă era încordată, iar faptul că lăsase ușa întredeschisă îmi dădea de înțeles că voia să-i țin de urât. În clipa aceea, între noi domnea o intimitate deplină; eram ca două oglinzi care se oglindeau una în cealaltă.

Am tăiat o banană în două, mi-am luat laptopul și m-am așezat la biroul din fața ei. Am mâncat banana și am scris, aruncându-ne din când în când priviri scurte. În clipele acelea, când Luise și Vincent dormeau alături, mă simțeam la fel de ocrotit cum nu m-am mai simțit din copilărie.

Mi-am adus aminte de băiatul neînfricat și încrezător care fusesem. Dar n-a fost destul de puternic după moartea părinților și a cedat în fața unei laturi diferite a personalității mele. Nu-i duceam dorul. Îmi era dor numai de veselia aceea năvalnică ce mă lua adeseori în stăpânire când aveam zece ani. Oare o să mi se mai întâmple vreodată ceva care să mă catapulteze cu o nonșalanță buimăcitoare și neserioasă, chiar dacă doar pentru scurt timp?

— Mă roade ceva.

— Zi-mi!

Am închis laptopul.

— Mă gândeam ce s-ar fi întâmplat dacă aș fi plecat în Franța și aș fi trăit acolo. Dacă aș fi avut un accident. Dacă nu ne-am fi întâlnit niciodată. Au existat atâtea devieri și atâtea alternative care ar fi putut să-mi schimbe viața.

Am aruncat o privire spre Alva.

— Adică, vreau să zic… tu nu te-ai întrebat niciodată cum ar fi arătat viața ta dacă soră-ta n-ar fi dispărut? Ai fi fost sigur altfel, ca personalitate.

Alva se gândi.

— Da, sunt chiar sigură.

— Întrebarea e: ce-ar fi fost *la fel*? Ce parte din tine ar fi fost inalterabilă? Ce nu se schimbă în viețile oamenilor, indiferent ce curs urmează ele? Există lucruri în noi care rezistă la toate schimbările?

— Și?

Mă gândeam la Liz care a fost nestatornică și solitară de când o știu, chiar și când trăiau părinții noștri. Până și fascinația pentru băieți părea o componentă firească a personalității ei, la fel și predispoziția spre consumul de droguri și faptul că îi plăcea să cânte și să deseneze mici povești. Nu mai conta deloc faptul că renunțase la asta și rătăcise aiurea ani buni. Căci indiferent dacă găsea în vreo librărie o carte pentru copii care o inspira sau dacă se băga într-un trip pe LSD cu frații ei: elementul declanșator nu conta. Indiferent ce-ar fi făcut, în viața ei ar fi existat un moment care ar fi trezit în ea din nou dorința de-a desena sau de-a face muzică. Și Marty nu s-ar fi făcut medic sau cercetător, poate că trăsătura lui inalterabilă era acel combustibil neobișnuit care îl ajuta să-și atingă toate obiectivele. Probabil c-ar fi ajuns doctor în alte științe, biologie sau fizică, ceva de genul.

— Nu știu…, am spus și m-am uitat spre Alva. Dar tu? Tu ce părere ai?

— Hm… Kierkegaard spune, apropo de ce vorbim: *Sinele devine Sine doar după ce a fost înfrânt*.

— Ceea ce înseamnă…

Alva se încruntă.

— Ei, bine, omul se naște și e influențat de mediul înconjurător, de părinți, de lovituri ale sorții, de educația pe care o primește și de diverse experiențe. La un moment dat, i se pare normal să spună „sunt așa și pe dincolo“, doar că prin asta se referă doar la suprafață, la Eul lui primar.

Se așează pe masa mea.

— Ca să-și găsească adevăratul Eu, e necesar să pună sub semnul întrebării tot ce i-a fost dat să întâlnească după naștere.

Va și pierde astfel unele lucruri, căci adesea învățăm suferind ceea ce ne aparține cu adevărat… Le recunoaștem abia în momente din astea de ruptură.

Picioarele i se bălăngăneau în aer.

— Pe de altă parte, habar nu am ce s-ar fi întâmplat dacă viața mea ar fi decurs altfel sau chiar mai simplu. De pildă, nu sunt sigură dacă am fi fost împreună. Probabil că m-aș fi uitat după un tip lipsit de griji, îndrăzneț, mai puțin visător. Dar așa, se pare că tu ai fost perechea mea potrivită. Tu și numai tu.

— Știu că ești sinceră, dar mă și doare puțin.

Mă sărută cu tandrețe pe tâmplă.

— Și de ce am fost eu cel potrivit? am întrebat.

— Pentru că tu înțelegi tot.

Am căzut puțin pe gânduri.

— Și în rest? N-a contat că arăt bine, inteligența mea deloc neglijabilă… modestia mea?

— Poate doar modestia.

Îmi cercetă creștetul.

— N-ai nici un fir alb încă. Cum reușești?

În loc să răspund, am întins mâna și i-am mângâiat obrazul. Alva închise ochii.

M-am gândit la nunta noastră de acum câțiva ani. La petrecerea în cerc restrâns în grădina decorată cu lampioane a fratelui meu și la discursul ținut de tatăl ei. El și Alva aveau un fel special de-a se purta unul cu altul. Chiar dacă aveau o relație apropiată și sinceră, nu se vedeau decât foarte rar. În schimb, își scriau deseori, iar tatăl ei a insistat să plătească pentru nuntă.

— Te gândești des la Phine?

Alva încuviință.

— Asta nu cred c-o să înceteze niciodată.

Apoi oftă, își scoase ochelarii și șterse lentilele. Era palidă. În ultimele săptămâni părea obosită și avea febră tot timpul.

Am instruit-o să facă o pauză și m-am dus să iau o sticlă de vin din bucătărie. Alva a pus niște muzică de George Gershwin. Eu nu reușeam să-i înțeleg muzica, Alva în schimb îl iubea pe Gershwin *al ei* – îi spunea mereu „George al meu“. Mai demult mă temeam de bătrânețe, dar, mai nou, ideea de-a fi cu ea și peste patruzeci de ani mi se părea liniștitoare. Am stat unul lângă altul, am citit, am vorbit, am jucat șah, ne-am mai tachinat din când în când și apoi am inspectat din nou comoara amintirilor adunată împreună. Am încercat să-mi imaginez cum ar arăta cu riduri și cum s-ar îmbrăca pe la șaptezeci și ceva de ani. Dar imediat mi-am dat seama că n-ar mai conta, iar perspectiva bătrâneții nu mi se mai părea înspăimântătoare.

Mai târziu m-am dus în camera copiilor. Dormeau deja amândoi și am stat să le ascult respirația regulată. Mai întâi m-am așezat pe patul Luisei. Era o fetiță energică, plină de viață, aproape prea încrezătoare în sine. Știa exact cât valorează, știa că eram leșinați după ea cu toții și că-i iertam o grămadă de pozne. Încă îi plăcea să se cuibărească lângă mine, dar între timp mă citea ca pe o carte deschisă. Din instinct, nu se revolta decât atunci când era cu mine, pe maică-sa o asculta tot timpul. Am sărutat-o pe frunte și m-am dus la patul lui Vincent. În somn, dăduse iarăși pătura la o parte. Vincent era mai visător decât Luise și îi era frică de tot ce i se părea necunoscut. Deseori îmi ținea de urât când făceam corectură în camera de lucru, îi plăcea atmosfera asta pașnică, se juca cu un camion sau îmi spunea poveștile pe care le auzea de la Alva. Fusese liniștit încă de când era bebeluș, dar oare de ce? Când s-a decis acest lucru?

L-am învelit, apoi mi-am luat o bere din bucătărie și am ieșit pe balcon. O adiere rece mă mângâie pe obraz și mirosul de vegetație umedă răzbătu până la mine dinspre curte. Am băut câteva guri și am simțit liniștea nopții răspândindu-se spre mine, și dintr-odată m-a cuprins o melancolie aproape ca o alinare.

*

În ianuarie 2013 am zburat pentru câteva zile la Berlin ca să lucrez pe un manuscris cu unul dintre autorii publicați de noi. Într-o seară am luat cina cu Liz și, spre surprinderea mea, soră-mea a venit cu Toni. Toni mi-a povestit binedispus despre un spectacol de magie din Edinburgh la care participase ca invitat și mi-a lăsat o impresie mult mai bună decât ultima oară. El și Liz nu erau împreună, dar soră-mea părea să-l trateze cu mai multă seriozitate și nu-l mai chinuia cu escapadele ei.

Când avionul meu ajunse deasupra Münchenului, tocmai se înseră, iar decorul se scufunda în lumina crepusculară, filtrată de nori. Priveliștea aceasta mi-a provocat un soi de neliniște difuză, care a dispărut însă imediat după aterizare. Ajuns la sol, mi-am verificat mobilul. Alva mă sunase de mai multe ori, fără să-mi lase vreun mesaj. Am sunat-o, dar nu răspundea.

„*Ajung acasă imediat*“, am scris. „*Ce s-a întâmplat?*“

Când am intrat în casă, am văzut că fiică-mea și fiu-meu se certau. Luise îi luase girafa lui Vincent și voia s-o mărite cu un mușunache de-al ei, lucru care lui nu-i convenea. Se încăieraseră pentru girafă, așa c-a trebuit să intervin.

— Dă-i-o înapoi, am spus, adoptând rolul de tată sever, dar Luise a șters-o pur și simplu, și când am strigat după ea să se

întoarcă, a râs atât de obraznic, încât și mie mi-a venit să râd.

Până la urmă, Vincent și-a primit girafa înapoi, fiică-mea se săturase de ea între timp. Luase din baie o perie pentru păr și începuse să cânte singură.

Vincent se lovi peste frunte.

— E așa de toantă.

Le-am spus să se pregătească, pentru că urma să plecăm în curând la cină la unchiul și mătușa lor. Era o invitație veche.

— Dar mama a zis că nu mai mergem, spuse Vincent.

— De ce?

Vincent ridică din umeri. Abia atunci am descoperit că Alva nu era acasă. Am cotrobăit prin dormitor după un indiciu sau un bilețel, dar n-am găsit nimic. Când am sunat-o din nou, am văzut că își lăsase telefonul mobil pe noptieră.

— Mama a plecat numai puțin, spuse Luise în spatele meu.

M-am întors.

— Când?

— Chiar înainte să vii.

— Și nu v-a zis unde se duce sau când se întoarce?

Luise scutură din cap.

— Nu, a zis c-o să vii imediat și c-o să ne faci ceva de mâncare.

Începusem să-mi fac griji. Nu stătea în firea ei să-i lase singuri pe copii, nici măcar pentru câteva minute. Apoi am încercat să mă conving că-mi fac griji degeaba; probabil că dăduse doar o fugă până la bibliotecă sau copia vreun material pentru dizertația ei. Am gătit cina pentru copii, am jucat „Scări și șerpi“ cu ei și i-am dus la culcare. Am început din nou să-mi fac griji abia când m-am așezat singur în sufragerie și liniștea din casă a devenit apăsătoare. Am sunat la Marty și Elena, dar

nici ei nu știau nimic. Preț de o secundă m-am gândit să sun la poliție, dar am zis să mai aștept puțin.

M-am holbat la mobil, am băut două beri, m-am holbat iar la mobil, am făcut o plimbare în jurul blocului, m-am holbat la mobil, am stat în frigul usturător pe scăricica din fața ușii noastre și m-am uitat după Alva. Se făcuse ora două, apoi trei, apoi patru. Mi-am făcut o cafea tare și am încercat să mă gândesc la altceva. Am butonat telecomanda la nimereală și am început să citesc *Un amour de Swann*, cartea preferată a maică-mii. Dar mi se închideau ochii din cauza oboselii.

Tocmai când mă pregăteam să mă culc, am auzit cheia în yală. Ce ușurare instantanee! M-am repezit spre ușă. Alva se întorsese, dar avea ochii plânși și întunecați. Mi se părea schimbată, ca o făptură nocturnă, care se preschimbase în om de curând.

— Unde ai fost?

Fără să spună nimic, Alva își lăsă geaca pe scaun.

— Zi-mi naibii unde-ai fost!

— Am vrut să fiu puțin singură.

Aș fi avut nevoie de o scuză plauzibilă. Sau de un motiv logic. Ceva care să mă mai liniștească. În orice caz, nu așa ceva.

— Iar te-ai dus să te plimbi? Iar începi cu chestiile astea?

Stăteam chiar în fața ei și-mi dădeam seama că nu mă mai pot stăpâni.

— Ai copii, ce dracu? Cum poți să dispari și să ne sperii în halul ăsta?

Alva se holbă la mine cu ochii ei întunecați. Discursul meu furios o intimidase.

— M-am panicat, credeam că n-o să te mai întorci.

Tremuram de încordare.

— Doar știi că poți să-mi spui orice. Tu îți dai seama ce griji ne-am…

— Am cancer.

Trecu o secundă, după care am făcut un pas poticnit înapoi, de parcă o mână invizibilă mi-ar fi tras o palmă. Cele două cuvinte au stârnit o energie cinetică atât de profundă, încât am amuțit imediat și, preț de o clipă, n-am știut ce să spun sau să fac.

— Am încercat să dau de tine, întrerupse Alva tăcerea. De mai multe ori. Până la urmă a trebuit să ies. Îmi pare rău, n-ar fi trebuit s-o fac.

M-a cuprins o amorțeală paralizantă care mi s-a întins de la piept până la brațe și picioare și, pentru câteva clipe, am simțit c-o să încep să levitez.

— Ce fel de cancer? am reușit să bâigui.

Era ca și când cineva mi-ar fi dat vocea la minimum.

— Leucemie.

— Ești sigură? De unde știi?

— M-am dus la medic săptămâna trecută, cât erai tu la Berlin. Am avut iar febră, dar m-am simțit rău și înainte de asta. Mi-au recoltat tot felul de probe, dar n-am vrut să-ți zic nimic ca să nu-ți faci griji. Azi am primit diagnosticul final.

Am constatat că mă așezasem. Când am simțit mâna ei pe ceafa mea, m-am înfiorat fără să vreau, așa că Alva își retrase mâna.

— Uită-te la mine, îmi spuse ea.

Am ridicat privirea fără să spun nimic.

— N-o să mor, Jules. Știu asta.

Părea surprinzător de calmă.

— O să înving boala asta.

M-am uitat în ochii ei și i-am crezut fiecare cuvânt.

*

Alva nu primise o prognoză prea încurajatoare, dar i s-a spus că are șanse reale să învingă cancerul din sângele ei. A început imediat chimioterapia și a fost nevoită să rămână internată câteva săptămâni după prima sesiune. Medicamentele le primea intravenos. *Citostatice*: un alt cuvânt pentru „speranță“. Un alt cuvânt „otravă“.

O realitate nouă, hiperreală, aproape imposibilă de suportat cu mintea limpede. Eram în ceață tot timpul, ca o fantomă mută care stătea pe patul ei de spital și o supraveghea. Dar Alva nu s-a lăsat descurajată, nici măcar când i-a căzut părul. A suportat cu stoicism injecțiile dureroase și greața permanentă, uneori făcea chiar glume în legătură cu asta. Copiilor le spunea că nu era nimic grav și că avea să se facă bine în curând. Am încercat să-i urmez exemplul. Încredere, încredere. O singură dată mi-a scăpat că soarta ne pune iarăși bețe-n roate, dar Alva mi-a tăiat-o imediat.

— Nu vreau s-aud așa ceva, a zis apăsat.

Apoi mai prietenos:

— N-ai decât să te vaiți când o să mă însănătoșesc.

Am dat din cap. Eram în dormitorul nostru, era prima oară când îi dădeau drumul din spital pentru câteva zile. La radio se auzea o șansonetă. Probabil că arătam încă destul de abătut, pentru că Alva m-a luat de mână și a făcut câțiva pași de dans cu mine. M-a surprins; n-o mai văzusem niciodată dansând, în afară de câțiva pași nesiguri la nunta noastră.

Ne unduiam pe muzică, ținându-ne strâns în brațe, încet, pentru că Alva era încă slăbită. Își ținea ochii închiși. În clipa aceea, faptul că viața acestei persoane, atât de aproape de mine, a cărei respirație, căldură și tremur îl simțeam acum, faptul că viața acestui om se afla în pericol mi se părea ceva absurd.

— Unde ești acum? am întrebat-o.

— Sunt aici, a spus ea cu ochii în continuare închiși. Dansez cu tine și încerc să nu mă gândesc la nimic altceva.

— Nu ți se pare ciudat că n-am dansat niciodată împreună?

— Cred că te-ai prins că nu prea-mi place.

Pereții dormitorului s-au dat la o parte destrămându-se, pielea noastră s-a netezit și dintr-odată ne aflam din nou în cămin. Aveam nouăsprezece ani și ne refugiaserăm în camera mea din cauza ploii, ne îmbătaserăm cu niște gin și o…

— Mai știi când te-am invitat la dans?

— Nu m-ai invitat niciodată.

— Ba da, am pus o piesă despre care maică-mea zicea că e genul cu care prinzi în plasă orice femeie, dar tu ai refuzat pur și simplu să dansezi cu mine. Și atunci m-am gândit, bineînțeles, că nu mă vrei.

Alva se strâmbă.

— Era pasiunea *ei*, înțelegi? Nu a mea. Ea era copilul talentat al familiei, ea se ducea la balet încă de mică, iar după dispariția ei n-am mai vrut să mai am de-a face cu dansul. Prea îmi aducea aminte de ea.

Am simțit un curent rece prin corp.

— Dacă aș fi știut, am spus, mai mult pentru mine.

Un timp ne-am mișcat muți pe muzică. Am inspirat parfumul ei familiar, lemn de santal și gardenie.

— Spune-mi ceva drăguț despre soră-ta, i-am zis. Când mă gândesc la ea, nu-mi trece prin cap decât că i-au găsit geaca și atât. Povestește-mi ceva care să-mi schimbe percepția.

Alva se gândi.

— Phine era plină de viață, aproape frenetică, spuse ea. Și îi plăcea opera. Asculta Mozart încă de mică. Odată eram la un spectacol, la *Flautul fermecat*, și Phine era atât de exaltată că s-a hiperventilat și a fost scoasă de acolo de medicul teatrului, spuse Alva râzând. Adeseori eram neastâmpărate amândouă ne jucam împreună. Înainte să adormim, aveam un ritual de la care nu ne abăteam niciodată. De fiecare dată când mama ne spunea noapte bună, ne dădeam peste cap în pat. De două ori. O dată înainte și o dată înapoi. Abia după aceea stingea mama lumina.

Alva scutură din cap, dar îmi dădeam seama că se bucura de imaginea aceea recuperată de sub dărâmături.

Făceam tot ce-mi stătea în putință pentru ea, o îngrijeam, încercam să-i îndeplinesc fiecare dorință, nu plecam de lângă ea aproape niciodată și, cu toate astea, mă simțeam inutil. Faptul că frate-meu era la noi aproape zilnic mă mai ajuta un pic. Elena venea și ea la noi direct de la serviciu și avea grijă să ne păstrăm calmul prin felul ei delicat.

Prima fază a tratamentului, cea agresivă, se încheiase între timp și Alva începuse terapia de consolidare care avea să dureze câteva luni. Între sesiunile de chimioterapie Alva se întorcea acasă ca să se odihnească câteva săptămâni. Uneori, din cauza epuizării, dormea până seara, dar în zilele ei bune ieșea de multe ori în curtea care se transformase aproape în întregime într-o grădină. Îmi plăcea s-o privesc de la balcon cum afâna pământul sau replanta răsadurile, stând în

genunchi. Dar cel mai mult îmi plăcea clipa în care își admira opera, după ce termina de lucru. Se mai ștergea o dată pe frunte sau își freca mâinile, dar mai ales părea atât de *mulțumită.*

Sosi vara, dar nu primisem încă o prognoză clară. Între timp, aveam în cap doar valori de leucocite și blaști și, ca să ne mai distragem atenția, am plecat la Berdillac. Alva se bucura de excursie și primul lucru pe care voia să-l facă era să ajungă pe malul mării.

— Hai, pregătiți-vă! strigă ea însuflețită la copii înainte să urce la etaj și să-și adune lucrurile.

Le-am pus centurile lui Vincent și Luise, apoi m-am întors în casă. Când am trecut pe lângă baie, am zărit fața Alvei în oglindă. Nu-i mai văzusem niciodată expresia aia pe chip. Nici măcar atunci când mi-a povestit pentru prima oară despre sora ei. Era groaza în starea ei pură.

Când m-a zărit, și-a șters ochii.

— Tocmai am avut senzația că n-o s-o scot la capăt.

Își scoase peruca.

— Și dacă în curând n-o să mai fiu? Pur și simplu nu-mi pot imagina așa ceva.

Își privi creștetul chel în oglindă.

— Eu nu sunt asta, Jules. FEMEIA ASTA NU SUNT EU! țipă ea brusc, iar eu am tresărit.

Apoi se lăsă moale pe gresia din baie.

— N-au decât șase ani, spuse ea încet. Sunt mult prea mici.

*

În septembrie, copiii au început școala. Mă simțeam ca atunci când Alva se afla în pragul adolescenței și îmi

dădusem seama că de acum încolo va trebui s-o împart cu restul lumii. În schimb, Alva se simțea cam stânjenită.

— Arăt ca dracu cu peruca aia, spuse ea. Toți o să se holbeze la mine.

— Prostii, arăți foarte bine.

Ea oftă.

— N-ai fost niciodată un mincinos prea bun, Jules, dar de data asta ți-a ieșit și mai rău decât de obicei.

Cu toate astea, mă însoți la ceremonia de deschidere.

În timp ce Luise se bucura nebunește de toate astea, Vincent părea sceptic.

— Nu pot să mă mai duc un an la grădiniță? mă întrebă el.

— Nu vrei să înveți nimic?

— Ba da. Dar mi-a plăcut așa de mult acolo.

— O să-ți placă și la școală.

Din nou, ochii ăștia mari și increduli.

— Deci mie mi se pare super! spuse Luise.

— Deci mie mi se pare super, se maimuțări Vincent.

N-aveau multe în comun, deși erau gemeni. Luise a fost mereu mai energică, mai sălbatică, aproape sfidătoare. Abia aștepta să le arate celorlalți copii din clasă că știa deja să citească și să scrie, iar entuziasmul ei îmi aducea aminte de Liz. Și Vincent știa să citească deja câteva cuvinte, dar încrederea lui în propriile puteri era foarte fragilă. Boala mamei lui îl făcuse mai neîncrezător și mai singuratic. Nu prea îmi mai povestea ce îl apăsa pe suflet și se retrăgea tot mai des. Părea lipsit de griji numai când juca fotbal. Uneori jucam fotbal cu ei în curte și-mi aduceam aminte de taică-meu, de cât de elegant îi driblase pe toți în Grădina Engleză. Mi-am imaginat cum ar fi

fost să se joace acum cu copiii mei – un bătrân de șaptezeci de ani, plin de riduri – și în clipe ca acestea îmi lipsea foarte mult.

În dimineața aceea, Alva și cu mine ne-am trezit pentru prima oară singuri după mulți ani. La început n-am știut ce să facem cu timpul nostru liber, dar în curând am început să-l savurăm. Am luat micul dejun pe balcon, am discutat despre niște articole de ziar și am ascultat muzică. Apoi am adunat câteva manuscrise și m-am apucat de redactat în dormitor, ca să-i țin de urât. Când se simțea slăbită, Alva stătea în pat și uneori se așeza cu o carte pe comodă, cu spatele sprijinit de perete. Era locul ei preferat. Era aceeași felină stranie care evita scaunele și fotoliile și prefera să se așeze în diverse nișe, pe blaturi de lucru sau mese.

Când se simțea mai bine, făceam plimbări lungi.

— Mi-e dor de facultate, a spus ea odată pe un ton scăzut și mi-a atins brațul. Îmi pare rău că n-am putut să împărtășesc asta cu tine. Sentimentul că cineva îți ia în serios inteligența, că înveți ceva, e atât de…

A făcut un gest larg, căci nu-i trecea prin cap nici un cuvânt potrivit.

— Jules, aș vrea să vii cu mine la un curs la anul, când o să mă fac mai bine. Știu că te șantajez un pic, dar trebuie să profit cumva de boala asta.

Toamna așternuse un covor de frunze în Grădina Engleză. O lebădă ieși din iaz și porni spre noi clătinându-se. Alva îmi dădu un ghiont.

— Ce îți dorești pentru anul viitor? Ce ți-ai dori dacă ai putea să alegi ce vrei?

— Aș vrea să merg cu motocicleta, am răspuns, fără să stau pe gânduri.

— Serios?

— Îmi doream asta de când eram copil. Mereu l-am invidiat pe Toni când îl vedeam pe motocicletă și mi-am imaginat că seamănă cu zburatul.

— Și atunci de ce n-o faci?

— Păi… dacă se întâmplă ceva…

— Există milioane de motocicliști pe lumea asta și nu li se întâmplă nimic.

— Au baftă.

— S-ar putea, spuse ea scurt. Și tu de ce n-ai avea?

Mai târziu, când eram în bucătărie și pregăteam cina, mobilul Alvei începu să vibreze. Ezită câteva secunde, apoi răspunse. Ne-am potrivit.

— Clinica, îmi șopti ea.

Pulsul mi-a crescut imediat. Am lăsat deoparte făcălețul și am început să mă plimb agitat prin încăpere, urmărind tot timpul expresia de pe chipul ei și încercând să ghicesc dacă primise o veste bună sau rea. De ce dura atâta? Alva strânse ochii preț de câteva secunde, lucru care mă exasperă de tot, apoi continuă să asculte din nou cu atenție vocea din receptor.

Dintr-odată, m-a străbătut un impuls fierbinte, aproape electrizant. La început nu mi-am dat seama de ce. Apoi am înțeles că Alva zâmbea. Dădea mereu din cap și chipul ei radia de fericire.

— Da, sigur, spuse ea și mă trase brusc de cămașă.

Mă trase spre ea, voia să aud și eu, dar convorbirea se terminase deja. Și apoi totul a decurs repede, a pus mobilul jos, ne-am întins îmbrățișați unul lângă altul, m-am auzit scoțând un strigăt pe care abia dacă l-am înțeles, apoi Alva s-a lipit din nou de mine. Simțeam cum îi tremură tot corpul.

Medicul ei o informase că celulele canceroase dispăruseră în întregime. O sfătuise să renunțe la transplantul de măduvă, care ar fi însemnat o povară și un risc prea mare și să înceapă imediat cu tratamentul de consolidare.

Voiam să aud vestea asta reformulată de mii de ori și apoi înc-o dată, iar și iar. I-am sunat pe Marty și Elena, iar apoi pe Liz și Toni, care, fiind în metrou, nu auzeau nimic din ce spuneam, ceea ce mi-a convenit de minune, fiindcă am putut să urlu cât m-au ținut plămânii:

— Am zis că Alva nu mai are cancer!

Dar adevărata plăcere n-a fost cea provocată de primul acces de bucurie expansivă, ci de senzația de ușurare adâncă, greoaie care a urmat. După-masă ne-am dus cu copiii în parc și am jucat fotbal. Am pasat mingea până seara, am stat pe leagănele de pe terenul de joacă, ne-am hâțânat picioarele și am mâncat cartofi prăjiți de la un chioșc, toți cu o strălucire specială în ochi. Nici unul nu voia să se întoarcă acasă și să spulbere prea repede acel moment magic.

Noaptea, când ne-am culcat, n-am putut să adorm nici eu, nici Alva. Euforia dogorea încă în noi, eram treji de-a binelea. La dorința Alvei, m-am dus să-i cumpăr înghețata preferată de la o benzinărie din apropiere: vanilie cu bucățele de biscuiți. La început am mers normal în drum spre casă, după care am început să grăbesc pasul. Ultimii metri i-am parcurs în fugă până la ușa casei. Și nu m-am putut abține să râd.

În timp ce mâncam înghețata, ne făceam tot felul de planuri de viitor. În ultimele luni nu mai îndrăzneam să ne gândim dincolo de următorul telefon de la spital, dar acum orizontul se lărgea în fața noastră și am început să vorbim despre dorințe

secrete, posibile călătorii și ce planuri aveam cu Vincent și Luise când creșteau.

— Recunoaște, am spus mângâind cicatricele estompate de pe gâtul ei, recunoaște c-ai știut tot timpul c-o să fie bine.

— Bineînțeles, spuse ea. Doar e un…

— Joc cu sumă nulă, știu.

— Și apoi n-aveam cum să te las singur cu copiii. Nu mi-era de mine, dar săracii copii…

Am vorbit despre cum ar fi fost dacă ar fi trebuit să-i cresc singur pe gemeni și am pictat cele mai oribile scenarii. Luise ar fi fost o punkeriță drogată care ar fi cântat la bas într-o formație groaznică și ar fi zburat de la școală. Și Vincent, un ezoteric solitar, s-ar fi alăturat unei secte dubioase și ar fi dispărut definitiv cu noii lui prieteni în pădurile sălbatice ale Canadei.

— O sectă? Chiar așa tată de doi bani mă crezi?

— Hm, poate nu chiar așa.

— De mine nu ascultă nici să-i pici cu ceară. Doar de tine. Cum reușești?

Alva ridică din umeri.

— Ești tare din găoace, am spus încet.

După ce Alva a adormit, am rămas treaz și am privit-o. Afară ploua, picăturile de apă băteau darabana pe geam, dar ea părea liniștită, somnul părea să-i fi alungat toate gândurile negre. Se întoarse spre mine și-și puse brațul pe pieptul meu. L-am lipit și mai mult de mine. Mă cuprinse un val de oboseală, dar am continuat să mă uit la ea din când în când, până când m-am scufundat într-un vis în care se făcea că mă plimb cu câinele fratelui meu într-o pădure fără margini.

*

A venit și iarna, iar părul Alvei a crescut destul de mult. Crăciunul l-am petrecut acasă la frate-meu, care avea destul loc pentru astfel de ocazii. Era o casă modernă, izolată, înconjurată de un gard viu des, amplasată pe un lot imens. Casa ideală pentru un personaj negativ dintr-un film, cu mult prea multe camere, o grădină uriașă și tot felul de gadgeturi, ca de pildă un frigider conectat la internet sau un ecran de proiecție extensibil.

„Marty e cuceritorul tuturor lucrurilor inutile“, îi spusese cândva soră-mea.

Veniseră toți, chiar și tatăl Alvei, un bărbat scund, slab și musculos, puțin cam straniu, cu un nas încovoiat și un aer melancolic în jurul gurii, lucru care nu prea se potrivea cu temperamentul lui vesel. Avea o privire fermă, iar pielea îi era bronzată și tăbăcită de atâta alpinism. Mai întâi o îmbrățișă îndelung pe Alva, apoi își ridică în aer nepoții. Le puse o grămadă de întrebări și nici unul dintre ei nu se mai dădu dus de lângă el în seara aceea.

Am cântat împreună. Liz cânta la chitară, dar nici de data asta nu se lăsă convinsă să ne cânte „Moon River“.

— Cântecul ăsta idiot o să-l mai cânt doar când o să am și eu copii.

— Aha, adică niciodată, spuse Marty.

Liz îi aruncă o privire dojenitoare.

Apoi i-am lăsat pe copii să-și despacheteze cadourile de Crăciun – cărți și Lego de la noi, părinții, haine de la Elena, jocuri pe calculator de la Toni și Marty și acuarele de la Liz –, în timp ce noi îi urmăream de la masa cea mare din sufragerie.

Lăsasem în spate un an greu și era cu atât mai plăcut să stăm acum împreună și să privim în urmă, ca și când ne-am fi amintit de un vis urât.

Fratele meu și Toni stăteau în fața combinei și negociau cine să aleagă muzica. Marty se întoarse la masă scuturând din cap.

— Începând de azi, un lucru mi-e clar: Toni habar nu are de muzică.

— Nu-l băgați în seamă, strigă Toni. La cămin a ascultat numai *black metal.* Sunt distrus pe viață.

De fiecare dată când se revedeau, cei doi se tachinau la început din cauza emoției, după care se așezau ca niște frați și discutau ore în șir.

În schimb, Liz mi s-a părut reținută întreaga seară. Pe chipul ei, până atunci neted, apăruseră primele riduri discrete. Când zâmbea, nu se vedeau, dar când era serioasă, părea extrem de încordată. Ce-i drept, nu mai lua droguri, dar știam că bea în continuare prea mult, paharul de vin roșu părea un accesoriu tipic, la fel de caracteristic precum părul ei blond. Soră-mea împlinise patruzeci și patru de ani și nu părea să aibă nimic cu care să compenseze îmbătrânirea. Trăise mereu în prezent și abandonase tot ce a împiedicat-o să fie liberă în viața ei, iar acum nu se mai putea agăța de aproape nimic.

Când am întrebat-o de serviciu, se strâmbă.

— Îmbătrânesc tot mai mult, pe când ei nu trec niciodată de șaptesprezece ani. O să aibă mereu toată viața în față, în timp ce eu o să încep să privesc tot mai des în urmă.

Mâncam singuri în bucătărie, era deja târziu. Liz îmi povesti că tocmai se despărțise de prietenul ei, un jurnalist. Iar nimic. Își trecu degetele peste marginea crestată a mesei și dintr-odată toată încrederea dispăru de pe fața ei. Gura începu să i se zbată

și Liz încercă să scape de tic, dar nu reuși. Până la urmă se apropie de mine din spate și își aruncă brațele în jurul meu ca atunci când eram copii. Am strâns-o tare în brațe și m-am gândit la o barcă în derivă care se ciocnea de câțiva ani de mal, chiar dacă nu foarte tare. Dar în toți acei ani, nimic n-a împiedicat acel impuls slab, și astfel, barca a ajuns să plutească singură în larg…

— Nu știu, am spus. Poate că măcar o dată în viață ar trebui să te agăți și tu de ceva, în loc să fii tot timpul în mișcare.

— Știam c-o să zici asta, răspunse și îmi dădu drumul. Dar n-are rost să trăiești așa. Toate trec atât de repede, că n-ai cum să te agăți de nimic. Nu poți decât *să fii.*

Îmi aruncă din nou acea privire, privirea *ei*, și de data aceasta am reușit s-o susțin, căci acum înțelegeam la ce se referă.

*

În noul an l-am înscris pe Vincent la un club de fotbal. S-a panicat imediat, în schimb Luisei i se părea nedrept, fiindcă și ea voia să joace la clubul ăla. Dar pentru mine era important să găsesc o activitate care să fie doar a lui Vincent, ceva unde să nu fie depășit de sora lui multitalentată. În plus, voiam să învețe să joace într-o echipă, în loc să alerge singur suta de metri, încercând să se înfrunte și pe sine, și trecerea timpului.

Clipele sumbre din anul trecut ieșeau la iveală la tot pasul. Între timp, Alva reîncepuse să muncească la lucrarea ei de doctorat și stătea zilnic în fața laptopului. Încă mă mai amenința c-o să caute cursuri la care să ne ducem împreună în semestrul care urma.

— Sau poate îmi dai *în sfârșit* ceva de citit din romanul ăla.

— Încă nu l-am terminat. Dar promit c-o să-l citești.

— Asta mi-a zis și Sașa și până la urmă nu mi-a dat nimic.

Copiii noștri se obișnuiseră deja cu școala. Ziua păreau să aibă propria viață despre care mai auzeam câte ceva, dar din care nu vedeam nimic. La un moment dat însă, Vincent ne-a spus la masă că discutase cu un profesor despre „Muhma Dali“. Când l-am întrebat cine era personajul, mi-a spus că a fost un boxer.

— Ah, vrei să spui Muhammad Ali! am strigat. A fost cel mai mare boxer al tuturor timpurilor.

Vincent se uită la mine de parcă ar fi vrut să zică: „Dacă spui tu…“ Nici fiică-mea nu se străduia să-și mascheze lipsa de interes.

— Ali era formidabil. Mereu a avut gura mare. Uitați-vă la mine.

M-am ridicat de pe scaun și am urlat cu ochii cât cepele:

— Sunt cel mai tare! Săptămâna trecută m-am luptat cu o balenă. Am omorât o stâncă, am rănit o piatră, am băgat o țiglă în spital. Sunt așa de rău că îmbolnăvesc până și medicamentele. Zbor ca un fluture și înțep ca o albină.

Am început să dansez și să mă fâțâi prin sufragerie. Copiii urmăreau nedumeriți ieșirea neașteptată a tatălui lor.

— Și Ali își jignea tot timpul adversarii. Uite așa.

Am pășit lângă Luise.

— Ești așa de urât, că atunci când plângi, lacrimile ți se urcă înapoi pe obraji și ți se preling pe ceafă.

Luise râse. Am tras câțiva pumni leșinați în aer și m-am dus la Vincent.

— Pun pariu c-o să te sperii de moarte când te uiți în oglindă. Urâțenia pământului!

Apoi am încercat să imit acel *shuffle* al lui Ali și am țopăit pe loc, ceea ce de data asta nu mi-a mai ieșit tocmai bine. Am început să gâfâi destul de repede, dar nu m-am oprit. Copiii râdeau în hohote și când Alva scutura capul uimită am țopăit în fața ei până când am făcut-o și pe ea să râdă.

*

La sfârșitul lui februarie m-am dus să-l iau pe Marty de la universitate. Urma să luăm cina împreună. A ieșit din clădirea facultății discutând cu câțiva studenți, dintre care unii păreau să aibă cam jumătate din vârsta lui. Ce gusturi precise avea frate-meu acum, spre deosebire de cum fusese ca adolescent! Purta un costum elegant, gri, cu cămașă albastră, pantofi de piele cafenii și o șapcă menită, probabil, să-i camufleze părul rărit. Asculta Springsteen, Talking Heads și Van Zandt, purta niște ochelari fără ramă și părea genul de om pe care poți să te bazezi oricând.

— Despre ce discutai cu studenții?

Marty deschise ușa restaurantului.

— Ei, unul din ei m-a întrebat la sfârșitul prelegerii dacă există liber arbitru.

— Și?

— Ar trebui să existe, bineînțeles. Dar întrebarea e mai puțin importantă decât atitudinea noastră față de ea. Chiar dacă cercetătorii ar putea dovedi că nu suntem capabili să decidem niciodată singuri în mod conștient, eu tot nu i-aș crede, spuse

zâmbind Marty. Chiar dacă liberul arbitru ar fi o iluzie, ar fi singurul lucru de care m-aș putea agăța.

Tocmai mă pregăteam să-i răspund când îmi sună mobilul. Alva.

— Vino acasă repede, te rog, spuse ea.

Am simțit o tensiune puternică în piept. Nu știu de ce, dar m-am gândit imediat la Vincent. Dacă era să se întâmple ceva rău, sigur i se întâmplase lui.

— S-a întâmplat ceva cu copiii? am întrebat când am ajuns acasă. S-a lovit cumva Vincent?

— Nu.

Ce ușurare! M-am dus la ea.

— Și atunci?

Alva zâmbi, dar nu era zâmbetul ei. Ochii îi luceau, apoi își feri privirea și eu am alunecat pe pat lângă ea, fără să spun nimic.

*

Viața nu e un joc cu sumă nulă. Nu ți-e datoare cu nimic și lucrurile se întâmplă așa cum se întâmplă. Uneori pare că are sens, alteori pare atât de nedrept, încât începi să te îndoiești de toate. Am smuls masca sorții, dar n-am găsit nimic sub ea, în afară de coincidență.

*

De când știam că boala Alvei recidivase, mă târam doar de la o zi la alta. Cancerul se răspândise și apăruseră metastaze pe

ficat și splină. Medicii reluaseră chimioterapia și radioterapia și măriseră doza. Au pompat în ea o cantitate imensă de otravă și a trebuit să ne întrebăm din nou cine avea să fie omorât: ea sau cancerul?

În curând, Elena și frate-meu s-au mutat la noi și ne îngrijeam toți trei de copii. Marty se juca cu ei, Elena le citea seara și îi ducea la școală înainte să înceapă serviciul, în caz că eu eram deja la clinică. Încercam să părem optimiști, dar primul care ne dădu în vileag fu Vincent.

— O să moară sigur? ne întrebă el.

L-am privit speriat.

— Nu, normal că nu.

— Și atunci de ce e plecată tot timpul?

— Ca s-o ajute mai bine acolo unde e. Maică-ta e invincibilă, nu-ți face griji. Și data trecută s-a făcut bine, nu mai știi?

Asta păru să-l mai liniștească. Luise arăta mai optimistă decât fratele ei, dar de câte ori avea ocazia o vizita pe Alva la clinică și se strecura în pat lângă ea. O văd parcă și acum cum stă întinsă lângă maică-sa și nici una dintre ele nu zice nimic, una din cauză că e slăbită, cealaltă din cauza fricii.

— Facem tot ce trebuie, îmi spunea deseori Elena. Nu trebuie să-ți faci griji pentru copii.

— Mersi.

— Și dacă vrei să vorbești…

— Da, știu.

Până acum mă puteam baza tot timpul pe faptul că Alva nu se dădea bătută și făcea progrese, dar simțeam că nu se aștepta să recidiveze atât de devreme. Voiam să fac un gest pozitiv, așa că până la urmă l-am sunat pe Toni.

O lună mai târziu – între timp se făcuse mai – am urcat în fugă scările clinicii și am dat buzna în camera Alvei. Mai avea puțin și ațipea în mijlocul cărților pentru lucrarea ei de doctorat. Primăvara fusese superbă până atunci și și de data aceasta era o zi însorită. Mica încăpere se scălda în lumină.

— Poți să te ridici din pat?

Am condus-o pe Alva la fereastră și i-am arătat motocicleta din parcarea de jos. Alva se uită mai întâi la vehicul și apoi la mine.

— Dar nu ziceai că ți-e frică?

— S-a terminat cu asta, am spus. Nu-mi mai e frică.

Alva mă sărută îndelung și mă îmbrățișă. Am aruncat în pat casca pe care o ținusem în mână. Apoi mi-am dat seama că Alva plângea. Fără să spun nimic, am ținut-o strâns în brațe.

— Dar mie mi-e frică, îmi șopti ea la ureche, de parcă ar fi fost vorba de un secret. Chimioterapia nu prea are efect.

— O să mărească doza sau o să încerce un alt tratament.

— În ultima vreme n-am prea plecat de aici.

Îi trebui un timp să se calmeze și apoi mă lăsă să-i povestesc despre lecțiile mele secrete de condus cu Toni, care mă ajutase să cumpăr motocicleta. Îmi plăcea să-i povestesc Alvei. Ochii i se lărgeau, se apleca înainte, te apuca, fără să-și dea seama, de cot și se abandona complet curiozității ei. Nu adormea la filme nici când era moartă de oboseală; voia să afle tot timpul cum o să se sfârșească povestea.

— Când te externezi, te iau la o plimbare cu motocicleta.

Alva mă privi neîncrezătoare.

— Te pricepi cât de cât?

— Păi… am ajuns aici fără să fac vreun accident.

Ne-am întins pe patul ei, mult prea îngust pentru două persoane.

Alva se lipi de mine.

— Îmi place să stau așa în pat cu tine.

Degetele ei îmi mângâiară bărbia, buzele, urcară spre sprâncene și tâmple.

— Știi că îmi plac urechile tale mici?

— Cred că bănuiam…

— Urechile alea mici sunt cea mai tare chestie la tine.

Mă privi îndelung, de parcă m-ar vedea pentru prima oară în mod conștient. Apoi îmi atinse părul.

— Ce de păr grizonat, spuse ea și amuți.

*

Soră-mea venea pe la noi de câteva ori, în weekenduri, avea grijă de copii sau ieșea cu ei la plimbare și, bineînțeles, o vizita pe Alva la spital. Serviciul o plictisea și gândul că s-ar putea să n-aibă niciodată copii o chinuia tot mai mult. Într-o seară ne-am uitat la un reportaj despre India și Liz mi-a spus că n-a fost niciodată acolo. Suna ca un comentariu neimportant, dar am văzut cum i se aprinde iar pofta de viață în ochi și știam că avea *s-o facă* în curând. Când am stins televizorul, mă îmbrățișă încurajator. Sau eu pe ea, nu sunt sigur.

În ultimul timp lucram mai mult noaptea, pentru că oricum nu puteam să dorm. Le-am spus medicilor să nu-mi ascundă nimic, dar m-au liniștit. Mi-au spus că deocamdată n-aveam nici un motiv să-mi pierd speranța. A fost de ajuns ca să merg mai departe. Alergam în parc în fiecare dimineață, de multe ori cu husky-ul fratelui meu. Și după aceea încercam să profit de

fiecare secundă a zilei ca s-o sprijin pe Alva, făceam curat, îndeplineam comisioane, făceam naveta între casă și clinică, aveam grijă de copii. Propriul meu eu a dispărut complet în spatele dorinței de-a fi prezent pentru amândoi. Dar Vincent și Luise se certau tot mai des și când voiam să-i împac sau să-i culc, fugeau de mine și țipau printre lacrimi că „o voiau pe mami înapoi“.

Marty mă ajuta, se prefăcea încrezător, dar uneori îl vedeam cât de mâhnit și de demoralizat se uita în gol. Știam c-o plăcea mult pe Alva și că în percepția lui nihilistă despre viață nu prea mai era loc pentru ceva constructiv în situația de față. Oamenii se nasc, trăiesc, mor, corpurile lor se descompun și gata, toate sunt date uitării. În schimb eu m-am rugat de câteva ori pentru însănătoșirea Alvei. Chiar dacă nu prea știam la ce e bună religia, n-am fost niciodată necredincios. Mi-am adus aminte de o discuție cu Romanov. Eram în camera lui de lucru și stătea de vorbă despre credința în providență.

„Jules, încetează cu chestiile astea“, a spus el. „Anumite întrebări n-au nici un răspuns, e pur și simplu în firea lucrurilor. Noi, oamenii, trebuie să ne descurcăm singuri aici. Ce fel de lume ar fi aia în care fiecare rugăciune ar fi auzită și în care am ști sigur că viața nu se termină după moarte? La ce ne-ar mai trebui viața? Doar am fi de mult în paradis. Cum era proverbul ăla: dă-i unui om un pește și-l hrănești o zi, învață-l cum să pescuiască și-l hrănești o viață întreagă? Așa merg lucrurile și aici. Dumnezeu vrea să învățăm să ne descurcăm singuri. Nu ne dă pește și nu ne ascultă toate rugăciunile, dar ne aude și vede când terminăm cu toate astea aici, jos, cu bolile, nedreptățile, moartea și suferința. Viața o primim tocmai ca să învățăm să pescuim.“

Vorbele astea mă alinau acum. M-am gândit la generozitatea lui Romanov, care mă primise în casa lui, și la cât de mult a trebuit s-o iubească pe Alva, și am hotărât să-i vizitez mormântul din Lucerna într-o zi.

*

Se făcu iulie și, deși era prea istovită ca să mai lucreze, Alva continua să citească în pat cărți pentru dizertația ei: Spinoza, Locke și Hegel. Era ca și când ar fi vrut să-și ignore corpul care o trădase.

— Numai chestii dure, am spus.

— Mie îmi plac. Mereu mi-a plăcut să mă iau la trântă cu ideile altora.

Nu puteam să spun ce vreau, dar Alva îmi ghicea oricum gândurile.

— Dacă e să mor, spuse ea, aș vrea s-o fac cu capul sus. Și, dacă se poate, așa cum am trăit. Citind și studiind.

Pe atunci eram convins că Alvei îi lipseau plimbările nocturne. Îmi imaginam deseori cum bântuia în secret pe coridoare în clinică, aproape că-mi doream s-o fi făcut-o. Să nu meargă niciodată ca pământenii, ci să dispară misterios pentru totdeauna în întuneric.

— Ce fac ăia mici? mă întrebă.

— Luise e destul de bine, doar că e foarte tăcută în ultimul timp. M-a întrebat dacă poate să chiulească și să vină cu mine. Și Vincent s-a bătut cu un coechipier.

— Uite ce mi-a desenat.

Alva arătă spre un desen de pe masă. Desenul o înfățișa alături de un câine, probabil husky-ul fratelui meu. Lângă ei,

Vincent desenă și un cerc negru. Trebuie să fi folosit toate creioanele din cutie ca să obțină nuanța aia. Cercul întunecat e moartea, mi-am spus îngrozit.

— Cred c-o să fim nevoiți să amânăm cursul ăla de filosofie, spuse Alva vizibil amuzată. Iar ai scăpat.

Am zâmbit scurt, dar în curând frica a pătruns în mine, violent și perceptibil, ca un pumn care se înfigea tot mai adânc în stomacul meu. O durere care concentra întregul univers într-un singur nod dureros.

Alva îmi apucă mâna. O senzație intimă, plăcută, să-i țin mâna în mâna mea, amândouă se potriveau perfect una cu cealaltă. Observasem asta încă de atunci, în Fiatul roșu, în fața cârciumii satului. Am rămas lângă ea până în zori, apoi m-am urcat pe motocicletă. Dar nu m-am dus acasă, unde Marty îi culcase deja pe copii, ci am ieșit din oraș. Ajuns pe șosea, am ridicat viziera. Vântul îmi biciuia fața. Îmi plăcea la nebunie senzația asta.

Uneori îmi țineam privirea atât de ațintită asupra șoselei, încât toate lucrurile din jurul meu dispăreau. Apoi mi-am închipuit-o cum s-a așezat lângă mine la școală. Roșcată, timidă, cu niște ochelari de tocilară, foarte frumoasă, în ciuda dintelui din față ușor strâmb. Alva, fata pe care o consideram mereu atât de misterioasă.

Între timp aflasem tot ce nu știam mai demult. Știam că fata aceasta își pierduse sora, că plecase în Rusia și se măritase. Știam că avea să se întâlnească cu mine din nou, c-avea să aibă copii cu mine, știam despre plimbările ei nocturne, la fel cum știam și că, la un moment dat, avea să fie o mamă grozavă. Și mai știam că avea să se îmbolnăvească și că aveam să stau lângă ea în patul ei din spital. Atunci când Alva s-a așezat lângă

mine, la școală, n-aveam cum să bănuiesc nimic din toate astea. Era pur și simplu o fată de la țară lângă un băiat de la oraș care tocmai rămăsese orfan. Începutul unei povești. Povestea noastră.

Iar apoi m-am gândit la moarte și la felul în care mi-o imaginasem mai demult, ca pe o întindere fără margini, ca un peisaj înzăpezit peste care zburam. Și în punctul în care puteam să ating albeața aceea, vidul se umplea cu amintiri, sentimente și imagini pe care le purtam în mine, și căpăta o față. Uneori rezultatul era atât de frumos și de singular, încât sufletul se afunda acolo ca să mai zăbovească puțin, înainte să-și continue drumul spre neant.

*

Era o zi de sfârșit de iulie când dintr-odată m-am trezit singur acasă. Era după-masa devreme, liniștea mi se părea nefamiliară și am privit cum vântul gonea prin curte și zgândărea tufișul. În ultimele ore a plouat neîncetat, dar fâșii late de lumină pătrunseră acum prin norii de culoarea argilei. Am decis să caut scrisoarea pe care i-o scrisesem Alvei la nouăsprezece ani, cu puțin înainte să pierdem legătura. După îndelungi ezitări, am hotărât totuși să nu i-o dau, mi se păruse mult prea copilăroasă și jalnică. În schimb, l-am citat pe taică-meu și i-am spus prostia aia cum că nu era decât cea mai bună prietenă a mea. Așa că n-a apucat să citească niciodată aceste rânduri scrise de mână în ziua de 26 mai 1992:

Dragă Alva,

Sper că-ți plac povestirile scrise de mine. În caz că nu, te rog, nu fi dură cu mine. Apropo, să știi că în weekend am terminat în cele din urmă Inima-i un vânător singuratic*. Acum îmi dau seama de ce-ți place atât de mult de McCullers, povestea m-a emoționat și pe mine. Înțeleg foarte bine de ce vrei să devii un personaj dintr-o carte și să cutreieri cafenele după miezul nopții. Dar am impresia că cei care se întâlnesc acolo în fiecare noapte sunt toți cam neliniștiți și un pic și distruși. Eu sper să nu ajungi ca ei. Pe mine, de pildă, m-a impresionat mai mult felul în care un personaj împarte lumea în cea interioară și cea exterioară. M-am gândit mult la asta în ultimele zile, căci mi-am dat seama că și eu fac la fel.*

Lumea exterioară e ceea ce noi, oamenii, numim realitate. O lume în care părinții mei au murit, în care n-am nici un prieten, în care frate-meu și soră-mea au plecat, fără să se uite în urma lor după mine. O lume în care, la un moment dat, o să studiez ceva, pentru ca apoi să lucrez undeva. O lume în care nu pot să mă dăruiesc altora, o lume în care poate par rece și în care am pierdut ceva, sau poate chiar totul, din mine. O lume la al cărei capăt ne așteaptă doar moartea și în care uneori am impresia c-am dispărut, pur și simplu.

Lumea interioară, în schimb, e altfel, ea nu există decât în capul meu. Dar oare nu putem spune același lucru despre tot ce există? Mereu m-ai întrebat la ce mă gândesc când visez cu ochii deschiși sau nu sunt atent la ore. Adevărul e că nu mă gândesc, doar exist. Uneori îmi imaginez că m-am născut în America, sau că părinții mei mai trăiesc. Azi, de pildă, la ore, am călătorit până în Italia. Cu părinții mei, cu mătușă-mea și cu frații mei, eram toți împreună, într-un rulotă mare și confortabilă. Era o senzație atât de intensă, încât nu pot s-o

exprim în cuvinte. Eram din nou copii și călătoream de-a lungul coastei Amalfi, și ți-aș putea spune exact cum mirosea acolo, a lămâi și alge, sau ce culoare aveau frunzele deja îngălbenite și cum străluceau în soare feliile de pepene pe care le mâncam. Aș putea să-ți spun despre ce vorbeam cu frații mei și ce priviri ne aruncau ai mei, cum am mâncat la un restaurant italian mic, că soră-mea a gustat pentru prima oară puțin vin și s-a prefăcut că i-a plăcut, dar în realitate i s-a părut oribil, sunt sigur.

Mi-e clar, bineînțeles, că fanteziile astea sunt copilăroase. Și totuși sunt sigur că există un loc în univers în care lumile astea par la fel de adevărate. Și cea reală, și cea închipuită. Pentru că, după miliarde de ani, când totul o să dispară și o să fie dat uitării, când n-o să mai existe nici o urmă după nimic, n-o să conteze ce a fost real și ce nu. Dimpotrivă, poate că atunci poveștile pe care le-am inventat în capul meu ar părea la fel de reale sau ireale ca lumea pe care oamenii au numit-o cândva realitate.

Probabil că te întrebi de ce-ți scriu toate astea. Și cred că te întrebi și de ce te întreb dacă vrei să te muți cu mine în chirie la München, în loc să-ți spun ce simt cu adevărat pentru tine, deși probabil că e clar. N-o fac să te bruschez, dimpotrivă. Adevărul e că nu pot să-ți spun, deocamdată. Pentru că nu știu ce părere ai despre mine și ce simți pentru mine. Și mi-e frică să risc prietenia noastră și să te pierd și pe tine, după părinții și frații mei.

Însă, după toți anii ăștia, scrisoarea asta e primul meu mare pas spre lumea exterioară. Ți-am împărtășit ceva ce n-am mai spus nimănui. Pentru că știu că nu e bine să te retragi așa în tine. Aș vrea să fiu acolo unde ești tu. Ăsta e adevărul.

Al tău,
Jules

*

Era o zi de august, nu mai știu exact care. Neoanele de pe tavanul coridorului clinicii scăpărau, lucru care mă irita la culme. Mirosul de dezinfectant mă deranja la nas, tenișii scârțâiau pe podea. Urmăream mișcarea mecanică a gurii medicului, cuvintele se izbeau de mine cu încetinitorul. Tratamentul nu mai avea efect, se formaseră noi metastaze, lupta părea pierdută. Cancerul se răspândise prin corpul slăbit de medicamente al Alvei și avea asigurată o victorie ușoară. Medicii ne sfătuiseră să întrerupem tratamentul și să continuăm doar cu îngrijirea paliativă.

Îi dădeau doar câteva săptămâni. O repetam în sinea mea, iar și iar. *Doar câteva săptămâni.*

Chiar dacă în secret ne așteptam la asta de mult timp, am sperat până în ultima clipă c-o să se vindece cumva, în mod miraculos. Și nu-mi venea să cred nici după diagnosticul ăsta absurd. Era cu siguranță o iluzie a simțurilor și în clipa următoare vom sta la masă cu toții, vom lua cina împreună, iar apoi vom juca jocuri de societate. N-avea cum să fie adevărat. N-avea cum.

Nu mai simțeam aproape nimic, mă târam cu sufletul pustiu de-a lungul coridorului clinicii și am deschis ușa la camera Alvei. Am intrat în încăperea cea mică, la fel ca de atâtea ori în ultimele săptămâni, doar că de data asta totul era diferit.

— Până la urmă, s-a întâmplat și asta, a zis Alva când m-a văzut. *Game Over*.

Mă așteptam s-o găsesc distrusă de atâta plâns și în nici un caz citind o carte. Nu abandonase nici acum lucrarea ei de doctorat, chiar dacă între timp își dăduse seama că n-avea s-o mai termine. M-am așezat pe pat lângă ea și voiam s-o îmbrățișez, dar m-a împins încet înapoi.

— În clipa asta nu suport apropierea fizică, spuse ea, prin chestia asta trebuie să treci singur. Mai lasă-mă puțin, OK?

M-am tras înapoi.

— Da, sigur.

— Mâine o să fiu sigur mai bine dispusă.

Și-apoi își feri privirea. M-am uitat la ea puțin și am ieșit din cameră.

*

Orașul mi se părea prea luminos, soarele se revărsa peste case și străzi. N-am sunat pe nimeni, m-am lăsat purtat doar de mulțime. Miros de covrigi dintr-o brutărie. Muncitori care reparau asfaltul. Un cuplu bătrân care se plimba de mână pe trotuar. *Doar câteva săptămâni.*

Acasă, Elena gătise pentru copii și părea să fi aflat deja știrea, pentru că m-a îmbrățișat fără să spună nimic. Copiii stăteau muți la masă. Bănuiam că nu le spusese încă nimeni nimic, dar păreau să simtă că ceva se schimbase radical.

Am luat-o în brațe pe fiică-mea și apoi pe fiu-meu, am mâncat câteva îmbucături, după care m-am dus în dormitor și m-am întins pe partea mea a patului. Cealaltă parte avea să rămână goală pentru totdeauna de acum încolo. M-a enervat

imediat că îmi plângeam deja de milă. Până la urmă am adormit.

Seara am fost trezit de frate-meu. Fără să-mi spună nimic, s-a culcat lângă mine, pe partea unde obișnuia să doarmă Alva. Avea fața palidă.

— Am vorbit cu Liz la telefon, spuse el. N-a spus mare lucru, dar pare foarte afectată. La câte s-au întâmplat, nici nu observi cât de rău îi merge. De curând mi-a spus că ar vrea să-și dea demisia. I-am zis să vină la noi în concediu.

Marty se întoarse spre mine.

— Și Toni mi-a spus să-ți transmit că e alături de tine oricând ai nevoie de el. Vine aici, numai să-i spui.

Ne-am privit.

Marty scutură din cap.

— Habar nu am ce să-ți spun. Toată ziua m-am gândit la ceva care să te consoleze, dar așa ceva nu există... Copiii tăi o să-și poată lua rămas-bun. Nu e cine știe ce, dar e mai mult decât ne-a fost dat nouă.

— N-au decât șapte ani, am spus. Peste treizeci de ani nici n-o să-și mai aducă aminte de mama lor.

— Atunci e datoria ta să le povestești despre ea.

Am stat așa câteva minute, apoi Marty se ridică. În seara aceea se ocupă de copii împreună cu Elena. Eu am rămas în pat, nemișcat, și i-am auzit pe Luise și pe Vincent întrebând unde sunt, iar apoi clinchetul vaselor și un robinet care curgea. Dar nu puteam să mă mișc sau să mă ridic. Am rămas întins până când liniștea s-a așternut peste apartament și toți au adormit. Am aprins lumina și m-am apucat să citesc ultima carte a lui Romanov.

*

Nu vreau să redau tot prăpădul pe care l-a făcut boala în corpul Alvei la sfârșitul vieții ei. Și nu vreau să descriu în detaliu nici clipele în care și-a pierdut cumpătul și s-a lăsat pradă disperării. Aveam impresia că atârnă deasupra unei prăpastii și că se ține doar cu o mână de o stâncă, în timp ce boala îi ridica degetele cu forța, unul după altul.

Dar în corpul ei, un corp care se autodistrugea, trăia încă un spirit extrem de puternic. După câteva zile de consternare și neajutorare, Alva hotărî să întâmpine moartea cu curaj. Nu-mi dădeam seama de unde avea puterea asta, având în vedere că în ultima vreme nu prea mai putea să se ridice din pat și dormita tot mai mult din cauza morfinei. Dar când se trezea, era ca o scânteie, plină de forță.

Alva a fost internată la secția de îngrijire paliativă. Gata cu salonul alb, monoton. Primise o cameră aproape îmbietoare, cu parchet încrustat, acuarele pe pereți și un fotoliu roșu din piele sintetică. Acolo stăteam în fiecare zi, de dimineața până seara, lângă patul ei. Încercam să profit de fiecare secundă în care mai putea fi abordată și voiam să fur cât se poate de multe amintiri din perioada aceea și timpul care ne-a mai rămas. Uneori îmi pierdeam controlul în timpul conversației, copleșit de sentimentul pierderii, dar în clipa următoare Alva îmi zâmbea, chiar dacă nu mai era zâmbetul ei obișnuit, și mă ruga să mă adun, „oare ce-o să creadă moartea despre mine?“ Mereu se purta de parcă ar fi fost un personaj, o prezență concretă în camera ei.

— Poți să vorbești liniștit pe șleau, spuse ea. N-am nici un secret în fața ei.

Dimineţile le suporta cel mai greu, când zăcea în pat, înţepenită şi tăcută, incapabilă să vorbească.

— Totul dispare când visez, murmură ea. Dar când mă trezesc, e ca şi când aş afla pentru prima oară, zi de zi, că o să mor în curând. Şi apoi noaptea iarăşi uit totul în somn.

Între timp nu mai avea puterea şi era şi mult prea obosită să mai citească, aşa că îşi lăsa cărţile de filozofie pe noptieră. În schimb, îi citeam eu romane, dar şi poezie. Poezia ei preferată era scrisă de Rilke. Cu timpul am ajuns s-o recit pe de rost.

Moartea e mare.
Suntem ai ei,
guri râzătoare.

Când viaţa ne-o creştem în toi,
moartea cutează mai tare
să plângă în noi.[2]

Dar cel mai mult îi plăcea când îi citeam ceva scris de mine, vreun fragment din cele două nuvele publicate în cartea lui Romanov. Despre bărbatul care ducea o existenţă paralelă în visele lui. Şi despre cel care a rămas singur până la sfârşitul vieţii, pentru că fura timpul de la semenii lui şi n-a găsit pe nimeni dispus să renunţe la o viaţă lungă în schimbul câtorva ani alături de el.

— Din păcate, romanul n-o să-l mai pot citi în viaţa asta, spuse Alva la un moment dat într-una dintre ultimele noastre discuţii.

Mai târziu, când medicii au mărit doza, era mult prea obosită sau ameţită de morfină ca să mai poarte discuţii lucide

cu mine. Dar în după-amiaza aceea era perfect conștientă.

— Sunt atâtea lucruri pe care aș fi vrut să le fac. Atâtea locuri pe care aș fi vrut să le văd, spuse privindu-mă. Ziceai că o să-mi faci ceva de mâncare.

— Dar ți-am făcut de multe ori.

— Dar nu așa cum ai vrut când eram la liceu.

Trebuia să recunosc că avea dreptate.

— Și ăștia micii, spuse ea. Voiam să-i văd cum se maturizează. Ce mult mi-aș fi dorit să stau de vorbă cu Luise despre problemele ei de adolescentă! Sau cu Vincent, prima oară când s-ar fi îndrăgostit.

Mă apucă de mână.

— O să trebuiască să preiei tu ștafeta.

În ultimele săptămâni reușisem să mă conving că o să mă descurc totuși cumva, dar dintr-odată furia și disperarea au răbufnit în mine. M-am ridicat și am început să mă plimb prin cameră.

— Dar n-am cum, am spus cu voce tare. N-am cum să te înlocuiesc. PUR ȘI SIMPLU NU MĂ SIMT PREGĂTIT.

— Ești un tată grozav.

— Asta doar fiindcă te-am avut pe tine alături. Tu i-ai crescut, tu ai făcut tot ce-i mai important. Eu m-am jucat cu ei și-atât. Asta e, deocamdată nu mă simt *pregătit* să am grijă de ei singur. Nu vezi că nu ascultă de mine nici acum, că nu mă iau în serios în rolul de tată?

Alva scutură din cap obosită.

— O să te descurci tu până la urmă. Când o să aibă nevoie de tine, o să fii pregătit.

— Nu vreau să aibă o viață ca asta pe care am avut-o eu, atâta tot.

M-am prăbușit pe un scaun, bătând nervos din picior.

Alva își păstră calmul.

— Te înțeleg. Dar să știi că atunci când mă gândesc la tine în rolul de părinte, nu văd un măscărici, cum ești atunci când te joci cu copiii, ci mai degrabă un om serios, adică exact ce ai fost de când te știu. Iar frate-tău și soră-ta o să te sprijine și ei.

— Liz e în India, am spus, în continuare sceptic.

— N-am știut.

— Și-a dat demisia acum trei zile și s-a cărat în Mumbai, pur și simplu, în loc să mă ajute. A dispărut din peisaj, ca de obicei.

La asta nici Alva nu mai știa ce să răspundă.

— Dar, zise ea într-un final, nu mi-aș putea imagina un tată mai bun pentru ei. În privința asta trebuie să ai mai multă încredere în mine decât în tine.

M-am așezat pe pat lângă ea.

— OK, am spus încet.

Mâna ei se cuibări din nou în palma mea.

— Ți-e frică? am întrebat-o.

— Uneori. Când încă nu pot să-mi imaginez c-o să mor. Atunci da, mi se face frică. Dar între timp îmi pot imagina destul de des și atunci mă simt bine. La un moment dat tot trebuia să se întâmple.

Am dat din cap. Conversațiile noastre erau ca o cursă contracronometru, amândoi voiam să mai adăugăm ceva important.

— Numai opt ani, am spus. Numai opt ani am fost împreună. Ce de timp am irosit!

— Și eu m-am gândit mult la asta.

Alva se ridică cu greu în capul oaselor și se uită la mine.

— Jules, mai știi când am vorbit ultima oară la școală?

— La balul de absolvire?

— Nu, la bal nici nu te-ai uitat la mine. Înainte de asta.

— Ai dreptate, am spus. Ai venit pe neașteptate la mine și m-ai întrebat dacă vreau să fac ceva cu tine în ultimul weekend dinainte de încheierea anului școlar. Voiai să-mi spui ceva neapărat. Dar eu n-am mai dat nici un semn, cred că eram prea mândru. De fapt, aș fi vrut să ne întâlnim, bineînțeles. Mai târziu însă, când te-am întrebat despre ce era vorba, tu uitaseși deja. Nu-ți păsa câtuși de puțin.

Alva își retrase mâna.

— Nu, spuse ea. Era tocmai invers. *Eu* te-am întrebat *pe tine* ce s-a întâmplat după weekendul ăla, de ce nu m-ai mai sunat, dar tu…

Nu-i mai auzeam vocea decât slab. Pe suprafața realității apăruse din nou o crăpătură fină și mă vedeam din nou în mod clar stând în clasă și spunându-i minciuna aia îngâmfată despre petrecerea la care am fost c-o altă fată și că uitasem de înțelegerea noastră.

Alva mă privi.

— Am sperat tot weekendul ăla c-o să mă suni. În sfârșit, simțeam că te-am… *înțeles*, Jules. Îmi doream să fi fost tu de fiecare dată când suna telefonul.

— Pe bune?

— Da. Și văzând că nu mai dai nici un semn, m-am întristat și m-am înfuriat. Pe mine, mai ales. Și după aia nu voiam decât să dispar.

Un timp am încercat să găsesc cuvintele potrivite. Dar, când și-a dat seama că vreau să-mi reproșez ceva, m-a întrerupt imediat.

— Nu eram pregătiți încă.

— Dar am fi avut mai mult timp împreună.

— Am avut și-așa destul timp împreună, am auzit-o spunând. Mai bine opt ani cu tine decât cincisprezece fără tine.

Mi-am pus capul pe patul ei. A fost de ajuns să închid ochii ca să mă întorc din nou la vara aceea din tinerețea noastră și să recunosc indiciile ei timide. Albumul cu fotografiile noastre, pe care mi-l dăruise așa, tam-nesam, însoțite de mici anecdote scrise de ea. Sau când mi-a spus odată, plină de ironie, că voia să plece în străinătate și că dacă era să rămână, trebuia să se îndrăgostească. Pe vremea aia nu ne păsa de celălalt, ne consideram doar prieteni și ne comportam ca atare. Mult prea târziu am recunoscut ce simțeam. Acum mi-era ușor să corectez greșelile pe care le făcusem. Era al naibii de ușor. Nu contează unde, în Fiatul ei, în camera mea de cămin sau în cabană, câteva cuvinte sau gesturi ar fi fost de ajuns ca totul să decurgă altfel…

Dar până la urmă a trebuit să deschid ochii și să înfrunt ceea ce urma. Ceea ce era cu neputință de schimbat.

*

Câțiva vecini și colege de facultate de-ale Alvei veniră să își ia rămas-bun de la ea. Și tatăl ei o vizita cu regularitate din Augsburg și-i aducea flori. Renunță abia spre sfârșit, nemaisuportând gândul că, după prima fată, avea s-o piardă și pe a doua. Mă rugă să-i dau o scrisoare.

Și, până la urmă, sosi și ziua în care copiii noștri o văzură pentru ultima oară pe Alva. Doctorul era la ea în cameră, așa că am așteptat cu ei pe o bancă de pe coridor. Tăceau amândoi, vizibil copleșiți de gravitatea momentului. Aveau abia șapte ani

și sigur nu erau conștienți de faptul că e ultima oară când își mai iau rămas-bun de la ea, dar undeva în adâncul sufletului lor înțelegeau mult prea bine ce îi aștepta.

Două asistente trecură discutând pe lângă banca noastră, după care s-a așternut iarăși tăcerea.

— Nanghiala[3] există cu adevărat? mă întrebă Luise.

— Ce-i aia? am întrebat.

— E dintr-o poveste pe care ne-a citit-o Elena.

— Din *Frații Inimă-de-Leu*, adăugă pe un ton scăzut Vincent. Nanghiala e o țară unde ajung cei care mor.

— E frumos acolo? l-am întrebat.

— Da, îmi răspunseră amândoi.

Mă priveau plini de speranță, de parcă ar fi depins de mine ce urma să se întâmple cu Alva după ce murea.

— Sunt sigur c-o să ajungă acolo dacă o să vrea. Dar poate c-o să vrea să ajungă într-un alt loc. Oricum, o să fie undeva de unde o să vă vadă bine.

Amândoi m-au crezut imediat și, preț de o secundă, am crezut chiar și eu în ce spuneam. Apoi medicul a ieșit din cameră și am putut să intrăm la ea.

Mă temeam c-o să doarmă sau c-o să fie amețită de toate medicamentele alea. Am constatat însă ușurat că părea destul de trează. Când îi văzu pe copii, expresia de pe fața ei se schimbă. La început, păru bucuroasă, dar când își dădu seama de ce i-am adus, în ochii ei apăru o durere pe care abia o puteam suporta.

Copiii noștri așezară cadourile pe noptiera ei, fără să scoată vreun cuvânt. Vincent îi făcuse drept rămas-bun un desen cu animalele lui preferate și încă unul cu el și cu ea, iar Luise îi

adusese o piatră deosebită pe care o găsise în parc și despre care spunea c-o să-i aducă noroc.

O îmbrățișară pe Alva și apoi se mai culcară o dată lângă ea. Când, în sfârșit, izbucniră în plâns, mi-am ferit privirea și am părăsit încăperea. M-am așezat pe banca din zona de așteptare, cu privirea încețoșată, atât de neputincios, atât de incapabil să ajut cu ceva. Înăuntrul meu se căsca un hău pe care nu-l simțisem nici măcar după moartea părinților mei.

După câteva minute, Luise și Vincent veniră la mine. Nu mai știu ce am mai făcut sau spus după aceea.

*

Între timp, frate-meu și Elena aveau grijă de copii aproape tot timpul ca eu să pot să rămân lângă Alva. Programul de vizită nu mai era valabil în ceea ce mă privea. Nu voiam s-o las singură, nici măcar noaptea.

Din când în când ascultam muzică la CD-playerul pe care i l-am adus de acasă, albume de Nick Drake sau de George Gershwin, preferatul ei. De cele mai multe ori adormea; atunci mă întindeam lângă ea și uneori îi descriam durerea mea, despre cum avea să fie fără ea.

În schimb, dacă puteam să-i vorbesc, îi povesteam că mă înscrisesem la clubul de atletism, pentru că îi plăceau sportivii, sau despre lunile acelea complet lipsite de griji, când ne-am mutat împreună în München. Despre cât de des îi priveam pe copii în timp ce dormeau. Și, bineînțeles, i-am repetat de nenumărate ori cât de mult o iubeam, i-am spus cât de importantă era pentru mine și că într-o zi aveam să scriu despre ea.

Alva stătea pur și simplu în pat și mă asculta.

— Oh, nu, spuse ea la un moment dat cu glas scăzut.

— Ce s-a întâmplat?

— Tocmai mi-am amintit de vulpea înghețată, de felul în care ai descris-o tu.

Și pe obrajii ei scobiți apăru o urmă a zâmbetului ei de mai demult.

*

În ultima zi din viața ei am ținut-o de mână aproape tot timpul. Nu voiam să plece și să se simtă singură în clipa aceea, pentru că aveam impresia că încă nu se împăcase cu gândul morții. Monstruozitatea aceea, ideea că putea să moară dintr-un moment în altul, că trebuia să-și dea drumul și să se prăbușească în necunoscut, era cât se poate de palpabilă. Afară era o zi însorită și, deși coborâsem jaluzelele, lumina pătrundea printre panouri și desena dungi subțiri pe podea. În ultima vreme, Alva ținea ochii mai mult închiși, dar de fiecare dată când îi strângeam mâna, îmi răspundea la fel. Și când voiam să-mi iau o cafea, mă întorceam de fiecare dată în fugă ca s-o pot ține de mână din nou. Și de fiecare dată îmi strângea mâna, și eu la fel. Încă mai era acolo.

Ultima oară și-a deschis ochii la amiază și, văzând că plâng în tăcere, a părut că se întristează profund, de parcă s-ar fi învinovățit pe sine pentru acest lucru. Și mi-a apăsat mâna din nou, iar apoi a închis ochii la loc. Aproape că am simțit cum îi goneau gândurile în spațiu și timp, dornice să se mai agațe o dată de ceva prețios, în căutarea unui ultim moment fermecat. Poate că se gândea la copii și la mine, sau la sora și părinții ei, la

trecut și la viitor. Un ultim amestec de gânduri și sentimente haotice, un vârtej de teamă și încredere, înainte ca gândurile s-o poarte mai departe, departe de mine, incredibil de repede și de straniu, într-un loc imposibil de atins.

1. Jack Kerouac, *Pe drum*, traducere din limba engleză de Cristina Felea, Iași, Polirom, 2012, p. 11 (n.t.).
2. Rainer Maria Rilke, *op. cit.*, p. 257 (n.t.).
3. Referință la cartea scriitoarei suedeze Astrid Lindgren, *Frații Inimă-de-Leu*, în care Nanghiala este un tărâm fermecat unde ajung cei care mor; a devenit o referință cunoscută în cultura populară suedeză, fiind deseori inscripționată pe pietre de mormânt (n.t.).

O altă viață

Și dacă, de fapt, timpul nu există? Dacă tot ce am trăit este etern și timpul nu trece pe lângă om, ci doar omul pe lângă cele trăite? Deseori mă întreb dacă nu cumva e așa. Asta ar însemna o schimbare de perspectivă, ce-i drept, și faptul că oamenii ar trebui să se îndepărteze de amintirile lor preferate, dar așa ele ar rămâne măcar la locul lor și, dacă ne-am întoarce, le-am găsi exact acolo unde le-am lăsat. Ca într-o carte în care dăm paginile înapoi, poate chiar până la prima pagină. Tatăl meu s-ar plimba cu mine în parc tot timpul, iar Alva și cu mine am rămâne pe veci prinși în mașina noastră, noaptea, în drum spre Italia, îndreptându-ne spre un viitor plin de speranță. Încerc să mă consolez cu gândul ăsta, dar deocamdată nu reușesc să-l simt cu adevărat. Și n-am cum să cred în ceva ce nu simt.

*

Liz a aflat ceva mai târziu despre accidentul meu de motocicletă. Călătorise prin India fără telefon mobil și e-mailurile și le citise abia după câteva săptămâni. În ziua întoarcerii ei, ne-am dus cu toții la Münchener Nordfriedhof, un cimitir din oraș. Eu, șchiopătând, sprijinindu-mă de bastonul lui

Romanov, înaintând printre morminte, cu soră-mea și frate-meu lângă mine. Liz în stânga, Marty în dreapta. Din cauza accidentului, n-am putut fi prezent la înmormântare. E prima oară când mă aflu la mormântul soției mele. O piatră simplă, din marmură neagră, gravată cu numele ei, data nașterii și a morții. Un cod în spatele căruia se ascunde povestea ei: *Alva Moreau, 3. 1. 1973 – 25. 8. 2014*.

Când văd toate astea, presiunea se eliberează în pieptul meu. *Moartea este opusul unui sens figurat*, mă gândesc. Aș vrea să fiu singur măcar o secundă. Marty îi ia de acolo pe copiii mei, iar Liz se trage într-o parte. Tăcerea domnește peste cimitir, se aud doar șoaptele dulci ale vântului. Dintr-odată mi se face rușine că în săptămânile dinaintea morții ei m-am refugiat ca un copil în lumile mele închipuite. Dar Alva nu mai trăia decât acolo. Acolo unde se află și părinții mei.

Amintirea, ultimul refugiu al morților.

Și o văd din nou pe Alva în fața mea și îi vorbesc, dar de data asta imaginea se destramă repede și e înlăturată de o alta: e imaginea în care eu stau pe motocicletă și mă deplasez pe un drum de țară. Ascult muzică la căști, viziera e ridicată și nu mai știu încotro s-o apuc. În dimineața aceea am stabilit data înmormântării, după care am stat de vorbă cu copiii mei, ceea ce n-a făcut decât să-mi dovedească din nou cât de nepregătit sunt pentru totul.

Accelerez și înaintez tot mai repede și, da, e adevărat, am impresia că zbor, exact așa cum spunea și Toni. Dar sunt sigur că mai pot accelera. În urechile mele, acorduri de chitară lente, „Heroin“ de Velvet Underground, apoi urmează percuția și vocea precaută a solistului, muzica devine mai puternică, mai violentă, solistul se dezlănțuie. Dau muzica la maximum. Inima

îmi bate mai repede, vântul îmi turtește fața și, dintr-odată, totul se ridică la suprafață, moartea Alvei, gândul că poate n-o să fiu în stare să am grijă de copii singur, teama de-a pierde totul, și-l văd pe Romanov în fața mea, spunându-mi că nu poate să dea drumul vieții, dar știu că mie așa ceva n-o să mi se întâmple.

Și-n clipa aceea îmi dau drumul.

Motocicleta nu mai ia curba, ci își continuă traiectoria înainte, părăsește șoseaua și mă gândesc că acum da, acum *chiar* mă simt ca și când aș zbura. Preț de o secundă sunt liber cum n-am mai fost niciodată, nu mai țin nimic în mână, nu mai controlez nimic, ce se-ntâmplă se-ntâmplă.

Și apoi, preț de o fracțiune de secundă, îmi văd copiii. Trag motocicleta în stânga în ultima secundă, șterg copacul doar pe o parte și mi se rupe filmul, după care mă trezesc într-un salon de spital.

*

La câteva zile după vizita la mormânt sunt externat. Liz stă câteva zile la mine, frate-meu și Elena sunt cu mine tot timpul. Nu pot să aibă copii, așa că acum au grijă de copiii mei. Când nu e afară cu câinele, Elena gătește ceva pentru cină. În timp ce eu stau în pat înmărmurit și sun căsuța vocală a Alvei ca să-i aud vocea, Marty se joacă cu copiii în curte. E o perioadă grea, ca de plumb. Pur și simplu nu reușesc să mă ridic din pat. Alva mi-a spus cu câțiva ani înainte de moartea ei că n-ar vrea să știe când o să facă ceva pentru ultima oară și acum stau și mă gândesc la lucrurile pe care le-a făcut pentru ultima oară și mă întreb când și unde au avut loc. Ultimul sărut, pe patul ei.

Ultima partidă de sex, scurtă și repezită, acasă, pornită din ferma convingere că în curând o să putem să facem din nou sex. Ultima oară cu copiii s-a jucat în camera ei de la spital, au jucat Memory și Luise a învins cu un avans de patru perechi. Da, vezi că știi, vezi că reții numai detalii din astea inutile, îmi spun.

Copiii au înțeles că am nevoie de ajutor, mă ascultă când le spun să se ducă la culcare și vor să-i ajut la teme. Vor duce o viață diferită, la fel ca mine și frații mei. Viața lor adevărată alături de mama lor s-a sfârșit și în loc de ea au parte doar de un drum deviat. Iar pe drumul acesta nou și anevoios au nevoie de cineva care să-i ghideze, iar acel cineva voi fi eu. Și îmi dau seama că poate, totuși, sunt omul potrivit pentru această misiune, deoarece adevărul e că și eu am trecut prin asta cândva.

Gândul acesta e suficient ca să devin încrezător. Și măcar să funcționez cât de cât. Sunt capabil să râd din nou când trebuie, pot să le gătesc copiilor când vor și mă descurc destul de bine cu viața de zi cu zi. Dar la un moment dat aud o piesă la radio, un cântec despre anii optzeci când încă eram un copil lipsit de griji. Ascult versurile acestea simple din refren și preț de o secundă ies de pe traiectorie:

Things are better when they start,
That's how the '80s broke my heart

După câteva luni, viețile noastre reintră în făgașul lor obișnuit. Simplul fapt că mă mut cu copiii în casa lui Marty și a Elenei de lângă Grădina Engleză e un indiciu care îmi spune că n-o să mai fie niciodată la fel. Oricum, au avut prea multe

camere libere și măcar așa n-o să mai fie nici ei singuri și nici noi.

În ziua în care părăsesc casa noastră veche, golită între timp, privesc încăperile pustii și mă întreb ce-am mai fi modificat de-a lungul anilor cu Alva. Îmi imaginez camerele copiilor transformate în camere de adolescenți, dărâm pereți în gând și revopsesc bucătăria.

Marty e afară, stă lângă camionul plin cu mobilă și mă strigă.

— Vii, Jules?

Îmi mai plimb o dată privirea prin apartament, mă uit la curtea interioară, la leagăn și la casa din copac. Apoi mă întorc și mă duc la el.

*

La început, Luisei nu prea i-a convenit mutatul, dar Vincent îl adoră pe unchiul lui și se bucură c-o să stăm la el. Cei doi stau deseori în camera copiilor, iar Marty, ca odinioară, meșterește ore în șir la vreo mașinuță pe benzină sau întinde diverse lichide pe plăcuțe de sticlă. Scuterul și microscopul i le-a făcut cadou lui Vincent. Și, într-un fel, și lui. În general, e o perioadă a dorințelor împlinite, ne ducem cu copiii din două în două săptămâni la stadion, la meciuri de fotbal sau la grădina zoologică, vizităm Muzeul German și o expoziție de vapoare. Duminică duc televizorul în camera lor, le fac cacao cu frișcă și pâine prăjită cu bacon, iar apoi ne uităm împreună la desenele lor animate preferate.

Luise o plânge des pe maică-sa, după care, în secunda următoare, e veselă din nou, în timp ce sentimentele lui Vincent

înfloresc mai mult în secret. Nu-l vezi niciodată zâmbind, ceea ce e păcat, pentru că, după părerea mea, el are un zâmbet foarte frumos, un zâmbet care șterge orice urmă contemplativă de pe chipul lui. Pictura, care l-a obsedat timp de atâtea luni, nu-l mai interesează și de ceva timp îi e frică de întuneric. Trebuie să lăsăm ușa crăpată la camera copiilor ca să ajungă la el lumina alinătoare de pe hol.

Dar într-o noapte nu reușește să adoarmă și, cu pătura lui, vine la mine în sufragerie, unde obișnuiesc să mă uit la televizor în fiecare noapte. Totul se petrece în liniște deplină. Vincent mă privește întrebător, de parcă ar vrea să știe dacă îi dau voie, dar când vede că-l mângâi pe cap, înțelege și se cuibărește lângă mine. Mă uit la un documentar despre cristale de munte. Unele dintre ele se dezvoltă doar pe întuneric sau la umbră. *Cristalizare*.

Dintr-odată, pe Vincent îl podidesc lacrimile. Cu toate astea, nu scoate nici un sunet și se holbează drept înainte la televizor, de parcă ar vrea să-și ascundă lacrimile de mine. Îl iau în brațe și abia atunci începe să plângă cu adevărat.

— Și mie mi-e dor de ea, îi tot repet.

După un timp, se liniștește și adoarme. De mult nu mă mai uit la televizor, îl privesc doar pe el. Văd iar imagini vechi în fața mea: *cum stau în camera de la cămin după moartea părinților mei, cu zăpadă netopită în păr. Sau în curtea școlii, unde mă uit cum se joacă ceilalți copii în pauză, complet pierdut în spațiu. Cum mă îndepărtez de toate, rapid, foarte rapid.*

Îl duc pe Vincent în patul lui, îl învelesc și mă simt puternic legat de el. Copilul ăsta seamănă atât de mult cu mine, încât mi se pare de-a dreptul dureros.

*

Toamna târziu o vizitez pe Liz la Berlin. A renunțat la slujba ei de profesoară ca să scrie și să ilustreze cărți pentru copii. Mie mi se pare o idee bună, mai ales după ce-i văd primele desene și schițe. Marty și cu mine i-am promis oricum c-o s-o ajutăm cu bani.

— Îți pare rău că ți-ai dat demisia? o întreb.

— Nici o secundă. Elevii nu-mi mai scriau scrisori de dragoste. În clipa aia am știu că trebuie s-o las baltă.

Liz s-a mutat într-un apartament din Kreuzberg. Majoritatea lucrurilor ei din apartamentul vechi le-a făcut cadou. Toate cutiuțele și comodele, păpușile și figurinele, ceștile asiatice și cănile africane. Apartamentul ei nou e simplu, luminos și gol. Doar în bucătărie mai atârnă o poză veche de pe vremea internatului. Eu am treisprezece ani acolo, sunt mic, sfrijit și visător, Marty are șaisprezece ani și e ditamai lunganul cu haină de piele și plete, iar Liz are șaptesprezece. Aruncă o privire de rebelă spre obiectiv de sub gluga gecii ei verzi și ține o țigară între buze. Invincibilă în tinerețea ei.

— Îmi pare rău că am dispărut așa în ceață, o aud spunând. Mi-ar plăcea să fiu sora mai mare care are grijă mereu de frații ei, dar uite că te-am lăsat baltă și-a doua oară, iar asta e deja mult prea mult. Pur și simplu nu reușesc să scap de apucăturile mele vechi.

Îmi iau privirea din poză.

— E OK.

— Așa zici tot timpul, *e OK*. Nu se supără nimeni dacă te plângi din când în când. Nimic nu e OK dacă e să ne gândim mai bine.

— Poate. Dar asta nu ajută pe nimeni.

Liz dă din cap.

— Apropo, să știi că mă culc cu el.

— Cu cine?

— Cu cine crezi…

Chiar nu-mi dau seama.

— Cu Toni.

Mă surprinde atât de tare, încât la început nu pot decât să-i arunc o privire batjocoritoare.

— Și de ce tocmai acum, mă rog?

— Pentru că aș vrea să am un copil.

— Și, în rest…

— „În rest“ nu există, e vorba doar de reproducere. Știu cât de ciudat sună ce spun, fiindcă mai demult mă enervam tot timpul când auzeam tâmpenii din astea de mame. Mereu eram de părere că sexul e ceva „sălbatic“, ceva în primul rând distractiv. Dar de data asta e tocmai ceea ce-i menit să fie.

Vreau să-i spun ceva, dar îmi face semn să tac.

Faptul că Toni e extrem de euforic zilele astea nu mă miră, așadar, câtuși de puțin. Când îl avertizez să nu-și facă speranțe prea mari, îmi face semn că nu se sinchisește.

— *You can’t be wise and in love at the same time.*

— Cine spune asta?

— Bob Dylan, zice el cu un rânjet larg.

— Dar știi bine că nu te iubește.

— Poate c-o să mă iubească după ce o să apară copilul.

Toni îmi dă un brânci.

— Apropo, mă bucur că v-ați mutat împreună.

— Chestia asta îmi aduce și mie aminte puțin de perioada din cămin. Încep să cred că viața se repetă la anumite intervale.

— Căminul… Mai știi cum se numea barul ăla mic unde jucam biliard?

— Jackpot.

— Așa e, Jackpot. Cum de îți aduci aminte de chestiile astea? Am impresia că nu uiți nimic.

Toni arătă spre fruntea mea.

— Închizi totul, uite acolo, ca într-un sertăraș.

Ești genul care își aduce aminte, genul care păstrează totul, așa ești tu, nu poți să te abții, îmi spusese acum câțiva ani Alva și poate că avea dreptate. Sora ei, Josephine, și tumbele de dinaintea culcării, mătușa mea, Helene, bunica noastră măcinată de griji, colegi vechi de clasă, cunoștințe ocazionale, fostul meu șef de la casa de discuri și Norah, bineînțeles: în capul meu există un regat întreg cu acești tovarăși de drum, de care de cele mai multe ori îmi aduc aminte cu greu. Vreau să-i apăr pe toți de tăvălugul dispariției; altfel aș avea senzația că n-au existat deloc.

Și astfel încep să lucrez la romanul meu, să-l scriu și să-l rescriu. Uneori mă tem c-o să-mi iasă prea sumbru și știu și c-o să fie o provocare să le fac dreptate tuturor, în primul rând *ei*. Fiindcă, până la urmă, ăsta-i planul meu pentru Alva: s-o transform într-un personaj nemuritor de roman. Dar chiar dacă n-o să termin niciodată povestea asta, sigur n-o să renunț niciodată la scris. Pentru că acum știu: abia așa pot să fiu contemporan cu toți. Toți cei care au fost o versiune posibilă a vieții mele.

Căci băiețelul care se teme de toate sunt eu însumi. Și tot eu sunt și copilul care coboară dealul cu bicicleta, sfidând moartea, cel care nu se oprește nici după ce și-a fracturat brațul. Sunt cel din afara cercului, cel care după moartea părinților lui se

închide în el și începe să viseze cu ochii deschiși. Și tot eu sunt și elevul plin de temperament, plăcut de fete, băiatul cu părinții încă în viață. Sunt adolescentul care nu îndrăznește să-și declare dragostea și alunecă pe panta singurătății. Studentul vesel, sigur pe el, care își trăiește viața din plin. Cel dezorientat, care și-a întrerupt studiile și lucrează la o casă de discuri din Berlin. Bărbatul care nu știa despre locul ăsta și care a plecat în străinătate, unde trăiește și acum. Fotograful care avea *planuri* mărețe și care între timp a dat lovitura. Scriitorul care a apucat să se împace cu tatăl lui și care n-a mai trebuit să-și ispășească greșeala făcându-se fotograf. Cel care n-a avut nici o șansă în ceea ce-o privea pe Alva, pentru că sora ei n-a dispărut și, prin urmare, n-a mai avut nevoie de mine mai târziu. Și nici Alva n-a avut nici o șansă cu mine, pentru că, după școală, mi-a mers bine și am reușit s-o uit. Am găsit-o pe femeia vieții mele și am pierdut-o mult prea devreme. Am putut s-o rețin în perioada tinereții și am profitat de timp. Nu m-am mai combinat niciodată cu ea, ci am rămas alături de Norah, cu care am un băiat. Și am crescut în Montpellier și n-am cunoscut-o niciodată pe Alva.

Toate acestea au fost posibile și faptul că din miile de versiuni posibile am avut parte tocmai de una anume mi s-a părut mult timp doar o coincidență. În tinerețe am avut impresia că după moartea părinților mei am trăit o altă viață, una falsă. M-am întrebat mai mult decât frații mei în ce chip m-au influențat evenimentele din copilărie și tinerețe și abia mai târziu am înțeles faptul că, de fapt, eu eram arhitectul propriei mele existențe. Eu eram cel care se lasă influențat de trecut, și tot eu cel care alegea contrariul. Și nu trebuie decât să mă gândesc la clipele petrecute alături de Alva și de copiii mei ca să

pricep că această viață, în care am lăsat în urmă atâtea urme vizibile, n-are cum să fie una falsă.

Pentru că viața asta e viața mea.

*

Ca pe vremuri, Marty ne citește la micul dejun articole interesante din ziar. Între timp am instalat și o masă de biliard la subsol.

— Ție nu ți se pare ciudat c-am devenit prieteni? îl întreb noaptea când jucăm o partidă. În copilărie am crezut c-o să te urăsc.

Drept răspuns, Marty trimite bila verde într-un buzunar. Mă bate scurt pe umăr și apoi îmi povestește, prefăcându-se că nu e deloc mișcat, despre un foarte inteligent student de-al lui. Dar îl văd că se simte cam stânjenit.

— Apropo, doar așa, ca chestie, îi spun. Îți mai amintești când m-au băgat ăia sub duș? Chiar nu m-ai auzit?

— Când zici c-a fost asta?

— La cămin. Am strigat după tine chiar în fața ușii tale. M-ai auzit sau nu, pe bune?

Marty ridică din umeri.

— Nu-mi amintesc.

Râd.

— Boule. Bineînțeles că-ți amintești.

Pe chipul lui Marty apare un zâmbet rușinat, după care mai trimite o bilă în buzunar printr-o lovitură grațioasă cu manta.

— Nu te mai umfla atâta în pene, îi zic.

Mai târziu ne aflăm în bucătărie. Frate-meu face sendvișuri cu pui, salată și maioneză, specialitatea lui. Îmi întinde farfuria,

apoi pune o oală cu lapte pe aragaz.

— Care-i faza? Îmi faci și niște cacao cu lapte?

Rânjește. Ne așezăm cu farfuriile în fața televizorului.

— Trebuie să admit, sendvișul ăsta e super.

Mă fac comod și mai iau o îmbucătură. La televizor e un film alb-negru, Charles Foster Kane intră în biroul somnoros al redacției ziarului *New York City Inquirer* și-i smulge din toropeală pe toți.

— Jules, mai știi când stăteam întinși pe patul vostru? Era ziua aia în care ai aflat că Alva n-o să scape. Voiam să-ți spun ceva încurajator, dar nu mi-a trecut nimic prin cap.

Dau din cap, semn că n-am uitat.

— Asta m-a enervat la culme, spune Marty. Eu sunt fratele mai mare, chiar dacă la vârsta noastră nu mai contează așa de mult. Dar orișicât. Săptămânile astea m-am gândit mult ce ar fi trebuit să-ți zic atunci. Îmi venise o idee când am fost la expoziția aia de nave. E o comparație, e cam penibilă…

Iau o gură de cacao.

— Dă-i drumul.

— E ca și când… imaginează-ți că suntem de la naștere pe *Titanic*.

Frate-meu scutură din cap, nu se simte în largul lui când trebuie să țină cuvântări din astea.

— Ce vreau să zic e că ne scufundăm, n-o să scăpăm cu viață, e ceva ce-a fost hotărât deja. Nimic nu poate schimba asta. Dar putem să alegem: vrem să alergăm de colo-colo, panicați și țipând, sau vrem să fim muzicienii care continuă să cânte, curajoși și plini de demnitate, chiar dacă vaporul se scufundă. Așa cum a făcut…

Coboară privirea.

— Așa cum a făcut Alva.

Frate-meu mai vrea să adauge ceva, dar în clipa următoare își clatină din nou capul.

— Scuze, chiar nu mă pricep la așa ceva.

*

Mă obișnuiesc foarte greu cu moartea Alvei. Între timp m-am înscris la facultate, la niște cursuri de filozofie și filologie engleză. Noaptea, în schimb, fac deseori plimbări. Noua mea tovarășă de drum e insomnia, așa că se întâmplă des să mă perind singur prin cartier noaptea. De fiecare dată aterizez la o cafenea anume, una dintre puținele care mai țin deschis la ora aia. E un loc liniștit și decent, la pian improvizează un domn în vârstă. „Ah, fanul lui Gershwin“, îmi spune când mă vede. Asta pentru că la ultima mea vizită l-am rugat să cânte ceva de George Gershwin. Dau din cap spre el, apoi îi privesc pe puținii clienți care vin în fiecare noapte și mă întreb oare ce caută aici, în cafeneaua asta, de ce nu sunt acasă. Toți au poveștile lor, motivele lor și aș vrea să le ghicesc în secret.

Pe Elena n-o prea mai vizitez la cabinet în ultima vreme. Preferăm să ieșim din când în când la o plimbare în Grădina Engleză.

— Cât de des te gândești la ea? mă întreabă la un moment dat.

— Des, îi răspund imediat. Reflectez. Dar nu la fel de des ca acum câteva luni. Există momente în care o uit și atunci mă simt aiurea.

— N-ai de ce, spune ea. E important să începi să privești drept înainte. Vincent și Luise o să aibă nevoie de tine în anii

care urmează. O să-și facă prieteni, o să ajungă la vârsta pubertății, o să se îndrăgostească, o să întâmpine diverse greutăți și o să aibă nevoie de ajutor. Te așteaptă toate astea. Și o să te descurci de minune.

În timp ce îmi vorbește, îmi dau seama că are dreptate, ca de atâtea ori. Trecutul pălește considerabil, dar viitorul e încă departe. Nu pot să mă gândesc decât la clipa asta, la copii, la problemele lor de la școală sau la misiunea mea de părinte. Nevoile lor se înalță ca niște turnuri în fața mea, așa că nu reușesc să văd ce se ascunde în spatele lor, poate doar propria mea îmbătrânire. Ceea ce mi se pare oarecum liniștitor.

Mă opresc și o iau de mână pe Elena.

— Nu cred că ți-am spus vreodată cât de mult ne bucurăm să te avem alături, îi zic. Aș vrea să știu cum aș putea să-ți mulțumesc. Pentru tot. L-ai salvat pe frate-meu, iar copiii te adoră.

Elena se oprește și ea și-și dă părul negru de pe frunte.

— Ceva s-a stricat în mine când am aflat că n-o să pot să am copii. M-am împăcat cu gândul, bineînțeles, dar mereu am crezut c-o să-mi lipsească ceva. Un sentiment din ăla mut, omniprezent, un soi de regret. Datorită ție și copiilor tăi sentimentul ăsta a început să dispară încet-încet.

E un schimb de replici ușor formal, constat ușor amuzat, ca și când ne-am fi înmânat niște documente importante. Încuviințez, apoi o luăm iar din loc. Observ că mă simt mai bine.

*

Petrecem Crăciunul la München, împreună cu Liz și Toni și tatăl Alvei. Când își vede nepoții, se luminează la față. Împodobește bradul împreună cu ei și le povestește însuflețit despre ultimele lui drumeții pe Montblanc, dar, la scurt timp după aceea, îl văd pierdut în gânduri, tăcut, șezând pe canapea. Tocmai mă pregătesc să mă duc la el, dar Elena mi-o ia înainte. Se așază alături de Toni și încep să discute.

Declar ceremonios c-o să gătesc pentru toată lumea și rămân în bucătărie tot restul zilei. Le spun copiilor că pot să-mi țină de urât dacă vor. Vincent se plictisește repede și fuge afară, în schimb Luise mă urmărește curioasă.

— Ce faci acolo?

— Fac curcan umplut. Asta e umplutura.

— Și ce bagi acolo?

— Curmale, ardei, ceapă, puțină salvie, piper... Vrei să mă ajuți?

Îi arăt cum se face și, văzând că-i place, îi mai arăt câteva lucruri. Petrecem jumătate de zi în bucătărie, mă ajută să fac sosul din ierburi, cartofii gratinați și, mai târziu, și „prăjitura irezistibilă“. O privesc și devin extrem de sentimental, dar Luise nu pare să observe nimic, se repede la frigider, aleargă înapoi și supraveghează, cu maximă atenție, ciocolata pe care o topește într-o oală. Îmi aduc aminte că e aceeași prăjitură pe care obișnuia s-o facă și maică-mea și îmi spun din nou în gând: toate se repetă.

Nu mă mai las surprins de tentaculele trecutului atât de des, dar când se întâmplă, mă mir de fiecare dată de cât de tare poate amintirea să ilumineze unele momente. Privită

retrospectiv, o seară obișnuită de la cămin poate părea o experiență minunată. Mă văd lângă colegii mei de școală, stând pe malul lacului, glumind pe seama unuia dintre noi, vorbind verzi și uscate despre cum ne imaginăm viitorul. Dar în ultima vreme memoria mă îmbrâncește tot mai mult către ceilalți, mult mai aproape decât am fost vreodată în realitate, mă plasează drăgăstos în mijlocul evenimentelor. Dintr-odată mă trezesc râzând senin alături de colegii mei, cu toate că știu că în realitate au existat și clipe cu totul diferite. Și totuși, simt că trebuie să fi fost și mulțumit în perioada aceea. Memoria e un grădinar răbdător, iar sămânța minusculă pe care am sădit-o în capul meu în seara cu pricina s-a transformat de-a lungul anilor într-o amintire minunată.

Înainte să desfacem cadourile, cântăm, adulții cu niște priviri autoironice, copiii cu voci nevinovate, plini de bucurie, și după masă, când ne așezăm mulțumiți la masă, Toni ne arată câteva scamatorii. Transformă cărți de joc în bancnote de aur, apoi ia o furculiță de pe masă – furculița mea – și începe s-o lustruiască până când se înnoadă ca o sfoară. Nici nu apucăm să terminăm de aplaudat, că privirea lui Toni se oprește asupra pantofului său stâng căruia i s-au dezlegat șireturile. Își scutură ușor glezna și șireturile se leagă la loc, mânuite parcă de o fantomă. Reușește să facă până și o fundă dublă.

— Nebunule! strigă Marty. Ia zi cum ai făcut asta?

Mai târziu, când îi ducem pe copii la culcare, tatăl Alvei își ia rămas-bun de la noi. Își îmbrățișează nepoții, scurt, dar plin de afecțiune, după care îl conduc la ușă.

— Mulțumesc pentru invitație, zice și dă să se ducă la mașină.

— Nu sunt sigur că știi, dar când era mică, Alvei îi plăcea la nebunie să patineze pe iazul înghețat.

Se oprește.

Mă simt stânjenit, așa că plec ochii și continui:

— Și de fiecare dată când ne-ai vizitat în ultimii ani, se bucura deja cu câteva ore înainte să ajungi. Alva ți-a înțeles durerea și a priceput de ce veneai așa de rar. Și de ce n-ai mai putut să vii s-o vezi la spital înainte să moară. Înțelegea tot și știu că te-a iubit…

Simt mâna tatălui Alvei pe brațul meu și ridic uimit privirea. Mă privește în ochi pentru prima oară în seara aceasta. Are ochii verzi, nu la fel de luminoși ca ai fiică-sii, dar foarte blânzi și melancolici. Pare că vrea să zică ceva, dar până la urmă doar își clatină capul.

După ce pleacă, privirea mi se oprește pe comoda italiană de pe hol. E comoda din vechiul meu apartament. Alvei îi plăcea mult să stea pe comoda asta, ca un animal straniu, cu genunchii ridicați, adâncită în cărțile ei, ascultând muzică sau discutând cu mine. Și chiar dacă a fost un Crăciun foarte frumos, ceva se întunecă în mine și privirea mi se începtoșează. Îmi mușc buzele și mă gândesc la secția de spital unde Alva și-a petrecut ultimele zile din viață. Mi-e *atât* de dor de ea în clipele astea și, în loc să mă întorc la ceilalți, ies pe terasă și privesc noaptea care se așterne în fața mea. Privesc la promoroaca sclipitoare de pe crengile copacilor, la pământul împietrit, acoperit de un strat delicat de cristale înghețate. E frig, dar nu mă deranjează.

După un timp, Liz iese și ea. Îmi pune în mână un plic roșu.

— Celălalt cadou al tău. Sper să-ți aducă mai mult noroc decât mi-a adus mie.

În plic descopăr o bucățică albă de lemn. O piesă ca cele pe care le folosim la „Scări și șerpi“. O îmbrățișez emoționat.

— Să nu crezi că doar tu ne vezi pe noi, spune Liz și se sprijină de mine. Și noi te vedem pe tine. Mă gândesc de multe ori la Jules ăsta, la ce gânduri mai rumegă și cum îi mai merge.

Ne uităm la cerul acoperit de o perdea de stele. Priveliștea asta îmi dă un sentiment profund de siguranță și, pentru prima oară, calmul și indiferența lucrurilor din jurul meu mă alină.

În schimb, Liz îmi aruncă o privire piezișă, cu colțurile gurii ridicate.

— Ce e? o întreb.

Nu primesc nici un răspuns.

— Zi-mi odată, ce s-a întâmplat?

Dar ea intră, pur și simplu fără să-mi spună nimic.

Mai târziu, când ceilalți dorm deja și mă pregătesc să fac o plimbare până la cafeneaua mea, o văd pe Liz în pijamale stând pe canapeaua din sufragerie, cu chitara în poale. Nu mă observă și la început zdrăngăne fără vreun scop anume, după care își acordează chitara și începe să cânte o melodie pe care o cunosc de când eram mic. Nu-mi dau seama din prima care e, dar când o aud cântând-o mă prind imediat.

*

Numai Liz putea să ne ascundă săptămâni întregi faptul că e însărcinată. Marty și cu mine râdem de ea, spunându-i c-o să fie cea mai bătrână mamă din lume, dar lui Liz nu-i pasă, ne spune că atât a avut ea nevoie ca să rămână însărcinată.

Toni e încântat, bineînțeles. Un singur lucru îl mai preocupă: faptul că Liz nu se mai culcă cu el.

— *Mission accomplished,* spune el cu accentul lui vienez. Cam atâta a fost. Dar n-am crezut că treaba asta o să mă impresioneze atât de tare.

— Da, e adevărat, e o surpriză mare.

— Degeaba îți bați tu gura, îmi răspunde. Sunt sigur c-o să mă primească înapoi oricum după ce naște. Poate c-o să mai vrea unul și o să vezi tu c-o să mai scot unul din joben.

— La patruzeci și șase de ani, cât ar avea la anul?

— Prostii. Ceasurile bat când așa, când așa.

Conform analizei lichidului amniotic, totul e în regulă. E fetiță. Luise se bucură cel mai tare și zice c-o s-o „învețe“ sigur ceva pe verișoara ei, dar când o întreb ce, nu vrea să-mi spună. Între timp pare să-și fi revenit cât de cât după moartea mamei ei. Se duce în fiecare săptămână la cursul de acrobație (și face roata și acasă, din exces de zel), vine tot timpul cu prietene, iar învățătoarea ei m-a asigurat că e un copil vesel și iubit.

Vincent, în schimb, se descurcă la fel de greu ca înainte. Notele lui s-au înrăutățit, abia dacă mai deschide gura, ceilalți copii încep să-l evite. Are doar doi prieteni, la fel de solitari ca și el, pe care-i vizitează deseori după-amiaza ca să joace jocuri pe calculator. Știu că trebuie să fac ceva ca să nu ajungă la fel de retras și de anxios ca taică-su în copilărie.

Oricum, e un băiat dârz. Mă duc la fiecare meci al lui. De cele mai multe ori stă pe banca de rezerve și e chemat pe teren doar cu puțin timp înainte ca partida să se termine. Ceilalți copii par cu toții mai mari, mai bine făcuți, mai ambițioși, în vreme ce, de cele mai multe ori, Vincent stă visător pe loc, lucru care îl scoate din sărite pe antrenorul lui. Îl lasă să joace doar pe poziția de fundaș, o poziție care nu i se potrivește nicidecum,

căci e mult prea slab și ușor și se lasă tot timpul măturat de pe loc de ceilalți.

Dar la un moment dat, într-o zi urâtă și ploioasă de la sfârșitul lui martie, intră iar pe teren pe la sfârșitul partidei. Și în loc să rămână în spate, Vincent se aliniază tot timpul cu ceilalți atacanți. Antrenorul țipă de pe marginea terenului să se întoarcă la locul lui, dar fiul meu rămâne, pur și simplu, în față. Cu puțin înainte ca arbitrul să fluiere, cineva dă o pasă lungă, înaltă. Toți cei patru atacanți sar pe lângă minge, e ca o scenă de umor ieftin, și dintr-odată îl văd pe Vincent în fața porții. Se grăbește să șuteze, mingea ricoșează din portar, se întoarce la el, Vincent mai trage o dată pe poartă, și de data asta mingea aterizează în plasă. E primul lui gol. Vincent se întoarce cu ochii căscați, nici lui nu-i vine să creadă ce s-a întâmplat. Ceilalți copii aleargă la el și-l îmbrățișează, antrenorul îl laudă cam fără chef, iar el stă tot acolo și se uită în jur neîncrezător. Apoi mă vede și, dintr-odată, zâmbește. E un zâmbet frumos, rar, enigmatic și, într-un fel, chiar înțelept.

Un zâmbet prin care poate să salveze totul.

Îi fac cu mâna, lucru care pare să-l jeneze, căci o rupe la fugă din nou și se șterge la nas cu mâneca tricoului.

*

În vacanța de Paști, Liz și Toni vin la noi în vizită și, conform tradiției, ne pregătim să plecăm în Franța. Stăm deja în mașină, geamantanele sunt încărcate în portbagaj. Doar frate-meu mai pierde vremea; ca de obicei, e ultimul. În clipa aceea îmi aduc aminte că am uitat mingea de fotbal a copiilor. Mă întorc repede în casă și aud sunetele binecunoscute încă de pe terasă.

În fața ușii de la intrare îl văd pe Marty cum apasă clanța concentrat, iar și iar, conform aceluiași model. Încet, de opt ori, apoi repede, tot de opt ori. Și încă o dată, încet. E atât de cufundat în gânduri, că nu mă vede din prima. La început se simte prins asupra faptei. Apoi ridică doar din umeri, jenat.

— Asta e, cu toții avem micile noastre secrete întunecate.

Ne privim muți.

— Să nu-i spui, te rog, Elenei, zice până la urmă Marty.

— Dar cât de des faci asta, de fapt?

— În total, de șaizeci și patru de ori. Opt e numărul meu norocos, așa că opt înmulțit cu opt înseamnă noroc dublu. Mai demult o făceam de douăzeci și trei de ori, dar n-a funcționat. Cu norocul, vreau să zic. Așa că acum înmulțesc cu opt. Mai întâi apăs repede, ca să am noroc imediat, și-apoi încet, pentru o fericire de lungă durată.

Nu spun nimic, mă duc în casă și iau mingea.

— Te-ai prins c-acum va trebui s-o iau de la capăt, îmi spune frate-meu în fața ușii. Îmi pare rău.

— Și unde să le zic că ești?

— Inventează și tu ceva.

— Dar știi că poți să discuți despre asta cu Elena?

Marty scutură doar din cap și rânjește neajutorat. Un licăr de nebunie, prețul pe care trebuie să-l plătească pentru normalitate. Mă duc la mașină fără el și bat mingea pe trotuar. Îl aud pe frate-meu apăsând din nou clanța.

*

Soarele primăverii sclipește printre copaci. Atras de peisajul înflorit din Languedoc, plec într-o excursie cu Vincent și Luise.

Pe drum vor să afle a cui a fost casa din Berdillac, de ce nu vorbesc aproape niciodată franceza, cine e cel mai bun jucător de fotbal din lume și dacă unchiul Toni chiar are puteri magice și a fost elev la Hogwarts, cum spune el. Le răspund răbdător, bucuros că-i am pe amândoi lângă mine.

Ajungem la un deal.

— Cine ajunge primul sus, spune Luise și o rupe la fugă.

Vincent fuge imediat după ea, eu îi urmăresc de departe. Preț de câteva secunde pare c-o să câștig, după o urmărire îndelungată. Cei doi protestează zgomotos când îmi croiesc drum pe lângă ei, dar pe ultima sută încetinesc și-i las totuși să câștige.

Ne oprim în vârful dealului, gâfâind și râzând. Sub noi se întinde valea. Când trecem pe lângă băncuța de lângă stejar de unde se vede întreg peisajul, copiii mei reacționează la fel ca frații mei și cu mine acum zeci de ani.

— Cineva a tăiat o creangă.

Vincent, care mi-a urmărit privirea, îmi arată un loc umflat și gol de pe trunchiul copacului.

— Știu, îi zic. Cred c-a fost bunicul tău, el a tăiat creanga cu ferăstrăul.

Nu vreau să le spun copiilor mei aceeași poveste pe care am auzit-o de la taică-meu.

— Tatăl tău a tăiat-o cu ferăstrăul? mă întreabă Luise. Dar de ce?

Ridic doar din umeri, dar mă trece un fior ușor.

Luise își trece însă degetele peste cuvintele gravate în scoarță. *L'arbre d'Eric.* Crestate cu un cuțit în copac de către tatăl meu, cu mai bine de cincizeci de ani în urmă.

*

Cele două săptămâni petrecute în Berdillac trec repede. Mă gândesc deseori la felul în care eu, Marty și Liz ne-am pierdut din ochi după anii copilăriei. La cât de repede a trebuit să înfruntăm adevărul privind caracterul finit al vieții și la cât de diferit am reacționat cu toții. Soră-mea care și-a devorat viața cu lăcomie, frate-meu care, plin de anxietate, și-a păzit-o pe a lui. Dar după toți acești ani, în care toți am plecat la drum singuri, iată că ne aflăm din nou aici și luăm micul dejun împreună. Nu sunt destule scaune, copiii mei se ciondănesc, Elena încearcă să-i liniștească pe un ton blând, vocea lui Toni răsună plină de voioșie prin încăpere, Marty foșnește ziarul și vorbește despre un articol, Liz îl contrazice, cade un scaun, se aud țipete și o cacofonie de voci. Sunt singurul care tace la masă. Închid ochii și ascult doar: ador sunetele astea. Doar împreună putem înfrânge singurătatea din noi.

În ultima zi facem un picnic pe o pajiște. Razele soarelui se revarsă dinspre cerul cu totul senin și încing iarba. Frații mei întind o pătură, în timp ce husky-ul adulmecă frenetic sendvișurile cu șuncă ale Elenei. Toni îi aleargă pe copii cu niște urlete înspăimântătoare și strigă că-i un trol din pădure, c-o să-i prindă și-o să-i mănânce cu fulgi cu tot.

Liz, căreia între timp burta îi ajunge la gură, oftează.

— Zici că-i copil, spune, iar pe chipul ei se ivește un zâmbet vag.

Îl privesc pe fiul meu care fuge de Toni cu o expresie încruntată, reușind să se prefacă serios chiar și atunci când se distrează. Și pe fiică-mea, care scoate țipete ascuțite. Dimineață ne-am certat urât, pentru că, spre dezamăgirea ei, Luise a aflat

c-o să trebuiască să poarte aparat dentar după vacanță. A fugit în camera ei plângând. A fost unul dintre momentele în care i-am simțit lipsa Alvei și m-am întrebat ce-ar fi făcut în locul meu în situația asta. Și m-am gândit dacă nu cumva semăn totuși mai mult decât credeam cu tatăl meu.

Luise, în schimb, a uitat de mult de cearta de dimineață, se ascunde în spatele meu și strigă s-o apăr de trolul din pădure.

Toni se oprește în fața mea și arată cu degetul spre mine.

— Dă-te, mârâie el cu vocea groasă, schimbată.

— Dispari, ratatule, îi spun.

O aud pe fiică-mea râzând în spatele meu.

Toni se apropie amenințător.

— Încă o replică din asta și ești mort.

Tocmai mă pregătesc să-i răspund, când îl văd pe Vincent plimbându-se cu un aer pierdut lângă marginea pădurii. Le bâigui că mă întorc imediat și mă duc la el.

— Dar vino repede, spune Toni. Vrem să băgăm o partidă de fotbal.

Alerg spre pădure, unde fiul meu lovește șovăitor o crenguță cu piciorul și o aruncă cât colo. Pun mâna pe umărul lui și facem o plimbare scurtă împreună. Ajungem la râul plin de pietre peste care trece podul improvizat dintr-un buștean și îl aud imediat pe taică-meu avertizându-mă că e prea periculos să trec pe acolo.

Fiul meu privește bușteanul cu ochi curioși.

— Uite ce prăpastie adâncă, îmi spune el.

— Are mai mult de doi metri.

— Crezi că cineva a traversat pe aici vreodată?

— Sunt sigur că da.

— Nu cred.

— Când eram de vârsta ta am alergat pe aici de multe ori, dragul meu.

Număr anii în cap și îmi vine să râd.

— Acum treizeci și patru de ani.

Vincent îmi aruncă o privire surprinsă.

— Nu cred, îmi spune iar. Poți să cazi și să te lovești urât de tot.

Mă gândesc la un vers din Wordsworth: *Copilul e tatăl bărbatului*. Îl văd pe Vincent cu ochii căscați de spaimă și sunt convins că am luat o decizie bună. În timp ce el încearcă să mă oprească, pun piciorul pe trunchiul de copac. Vincent strigă s-o las baltă, dar eu fac deja următorul pas. Bușteanul se clatină, amețesc și simt frica adunată ca un nod în pieptul meu. Mi-o amintesc pe Alva, care a traversat trunchiul cu brațele întinse prima oară când a fost cu mine în Berdillac. Trebuie să traversez pe acolo nu doar pentru mine, ci și pentru ea.

Pe la jumătatea bușteanului, Vincent își dă seama că n-are rost să mă mai rețină și în clipa aceea începe să mă încurajeze. Arunc o privire scurtă în jos, pe pietrele mari lustruite de apă, ieșite la suprafață, și îmi imaginez încă o perioadă de convalescență la spital.

Dar mă descurc foarte bine. Când ajung la capăt, îl văd pe fiul meu stând pe malul celălalt. Face din nou ochii ăia mari, neîncrezători și, preț de o clipă, pare că l-am lăsat fără grai. Drumul de întoarcere se dovedește a fi și mai greu, traversez din nou trunchiul alunecos cu pași precauți, la un moment dat alunec și e cât pe-aci să cad. Dar știu că nu există cale de întoarcere, pentru că acesta e clipa în care trebuie să culeg roadele faptei mele. Voi sădi imaginea asta în mintea lui

Vincent și sper că peste câțiva ani o să se simtă inspirat de exemplul meu și c-o să scape pentru totdeauna de temeri.

*

Când ajung pe malul celălalt, alunec puțin, cad și îmi murdăresc cămașa. Vincent mă privește îngrozit, dar mă ridic rânjind.

— Nu s-a întâmplat nimic, spun, deși inima îmi bate nebunește.

Trebuie să-mi trag sufletul și să mă odihnesc după fapta aceasta necugetată.

Dar Vincent aleargă înapoi la ceilalți, care ne strigă de pe pajiște. Sunt nerăbdători să joace fotbal.

— Joci și tu? mă întreabă înainte să dispară.

— Vin imediat.

Stau sub umbra copacilor de la marginea pădurii și îi mai privesc un răstimp. Toni stă într-o poartă improvizată din două pulovere. Fiică-mea trimite mingea în direcția lui, după care intră în joc și fiul meu. Dă pase cu Marty, apoi o ocolește cu pași sprinteni pe Elena și șutează. Toni apără cu fluierul piciorului. Liz își acordează chitara și îi privește doar de pe margine, împreună cu câinele fratelui meu. Din când în când intervine cu câte un lătrat, dar nu se clintește. Mai demult ar fi alergat cu siguranță după minge, dar între timp a îmbătrânit și s-a mai liniștit. Cu puțin noroc, o să mai apuce o vară sau două. Dar o să aibă o viață împlinită, spre deosebire de un alt câine care s-a înecat în râu, aproape de locul ăsta, acum mulți ani. Viața este trecătoare, lucru pe care mai demult nu l-am putut accepta, dar care acum mi se pare dintr-odată natural.

Când în cele din urmă mă zăresc, copiii mă strigă și mă întreabă dacă sunt pregătit să mă joc cu ei.

Ies din pădure.

— Da, spun și încerc să scutur noroiul de pe cămașă. Sunt pregătit.

Mulțumiri

Înainte de toate, aș vrea să le mulțumesc părinților mei. Tatălui meu, pentru umorul lui și pentru discuțiile noastre prietenoase care m-au inspirat. Mamei mele, pentru optimismul ei incurabil în clipele grele și pentru că a crezut în mine.

Îi sunt recunoscător și Ursulei Baumhauer pentru sprijinul acordat. Ce bucurie să ai un astfel de redactor! Le mulțumesc lui Thomas Hölzl, Anna Galizia, Georg Grimm, precum și lui Roger Eberhard, Tanja Graf, Marie Gronwald, Clara Jung, Daniel Kampa, Ronald Reng, Muriel Siegwart, Veronika Vilgis, Daniel Wichmann, Anne Wiebung, Frieder Wittich și Klaus Cäsar Zehrer.

Pentru cartea aceasta, Philipp Keel mi-a oferit tot timpul de care am avut nevoie. Încrederea și angajamentul lui înseamnă enorm pentru mine. Un *„¡Muchas gracias!“* răsunător și celorlalți de la Diogenes, în special lui Mario Schmuki și Ruth Geiger, care mi-au fost mereu alături.

În amintirea lui Daniel Keel, care m-a adus la editura lui, devenind astfel un acar important în viața mea. Câte experiențe frumoase ne-au fost date să trăim împreună! Așa ceva n-o să pot uita niciodată.